ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН БАСЫ

422610 ел Лаеш,
Первомайская ул., 39 й.

Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ СОВЕТЫ РАЙОНЫ

422610 Лаеш ш.,
Беренче май ур., 39 нчы йорт,
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

2024 елның 8 апреле **23-РС номер**

КАРАР

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү проектын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлегенең 2023 елның 28 декабрендәге 10-53/14778 номерлы генераль планына үзгәрешләр кертү проектына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты бәяләмәсен, Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2023елның 29 декабрендәге 92634442-1сз\ис-16877 бәяләмәсен, гавами тыңлауларның нәтиҗәләре турында 2023елның 15 декабрендәге ачык тыңлаулар бәяләмәсен йомгаклап, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советы КАРАР ИТТЕ:

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2023елның 30 июнендәге 72-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проектын (1 нче кушымта) расларга.

2. Әлеге карарны “Кама ягы”(«Камская новь») район газетасында, Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru. веб–адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- http://laishevo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка җиткерелгән) көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге Карарның үтәлешен тикшереп тору Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең инфраструктур үсеш буенча урынбасары И.П. Шитовка йөкләнә.

Башлык – муниципаль район
Советы рәисе **И.Ф. Зарипов**

«Җир "Республика

кадастр үзәге"
Акционерлык җәмгыяте

(АО «РКЦ «Земля»)

РФ, Татарстан Республикасы;

420059, Казан ш., Оренбург тракты,

8а йорты;

Тел. (843) 277-57-17, факс (843) 570-19-01

www.rkczemlya.ru, e-mail: info@rkczemlya.ru

ИНН/КПП 1659042075/165901001

ОГРН 1021603463595

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ

Территориаль планлаштыру турында нигезләмә

Казан 2023

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ

Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)
Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы
(үзгәрешләр кертү)

№ т/б	Исеме	бит/битләр номеры
1нче том Генераль план		
	Текст материаллары	
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	51
	График материаллар	
2	М1:10000Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	1/1
3	М1:10000 җирлек составына керүче төзелә торган торак пунктларның чикләре	«2(1).
4	М1:10000 Җирлекнең функциональ зоналары картасы	3/1
	Кушымта	
5	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	162
Том 2 Генераль планны нигезләү буенча материаллар		
	Текст материаллары	
1	Аңлатма язуы	99
2	Әйләнә-тирә мохитне саклау. Аңлатма язуы	150
	График материаллар	
3	М1:10000 җирлек территориясен заманча файдалануның картасы	1/1
4	Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр картасы, М1:10000 гражданнар оборонасы чаралары	«2(1).
5	Инженер инфраструктурасы картасы М1:10000	3/1
6	М1:10000 Рөхсәт форматында карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге нигезләмәне үз эченә ала	4/1
7	Карталар рәвешендәге нигезләү буенча материаллар растр форматында проект алып бараМ1:10000	5/1

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ.. 7

1. ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ ӨЧЕН ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН ОБЪЕКТЛАРНЫҢ БИЛГЕЛӘНЕШЕ,ТӨРЛӘРЕ ҺӘМ АТАМАЛАРЫ, АЛАРНЫҢ ТӨП ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ,АЛАРНЫҢ УРНАШУЫ, ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУНЫҢ АЕРЫМ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАРНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ 9

2. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРЫНЫҢ ЧИКЛӘРЕН ҮЗГӘРТҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР 16

3. ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНЫҢ ПАРАМЕТРЛАРЫ 27

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты АО «РКЦ «Земля»тарафыннан проектлауга бирем нигезендә эшләнгән.

Генераль планга үзгәрешләр кертү проектын эшләүгә заказ бирүче - Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты.

Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты – территориаль планлаштыру документы, шәһәр төзелеше стратегиясен, яшәеш мохитен формалаштыру шартларын, җирлек территорияләренең үсеш юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләрне функциональ зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга карата шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитар иминлекне билгели.

Генераль планга үзгәрешләр кертү проекты, аны гамәлгә ашыруның түбәндәге вакытлыча срокларына эшләнде:

Генераль планны гамәлгә ашыру буенча беренче чираттагы чаралар билгеләнгән беренче чират - 2030 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган хисап срогы - 2045 елга кадәр.

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 23нче статьясы нигезендә Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты үз эченә түбәндәгеләрне ала:

1 нче кисәк (расланган) текст һәм график материаллар составында:

Текст материаллары - территориаль планлаштыруның максатларын һәм бурычларын, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген һәм генераль планны гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә алган территориаль планлаштыру турындагы нигезләмә.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары бар.

2нче өлеш Территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында, авыл җирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллардан торган проектны нигезләү буенча материаллар.

Текст материаллары җирлек территориясенең торышын, аны комплекслы үстерү проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычының төп факторлары исемлеген үз эченә ала.

График материаллар җирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемаларын үз эченә ала.

Зеленодольск муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проектын эшләгәндә түбәндәге материаллар файдаланылды:

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 еТатарстанлның 21 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (Министрлар Кабинетының 112.09.2022ел 981 номерлы карары редакциясендә);

- Лаеш муниципаль районы Советының 2022 елның 10 октябрендәге 81-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү);

- Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты һәм аның составына керүче Матюшино авыл җирлеге тарафыннан бирелгән рәсми мәгълүматлар

1. ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ ӨЧЕН ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН ОБЪЕКТЛАРНЫҢ БИЛГЕЛӘНЕШЕ,ТӨРЛӘРЕ ҺӘМ АТАМАЛАРЫ, АЛАРНЫҢ ТӨП ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ,АЛАРНЫҢ УРНАШУЫ, ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУНЫҢ АЕРЫМ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАРНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ

1 нче таблица

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ. б.)	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә ашыру		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
Социаль инфраструктура объектлары										
	Мәдәният һәм сәнгать									
1	Матюшино авылы	МФЦ составында клуб тибын оештыру	Культтур-ялитү (клуб) тибындагы объект	Урнаштыруга планлаштырылган	26 утырту урыны	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
2	Матюшино авылы	КФҮ составында гомуми кулланыштагы китапханә	Культура-агарту билгеләнешендәге объект	Урнаштыруга планлаштырылган	2,4 мең экземпляр	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Характерист Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ.	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә лизации		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
	Гомуми файдаланудагы спорт заллары									
1	Матюшино авылы	МФЦ составында спорт (тренажер) залы	Аерым тәртиптә килештерелә торган спорт объекты	Урнаштыруга планлаштырылган	Идән мәйданы 66 кв.м/ЕПС - 11 кеше.	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
	Яссы спорт корылмалары									
1	Матюшино авылы	Универсаль спорт мәйданчыгы (баскетбол уйнау өчен)	Спорт кораллары	Урнаштыруга планлаштырылган	540 кв.м территорияләр мәйданы/ЕПС - 18 кеше	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Характерист Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ.	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә лизации		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
2	Матюшино авылы	Универсаль спорт мәйданчыгы (минифут-бол уйнау өчен)	Спорт кораллары	Урнаштыруга планлаштырылган	989 кв.м территориянең мәйданы/ЕПС мәйданы - 25 кеше.	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
	Предприятия бытового обслуживания									
1	Матюшино авылы	КФҮ төзегәндә көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм шәхси хезмәтләр күрсәтү проектларын гамәлгә ашырмау	Урнаштыруга планлаштырылган	2 эш урыны	Торак зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
	Полиция участок									

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Характерист Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ.	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә лизации		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
1	Матюшино авылы	Участковый пункт полиции	Административное здание	Урнаштыруга планлаштырылган	1 участок полиция пункты	Күпфункцияле гомумтөзелеш зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
	Объекты административно-делового назначения									
1	Матюшино авылы	Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты бинасы җирлегендә	Административное здание	Урнаштыруга планлаштырылган	1 объект	Күпфункцияле гомумтөзелеш зонасы	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян
Җәмәгать урыннары										
1	Матюшино авылы	Сквер	Мәдәният һәм ял паркы	Урнаштыруга планлаштырылган	0,6 га	Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территори	-	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
Транспорт инфраструктурасы объектлары										

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Характерист Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ.	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә лизации		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
	Урам-юл челтәре									
1	Матюшино авылы	Урынлы әһәмияттәге урамнар һәм юллар	Урам-юл челтәре	Урнаштыруга планлаштырылган	-	Торак зонасы	-	+	+	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Икътисад министрлыгы 2022 елга2024 ел һәм планлы 2030елга кадәр чор.Лаеш муниципаль районы башкарма
Инженерлык инфраструктурасы объектлары										
	Су белән тәэмин итү системасы									
1	Матюшино авылы	Су белән тәэмин итү челтәрләре	Су белән тәэмин итү челтәренең линияле	Урнаштыруга планлаштыры...	-	-	-	+	+	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
	Хуҗалык канализациясе системасы объектлары									
1	Матюшино авылы	Канализациянең автоном системасы	Агып төшүче суларны чистартуны төзү	Урнаштыруга планлаштыры...	-	Торак зонас...	-	+	+	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
2	Матюшино авылы	Канализациянең автоном системасы	Агып төшүче суларны чистартуны төзү	Урнаштыруга планлаштырылган	-	Алдынгы гомумиләштерелгән төзелеш зонасы	-	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
	Объекты системы									

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Объектның төре	Чара төре	Характерист Объектның характеристикасы (, сыйдырышлылык, озынлык һ.	Функциональ зона	ЗОУИТ (булганда)	Гамәлгә лизации		Чара чыганагы
								Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045 г.)	
1	Матюшино авылы	Матюшино авыл җирлегенең башкарма комитеты бинасы өчен БМК	БМК	Урнаштыруга планлаштырылган	-	Алдынгы гомумиләштерелгән төзелеш зонасы	-	+		ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге
	Газ белән тәэмин итү системасы									
1	Матюшино авылы	ПРГ (ГРП/ШП)	Газ көйләү пункты бинасы (төзү)	Урнаштыруга планлаштырылган	-	Торак зонасы	10м	+		Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
2	Матюшино авылы	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	Газ белән тәэмин итү челтәрен ячел	Урнаштыруга планлаштырылган	-	-	2 м	+		Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
	Электр белән тәэмин итү									
1	Матюшино авылы	Трансформатор подстанцияләр 10/0,4 кВ	Трансформатор подстанция	Урнаштыруга планлаштырылган	85 кВА	Торак зонасы	10 м	+		Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
2	Матюшино авылы	Электр тапшыру линиясе 10(6) кВ	Электрүткәргеч һава линиясен төзү	Урнаштыруга планлаштырылган		-	10 м	+		Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
3	Матюшино авылы	Электр тапшыру линиясе 0,4 кВ	Электрүткәргеч һава линиясен төзү	Урнаштыруга планлаштырылган		-	2 м	+		Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
ГО ЧС объектлары										
1	Авыл җирлеге территориясе	Сөйләм сиренасы җайланмасы	Речевая сиренная установка	Урнаштыруга планлаштырылган	1 км	-	-	+	+	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;

Искәрмә: Инженерлык инфраструктурасы объектларының, трассировка объектларының төгәл саны, урнашу урыны һәм инженерлык челтәрләренең озынлыгы генераль планны гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын эшләү юлы белән, линия объектларын планлаштыру проектларын, проект документациясен эшләү юлы белән төгәлләштереләчәк.

2. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРЫНЫҢ ЧИКЛӘРЕН ҮЗГӘРТҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР

Россия Федерациясе Җир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенең 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү тиешле муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан торак пунктларның чикләрен чагылдыра торган шәһәр округы, җирлекнең генераль планын раслау яисә үзгәртү, йә муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасын раслау яисә үзгәртү, әгәр авыл җирлегенең вәкиллекле органы генераль планны әзерләү зарурлыгы булмау һәм җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен әзерләү турында карар кабул иткән булса, шушы муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасын раслау яисә үзгәртү була.

«Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше (алга таба - күчерү турындагы Закон) нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү йә җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый җирләр составындагы торак пунктлар яисә җир кишәрлекләрен башка категориягә күчерү яисә мондый җирләр составындагы җирләрне яисә җир кишәрлекләрен торак пунктлар составына күчерү булып тора.

Шулай итеп, 2010 елның 16 июнендәге 14-4692-ГЕ номерлы Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең хаты нигезендә, әгәр муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планны раслау турындагы акт җирләрне яисә җир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге советы карары белән 2012 елның 11 декабрендәге 103 номерлы карары белән Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлегенең Генераль планы расланды. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2013 елның 10 декабрендәге 143 номерлы, 2015 елның 6 апрелендәге 195 номерлы, 2016 елның 14 апрелендәге 41 номерлы Матюшино авыл җирлеге Советы карарлары белән генераль планга тиешле үзгәрешләр кертелде.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге Советының 2012 елның 11 декабрендәге 103 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге Генераль планы (3а-390/2018 эш) Татарстан Республикасы Югары судының 2018 елның 30 маендагы карары белән (3а-390/2018 номерлы эш) Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге советы

карарлары редакциясендә (2015 елның 6 апрелендәге 198 номерлы, 2016 елның 14 апрелендәге 41 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге Генераль планы гамәлдә түгел дип танылды.

Матюшино авылының торак пункты өчен югарыда бәян ителгән торак нигезендә гамәлдәге чик сыйфатында, кадастр кварталлары чикләрен исәпкә алып, «торак пунктлар җирләре» категориясендә җирләр буенча үткәрелгән чик, дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе мәгълүматлары нигезендә,дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе мәгълүматлары нигезендә кабул ителде.

дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе мәгълүматлары нигезендә.

Матюшино авыл җирлегенең генераль планында Матюшино авылының чиген үзгәртү каралган. Матюшино авылындагы торак пункт территориясенең мәйданы проект чикләрендә 207,3663 га тәшкил итәчәк.

Торак пунктлар чикләреннән җир кишәрлекләрен кертү яисә төшереп калдыру турындагы карарлар Матюшино авыл җирлеге генераль планының планлаштырылган карарлары, социаль-икътисадый шартлар, торак пунктның социаль, рекреацион һәм транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү өчен кирәкле территорияләр нигезендә кабул ителде.

Торак пунктлар чикләренә кертелә торган һәм алар чикләреннән чыгарылган җир кишәрлекләре исемлеге, бу җир кишәрлекләрен аларга кертү планлаштырыла торган җирләрнең категорияләрен күрсәтеп, һәм аларны планлаштырып куллану максатлары 2.1 нче таблицада бирелгән.

Матюшино авыл җирлегенең торак пунктлары чикләрен билгеләү чаралары исемлеге 2.2 нче таблицада бирелгән.

2.1 нче таблица

Торак пункт чикләренә кертүгә һәм аларның чикләреннән төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган җир кишәрлекләре исемлеге

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	**Җир категориясе/нигез**	**Рөхсәт ителгән файдалану**	**Кертелгән җир участогының мәйданы, кв.м.**	**Планлаштырылган категория**	**Рөхсәт ителгән файдалану планлаштырыла торган**
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 4,8,5 нче бүлмә	2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе (раслаулар). ТР Лаеш МР Советы карары белән 2022елның 16 гыйнварындагы 6-РС үзгәрешләре белән 92-РС - алга таба Стратегия	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	48984,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 15,6 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	1178,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 4,8 нче квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	1456,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

	елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)				
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, кв.67, 7,8,10,9,3,6	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	39903,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 9,7 нче квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	агач әзерләү; азык-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	131,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 7,15,9 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	1400,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 15,6 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	4395,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 50 нче йорт, 1,3,5,6,60 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	38573,81	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	5731,57	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	6945,00	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090204	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	651,83	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090205	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	928,56	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2

КК өлеше 16:24:090402	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	0,27	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
КК өлеше 16:24:090501	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	2711,92	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
КК өлеше 16:24:090603	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	173,01	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
КК өлеше 16:24:260201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	936,70	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
КК өлеше 16:24:090202	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	528,84	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090201	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	5,672	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090201	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	1,118	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090201	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	2,327	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2

КК өлеше 16:24:090201	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	2,672	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090201	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	10,348	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	279,9	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	9,193	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	74,589	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	42,979	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	68,131	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2

КК өлеше 16:24:090203	Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлешенең 19 өлеше; п.1 п.	-	1,168	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
16:24:000000:822	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында карар	Рекреация эшчәнлеге өчен	1905	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:000000:5793	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында карар	Агач әзерләү; агач ресурсларын әзерләү һәм җыю; азык-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үсемлекләрен җыю... һәм Россия Федерациясе Урман кодексының 6 статьясындагы 2 өлеше нигезендә билгеләнгән башка төрләр	11254	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:000000:4498		рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен	11439	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:000000:4499		рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен	32263	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090205:787	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш	савыктыру максатлары өчен	1219	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

	стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы				
16:24:090205:785	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	рекреацион эшчәнлек	1012	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090205:789		савыктыру максатлары өчен	1988	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090205:790		савыктыру максатлары өчен	2219	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:260201:2990	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	савыктыру максатлары өчен	6652	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:260201:2991		савыктыру максатлары өчен	1740	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:260201:2992		савыктыру максатлары өчен	1710	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:000000:400	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан	Агач әзерләү; Россия Федерациясе Урман кодексының 6 статьясындагы	66237	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

	Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	2 өлеше нигезендә агач әзерләү һәм җыю			
16:24:260201:4150		рекреацион эшчәнлек	1898	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
КК өлеше 16:24:090501 (төньяктарак һәм көньяктарак 16:24:090501:41)	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	-	1015	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090501:9	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	875	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090501:10	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	1399	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:000000:299	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	5522	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:260201:7	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Сыра барын урнаштыру астында	855	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090502:5	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	808	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
16:24:090502:24	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	499	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

16:24:090502:4	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	рекреацион билгеләү	899	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
КК өлеше 16:24:260201 (төньяктарак 16:24:260201:2051)	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	-	164	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
КК өлеше 16:24:260201 (көньяктарак 16:24:260201:353)	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	-	908	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
16:24:090203:720	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык	564	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
Йомгакны Матюшино авылында кертәләр			**310170,60**		
Түбәндәге җир кишәрлекләре					
16:24:090205:18	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык өчен	71 (мәйданның бер өлеше)	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
Шулай итеп, Матюшино авылыннан төшереп калдырыла			**71**		

2.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә торак пунктларның чикләрен билгеләү чаралары исемлеге

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар
Махсус билгеләнештәге зоналар					
1	701010701	Зиратлар зонасы	Зиратлар зонасы зиратлар, крематорийлар урнаштыру өчен каралган. күмү урыннары да, шулай ук тиешле гыйбадәт корылмаларын	Аула нмаг ан. Урнашты рылмаган	-
Акваторияләр зонасы					

1	701010900	Акваторияләр зонасы	Акваторияләр зонасы табигый яки ясалма савым, су агымы яисә су режимының харак формалары һәм билгеләре булган сулыкларның берән-сәрән туплануы булган башка объект булып тора.	Ауланмаган.	Урнаштырылмаган	**Федераль әһәмияттәге объектлар:** 1. «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» файдалануы турында федераль әһәмияттәге автомобиль юлында күпер аша чыгу.
Башка зоналар					
1	701011000	Башка зоналар	Башка зоналар функциональ билгеләнеше билгеләнмәгән территорияләрне тоташтыру өчен билгеләнгән.	Ауланмаган.	Урнаштырылмаган	-
					Барлыгы

3. ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНАЛАР ПАРАМЕТРЛАРЫ

Әлеге генераль планның функциональ зоналаштыру структурасы «Федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларын, Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 07 декабрендәге 793 номерлы боерыгы белән расланган федераль әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларында тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 07 декабрендәге 793 номерлы боерыгы белән расланган федераль әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларында тасвирлауга һәм чагылдыруга таләпләр нигезендә билгеләнгән.

3 нче таблица

Матюшино авыл җирлегенең генераль планында билгеләнә торган функциональ зоналар исемлеге, шулай ук аларда урнаштырыла торган федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге объектлар исемлеге

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар	Зона мәйданы, (га)
Торак зоналары						

1	701010101	Шәхси торак йортларда төзелеш зонасы	Индивидуаль торак йортлар белән төзелеш зонасы күбесенчә һинд- видуаль торак йортлар, блокланган торак йортлар, хезмәт күрсәтүләр өлкәсендәге һәм мәдәни-көнкүреш, коммуналь, социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләрендәге беренчел керү-чыгу урыннарында, шулай ук инже- нер һәм транспорт инфраструктурасы белән бергә тору өчен каралган.	Биналарның максималь катлылыгы - 3эт, шул исәптән мансарда. Индивидуаль йортлар төзү тыгызлыгы коэффициенты - 0,4. блокланган йортлар төзелешләре тыгызлыгы	Гомуми мәйданы 4,56 мең га булган индивидуаль торак йортларны урнаштыру **Җирле (җирлек) әһәмияттәге объектлар:** 1. Канализациянең автоном системасы 2. Трансформатор подстанциясе 3. ПРГ (ГРП/ШП)	83,75

Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 09.01.2018нче елның10нчы боерыгы нигезендә Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы

[1]Билгеле бер функциональ зонада урнаштыру өчен планлаштырылган барлык федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны (сызыклы объектлардан тыш) үз эченә ала.

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар	Зона мәйданы, (га)
Иҗтимагый-эшлекле зоналар						
1	701010301	Күпфункцияле гомум-эшлекле зона	Күпфункцияле гомум-эшлекле зона эшлекле, иҗтимагый, коммерциячел һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларда, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының тиешле проектларын, шулай ук җитештерү һәм эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле булганнары урнаштырылган төзелеш өчен билгеләнгән.	Биналарның максималь катлылыгы - 8 эт. Төзелеш тыгызлыгы коэффициенты - 3,0.	**Җирле (район) әһәмияттәге объектлар:** 1. Кунакханә (объектның куәте проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләнә). 2.БМК кунакханә өчен 3. Трансформатор подстанциясе 4. ПРГ (ГРП/ШП)	1,53
2	701010302	Махсуслаштырылган иҗтимагый төзелеш зонасы	Махсуслаштырылган гомуми төзелеш зонасы башлыча социаль билгеләнештәге объектлар, шул исәптән мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының, гомум белем бирү оешмаларының аерым торучы объектлары, өстәмә белем бирү оешмалары, һөнәри һәм югары белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы объектлар, өстенлекле укыту-тәрбия учреждениеләре объектлары тарафыннан белем алучыларга, фәнни оешмаларга, мәдәният һәм куслык объектларына, сәламәтлек саклау, социаль билгеләнештәге объектларга, физик культура һәм массакүләм спорт объектларына, мәдәни һәм мәдәни корылмаларга, тиешле инженерлык һәм транспорт-транспорт корылмаларына урнашу белән тәэмин итү өчен билгеләнгән.	Биналарның максималь катлылыгы - билгеләнмәгән. төзелеш тыгызлыгы коэффициенты - 0,8. Төзелеш тыгызлыгы коэффициенты - 2,4.	**Региональ әһәмияттәге объект:** 1 Казан шәһәренең «7 нче шәһәр хастаханәсе» ДАССУ филиалы - тернәкләндерү-бальнеологик үзәк (объектның куәте проектлауның соңгы стадияләрендә билгеләнә); 2 Казан шәһәренең «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе» ДАССУ филиалы өченБМК. Җирле (район) әһәмияттәге объектлар: 1.Мәктәпкәчә белем бирү - 11 урынлык куәте булган оешма, 2.Фельдшерлык-акушерлык пункты (модульле) сменага 6 килү куәте белән; 3.Аптека оешмасы 1 объект куәтле (бинаның мәйданы проектлауның соңгы стадияләрендә билгеләнә); 4.Туристлык оешмасы үзәге. үзәк (мәйданы бина проекцияләүнең алдагы стадияләрендә билгеләнә). бина проекцияләүнең алдагы стадияләрендә билгеләнә). 5.БМК туристик үзәк өчен 6.БМК фельдшер-акушерлык пункты өчен **Җирле (җирлек) әһәмияттәге объектлар:** 1. Үз эченә 2,4 мең данә куәтле китапханәне, тамаша залын керткән күпфункцияле үзәк	14,7

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар	Зона мәйданы, (га)
					26 утырту урыны, 66 кв.м егәрлеге булган спорт залы (ЕПС - 11 кеше), көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре 2 эш урыны бар. 2. Җирлек Башкарма комитеты бинасы 1 объект куәтле (бинаның мәйданы соңгы стадияләрдә билгеләнә). 3 Полициянең участок пункты 1 объект (1 УПП) куәтле. 4 Баскетболда уйнау өчен 540 кв.м куәтле универсаль спорт мәйданчыгы (ЕПС - 18 кеше). 5. 989 кв.м. мини-футбол уены өчен универсаль спорт мәйданчыгы (ЕПС - 25 кеше). 6.Урам-юл челтәре (озынлыгы территорияне планлаштыру проектын эшләгәннән соң, проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләнә). 7. Канализациянең автоном системасы 8.БМК җирлек Башкарма комитеты бинасы өчен 9. Трансформатор подстанциясе 10. ПРГ (ГРП/ШП)	
Җитештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары						
1	701010401	Җитештерү зонасы	Җитештерү зонасы күбесенчә инженерлык һәм транспорт инфраструктурасына мохтаж җитештерү предприятиеләрен, шулай ук сәнәгать зоналарында урнаштыруга җибәрелә торган коммерция объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.	Биналарның максималь катлылыгы - билгеләнмәгән. төзелеш тыгызлыгы коэффициенты	-	1,37
2	701010405	Транспорт инфраструктура зонасы	Транспорт инфраструктурасы зонасы күбесенчә автотөзелеш объектларын урнаштыру өчен	билгеләнмәгән установ - лены.	**Объекты федерального значения:** 1.Автомобильная дорога федерального значе-ния общего пользования М-12 «Москва –	50,19

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар	Зона мәйданы, (га)
			автомобиль транспорты, тимер юл транспорты объектлары, һава транспорты объектлары, су транспортын, торба үткәргеч транспорт объектларын йөреп чыгу, башка төрдәге транспорт инфраструктурасын карап чыгу, урам-юл челтәре объектлары һәм башкалар Зонасы мәйданы, (га)		Түбән Новгород - Казан" 3,6 км озынлыктагы. 2. Федераль әһәмияттәге объектлар: 1.М-12 федераль әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлы Мәскәү Түбән Новгород Казан озынлыгы 3,6 км. Региональ әһәмияттәге объектлар: «Южный обход - Казан» региональ әһәмиятендәге автомобиль юлы - 2,56 км озынлыктагы Боровое Матюшино.	
3	701010404	Инженерлык инфраструктура зонасы	Инженерлык инфраструктурасы зонасы күбесенчә су белән тәэмин итү объектларын, су чыгаруны тәэмин итү объектларын, җылылык белән тәэмин итү объектларын, газ белән тәэмин итү объектларын, электр белән тәэмин итү объектларын, элемтә объектларын, башка төрле чит ил инфраструктурасын урнаштыру	Аула нмаг ан. Урнашты рылмаган	-	1,28
Авыл хуҗалыгы файдалануы зоналары						
1	701010500	Авыл хуҗалыгы кулланучылар зонасы	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге объектларны авыл хуҗалыгын алып бару, авыл хуҗалыгын алып бару, шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару, крестьян фер-мерлык хуҗалыгын алып бару, мәдәният (балыкчылык) максатлары өчен, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хуҗалыгы җитештерүенә бәйле башка объектлар урнаштыру, саклагыч урман утыртмалары булдыру, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге проектларны үстерү, шулай ук инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының тиешле	Аула нмаг ан. Урнашты рылмаган	-	0,62

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлар	Урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар	Зона мәйданы, (га)
2	701010502	Бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерция булмаган ширкәтләр зонасы	Бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган товарлар зонасы коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек ширкәтләрен, шәхси ярдәмче хуҗалык, яшелчәчелек хуҗалыкларын урнаштыру, шулай ук катнаш объектларны инженер һәм транспорт инфраструктурасы объектларына, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтүнең беренчел	билгеләнмәгән установ - лены.	-	46,79
Рекреация билгеләнешендәге зоналар						
1	701010601	Гомуми файдаланудагы яшелләндерү территорияләре зонасы (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар,	Гомумкулланудагы яшелләндерелгән территорияләр зонасы (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар, урман урманнары)шәһәр паркларын, скважиналарны, бакчаларны, бульварларны, яр буен, шәһәр урманнарын, территорияне төзекләндерү, яссы спорт корылмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән яшел	билгеләнмәгән установ - лены.	**Җирле (җирлекнеке) әһәмияттәге объект:** 1. Мәйданы 0,6 га булган сквер.	8,88
2	701010602	Ял итү зонасы	Ял итү зонасы балаларны савыктыру учреждениеләрен, сәламәтләндерү-бәхәс лагерьларын, ял һәм туризм объ-ектларын, шулай ук инфраструктура-структурасының инженерлык һәм транспорт (парковка) объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтүнең беренчел тору объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.	бинаның максималь катлылыгы - 4 эт, шул исәптән мансард. төзелеш тыгызлыгы коэффициенты - 0,8.	-	361,54
3	701010605	Урманнар зонасы	Урманнар зонасы дәүләт урман фонды җирләрен һәм башка юнәлешләр җирләрендә урнашкан урман кишәрлекләрен урнаштыру өчен билгеләнгән	билгеләнмәгән установ - лены.	**Федераль әһәмияттәге объект:** «Транснефть - Прикамье» АҖнең хәрәкәтчән радиоэлемтә системалары (нигез станцияләре, коммутаторлар саны һәм аларны урнаштыру проектлауның алдагы станциясендә билгеләнә).	4316,97

№ т/б	Зона коды	Функциональ зона исеме	функциональ зонаның билгеләнеше тасвирламасы	функциональ зона параметрлары	Урнаштыру өчен планлаштырылган	
Махсус билгеләнештәге зоналар						
1	701010701	Зиратлар зонасы	Зиратлар зонасы зиратлар, крематорийлар урнаштыру өчен каралган. күмү урыннары да, шулай ук тиешле гыйбадәт	Ауланмаган.		
Акваторияләр зонасы						
1	701010900	Акваторияләр зонасы	Акваторияләр зонасы табигый яки ясалма савым, су агымы яисә су режимының харак формалары һәм билгеләре булган сулыкларның берән-сәрән туплануы булган башка объект булып тора.	Ауланмаган.	**Федераль әһәмияттәг** 1. «Мәскәү - Түбән Но әһәмияттәге автомобил	
Башка зоналар						
1	701011000	Башка зоналар	Башка зоналар функциональ билгеләнеше билгеләнмәгән территорияләрне тоташтыру өчен билгеләнгән.	Ауланмаган.		
					Барлыгы	

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Карта планируемого размещения объектов местного значения

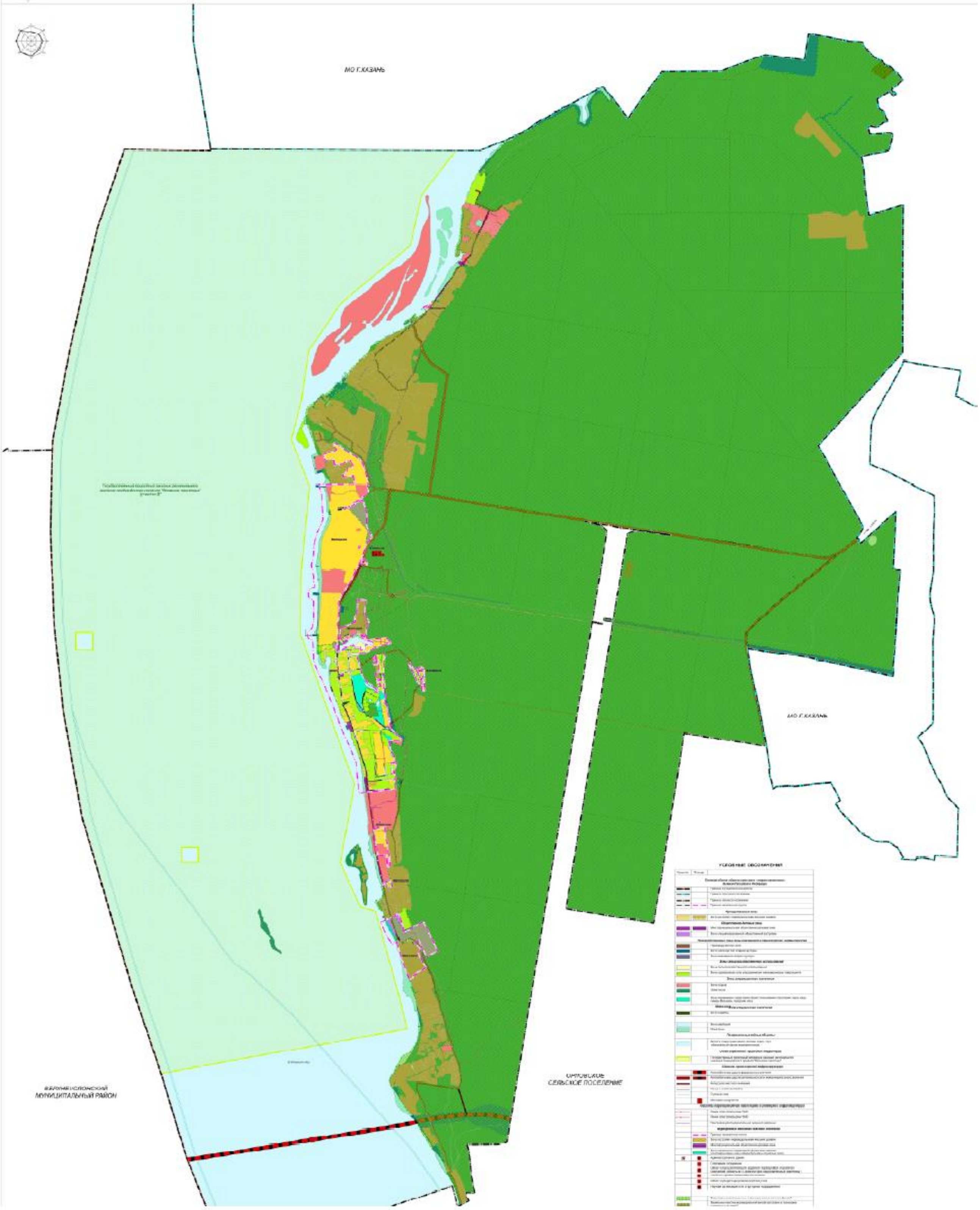

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Карта границ населенных пунктов, входящих в состав поселения

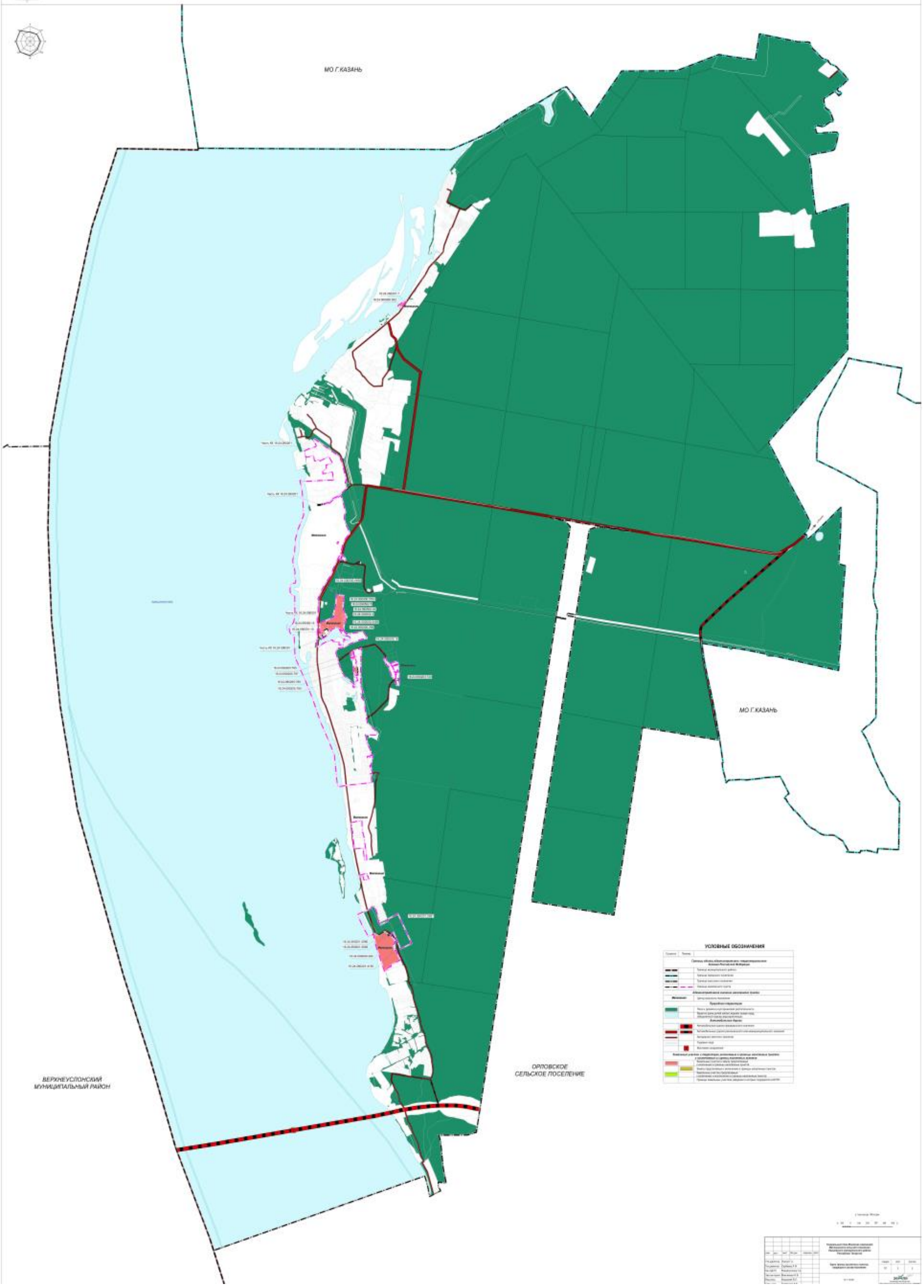

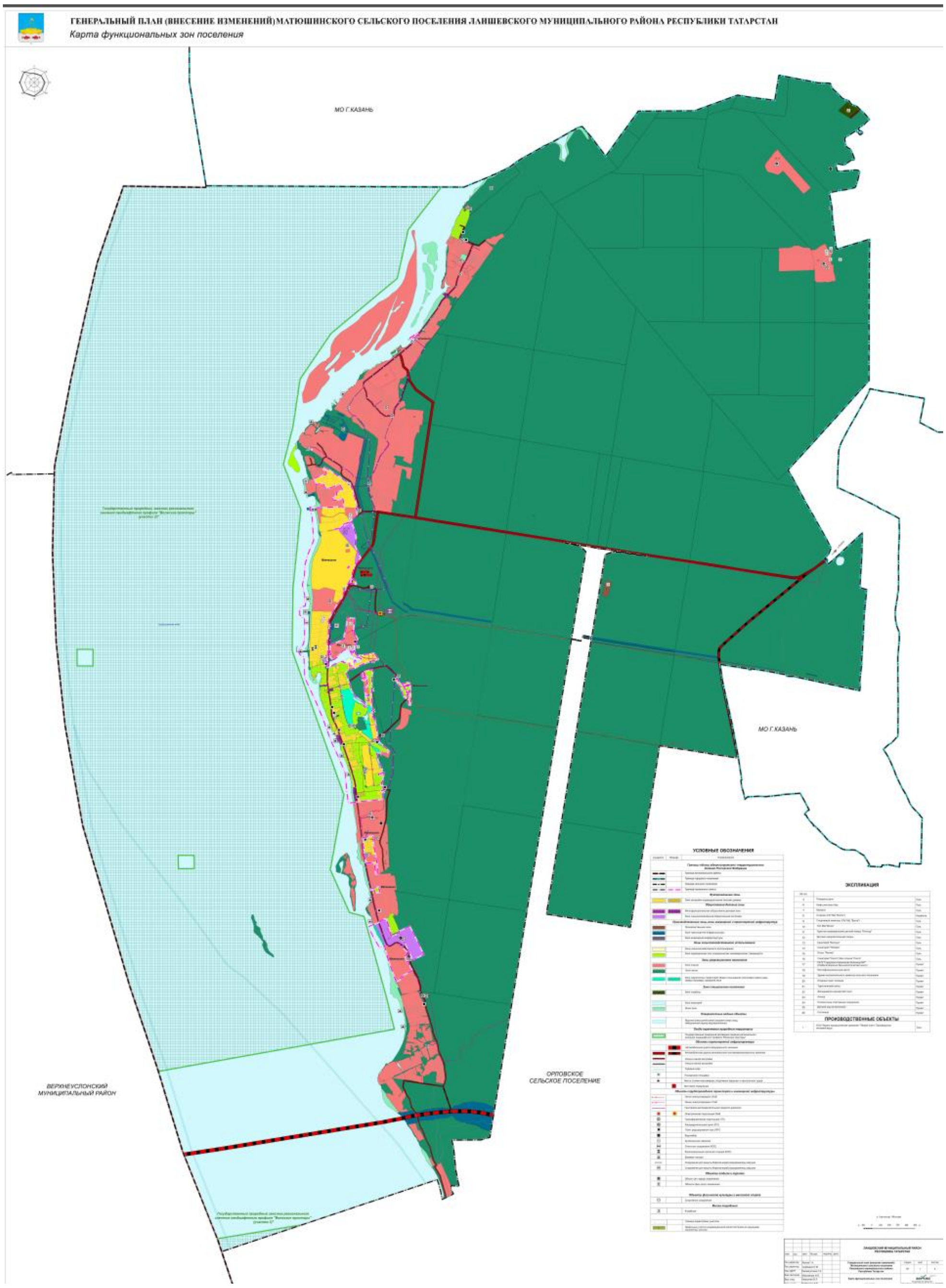

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

(внесение изменений)

Проектны нигезләү материаллары

Аңлатма язуы
2 Том.

Казан 2023

№ т/б	Объект атамасы	Искәрмә
1	1 Том. Раслана торган өлеш: Аңлату язуы. Территориаль планлаштыру турында нигезләмә.	
2	2 Том. Раслана торган өлеш: График материаллар	
2.1	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	М 1:10000
2.2	Җирлек составына керүче торак пунктларның чикләре картасы	М 1:10000
2.3	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	М 1:10000
3	3 Том. Нигезләү материаллары: Аңлату язуы	
4	4 Том. Нигезләү материаллары: График материаллар	

4.1	Рстр форматындагы карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге хәле	М 1:10000
4.2	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары (гамәлдәге хәл)	М 1:10000
4.3	Карталар рәвешендәге нигезләү буенча материаллар растр форматында проект алып бараМ1:10000	М 1:10000
4.4	Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр картасы, М1:10000 гражданнар оборонасы чаралары	М 1:10000
4.5	Инженерлык инфраструктурасы картасы	М 1:10000

УРЫНЫНА ИНВ. №	ИМЗА ҺӘМ ДАТА	ИНВ.№ ПОДЛ.					
Үзгәрешләр	Катнашучылар	Бит	Док№	Имза	Дата	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)	СТАДИЯ: ГП; БИТ; БИТЛӘР
					2023		
						Проект составы	

№ т/б	Объект атамасы	Искәрмә
1	3 Том. Нигезләү материаллары: Аңлату язуы	
2	4 Том. Нигезләү материаллары: График материаллар	
2.1	Рстр форматындагы карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге хәле	М 1:10000
2.2	Рөхсәт форматында карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге нигезләмәне үз эченә ала	М 1:10000
2.3	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары	М 1:10000
2.4	ГО һәм ЧС растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары	М 1:10000
2.5	Инженерлык инфраструктурасы картасы	М 1:10000

УРЫНЫНА ИНВ. №

ИМЗА ҺӘМ ДАТА

ИНВ.№ ПОДЛ.

Үзгәреш ләр	Катнаш учылар	Бит	Док№	Имза	Дата
					2023

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)

СТАДИЯ	БИТ	БИТЛӘР
ГП		

Том эчтәлеге

Кабул ителгән кыскартулар исемлеге

АЗС	автозаправка станциясе
АҖ	акционер җәмгыять
ВОЗ	су саклау зонасы
ВЛ	югары вольтлы сызыклар
ел	ел/шәһәр
еллар	еллар
ГОСТ	дәүләт стандарты
ГРП	газ көйләү пункты
ГСМ	ягулык-майлау материаллары
д.	авыл
дд.	авыллар
ТКХ	торак-коммуналь хуҗалык
ЗВ	пычраткыч матдәләр
ЗСО	санитар саклау зонасы
КМ	Министрлар Кабинеты
Эре мөгезле терлекләр	эре мөгезле терлек
ЛЭП	электр тапшыру линиясе
МЭПР	Экология һәм табигать ресурслары министрлыгы
т. п.	торак пункт
РКН	радиация куркынычсызлыгы нормалары
ОКС	капиталь төзелеш объекты
ООПТ	Махсус саклanучы табигать территориясе
ПЗА	атмосфераны пычрату потенциалы
ПП	табигать һәйкәле
р.	елга
рр.	елгалар
Татарстан Республикасы	Татарстан Республикасы
РФ	Россия Федерациясе
с.	авыл

СанПин 2.2.1/2.1.1.1200-03сСанитар-яклау зоналары һәм предприятиеләр, корылмалар һәм башка объектларның санитар классификациясе".	санитария кагыйдәләре һәм нормалар
СЗЗ	санитар-яклау зоналары
СМ	Министрлар Советы
СМС	җирле үзидарә советы
СНиП	төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре
СП36.13330.2012	кагыйдәләр җыелмасы
ст.	статья
СТО	Техник хезмәт күрсәтү станциясе
тәүлек	тәүлек
СХП	авыл хуҗалыгы предприятиесе
т	тонна
һ. б.	шулай
УГМС	Гидрометеорология һәм мониторинг буенча идарә әйләнә-тирә мохит
ФДБУ	Федераль дәүләт бюджет учреждениесе
ФЗ	Федеральный закон
ЭМИ	электромагнит нурланышы

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ 8

1. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ 10

2. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ХӘЛЕ ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ 11

2.1. Икътисадый-географик урыны. Матюшино авыл җирлеге урыны Лаеш муниципаль районына ктаралу системасында 11

2.2. Җир фондына характеристика 12

2.3. Территориянең социаль-икътисади потенциалы 16

2.3.1 Демографик потенциал 16

2.3.2 Җитештерү территорияләре 17

2.3.3 Агросәнәгать комплексы 17

2.3.4 Урман комплексы 17

2.3.5 Торак фонды һәм торак төзелеше 19

2.3.6 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары 20

2.3.7 Махсус билгеләнештәге объектлар (зират) 25

2.4. Туристлык-рекреацион потенциал. Җирле халыкның ялын оештыру 25

2.5. Тарихи-мәдәни мирас 28

2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы 29

2.7. Инженерлык инфраструктурасы 32

2.7.1 Су белән тәэмин итү 32

2.7.2 Канализация 35

2.7.3 Территорияне санитар чистарту 35

2.7.4 Җылылык белән тәэмин итү 36

2.7.5 Газ белән тәэмин итү 37

2.7.6 Электр белән тәэмин итү 37

2.7.7 Эшләнмәгән челтәрләр 38

2.8. Территорияне инженер әзерләү 39

3. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ 2045 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘҮ 49

3.1. Халык саны фаразы 49

3.2. Икътисадый үсеш 51

3.2.1 Җитештерү территорияләрен үстерү 51

3.2.2 Агросәнәгать комплексын үстерү 51

3.2.3 Урман комплексын үстерү 52

3.3. Торак инфраструктурасын үстерү 72

3.4. Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү 75

3.4.1 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын үстерү 75

3.4.2 Махсус билгеләнештәге объектларны (зиратларны) үстерү 88

3.5. Туристлык-рекреация территорияләрен үстерү. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру 89

3.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү 94

3.7. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРЫНЫҢ ЧИКЛӘРЕН ҮЗГӘРТҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР 98

3.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары 109

3.8.1 Су белән тәэмин итү 109

3.8.2 Канализация 110

3.8.3 Территорияне санитар чистарту 114

3.8.4 Җылылык белән тәэмин итү 116

3.8.5 Газ белән тәэмин итү 117

3.8.6 Электр белән тәэмин итү 118

3.8.7 Эшләнмәгән челтәрләр 121

3.8.8 Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары 123

3.9. Территорияне инженерлык әзерләү чаралары 129

3.10. Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге. Кисәтү чаралары **ТАВЫШ СИТУАЦИЯСЕ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРЫ** 138

3.10.1. Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге 139
3.10.2. Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге 143
3.10.3. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге 153
3.10.4. Биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәл чыганаклары исемлеге 178
3.10.5. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр мониторингы челтәрләрен колачлау пунктлары һәм зоналары 179
3.10.6. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү чаралары 179
3.10.7. Коткару формированиеләре 186
3.10.8. Индивидуаль яклау 188
3.10.9. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә халыкны эвакуацияләүне оештыру чаралары
техноген характерда 188
3.10.10. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары 189
4. ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР 196
КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ 200
КУШЫМТА 209

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты «Земля» РКЦ» АҖ тарафыннан проектлауга йөкләмә нигезендә эшләнде.

Генераль планга үзгәрешләр кертү проектын эшләүгә заказ бирүче - Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2023 елның 30 июнендәге 72-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү Матюшино авылы чикләрен үзгәртү өлешендә гамәлгә ашырыла.

Зеленодольск муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты – территориаль планлаштыру документы, шәһәр төзелеше стратегиясен, яшәеш мохитен формалаштыру шартларын, җирлек территорияләренең үсеш юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләрне функциональ зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга карата шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитар иминлекне билгели.

Генераль планга үзгәрешләр кертү проекты, аны гамәлгә ашыруның түбәндәге вакытлыча срокларына эшләнде:

Генераль планны тормышка ашыру буенча беренчел чаралар билгеләнгән беренче чират – 2030 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган хисап срогы - 2045 елга кадәр.

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1 нче кисәк (расланган) текст һәм график материаллар составында:

Текст материаллары - территориаль планлаштыруның максатларын һәм бурычларын, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген һәм генераль планны гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә алган территориаль планлаштыру турындагы нигезләмә.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары бар.

2нче өлеш Территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында, авыл җирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллардан торган проектны нигезләү буенча материаллар.

Текст материаллары җирлек территориясенең торышын, аны комплексы үстерү проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычының төп факторлары исемлеген үз эченә ала.

График материаллар җирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемаларын үз эченә ала.

Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проектын эшләгәндә түбәндәге материаллар файдаланылды:

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 еТатарстанлның 21 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (Министрлар Кабинетының 112.09.2022ел 981 номерлы карары редакциясендә);

- Лаеш муниципаль районы Советының 2022 елның 10 октябрендәге 81-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү);

- Лаеш муниципаль районы һәм аның составына керүче Матюшино авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән рәсми белешмәләр.

1. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ

Җирлекнең генераль планы - җирлекнең шәһәр төзелеше үсеше стратегиясен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Генераль план халык һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә яшәеш мохитен формалаштыру шартларын, җирлекләрнең үсеш юнәлешләрен һәм чикләрен, территорияләрне зоналаштыру, инженер, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга карата шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитар иминлекне билгели торган төп шәһәр төзелеше документы булып тора.

Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертелгәндә территориаль планлаштыруның төп максатлары түбәндәгеләр:

федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә территория үсеше белән идарә итүнең нәтиҗәле инструментын булдыру;

муниципаль берәмлек буларак авыл җирлегенең бөтенлеген территориаль планлаштыру чаралары белән тәэмин итү;

инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын үстерүне исәпкә алып, җирлекнең рекреацион һәм социаль-икътисадый потенциалын максималь ачуга туры килә торган территорияне планлаштыру оешмасы, территорияне функциональ яктан зоналарга бүлү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру өчен шартлар тудыру буенча рациональ карарлар әзерләү.

Генераль планның проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру мәсьәләләрен комплеслы хәл итү өчен нигез булып тора; җирлекнең территориаль, инфраструктура һәм социаль-икътисадый үсеше; территориаль зоналардан файдалануның хокукый режимын билгеләүче җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эшләү; инвестицион үсеш зоналарын билгеләү.
землепользования һәм төзелеш
устанавливающих правовой режим использования территориальных зон; определения зон инвестиционного развития.

Күрсәтелгән максатларны гамәлгә ашыру территориаль планлаштыруның түбәндәге бурычларын хәл итү юлы белән гамәлгә ашырыла:

- әлеге проблемаларны муниципаль мохит параметрларын, яшәп килгән тормыш тәэмин итү ресурсларын, шулай ук аерым кабул ителгән шәһәр төзелеше карарларын анализлау нигезендә хәл итүне тәэмин итә торган торак пунктлар территорияләренең шәһәр төзелеше үсеше проблемаларын ачыклау;

- территорияне функциональ зоналаштыру (функциональ зоналарның планлаштырыла торган чикләрен чагылдыру);

- шәһәр төзелешен зоналаштыру, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен әзерләү өчен территорияләрне гармонияле һәм тотрыклы үстерү өчен алшартлар тудыручы торак пунктларның оптималь функциональ-планлаштыру структурасын эшләү;

- Матюшино авыл җирлегенең шәһәр төзелеше, инфраструктура, табигый, социаль һәм рекреацион компонентларның үзара килештерелгән һәм балансланган динамикасын тәэмин итә торган үсеш параметрлары системасын

билгеләү;

- әйләнә-тирә табигать мохитен саклап калган очракта, авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген тәэмин итү буенча беренчел чаралар һәм гамәлләр исемлеген әзерләү;
- капиталь төзелеш объектларын планлаштырыла торган урнаштыру, сәнәгать, энергетика, транспорт һәм элемтә җирләренең гамәлдәге һәм планлаштырылган чикләре.

2. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫ

2.1. Икътисадый-географик урыны. Матюшино авыл җирлеге урыны Лаеш муниципаль районына таралу системасында

Матюшино авыл җирлеге чиге «Лаеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)2005 елның 31 гыйнварындагы 28-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде
«Лаишевский муниципальный район» и муниципальных образований в его составе» (с изменениями и дополнениями).

Матюшино авыл җирлеге составына әлеге закон нигезендә җирлекнең административ үзәге булган Матюшино авылы керә. Казан шәһәренең сезонлы халкы булу, Казан агломерациясе зонасында урнашу торак пунктның үзенчәлеге булып тора.

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе нигезендә Лаеш муниципаль районы Казан икътисадый зонасына керә.

Матюшино авыл җирлеге Татарстан Республикасының үзәк өлешендә, Лаеш муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан, төньякта һәм көнчыгышта Казан шәһәре муниципаль берәмлеге белән чиктәш, көнбатышта - Югары Ослан муниципаль районының Октябрь һәм Вахитов авыл җирлекләре белән, көньякта - Лаеш муниципаль районының Орел авыл җирлеге белән.

Матюшино авыл җирлегенең гомуми мәйданы 8574,65 га тәшкил итә, шул исәптән Матюшино авылының торак пункты мәйданы - 191,8687 га.

Җирлекнең шәһәр яны урыны кебек үзенчәлекле билгеләре аеруча әһәмиятле (Матюшино авыл җирлеге үзәгеннән Казан шәһәренә кадәр ераклык 12,5 км тәшкил итә). Гадәттәгечә биредә күп санлы савыктыру оешмалары, Казанда яшәүчеләр өчен эре бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр, аз катлы элиталы торак төзелеше өчен урыннар урнашкан. Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеге территориясендә күпсанлы бакчачылык урыннары урнашкан, ял итүчеләр өчен коллектив урыннар бар (ял базалары, балалар лагерьлары).

Торак пунктның урнашкан торак төзелеше шәхси торак йортлар, йорт янындагы кишәрлекләре булган шәхси торак йортлар белән тәэмин ителгән.

Матюшино авылында социаль хезмәт күрсәтү объектларыннан сәламәтлек саклау объекты, сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре эшләп килә.

Территориясендә"Матюшино" бакча ширкәте урнашкан . населенного пункта находится садовое товарищество «Матюшино».

Авыл җирлеге территориясенең күпчелек өлешен урман җирләре били, ә Матюшино авылының торак пункты Идел яры буйлап урнашкан.

Җирлекнең транспорт-коммуникация каркасы «Казан - Боровое Матюшино» автомобиль юлы региональ яисә муниципальара әһәмиятле автомобиль юлыннан тора, ул җирлек территориясен көнчыгыштан көньякка таба һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юллары буйлап кисеп үтә («Ветеран» ял базасына якынлашу).

Таралу системасында роле

Матюшино авыл җирлегенең территориаль оешмасы - Лаеш муниципаль районын тарату системасының бер өлеше, ул Татарстан Республикасының Казан төркем системасына керә.

Күчерү системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып автомобиль юлы тора, аның буенча торак пунктларның бер-берсе белән һәм Лаеш шәһәренең район үзәге белән элемтәсе гамәлгә ашырыла. Матюшино авыл җирлегендә региональ яисә муниципальара әһәмияткә ия «Казан - Боровое Матюшино» автомобиль юлы бар.

Елга челтәре икенче система барлыкка китерүче фактор булып тора, аның буенча тарихи үсеш нәтиҗәсендә җирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясен күчереп утырту системасы формалаша башлады. Матюшино авыл җирлегендә елга челтәре Идел елгасы (Куйбышев сусаклагычы) тарафыннан тәкъдим ителгән.

Матюшино авыл җирлегенең күпчелек өлешендә эре урман массивларының яр буе урнашуы, шулай ук урнашуы территориядәге халыкның бик аз тыгызлыгын тәэмин итте. 2022 ел башына Матюшино авыл җирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв. км га 2,5 кеше тәшкил иткән.

Матюшино авыл җирлегенең урнашу системасы бер рангтан тора.

Беренче рангны җирлек үзәге Матюшинода гомуми халык саны 215 кеше били, анда административ функцияләр, сәламәтлек саклау объекты, сәүдә һәм туклану предприятиеләре урнашкан.

2.2. Җир фондына характеристика

Җир фондын категорияләр һәм җирләр буенча бүлү

Теге яки бу территория чикләрендә урнашкан барлык җирләр аның җир ресурслары буларак карала, алар йә хуҗалык әйләнешенә җәлеп ителгән, йә анда файдаланылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Җир кодексының 7 статьясындагы 1 пункты нигезендә Россия Федерациясендә максатчан билгеләнеш буенча җирләр түбәндәге категорияләргә бүленә:

– авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;
– торак пунктлар җирләре;

– сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшыру, телевидение, мәгълүмат җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге җирләр;
– махсус сакланылучы территорияләрнең һәм объектларның җирләре;
– урман фонды җирләре;
– су фонды җирләре;
– запас җирләр.

Матюшино авыл җирлегенең гомуми мәйданы 8574,65 га тәшкил итә (картографик материал буенча).

Җир фондын милек рәвешләре буенча бүлү

Матюшино авыл җирлеге территориясендә федераль милектәге җирләр барлыгы турында мәгълүмат юк. Әмма, Урман кодексының 8 маддәсе нигезендә, урман фонды җирләре составындагы урман кишәрлеклgarantf1://12024624.101/әре федераль милектә. Матюшино авыл җирлеге территориясендә федераль милектәге 4584,98 гектар урман җирләре бар.

Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматлары буенча 01.01.2022елда җирлектә республика милкендәге җир кишәрлекләре урнашкан (2.2.1 нче таблицаны карагыз).

2.2.1 нче таблица

Республика милкендәге Матюшино авыл җирлеге чикләрендә җир кишәрлекләре исемлеге

№ т/б	Участокның урыны	Җирләр категориясе	Җир кишәрлегенең кадастр номеры участок	Обременение правами өченче затларга тапшыру	Рөхсәт ителгән файдалану	Участокның мәйданы, кв.м
1	Лаеш районы, Матюшино авыл җирлеге, Матюшино авылы авыл җирлеге, Матюшино авылы	Торак пунктлар җирләре	16:24:090207:772	автомобиль юлын даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану	«Казан-Боровое Матюшино» автомобиль юлын урнаштыру	933
2	Лаеш районы, Матюшино авыл җирлеге	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр махсус билгеләнештәге	16:24:000000:282	автомобиль юлын даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану	автомобиль юлын урнаштыру өчен «Казань-Боровое Матюшино»	16067
3	Лаеш районы, Матюшино авыл җирлеге, Матюшино авылы	Торак пунктлар җирләре	16:24:090201:940	автомобиль юлын даими (вакыты чикләнмәгән)	автомобиль юлын урнаштыру өчен «Казань - Боровое Матюшино»	3641

				файдалану		
4	Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, «Казан - Боровое Матюшино»автомобиль юлы дорога Казань-	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә җирләре, радиотапшырулар,	16:24:000000:116*	автомобиль юлын даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану	строительство автодороги	291887,38

№ т/б	Участокның урыны	Җирләр категориясе	җир кишәрлегенең Кадастр номеры җир кишәрлегенең номеры	Обременение өченче зат хокуклары белән йөкләү	Рөхсәт ителгән файдалану	участокның мәйданы, кв.м
	Боровое Матюшино	Телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек һәм башка махсус җирләр назначения				
5	Лаеш районы, Матюшино авыл җирлеге, «Казан-Матюшино-К-Ковали-Столбище-Атабай»	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр махсус билгеләнештәге	16:24:000000:150*	автомобиль юлын даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану	автомобиль юлы	167400
6	Татарстан Республикасы (Татарстан), Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге, Матюшино авылы авыл җирлеге,	Торак пунктлар җирләре	16:24:090201:9684	-	газ белән тәэмин итү объектларын урнаштыру өчен (газ шкаф җайланмасын эксплуатацияләү өчен)	8

	Матюшино авылы					

Искәрмә: чикләр координаталарыннан башка. «ГО Казан» муниципаль берәмлеге вәкилләренең үзгәрүен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматлары буенча мәгълүмат.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә башка төр һәм милек хокукларында җир кишәрлекләре барлыгы турында мәгълүмат юк.

2.3. Территориянең социаль-икътисади потенциалы

2.3.1 Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хуҗалык ягыннан үзләштерү һәм җәмгыятьне икътисадый үстерү дәрәҗәсенә иң зур йогынты ясый.

Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, 2022 ел башына халык саны 215 кешегә җиткән.

Матюшино авыл җирлегенең демографик структурасы торак пунктлар киселешендә 2.3.1 нче таблицада бирелгән.

2.3.1 нче таблица

2022 ел башына Матюшино авыл җирлегенең демографик структурасы һәм халык хәрәкәте

Күрсәткечләр	Ел башына				
	2018	2019	2020	2021	2022
Даими халык саны, кеше.	**161**	**168**	**174**	**211**	**215**
Балалар яше:	**22**	**25**	**26**	**26**	**25**
1 яшькә кадәр	3	5	4	2	2
1-4 яшь	5	5	5	10	10
5 яшь	5	7	6	2	2
6 яшь	0	3	4	2	2
7 яшь	3	1	2	1	1
8-10 яшь	4	1	2	3	4
11-15 яшь	2	3	3	6	4
Эшкә яраклы яшь:	**74**	**78**	**85**	**115**	**119**
16 яшь	0	1	2	0	0
17 лет	1	1	2	1	2
18 яшь	0	1	2	2	2
Хатын-кызлар өчен 19-59	23	21	25	45	47
ирләр өчен 19-64	50	54	54	67	68
Хезмәткә яраксыз яшьтәге:	**65**	**65**	**63**	**70**	**71**
Хатын-кызлар өчен 60 яшьтән өлкәнрәк	48	47	45	49	50
Ир-атлар өчен 65 яшьтән өлкәнрәк	17	18	18	21	21
Халыкның гомуми үсеше	**7**	**9**	**6**	**6**	**2**
Табигый үсеш	-2	4	2	0	-1
Туды	1	4	2	2	0
Үлде	3	0	0	2	1
Механик үсеш	9	5	4	6	3
Килде	12	7	5	9	5
Китте	3	2	1	3	2

Игътибар итәргә кирәк, Матюшино авыл җирлегендә (119 кеше) хезмәткә яраксыз яшьтәге халык санын (96 кеше) узып китә, бу уңай фактор булып тора. Шулай итеп, гамәлдәге торак пунктның яшь структурасы эшкә яраклы яшьтәге халыкның шактый өлеше, пенсия яшендәге кешеләрнең уртача саны һәм эшкә яраклы яшьтән кечерәк төркемнең түбән дәрәҗәсе белән характерлана.

.

Югарыда китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, 2022 ел башына җирлектә туучылар саны түбән дәрәҗәдә (соңгы елда туучылар саны 0 гә тигез). Нәтиҗәдә, сакланып калган үлем фонында халыкның табигый артуы тискәре әһәмияткә ия. Халыкның миграция үсеше уңай әһәмияткә ия, килүчеләр саны Матюшино авыл җирлегеннән китүчеләр санынннан югарырак. Әмма соңгы 5 елда күрсәткечләр өч тапкырга кимегән.

Гомумән алганда, соңгы 5 елда халык саны арту күзәтелә.

Җәйге чорда сезонлы халык саны бакчачылык һәм яшелчәчелек ширкәтләре, ял базалары хисабына күп тапкырлар арта.

2.3.2 нче таблица

Җәйге чорда (01.01.2022г) халыкның якынча саны

Территория исеме	Даими халык (кеше).	Сезонлы халык (кеше.)	Җәйге чорда (кеше.)	Сезонлы халык өлеше (%)
Матюшино	**215**	**2000**	**2215**	**90,3**
Матюшино авылы	215	2000	2215	90,3

2.3.2 Җитештерү территорияләре

Матюшино авыл җирлеге территориясендә, магистраль нефть үткәргечләр янында авария хәлендәге нефтьтән өемнәр урнашкан. Җирлекнең төньяк-көнбатыш өлешендә магистраль нефть үткәргечне эксплуатацияләү һәм аңа хезмәт күрсәтү объекты урнашкан.

Җирлекнең үзәк өлешендә «Су-сәнәгать компаниясе» «Живой ключ» ҖЧҖ (эчә торган су җитештерү) эшли.

2.3.3 Агросәнәгать комплексы

Матюшино авыл җирлеге территориясендә агросәнәгать комплексы предприятиеләре юк.

2.3.4 Урман комплексы

Россия Федерациясе Урман кодексы, шулай ук Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә урман фонды җирләренә урман белән капланган һәм капланмаган җирләрне кертәләр.

Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә урман фонды җирләренә урман җирләре (урман үсемлекләре белән капланган һәм ул капланмаган, әмма аны торгызу өчен билгеләнгән җирләр - киселүләр, гари, рединнар, сөргеннәр һәм башкалар) һәм урман хуҗалыгын алып бару өчен билгеләнгән җирләр керә.

мәгънәсез җирләр (урман юллары, сазлыклар һәм башкалар). Оборона җирләрендә һәм шәһәр һәм авыл җирлекләре җирләрендә урнашкан урманнардан, шулай ук урман фондына кермәгән урман утыртмаларыннан тыш, барлык урманнар урман фондын барлыкка китерә.

Матюшино авыл җирлегенең дәүләт урман фонды 4584,98 гектар мәйданны били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының 53,5%ын тәшкил итә (Урман хуҗалыгы буенча федераль агентлык (Рослесхоз) 2014 елның 14 февралендәге 257 номерлы боерыгы һәм Бердәм дәүләти күчемсез милек реестры белешмәләре буенча).

Матюшино авыл җирлеге территориясендә ГКУ урманнары урнашкан Матюшино кишәрлеге урманчылыгының һәм Столбище кишәрлеге урманчылыгының «Шәһәр яны урманчылыгы».

<u>Урман фондын максатчан билгеләнеше һәм яклау категорияләре буенча бүлү</u>

Урман фонды җирләрендә урнашкан урманнар максатчан билгеләнеш буенча яклау, эксплуатацияләү һәм резерв урманнарына бүленә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә урман фонды максатчан билгеләнеше буенча саклагыч урманнардан гыйбарәт.

Яклаучы урманнардан мохит барлыкка китерүче, су саклау, яклау, санитария-гигиена, савыктыру һәм башка файдалы функцияләрне саклап калу максатларында үзләштерелергә тиешле урманнар яклау урманнарына керә. Бу урманнардан саклык урманнарын максатчан билгеләү һәм алар үти торган файдалы функцияләр белән бергә файдалану шарты белән бер үк вакытта урманнардан файдалануга керә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә түбәндәге категория урманнар тәкъдим ителде:

1. Су саклау зоналарында урнашкан урманнар - 92,3 га;
2. Табигать һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар:
   – урман-парк зоналарында урнашкан урманнар (урман фонды җирләрендә һәм башка категорияләр җирләрендә урнашкан урманнар) халыкның ялын оештыру, санитария-гигиена, сәламәтләндерү функцияләрен һәм табигать ландшафтларының эстетик кыйммәтен саклау максатларында кулланыла торган урманнар - 4063,85 га;
3. Кыйммәтле урманнар:
   – су объектлары буйлап урнашкан урман полосалары (турыдан-туры елга үзәненә яки башка су объекты ярына тоташкан урманнар, ә урмансыз тугай вакытында - су йөртү функцияләрен башкаручы елга тугайларына) - 3,66 га;
   – урман саклау полосалары - 421,2 га;
   – эрозиягә каршы урманнар (эрозиядән җирләрне саклау өчен билгеләнгән урманнар) - 3,97 га.

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлегендә дәүләт урман фонды җирләрендә бик күп санда ял итү һәм рекреация объектлары урнашкан.

2.3.5 Торак фонды һәм торак төзелеше

2.3.3 нче таблица

Матюшино авыл җирлегенең гамәлдәге торак фонды характеристикасы

Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	Матюшино авылы
Торак фондның гомуми мәйданы	мең кв. м	13,9
Йортлар саны	берәмлек	68
Халык	кеше	215

Торак инфраструктурасының торышын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе - халыкның торак белән тәэмин ителеш күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры). Матюшино авыл җирлеге буенча 2022 ел башына бер кешегә торакның гомуми мәйданы 64,7 кв.м. туры килә.

Шул ук вакытта Татарстан Республикасының авыл җирлеге буенча уртача тәэмин ителеш кеше башына гомуми торак мәйданының 31,0 кв.м тәшкил итә. Авыл җирлегенең Лаеш районы буенча торак белән тәэмин ителеше бер кешегә гомуми торак мәйданының 38,9 кв.м тәшкил итә.

Матюшино авылында торак белән тәэмин ителешнең шундый югары күрсәткече «Татарстан Республикасының техник инвентаризациясе бюросы» АҖ балансында торак пунктларның бөтен торак фонды, шул исәптән даими халык булмаган торак йортлар урнашуы белән бәйле. Торак йортларның күпчелек өлеше икенче торак өчен кулланыла, җәйге чорда дача сыйфатында гына яшәү.

2.3.4 нче таблица

Матюшино авыл җирлегенең 2022ел башына икенче торак (җәйге чорда яшәү) характеры

Торак пункт исеме	*Икенче торак (язылганнарсыз) халык)*	
	йортлар саны	участокның мәйданы, кв.м (мең кв.м)
Матюшино авылы	41	8,1

Шулай итеп, әгәр даими халык өчен торак фондын гына исәпкә алсак, халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече - 27,0 кв.м./кеше кими.

2017-2021 елларда торак төзелеше турында мәгълүмат юк.

«2020 елда Татарстан Республикасының торак хуҗалыгы» 1 статистик җыентыгы, Татарстанстат, 2021г.

Бакчачылык яки яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеге территориясендә гомуми мәйданы 37,1 га булган 3 бакчачылык коммерциягә карамаган ширкәт урнашкан
(2.3.5 нче таблицаны карагыз).

2.3.5 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге территориясендә бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр исемлеге

№ т/б	Объект атамасы	Территория нең мәйданы, гектар	Участоклар саны, берәмлек ләр
1	"Матюшино" СНТ	31,0	550
2	«Ветераннар - нефтьчеләр»» СНТ нефтяники»	4,0	мәгълүматлар юк мәгълүматлар
3	СНТ «Труд»	2,1	мәгълүматлар юк мәгълүматлар
БАРЛЫГЫ		**37,1**	**-**

Бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр, кагыйдә буларак, гомуми торак фондын исәпкә алуда катнашмыйлар, ә инженерлык коммуникацияләренә йөкләнешне исәпләгәндә, җәйге чорда калдыклар белән эш итү системасын һәм электр белән тәэмин итүгә йөкләнешне арттыралар гына.

2.3.6 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары

Белем бирү оешмалары

Мәктәпкәчә балалар мәгариф оешмалары. мәгариф организации. В настоящее время в Матюшино авыл җирлегендә балалар бакчалары юк.

Матюшино авылында 0-7 яшьлек балалар саны 17 кеше тәшкил итә. Башлангыч елга хисап ихтыяҗы 8 урын тәшкил итте. Матюшино авыл җирлегендә балаларны Комлы Ковал авыл җирлеге һәм Казан шәһәре балалар бакчаларында ата-аналарның шәхси автотранспортында йөртәләр. Гомуми белем бирү оешмалары. Хәзерге вакытта Матюшино авылында гомуми белем бирү мәктәпләре юк. Мәктәп яшендәге балалар (7-18 яшь) саны буенча 13 кеше Казанның Мирный бистәсендә129 номерлы мәктәптә кеше укый. Укучыларны мәктәп автобусында йөртәләр.

Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары. Хәзерге вакытта җирлектә балаларга өстәмә белем бирү оешмалары юк.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Лаеш муниципаль районы халкына медицина хезмәте күрсәтүне «Лаеш үзәк район хастаханәсе» ДАССУ гамәлгә ашыра, анда поликлиникалар һәм стационарлар Лаеш шәһәрендә, Столбище, Габишев, Комлы Ковал һәм

Рождествено табиб амбулаторияләре, фельдшер-акушерлык пунктлары урнашкан.

Үзәк район хастаханәсенең стационарлары район халкына тулаем хезмәт күрсәткәнлектән, хастаханәләр белән тәэмин ителешне бөтен Лаеш муниципаль районы халкы өчен дә исәпләп чыгарганнар. Гомумән алганда, район буенча тәэмин ителеш норманың 41% ын гына тәшкил итә.

обеспеченность составляет лишь 41% от нормы[2]. Больница койкалары белән тәэмин ителешнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы койка көннәре санын (койкада булу көннәре) кыскартуның гомумроссия тенденциясе белән бәйле һәм рольне көчәйтүгә һәм беренчел медицина-санитария ярдәменең сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән структур үзгәртеп корулар үткәрелүгә бәйле рәвештә, койканың эш көннәре санын арттыру белән бәйле.

Район халкына кичектергесез ярдәм күрсәтү өчен, Лаеш шәһәрендә Үзәк район хастаханәсендә урнашкан ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү станциясе (2 махсуслаштырылган автомобиль) бар, ул районның барлык җирлекләрендә яшәүчеләргә хезмәт күрсәтергә тиеш. Шулай ук Столбище табиб амбулаториясендә якындагы җирлекләрдә яшәүчеләргә хезмәт күрсәтү өчен ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү подстанциясе эшли. Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре махсуслаштырылган автомобильдә 15 минутлык файдалану зонасы чикләрендә 1 мең кешегә нормадан чыгып исәпләнә. Лаеш муниципаль районында яшәүчеләрне ашыгыч медицина ярдәме станцияләре 100% тәшкил итә. Матюшинское сельское поселение попадает в зону обслуживания с 15-минутной доступностью при средней скорости движения 60 км/ч.

Амбулатория-поликлиника хезмәте системасына поликлиникалар, фельдшер-акушерлык пунктлары, гомуми практика табиблары керә. Матюшино авыл җирлеге халкына медицина хезмәте күрсәтүне Матюшино авылында проект куәте булган фельдшер-акушерлык пункты башкара (Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты бинасында). Аптека пункты фельдшер-акушерлык пунктында урнашкан.

Бүгенге көндә амбулатор-поликлиника оешмалары тарафыннан халыкның тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 100%ын тәшкил итә.

Матюшино авыл җирлегендә элеккеге ГАУЗ бинасы бар. «Республика клиник неврология үзәге» (кулланылмый торган объект). 2022 елда әлеге объект алга таба үсеш өчен «Казан шәһәренең 7 нче шәһәр клиник хастаханәсе» ДАССУ карамагына тапшырыла. Башкарма комитет мәгълүматлары буенча, бүгенге көнгә бина өлешчә җимерелгән.

Мәдәният һәм сәнгать оешмалары

Матюшино авыл җирлегендә мәдәният һәм сәнгать оешмалары юк.

Физик культура һәм спорт объектлары

Җирлектә көндәлек файдаланудагы спорт заллары, яссы спорт корылмалары (универсаль спорт мәйданчыклары һ.б.) җирле әһәмияттәге юк.

«Яшьләр үзәге» ДАССУ яшьләр туристлык лагере территориясендә "Идел" (региональ әһәмияттәге объект) спорт билгеләнешендәге объектлар бар.

2 Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы нигезендә.

Сәүдә предприятиеләре

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлегендә гомуми мәйданы 243 кв.м булган ике сәүдә кибете эшләп килә. Халыкны сәүдә предприятиеләре белән тулаем алганда, җирлек буенча 376,7% тәшкил итә.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре

Хәзерге вакытта Матюшино авылында 25 утырту урыны булган «Папа Карло» кафесы эшли.

Матюшино авыл җирлеге халкын җәмәгать туклануы предприятиеләре 277,8% тәшкил итә.

Кредит-финанс оешмалары һәм элемтә предприятиеләре

Матюшино авыл җирлегендә әлеге оешмалар юк.

Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре

Бүгенге көндә көнкүреш (ателье, аяк киеме, чәчтарашханә) һәм коммуналь (мунча) хезмәт күрсәтү предприятиеләре Матюшино авыл җирлегендә юк.

Полиция участок пункты

Матюшино авыл җирлегендә полициянең участок пунктлары юк. Матюшино авылында буш торган полиция бинасы бар. Матюшино авыл җирлеге халкы күрше авыл җирлегеннән килгән участок полиция хезмәткәрләренә хезмәт күрсәтә.

Кунакханәләр

В Матюшинском сельском поселении находится 316 урынлык «Регина» кунакханә сәламәтләндерү комплексы.

Матюшино авыл җирлегенең гамәлдәге халкына хезмәт күрсәтү объектларында ихтыяҗ халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук тиешле нормативлар нигезендә, 42.13330 2016 кагыйдәләренә ярашлы рәвештә исәпләнде.
Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» ярдәмче программасы «2024 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр http://mobileonline.garant.ru/document?id=2205985&sub=0белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары, Татарстан Республикасын шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары һәм башка тармак нормалары белән.

Проектны эшләгәндә Лаеш муниципаль районы һәм Матюшино авыл җирлеге шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары юк.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 2.3.6 нчы таблицада бирелгән.

2.3.6 нчы таблица

Матюшино авыл җирлегенең халыкның социаль-мәдәни һәм мәдәни объектлары белән тәэмин ителешен һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтүне анализлау

коммунально-бытового обслуживания

Объект атамасы	Үлчәү берәмлеге	Норматив	Барлыгы нормалар буенча кирәк-барлыгы	Гамәлдәге башлангыч елына нигезләмә положение на исходный год	Җиһазлык, %
Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары зации	урыныннар	100 балага 45 урын 0-7 яшьтә	8	юк	0
Гомуми белем бирү оешмалары	урыныннар	100 балага 45 урын 7-18 яшь	6	юк	0
Өстәмә белем бирү оешмалары вания детей	урыныннар	120% укучы	7	юк	0*
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 7,5 ятак.	0	юк	0*
Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре	автомобиль	1 автомобиль 10000 кешегә.	0	юк	0*
Табиб-профилактик медицина оешмалары ские организации	сменага килүчеләр саны алмашка	сменага 19,7 килү 1000 кеше.	4	4	100
Аптеклар	объект	1 гә 6,2 мең кешегә.	0,03	1	100
Гомуми файдаланудагы спорт заллары	идән мәйданы щади пола	Идән мәйданы 220 кв.м 1000 кеше.	47	юк	0
Яссы спорт корылмалары	кв.м	2000 кв.м 1000 кешегә.	430	юк	0
Бассейннар	су көзгесенең кв. м воды	1000 гә 25 кв.м су көзгесе кеше	5	юк	0*
Клублар, Мәдәният йортлары	урыныннар	1000 кешегә 85 урын.	18	юк	0
Китапханәләр	мең экземплярда-пляров	1 кешегә 8 экз	1720	юк	0

Сәүдә предприятиеләре	кв.м. сәүдә мәйданнары - щади	1000 кешегә 300 кв.м.	65	243	376,7
Туклану предприятиеләре	урыныннар	1000 кешегә 40 урын.	9	25	277,8
Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре	Эш урыннары	1000 кешегә 7 кол.	2	юк	0
Элемтә бүлекләре	объект	1 кешегә 0,5-6,0 мең кешегә	1	юк	0
Бүлекләр, банк филиалы	оператор урыннары.	1 оператор урын 1-2 мең кешегә.	0	юк	0
Полиция участок пункты	УПП	1 УПП 2,8 мең кешегә.	0	юк	0

*хастаханәләр, ашыгыч медицина ярдәме станцияләре, бассейннар, балаларга өстәмә белем бирү оешмалары район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсенә ия, тәэмин ителеш тулаем район халкына исәпләнә.

2.3.7 Махсус билгеләнештәге объектлар (зират)

Матюшино авыл җирлегендә, Матюшино авылында 2,51 гектар мәйданда гамәлдәге ике зират бар. Зиратларның тулы булмаган территориясенең гомуми мәйданы 1,16 га тәшкил итә.

2.3.7 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә зиратларга характеристика

№ т/б	Урын-җир	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Дини тартым	Мәйдан, га	Тулылыгы, %	Тулмаган территориянең мәйданы, га
1	Матюшино авылы	16:24:090201:9154	христиан-ская	0,19	100	0
2	Җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлеше	16:00 өлеш: 0000:1534, 16:00:0000:1151	Христианнар / мөселман	2,32	50	1,16
Барлыгы шул исәптән яшьтә				**2,51**		**1,16**

Җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлеше зираты Матюшино авылы һәм Казан шәһәре халкын күмү өчен файдаланыла (өлешчә дәүләт урман фонды җирләрендә урнашкан).

Матюшино авыл җирлегенең гамәлдәге халкының хезмәт күрсәтү объектларына ихтыяҗы халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук нормативлар нигезендә исәпләнде.

рекомендуемыми Республиканскими Татарстан Республикасының Республикашәһәр төзелешен проектлау нормативлары (1000 кешегә 0,28 га)киңәш ителә торган.

Матюшино авыл җирлегенең традицион җирләү зиратларында халыкның гамәлдәге норматив ихтыяҗы 0,06 гектар тәшкил итә.

2.4. Туристлык-рекреацион потенциал. Җирле халыкның ялын оештыру

Матюшино авыл җирлеге Казан шәһәренең Шәһәр яны зонасына керә һәм үзенең рекреацион потенциалы белән аерылып тора. Җирлекнең рекреацион ресурслары тәкъдим ителде:

– җирле халык һәм Казан шәһәре халкы ялы өчен кулланыла торган саклагыч урманнар (җиләкләр, гөмбәләр җыю);

– Идел елгасының сул яры (Куйбышев сусаклагычы);

– Матюшино авылы районындагы минераль су чыганаклары.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә «Идел киңлекләре» ландшафт профильле региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгының бер өлеше урнашкан.

Җирлекнең рекреацион җәлеп итүчәнлеге төрле дәрәҗәдәге төзекләндерүгә ия су объектлары һәм пляж территорияләре булуга бәйле. Рәсми төзекләндерелгән пляж "Санта" шифаханәсендә бар.

Матюшино авылына урман массивларының күпләп җыелуы аларны ял итү өчен файдаланырга мөмкинлек бирә, шулай ук бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр урнаштыру өчен торак пункт территориясенең җәлеп итүчәнлеген арттыра.

Матюшино авыл җирлегендә Идел елгасы буйлап дәвалау-савыктыру һәм кыска вакытлы ял зонасы формалашкан.

Җирлекнең шактый мәйданнары бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр, шифаханәләр, ял йортлары, пансионатлар, спорт-сәламәтләндерү һәм балалар лагерьлары өчен эшли. Аларның күбесе дәүләт урман фонды территориясендә урнашкан.

Матюшино авылының торак пункты территориясендә "Санта" шифаханәсе урнашкан.

«Санта». Матюшино авыл җирлегендә «Балкыш» шифаханәсе һәм «Нехама» шифаханәсе урнашкан.

"Санта" шифаханәсе - Урта Идел буе бистәсендә иң зур күл һәм бер үк вакытта 800 ял итүчене кабул итә ала торган Россиядә иң эреләрнең берсе.

Матюшино авыл җирлегендә ГАУЗ МЦ «Волга» яшьләр-туристлык лагере, «Надежда» балалар сәламәтләндерү лагере, ВПО КДТУ ДВУ, «Зеленый бор» спорт-савыктыру лагере, «Юнитур» туристик-туган якны өйрәнү лагере бар.

2.4.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге территориясендә сәламәтләндерү лагерьлары, шифаханәләр, ял итү объектлары исемлеге

№ Экспликациялар №	Объект атамасы объект	Объектның куәте	Урнашу урыны
Сәламәтләндерү балалар-яшүсмерләр лагерьлары			
9,11	«Идел» яшьләр үзәге» ДАССУ	93 кунакханә номеры	ТР, Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге, Матюшино авылы, Садовая ур., 7 йорт, 1 нче төзелеш
12	балалар сәламәтләндерү лагере КДТУ БУЕНЧА «Надежда»	300 урын	Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге поселение,
8	"Яшел бор"Спорт-сәламәтләндерү лагере "Яшел бор"	150 урын	Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге, 16:24:000000:581
12.1	Туристлык - туган якны өйрәнү «Юнитур» балалар лагере	100 урын	ТР, Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге, 16:24:260201:3435, 16:24:260201:3433.
Дәвалау-сәламәтләндерү учреждениеләре;			
5	"Санта" шифаханәсе	800 урын	Лаеш муниципаль районы, муниципаль район,

№ Экспликациялəр №	Объект атамасы объект	Объектның куəте	Урнашу урыны
			Матюшино җирлеге, поселение, д.Матюшино, ул.Садовая
13	"Балкыш" шифаханəсе	122 урын (61 номер)	Лаеш муниципаль районы, Матюшино авыл җирлеге,Санаторий Балкыш, җир кишəрлеге 1 Санаторий Балкыш, земельный участок 1
7	"Нехама" шифаханəсе	160 урын (80 номер)	Лаеш муниципаль районы, Шəһəр яны муниципаль районы урман хуҗалыгының 11 кварталы лесхоза
Кунакханəлəр			
14	"Регина Петровский" кунакханəсе	112 кунакханə номеры	Лаеш муниципаль районы, Шəһəр яны муниципаль районы урман хуҗалыгының 11 кварталы лесхоза
Зоопарк			
-	"Регина" зоопаркы	1 объект	Лаеш муниципаль районы, Шəһəр яны урман хуҗалыгының 11 кварталы территориясендə «Регина Петровский» кунакханəлəре
Ял базалары һəм рекреацион билгелəнештəге объектлар			
16	Ял базлары	-	Куйбышев сусаклагычы бөтен яр буе линиясе буйлап Куйбышев сусаклагычы
17	Рекреация билгелəнешендəге объектлар (ял объектлары)	-	Куйбышев сусаклагычының бөтен яр буе линиясе буйлап һəм Матюшино авыл җирлеге утрау өлешендə авыл җирлеге

Хəзерге вакытта хосусый ябык рекреацион объектлар формалашу тенденциясе, кагыйдə буларак, Идел елгасының яр буе полосасында элиталы коттедж төзелешлəре күзəтелə, бу аның ял итүчелəр һəм җирле халык өчен

уңайлылыгын киметә.

2.4.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге өчен пляжларның кирәкле мәйданнары 01.01.2022нче елга

Территория исеме	Пляжларны бер үк вакытта тулу коэффициенты	Зона халкын исәпкә алып, халык саны, кеше	Пляж территориясе нормасы, $м^2$/кеше	Пляж территориясенең тиешле күләме. га
Матюшино авылы	0,2	215	8	0,02

Территория исеме	Пляжларны бер үк вакытта тулу коэффициенты	Зона халкын исәпкә алып, халык саны, кеше	Пляж территориясе нормасы, $м^2$/кеше	Пляж территориясенең тиешле күләме. га
"Матюшино" СНТ	0,5	2000	8	0,8
"Санта" шифаханәсе	0,6	800	8	0,39
Ял базлары, лагерьлар	0,7	20688	8	11,59
Барлыгы җирлек буенча		**23703**		**12,8**

2.5. Тарихи-мәдәни мирас

Мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) рәсем сәнгате, скульптура, декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, фән һәм техника объектлары һәм матди культураның тарихи вакыйгалар нәтиҗәсендә барлыкка килгән, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, фән һәм техника, эстетика, этнология яки антропология, социаль мәдәният әсәрләре һәм цивилизацияләр, мәдәниятне барлыкка китерү һәм үстерү турында мәгълүматның чын чыганаклары булган күчемсез мөлкәт объектлары керә (2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы “Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи ядкарьләре) һәм мәдәни мирас объектлары турында”гы Федераль законның 3 статьясы).

Тарих һәм мәдәният һәйкәлләре традицион идарә объектларына, аеруча тәэмин ителгән фәнни-методик һәм норматив-хокукый базага карый. Алар берничә категориягә бүленә, аларның күпчелеге берәмлек объектлар һәм ансамбльләрне тәшкил итә. Гамәлдәге кануннар нигезендә, күчемсез тарих һәм мәдәният һәйкәлләре тарих һәйкәлләренә (шул исәптән фән һәм техника, инженер сәнгате, этнография, мемориаллар, истәлекле урыннар һ.б.), археология һәйкәлләренә (тарихи җирлекләрнең мәдәни катламы, борынгы кеше урыны, шәһәрлек калдыклары, некрополи, изге урыннар, наскаль рәсемнәре һ.б.), архитектура һәм шәһәр төзелеше һәйкәлләренә (аерым корылмалардан, ансамбльләрдән һәм комплекслардан алып җирлекләрнең тарихи планировкасына һәм төзелеш корылмаларына, шул исәптән бакча-парк сәнгате һәйкәлләрен дә кертеп), монументаль сәнгать һәйкәлләренә аерыла.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә дәүләт саклавына куелган тарих һәм мәдәният һәйкәлләре юк.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә түбәндәге ачыкланган археологик истәлекләр бар:

- **Матюшино урыны.** *Неолит-бронза гасыр.*
- **Матюшино стоянкасы II.** *Казан яны мәдәнияте.*
- **Матюшино стоянкасы III.** *Неолит-энеолит.*
- **Матюшино стоянкасы IV.** *Неолит-энеолит.*
- **Матюшино стоянкасы V.** *Неолит-энеолит.*
- **Матюшино стоянкасы VI.** *Неолит-энеолит.*
- **Матюшино утрау стоянкасы.** *Казан яны мәдәнияте,*

«Археологик мирас объектлары турында аерым мәгълүматлар исемлеген раслау хакында» Россия Федерациясе Мәдәният министрлыгының 01.09.2015елдагы № 2328 боерыгы нигезендә археологик мирас объектларының кайда урнашуы турында мәгълүмат «хезмәттән файдалану өчен» грифы йөртә.

2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы

Транспорт, башка инфраструктур тармаклар белән беррәттән, җәмгыятьнең тормыш эшчәнлегенең төп шартларын тәэмин итә, социаль һәм икътисадый максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып тора.

Матюшино авыл җирлегенең транспорт структурасы Лаеш муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул үз чиратында Татарстан Республикасының транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Автомобиль юллары

Әлеге бүлектә Матюшино авыл җирлегенең гомуми кулланылыштагы автомобиль юллары челтәре карала.

Матюшино авыл җирлегенең гамәлдәге автомобиль юллары милек рәвеше буенча региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллардан гыйбарәт.

Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары түбәндәгеләр:

1. «Казан - Боровое Матюшино» II категориядә асфальт-бетон өслекле, җирлек территориясе буйлап көнчыгыштан көнбатышка таба Матюшино авылының административ үзәгенә кадәр уза;
2. "Асфальт-бетон өслекле IV категорияле "Ветеран" ял базасында килү, бераз озынлыктагы "Казан - Боровое Матюшино" автомобиль юлыннан җавап биреп, төньякка таба меридиональ юнәлештә уза.

Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының гомуми озынлыгы 18,35 км тәшкил итә.

Матюшино авыл җирлеге чикләрендә автомобиль юллары исемлеге һәм аның озынлыгы 2.6.1 нче таблицада бирелгән.

2.6.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлегенең автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Юлларның исеме	Җирлек чикләрендәге озынлыгы -км ия), км	шул исәптән өслек белән:		
			асфальтбетон тонное	күчеш (щеб.грав.)	грунт
Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары					
1	«Казан - Боровое Матюшино» Матюшино»	7,26	7,26	-	-
2	"Ветеран"«базасына килү дыха «Ветеран»	1,82	1,82	-	-
Барлыгы шул исәптән яшьтә		**9,08**	**9,08**	**-**	**-**
Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары*					

1	"Брайт Парк"ТКга килү "Брайт Парк"	1,44			

№ т/б	Юлларның исеме	Җирлек чикләрендәге озынлыгы -км ия), км	шул исәптән өслек белән:		
			асфальтбетон тонное	күчеш (щеб.грав.)	грунт
2	Ял базаларына килү дыха	0,41			
3	Подъезд	0,65			
4	"Эдем"базасына килү дыха "Эдем"	1,47			
5	Зиратка килү	0,30			
6	Бугровка урамына төньяктан килү ровка с юга	0,65			
7	Подъезд к ГРС	0,10			
8	Ял базаларына килү дыха	0,30			
9	"Ветераны-нефтяники" СНТ янына килү тераны нефтяники"	0,37			
10	Ял базаларына килү дыха	1,42			
11	Ял базаларына килү дыха	3,26			
12	Ял базаларына килү дыха	0,47			
13	Ял базаларына килү дыха	2,45			
14	Ял базаларына килү дыха	0,08			
15	Ял базаларына килү дыха	0,08			
16	Бугровка урамына төньяктан килү ровка с севера	0,70			
17	Электр подстанциясенә һәм чистарту корылмаларына килү ниям	0,71			
18	Ял базаларына килү дыха	1,03			
19	Ял базаларына килү дыха	1,02			
21	Ял базаларына килү дыха	0,23			
22	Ял базаларына килү дыха	1,03			
23	Ял базаларына килү дыха	0,17			
	Барлыгы шул исәптән яшьтә	**18,35**			
Барлыгы		**27,43**			

*өслек тибы буенча мәгълүмат юк.

Су транспорты

Җирлек территориясендә аз сыешлы суднолар кую өчен причаллар бар.

Җирлек территориясендә вертолет утырту мәйданчыклары һәм аз үлчәмле суднолар кую урыннары урнашкан.

Торбаүткәргеч транспорт

Торбаүткәргеч транспорты-сыек, газ барлыкка китерүче яки каты ярымпродуктларны торбаүткәргечләр буенча тапшыручы (күчерүче) үзенчәлекле транспорт төре.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә түбәндәге торба үткәргеч транспорт үтә:

– «Әлмәт-Горький-2» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече (резерв);

– «Әлмәт-Горький» магистраль нефть үткәргече (Идел елгасы участогының су асты кичүе);

– «Казан-Түбән Новгород» магистраль газүткәргече;

– «Казан-Түбән Новгород» магистраль газүткәргече (Идел елгасының кучеше);

– Профилакторий Главтатстройга бүлеп бирелгән газүткәргеч.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә автоматлаштырылган газ бүлү станциясе урнашкан, шулай ук «Мешиха-Әлмәт» элемтә линиясе, торба үткәргеч транспортка хезмәт күрсәтүнең башка объектлары уза.

Урам-юл челтәре

Матюшино авыл җирлегенең башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, Матюшино авылындагы урам-юл челтәренең гомуми озынлыгы 17,52 км тәшкил итә (2.6.2 нче таблицаны карагыз).

2.6.2 нче таблица

Матюшино авылының урам-юл челтәре

№	Торак пункт	Урам исеме		Урамнарның озынлыгы, км	Өслек тибы		
		Төп урам	Торак төзелештәге урам		асфальт-бетон	күчеш (әебень-гравий) гравий)	грунт
1	Матюшин о шино	Бакча вая		4,54	4,54	-	
			Грибная	1,4	1,4		
			Каенлы	1,1	1,1		
			Күл	0,4	0,4		
			Университет-ская	0,6	0,6		
			Төзүчеләр	0,5	0,5		
			Тыныч	0,25	0,25		
			Армейская	0,6	0,6		
			Урман	0,8	0,8		
			Трансформатор-ная	0,5	0,5		
			Яр буе	0,8	0,8		
			Осиновая	0,16	0,16		

№	Торак пункт	Урам исеме		Урамнарның озынлыгы, км	Өслек тибы		
		Төп урам	Торак төзелештәге урам		асфальт-бетон	(щебень-гравий) бень и гравий)	грунт
			Дачная	0,6	0,6		
			Кояшлы	0,4	0,4		
			Бугровка	0,81		0,81	
			Вишневая	0,2	0,2		
			Затонная	0,2	0,2		
			Мәктәп	0,3	0,3		
			Сосновая	0,3	0,3		
			Свежая	0,3	0,3		
			Красная	0,4	0,4		
			Парк	0,23	0,23		
			Добрая	0,43	0,43		
			Кедровая	0,3	0,3		
			Богатая	0,4	0,4		
			Яр буе	1	1		
	Барлыгы			**17,52**			

Җәмәгать транспорты

Матюшино авыл җирлегендә Казан шәһәре белән элемтә алып баручы 102 нче номерлы җәмәгать транспорты (автобус) маршруты бар. Ташучылар компаниясе - КПАТП-1. Маршрут башлану - Сукно бистәсе (Казан шәһәре).
Матюшино авыл җирлегендә түбәндәге тукталыш мәйданчыклары җиһазландырылган:

- Петровский;
- 21 нче киллометр;
- 23 нче киллометр;
- Яшел Бор;
- Идел лагере;
- Боровое Матюшино поселогы;
- Полиция;
- «Санта» шифаханәсе;
- Якташ;
- Урманчылык;
- Ветераннар базасы;
- Якты Алан.

2.7. Инженерлык инфраструктурасы

2.7.1 Су белән тәэмин итү

Матюшино авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - җир асты сулары. Халык йорт биләмәләре территориясендә су җыю скважиналарыннан су куллана. Җәй көне шулай ук су сибү максатларында Куйбышев сусаклагычындагы су кулланыла.

Бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача берләшмәләрен, ял базаларын, шифаханәләрне, ял йортларын, пансионатларны, җирлек территориясендә урнашкан спорт-савыктыру һәм балалар лагерьларын су белән тәэмин итү үз су алу скважиналарыннан гамәлгә ашырыла. Су куллану буенча мәгълүматлар бирелмәде.

Тикшерелгән химик һәм микробиологик күрсәткечләр буенча скважиналардан су СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Авыл җирлеге территориясендә өске сулар бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача берләшмәләрендә су сибүдә файдаланыла.

Янгын часте территориясендә янгын сүндерү максатларында кулланыла торган су җыю скважинасы бар.

Җирлек территориясе өлешчә Столбище җир асты суларының төче ятмасы чикләрендә урнашкан, шул ук вакытта җирлекнең көнчыгыш өлеше күрсәтелгән ятманың өченче поясы чикләренә керә. Столбище ятмасы - Идел елгасының гидродинамик, гидрогеохимик, санитария һәм табигатьне саклау мөнәсәбәтләрендә җир асты суларын сайлау өчен уңайлы шартлар булган палеоүзән участогы.

Идел елгасы үзәне ятма территориясендә ике рукавтан тора, аларның һәркайсы ятманың мөстәкыйль участогын тәкъдим итә: көнбатыш палеоүзәне - Столбищен УМПВ, көнчыгыш - Сокуринский УМПВ. Матюшино авыл җирлеге Столбище УМПВ чикләрендә урнашкан.

Столбище ятмасында җир асты суларының эксплуатация запаслары тәүлеккә 200 мең м3/тәүлеккә җитә, шул исәптән А категориясе буенча - 22,5 мең м3/тәүлек, В категориясе буенча - 177,5 мең м3/тәүлек. ("Казан шәһәрен су белән тәэмин итү өчен җир асты суларының Столбище ятмасын үзләштерү проектын гидрогеологик нигезләү" хисабы, 2009).

Матюшино авыл җирлеге территориясендә шулай ук Боровоматюшино УМПВ бар, аның буенча мәгълүматлар 2.7.1.1.

2.7.1.1 нче таблица

Җир асты суларының эксплуатацияләнә торган чыганаклары

Чыганакның исеме	Участок исеме	Зурлык Эксплуатацияләү запаслары, мең м3/тәүлек	Алынган саны Алынган җир асты сулары, мең м3/тәүлек
Столбище ятмасы	Боровое Матюшино УМПВ	0,178	0,012

Матюшино авылының көньяк читендә «Санта» шифаханәсе территориясендә җир асты суларының Столбищен ятмасын эксплуатацияләүче су алу урыны урнашкан. Су җыю эшләре 1976 елда «Промбурвод» тресты Казан участогы тарафыннан бораулангaн өч эксплуатация скважинасыннан тора.

____ нигезендә
(субсидия бирүне җайга сала торган хокукый акт исеме)

____

____

____

(сайлап алуда җиңүченең исеме) сайлап алуда җиңүчеләрне билгеләү турындагы

карар нигезендә ______________
____ күрсәтелгән критерийларга (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) туры килә һәм _________________________________ _____________ китерелгән

(субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) имзаланган килешүне тапшырды.

«Санаторий ЯАҖ җир асты суларын су җыю зоналары проекты нигезендә «Санта» ҖЧҖ («Татарстангеология, 2007) су алу җайланмасы җитештерүчәнлеге 65,0 мең м3/г тәшкил итә. Казан су йөртү комплексы скважиналарын эксплуатацияләү

водоносный комплекс. өйрәнелгән күрсәткечләр буенча суның сыйфаты норматив документларга туры килә.

Моннан тыш, су җыю скважиналары җир асты байлыклары кишәрлегендә «Генерирлау компаниясе» ААҖ филиалы территориясе чикләрендә "Балкыш" Санаторий-профилакторий бар

«Балкыш». 1,2 нче скверлар бер-берсеннән 25 м ераклыкта, 3 нче скважина әлеге скважиналардан 70 м ераклыкта урнашкан. Скважиналар белән неоген-дүртенче аллювиаль комплекс эксплуатацияләнә, аның продуктив интервалы күбесенчә вак күлле комнардан тора һәм 71-90 м тирәнлектә ята. Җир асты суларын чыгаруның максаты: тәүлекнең 82,2 м3/г (30 мең м3/г) күләмендә хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү, су куллануның һәм су таратуның Баланс таблицасы нигезендә. Җир асты суларының сыйфатын тикшереп тору "Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге" ФБУЗ лабораториясе тарафыннан уздырыла. Протоколлар нигезендә скважиналардан су пробасы СанПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килми. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфатның контроле" исе, тәме, болганчыклыгы, тимер һәм марганец эчтәлеге буенча. Шуңа бәйле рәвештә, предприятиенең өстәмә рәвештә саву фильтрлары урнаштырылган. Суны чистартканнан соң СанПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә ("Генерирующая компания" ААҖ филиалының "Балкыш" Санаторий-профилакторий" җир асты байлыклары кишәрлегендә су җыю скважиналарын санитар саклау зоналары проекты).

Шулай ук, халыкны эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүреш кирәк-яракларына су белән тәэмин итү өчен билгеләнгән, кадастр номеры 16:24 260201:667 булган җир кишәрлегендә урнашкан «Карсар» ҖЧҖ (1 нче һәм 2 нче скважина) су җыю скважиналары да бар. Әлеге скважиналарның дебеде турында мәгълүматлар юк.

«Идел» МҮ» ДАУ су белән тәэмин итү өч артезиан скважинасыннан (2 эшче, 1 резерв) 99,9м3/сут, 36463,5м3/ел күләмендә каралган.

«Су-сәнәгать компаниясе» ҖЧҖ, хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү һәм сәнәгый розлива максатларында, 50м3/тәүлек күләмендә «Яшел Бор» ятмаларының су йөртүчән Казан терриген-карбонат комплексында скважина файдалана. Рөхсәт ителгән сусайлап алу күләме 312,9м3/сут яисә 114,2мең м3/ел тәшкил итә.

Минераль җир асты сулары.

Лаеш җир асты байлыклары кишәрлеге. «Санта» шифаханәсе территориясендә Уфим СУның «Промбурвод» тресты, гидроминераль база булдыру максатыннан, 64470 һәм 64470 А номерлы 2 скважина борауланды. Суның химик составы буенча гидрокарбонат-сульфатлы йә сульфатлы магний-кальций, натрий-кальций, кальций, бик аз тарттырылган (1,1-3,0 г/л). 64470 нче номерлы скважина белән чыгарылган җир асты сулары, М- 2,0-3,0 г/л гомуми минерализация дәрәҗәсе буенча, аз минераллаштырылган сульфат кальций составына керә, аларның тирәлеге нейтраль реакциясе 6,8-7,0. 64470А номерлы Скважина 206-209 һәм 235-252 м интервалларында югары карбон катламнарында минераль суларны ачты. Гомуми минерализация зурлыгы буенча су каты борлы бромга керә.

тирәлекнең йомшак реакциясе - pH 7,36 булган хлоридлы натрий үсентеләре белән. Биологик актив микрокомпонентлар составында рассолда түбәндәгеләр билгеләнгән: бром - 310 мг/л га кадәр, бор - 189 мг/л кадәр, суммар сероводород - 48-50 мг/л. Лаеш җир асты байлыклары кишәрлегендә дәвалау-аш минераль сулары һәм бальнеологик үсентеләр запасларын бәяләү үткәрелмәгән.

Минераль җир асты суларының Балкыш ятмасы 2008 елда «ТР Геоүзәге» ДУП тарафыннан башкарылган «Балкыш» шифаханә-профилакториясе өчен шифаханә-профилакторий суларына эзләү-бәяләү эшләре нәтиҗәсендә ачылган. Хәзерге вакытта чыганак бер 4 нче скважина белән эшкәртелә. Санаториянең гидроминераль базасын 4 нче скважинадан натрийлы бальнеологик үсентеләр тәшкил итә.

2.7.2 Канализация

Матюшино авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк. Йорт яны җир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче халык септиклардан яки янгынга каршы чокырлардан файдалана, алар гидроизоляция дәрәҗәсенә җитмәгән, бу территориянең пычрануына китерә.

Санатория территориясеннән хуҗалык-көнкүрешне агып төшүчеләр - «Балкыш» профилакториясе АХП ААҖ канализация челтәрләренә җибәрелә «Юбилейное» алга таба Казан шәһәрен чистарту өчен казылмалар белән.

Санитария территориясендә үз чистарту корылмалары бар "Санта" Куйбышев сусаклагычында чистартылган көнчыгыш суларын чыгару белән.

Шулай ук авыл җирлеге территориясендә «Волга» МЦ» ДАУ хезмәт күрсәтә торган 300м3/тәүлек җитештерҮчәнлеге биологик чистарту корылмалары урнашкан.

«Идел» МЦ» ДАУ территориясеннән яңгыр һәм кар суларын чыгару өчен чистарту корылмалары булган яңгыр канализациясе челтәре - блок-модульле 1,0 - 3,6м3/сәг.җитештерүчәнлек белән өске суларны чистарту корылмасы урнаштыру каралган чистарту поверхностных вод производительностью 1,0-3,6м^3/час. Чистартудан соң өстән-өстән агып төшү һәм хуҗалык агынтыларынКуйбышев сусаклагычында русл тирәнлектәге тирәнлектәге җитештерү аша таркату производствосы аша ташлау оештырылган в коллектор отвода хозяйственно-бытовых сточных вод в Куйбышевское водохранилище через русловой глубинный рассеивающий выпуск.

Җирлекнең калган территориясендә яңгыр сулары канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын чыгару җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбән урыннарына җибәрелә.

2.7.3 Территорияне санитар чистарту

«Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 89-ФЗ номерлы Федераль закон белән калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итүнең гомуми таләпләре билгеләнә. Законнар нигезендә калдыклар белән эш итү җирле дәрәҗәдән региональ дәрәҗәгә тапшырылган.

«Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» Федераль законның 24.6 маддәсенең 1 өлеше нигезендә 89-ФЗ номерлы Федераль законның 1 статьясы нигезендә Россия Федерациясе субъекты территориясендә каты коммуналь калдыкларны җыю, транспортировкалау, эшкәртү, утильләштерү, бетерү, күмү

бер яисә берничә төбәк белән эш итү өлкәсендә региональ программа һәм калдыклар белән территориаль эш итү схемасы нигезендә операторлар тарафыннан. тәэмин ителә

операторами в соответствии с региональной программой в области обращения с отходами и территориальной схемой обращения с отходами.

Татарстан Республикасында калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән, Татарстан Республикасы Территориаль схема (Министрлар Кабинетының 2019 елның 14 маендагы 391 номерлы карары редакциясендә), алга таба - территориаль схема гамәлдә.

Территориаль схема Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыклар (алга таба - ККК) белән эш итү буенча региональ операторлар эшчәнлегенең ике зонасы - Көнбатыш һәм Көнчыгыш зоналары билгеләнде.

Матюшино авыл җирлеге төбәк операторлары эшчәнлегенең Көнбатыш зонасына карый, анда генераль планны эшкәртү вакытында «ПЖКХ» ИК» ҖЧҖ төбәк операторы булып тора.

«Җитештерү калдыклары һәм таләп итүләр турында» Федераль законның 24.7 маддәсенең 4 өлеше нигезендә 89-ФЗ номерлы каты коммуналь калдыклар милекчеләре, эшчәнлек зонасында каты коммуналь калдыклар барлыкка килә торган һәм аларны туплау урыннары булган региональ оператор белән каты коммуналь калдыклар белән эш итү буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә булдырырга тиеш.

Сәнәгать калдыклары милекчеләре сәнәгать калдыклары белән эш итүгә лицензиясе булган тиешле оешмалар белән шартнамәләр төзиләр.

«I һәм II сыйныф калдыклары белән эш итү өчен инфраструктура» федераль проектын гамәлгә ашыру кысаларында «Экология» федераль дәүләт унитар предприятиесенең «Федераль экология операторы» милли проекты составында Россия Федерациясе территориясендә I-II сыйныф калдыклары белән эш итү буенча федераль оператор итеп билгеләнде.

Предприятие калдыкларны аерып алудан алып аны икенчел продукциягә эшкәртүгә кадәр бөтен чылбыр белән идарә итүнең куркынычсыз системасын булдырачак. Федераль операторны билгеләү «Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» Федераль законга һәм «Росатом» атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе турында» Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 26 июлендәге 225-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 14 ноябрендәге 2684-р номерлы күрсәтмәсе белән кабул ителде. Федеральный оператор станет ключевым элементом создания системы обращения с отходами I-II классов, позволяющей решить существующую в стране экологическую проблему и навести порядок в этой сфере.

2.7.4 Җылылык белән тәэмин итү

<u>Гамәлдәге хәл</u>

Җирлек нигездә шәхси йортлар белән төзелгән.

Ут корылышын бетерү табигый газда түбән басым ясаучы 2 яисә бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Иҗтимагый учреждениеләр (неврология буенча республика клиник үзәге, «Санта» шифаханәсе, «Идел» яшьләр үзәге, ял базасы комплексы) 100 кВт га кадәр аз куәтле казанлы автоном котельныйлар белән файдала-ныла. Гамәлдәге җәмәгать котельныйлары буенча характеристика бирелмәгән.

2.7.5 Газ белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеге кулланучыларын газ белән тәэмин итү «Главстроя профилактикасы» ГРСтан гамәлгә ашырыла. Алга таба урта басым челтәрләре буенча ГРПка һәм түбән басым челтәрләре буенча кулланучыга кадәр. ГРС характеристикалары 2.7.5.1 нче таблицада күрсәтелгән. Газ куллану - 2.7.5.2 нче таблицада.

2.7.5.1 нче таблица

ГРС исеме	Рпроект	Ррасч	Qпроект	Qфакт	Q
ГРС "Главстроя профилакториясе "	0,3 МПа	0,3 МПа	10 мең куб.м/сәг	3 мең куб.м/сәг	3 мең куб.м/сәг

2.7.6 Электр белән тәэмин итү

Гамәлдәге хәл:

Матюшино авыл җирлеген электр белән тәэмин итү “Б.Матюшино” ПСнең югары вольтлы подстанциясеннән трансформаторлар көче билгеләнгән 35/10 кВ көчәнешле югары вольтлы подстанциясеннән гамәлгә ашырыла: 10000/10000 кВА. "Сетевая компания" ААҖ туклану үзәкләре буенча технологик тоташтыру өчен ирекле куәтнең агымдагы күләме нульгә тигез.

Авыл җирлеге территориясендә түбәндәге электр линияләре уза:

- ВЛ 35 кВ Ковали - Матюшино;
- 35 кВ Матюшино - Столбищи;
- 10 кВ Әлмәттә - Горький-2;
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.5;
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.6.
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.7;
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.10.
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.11.
- 10 кВ ПС "Б.Матюшино" ф.12.
- КЛ 10 кВ ПС «Б.Матюшино» ф.11;
- КЛ 10 кВ ПС «Б.Матюшино» ф.12;
- "Орловка" продуктының 10 кВЛЫ ф.02;
- 10 кВ ПС "Столбище" ф.20.
- "Орловка" продуктының 10 кВ КЛ ф.02;
- "Орловка" продуктының 10 кВ КЛ ф.02;
- 6 кВ ПС Мирная РП-29 ф.19;
- 6 кВ ПС Мирная РП-29 ф.20;
- 6 кВ ПС Мирная РП-29 ф.24;
- 6 кВ ПС ВЛ Мирная РП-29 ф.20.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә 11 трансформатор подстанция, 2.7.6.1 нче таблица урнашкан.

2.7.6.1 нче таблица

№ т/б	Диспетчерлык Номеры КТП	Киеренкелек, кВ	КТП, кВА куәте	КТП, кВА куәте резервы
Матюшино авылы				
1	№ 7175Б	10/0,4 кВ	1х100	90
2	№ 7188	10/0,4 кВ	1х100	35
3	№ 7336	10/0,4 кВ	1х250	26
4	№ 7116	10/0,4 кВ	1х250	29
5	№ 7257	10/0,4 кВ	1х63	80
6	№ 7742	10/0,4 кВ	1х250	0
7	№ 7265	10/0,4 кВ	1х250	173
8	№ 7275	10/0,4 кВ	1х250	119
9	№ 7802	10/0,4 кВ	1х1400	305
10	№ 7271	10/0,4 кВ	2х400	538
11	№ 7109	10/0,4 кВ	1х100	62

Авыл җирлегенең торак пунктларында ТП һәм КТПны электр белән тәэмин итү 10 һәм 6 кВ һава һәм кабель линияләре белән башкарылган. Тимер-бетон һәм ж/б өстәмәләр белән агач баганалар тибы. Физик халәте яхшы. Таянуларны алыштыру таләп ителми. Электр тапшыру линияләренең барысы да үзара резервлана. Тукланучы линияләрнең ток буенча йөкләнеше 72% тәшкил итә.

Авыл җирлегенең электр челтәрләрен схема хәл итүнең гамәлдәге төре - боҗра һәм радиаль. Әлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын электр белән тәэмин итү категориясен тиешле дәрәҗәдә тәэмин итә һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

2.7.7 Эшләнмәгән челтәрләр

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеген телефонлаштыру Матюшино авылында урнашкан телефон станциясеннән 560 номер сыйдырышлылыгы белән тормышка ашырыла.

Телефон тыгызлыгы 1000 кешегә 87 телефон тәшкил итә. Элемтә туры туклану зонасы белән шкаф системасы буенча оештырылган.

Шәхси хуҗалык - кабель-һава, траншеяда һәм кабельле канализациядә кабельләр белән башкарылган, шулай ук өлешчә элемтә терәкләре буенча үткәргечләр белән.

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеген радиофикацияләү өчен эксплуатациясендәге ПУ-5 тибындагы радиотрансляция узелы һәм Лаеш РУЭС бинасында урнашкан 3 программа тапшыруы аппараты кулланыла, Первомайская ур., 37 й.

Үзәк телевидение программаларын кабул итү өчен, торак йортлар һәм иҗтимагый биналар түбәләрендә коллектив антенналар урнаштырыла.

Авыл җирлеге территориясендә кәрәзле элемтәнең түбәндәге база станцияләре урнашкан:

- Адресы: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Матюшино авылы, Садовая ур., 8 йорт, янгын сүндерү часте бинасы түбәсендә GSM 800/900/1800/UMTS-2100 ("ВымпелКом" ААҖ) стандартының "ТатР-Бор.Матюшино-МЧС" 54379 кәрәзле элемтә станциясе;
- Адресы: Татарстан Республикасы, Лаеш районы, адресы буенча GSM 800/900/1800/UMTS-2100 стандартының 637 кәрәзле элемтә базасы станциясе

1 катлы административ бинаның түбәсендә урнашкан Матюшино авылы, Садовая ур., 96 йорт, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының аякка бастыру хастаханәсе радиоманарасы, «ТМТ» ҖЧҖ (МАР=30м) радиомачтасында булган торбаүткәргечләрдә;

- адресы буенча GSM900/LTE1800/UMTS2100 ("МТС" ГАҖ) стандартының 16-005 ("Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Матюшино авылы, Садовая ур., 1А йорты, "Санта" шифаханәсе, 5 катлы торак булмаган бинаның түбәсендә (хуҗалык корпусында) урнаштырылган мачта корылмасындагы торбаүткәргечләрдә урнашкан.

2.8. Территорияне инженер әзерләү

«Территорияне инженер ягыннан әзерләү» бүлегенең максаты - территориянең физик үзенчәлекләрен яхшырту һәм нәтиҗәле гражданнар һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыру.

Инженерлык әзерлегенең төп бурычы район территориясен язгы ташулар һәм ташулар вакытында уңайсыз физик-геологик процесслар йогынтысыннан, су басудан һәм су басудан, грунт сулары дәрәҗәсен күтәрүдән, грунтларны утыртудан һәм алга этәрүдән һ.б. гыйбарәт.

Шулай ук территорияне мелиорация юлы белән үзләштерү мәсьәләләре дә карала. Сугару комплексын торгызу һәм алга таба үстерү продукциянең тулаем җитештерүен арттыруга гына түгел, ә гидротехник корылмалар эшенең ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итәчәк, гидротехник корылмаларның йогынтысы зонасында гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу мөмкинлеген булдырмаячак.

Территориаль планлаштыру документларын (территориаль планлаштыру схемаларын, җирлекләрнең генераль планнарын, территорияләрне планлаштыру проектларын) эшләгәндә куркыныч табигый йогынтыларны исәпкә алу зарурилыгы кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, төзелеш объектларының иминлегенә зыян килү куркынычы белән бәйле булган тискәре йогынтылар нәтиҗәсендә барлыкка килергә мөмкин булган тискәре нәтиҗәләр белән билгеләнә (4.1. п.). СП 115.13330.2016

Куркыныч табигый йогынтыларның геофизикасы.

Куркыныч табигый йогынтыларны куркыныч табигать процесслары һәм күренешләре барлыкка килү куркынычына дучар булган территорияләрне, шулай ук махсус грунтлар таралу белән территорияләрне хуҗалык белән үзләштергәндә исәпкә алырга кирәк (4.2 п.). СП 115.13330.2016).

Карала торган территориядә куркыныч табигать йогынтыларын алдан бәяләү территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмати системаларында, дәүләт картограф-геодезия фондында, табигый тирәлекнең торышы турында дәүләт фондында, шулай ук башка дәүләт һәм дәүләтнеке булмаган фондлар материалларында бирелгән мәгълүматлар нигезендә гамәлгә ашырыла (п. 4.4. СП 115.13330.2016).

Куркыныч табигать процессларының үсеш чикләрен, күренешләрне ачыклау һәм аларның параметрларын билгеләү өчен, хуҗалык үзләштерү өчен планлаштырыла торган территориядә куркыныч табигать йогынтыларының барлыкка килү мөмкинлеген алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыкланган инженерлык

эзләнүләрен (4.6) башкарырга кирәк.

планируемой для хозяйственного освоения, следует осуществлять инженерные изыскания (4.6. СП 115.13330.2016).

4.7 п. СП 115.13330.2016 куркыныч табигать йогынтыларын алдан бәяләү нәтиҗәләре инженерлык эзләнүләрен башкаруга бирем төзегәндә башлангыч мәгълүматларга кертелергә һәм проектлаштыруның алдагы стадияләре өчен инженерлык эзләнүләре программасында эш составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Тулырак описание природных условий для . Тулырак тасвирламасы
җирлек шартлары өчен «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегендә (шул исәптән 3)
генераль план буенча күрсәтелгән. Рельеф сельского җирлегендә
представляет собой слабо Авыл җирлеге рельефы
чагыштырмача тыныч өслекле, аккумулятив терраса тигезлегенә бүленгән.
Рельеф түбәнлегендә сазлыклар һәм вак күлләр очрый.

Карала торган территориянең абсолют биеклекләре 53 - 140,4 м чикләрендә тирбәлә һәм төньяктан көньякка таба үсә. Иң зур биеклек (140,4 м) авыл җирлегенең көньяк өлешендә, Матюшино авылыннан көньяктарак, Идел елгасының 4 нче террасасында күзәтелә. Авыл җирлегенең төньяк өлешендә минималь билге теркәлгән (53 м), ул Куйбышев сусаклагычында су кисүгә туры китерелгән.

2.8.1 нче таблицада җил юнәлешенең кабатлануы күрсәтелгән, җил тизлеге 2.8.2 нче таблицада күрсәтелгән.

2.8.1 нче таблица

Җил юнәлешләренең кабатлануы (%)

Ай	Җил юнәлешләре								Штиль
	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	
I	7	5	7	20	24	12	17	8	8
II	8	4	10	22	22	12	15	7	8
III	7	5	9	19	23	13	18	6	9
IV	10	10	14	17	17	9	17	6	8
V	14	10	12	12	14	9	17	12	10
VI	13	10	12	11	12	10	20	12	11
VII	16	12	14	10	10	7	17	14	15
VIII	15	10	12	10	11	9	19	14	14
IX	12	6	11	12	15	11	20	13	12
X	10	5	6	12	19	14	21	13	7
XI	8	4	8	15	21	15	20	9	5
XII	7	4	7	18	24	14	18	8	8
Ел	11	7	10	15	18	11	18	10	10

2.8.2 нче таблица

Җилнең уртача айлык һәм еллык тизлеге (м/с)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,2	1,9	2,0	2,1	2,5	2,5	2,5	2,4

2.8.1 нче таблицадан күренгәнчә, кышкы чорда көньяк һәм көнбатыш юнәлештәге җилләр өстенлек итә, бу кар көртләре меридиональ һәм киң юнәлештәге юлларга якын.

Җирлек территориясе IV кар районына карый һәм шактый күп кар ява, юлларда кар көртләре ява.

Атмосфера явым-төшемнәре эрозия күренешенә йогынты ясый. Явым-төшемнең характеры (кыска вакытлы, дәвамлы, аз интенсив, интенсив һ.б.) эрозия үсешенә зур йогынты ясый.

Эрозиянең үсеше кыска вакытлы яисә озак вакытлы явым-төшемнәр явып торганда барлыкка килә (6.9 п., 425.1325800.2018). Эрозия процессын үстерүгә шулай ук язгы кар эрозиясенең дәвамлылыгы да тәэсир итә (6.10 п., 425.1325800.2018).

Явым-төшемнең еллык күләме уртача 571,8 мм тәшкил итә, таблица 2.8.3.

2.8.3 нче таблица.

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме (мм)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
44,4	35,4	37,8	31,7	37,4	59,1	64,4	54,9	51,8	56,7	48,0	50,2	571,8

“Әйләнә-тирә мохитне саклау” һәм 4.8. Карала торган территориядә 115.13330.2016 уртак предприятие түбәндәге табигый процесслар һәм күренешләр күзәтелә:

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары, шул исәптән яссылык белән юылу;
- үзенчәлекле грунтлар;

Геологик процесслар (СП 116.13330.2012 нигезендә):

- су басу;
- карст-суффозия процесслары;
- ярларны эшкәртү;
- сейсмиклык;

Гидрологик процесслар:

- су басу;

Метеорологик күренешләр:

- кар көртләре.

Эрозия процесслары - су агымнары тарафыннан тормышка ашырыла торган туфрак, грунт, яр һәм елга үзәннәренең юылу процесслары комплексы ул. Вакытлыча сулыкларның эрозия эшчәнлеге территориянең су бүлү массивларын бүлүче промоин һәм чокырлар барлыкка китерүдән гыйбарәт. Даими сулыклар (инешләр һәм елгалар), эрозия эшчәнлеге процессында һәм геологик-геоморфологик факторларга бәйле рәвештә, еш кына өске грунт массивларын аерып алуга китерә торган яр битләрен алмаштыра.

Ерымнарның үсеше Идел елгасының сулъяк үзәнендә, тотылган террасалар арасындагы юл чигендә күзәтелә. Ерымнар тирән яки ян эрозия өстенлек итүгә бәйле V һәм U-сыман профильләргә ия. Чокыр киселүләре ешлыгы 0,06 км/км2 тәшкил итә. Чагыштырмача эрозион өлешлелектикшерелә торган . объясняется малыми Чагыштырмача эрозион бүленеш өслекнең тайпылышлары, ян яктагы агым булмау һәм урман үсемлекләренең сакланышыбелән аңлатыла. Эрозия процесслары үз үсешендә зур күрсәткечләргә ирешергә һәм авыл хуҗалыгына басым ясарга мөмкин, шуңа күрә күзәтү челтәрен киңәйтү, битләрне эрозияләр дән яклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру мөһим значительный ущерб сельскому хозяйству, поэтому необходимо проведение мониторинговых исследований за их развитием, расширение наблюдательной сети, разработка и реализация мероприятий по защите склонов от

эрозии.

Үзенчәлекле грунтлар. Матюшино авыл җирлеге территориясендә, Лаеш муниципаль районы кебек үк, иң күп Элювиаль һәм азрак дәрәҗәдә - биоген (органик булмаган) грунтлар кулланыла.таралыш алган

пользуются элювиальные и в меньшей степени – биогенные (органоминеральные) грунты.

Элювиаль грунтлар су аерып тора торган киңлекләрдә киң таралган һәм зур булмаган егәрлек белән характерлана, аларның литологик составы якынлашып килүче токымнарның составына бәйле. Түләүләрнең куәте 0,5 дән 5,0 м га кадәр җитә.

Элювиаль грунтлар төзелеш калдыкларында өстәмә атмосфера чыгару күрсәткечләреннән сакланырга тиеш. Элювиаль грунтлар ятуның катлаулы шартларын, аларның ана токымнарының бертөрле булмавы һәм аларның экзоген процессларга төрле бирешүчәнлеге белән бәйле югары төрлелеген исәпкә алып, биналарны һәм корылмаларны проектлауны һәм төзүне җентекләп башкарырга кирәк. Шул максаттан чыгып, утырма грунтларны үстерү районнарында эзләнүләрнең технологик схемасына гамәлдәге техник документацияне җәлеп итеп, деформацияле биналарны һәм корылмаларны сайлап алу буенча натуралап тикшерү дә кертелергә тиеш.

Органик-минераль һәм органик грунтларга илне, сапропельләрне, торфларны һәм ябылган грунтларны (ГОСТ 25100-95) кертергә кирәк.

Торфның төп чагылышлары биоген (сазлык) катламнары белән бәйле. Инженер-геологик эзләнүләр вакытында орган-минераль һәм органик грунтларны үстерү районнарында төзү өчен, орган-минераль һәм органик грунтларның үзенчәлекләрен, аларны ятуның аерым шартларын һәм табигый хәлне бозмыйча, үрнәкләрне сайлап алу кыенлыкларын исәпкә алып, массивта грунтларны тикшерүнең (геофизик, зондировкалау) кыр методларына өстенлек бирергә кирәк. Органик матдәләр микъдарын тикшерүгә, минераль төен профилен һәм аның катламлы грунтларының үзенчәлекләрен билгеләүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Ярларны эшкәртү. Сусаклагычларның ярларын эшкәртү-Гидрометеорология, геологик һәм инженер-геологик процессларның (абразия, эрозия, оползни, карст, суффозия, яр буйларын һәм яр буе территорияләрен деформалаштыруга китерүче яр буе омельләрен, күчерүләрне һ.б.) уртак йогынтысы нәтиҗәсе.

Куйбышев сусаклагычы ярларын эшкәртү Куйбышев сусаклагычы төзелгәннән соң башланган. Матюшино авыл җирлегендә бу процесс чагыштырмача зур булмаган участокларда уза һәм еш кына ишелеп төшә, ишелеп төшә. Бу процесслар нәтиҗәсендә ярларның төп 5 тибы формалашкан. Тикшеренүче территориядә иң киң таралган - абразион-оползневый тип.

Геологик факторларга яр буеның рельефы һәм геологик төзелеше, токымнарның физик-механик үзлекләре, гидрогеологик үзлекләре һәм заманча геологик процесслар керә.

Гидрометеорология факторлары төркеменә җил режимы һәм дулкын процесслары, агымнар, шулай ук дулкыннар һәм агымнар үсешенә көчле йогынты ясый торган уровенный режим керә.

Сусаклагыч ярларын үзгәртеп төзүнең иң мөһим факторларыннан берсе булып сөзәклекнең характеры тора, чөнки ул планлы сурәтне билгели.

формалаша торган ярлар, аның юылу юнәлеше һәм тизлеге, шулай ук үсә торган процессларның төре.

Геологик тикшеренүләр нигезендә (Идел елгасының яр буен ныгыту /ком юу өчен карьера/), 1980 объектта инженер-геологик эзләнүләр турында хисап), яр буе өлешенең геологик-литологик төзелешендә туфрак-үсемлек катлавы белән капланган вак күл комнары белән тәкъдим ителгән югары вертик яшьтәге аллювиаль катламнар катнаша.

«Сусаклагыч ярларын эшкәртүне өйрәнү буенча рекомендацияләр» нигезендә (Качугин, 1959) бу участокны җибәрә торган токымнарны юылу буенча беренче класска кертергә мөмкин, ягъни бик җиңел юылу белән.

Матюшино авыл җирлегендә яр эшкәртү «Боровое Матюшино» участогында күзәтелә. Вак-вак комлы террасаның абсолют җиңелүе 0,3-0,6 м биеклеккә һәм текә 6-800 м биеклеккә ия. Абразион юл кашының уртача еллык чигенүе 0,4 м га тигез.

Карс-суффозия процесслары. Карст астында тау токымнарының җир асты һәм (яисә) өске сулары белән эреп юкка чыгуга һәм аларда барлыкка килгән бушлык, структураны һәм үзлекләрен үзгәртүгә бәйле геологик процесслар һәм күренешләр җыелмасын аңларга кирәк. Татарстан Республикасы территориясендә пермь яшендәге карбонат һәм сульфатлы токымнарны эретүгә бәйле карст рельеф формалары киң таралган.

Суффозия - аның аша фильтрлаучы су токымының вак минераль кисәкчекләрен чыгаруның физик процессы. Суффозия югарыда яткан катламнарның утыруына һәм көнбатышның барлыкка килүенә китерә. Карбонат һәм гипсонлы комлы-балчыклы катламнарда һәм карст һәм суффозия мергельләрендә бер үк вакытта күренергә мөмкин.

Карала торган территориядә карст һәм суффозия процесслары киң үсеш алган. Бу әлеге территориянең геологик төзелешенең үзенчәлекләре белән бәйле, ә атап әйткәндә, неоген-дүртенчеләренең көчле катламнары булу белән, Идел палеоүзәнлеге чикләрендә турыдан-туры җәелеп яткан татар, казан, Сакмар һәм чикләнгән участокларда, ассель ярусларында су үткәрү, комлы һәм тузанлы катламнар булу белән бәйле.

Матюшино авыл җирлеге территориясе Идел-Нократ карсы өлкәсенең Казан яны районында урнашкан, аның бөтен территориясендә карст бүрәнәләре, проваллар һ.б. билгеләп үтелә. Карст күренешләре хәзерге вакытта Казан һәм Сакмар ярларының бозланып каткан известьле һәм балчык бөртекләре миграциясенә бәйле. Карала торган территориядә карстның өске чагылышының морфологик үзенчәлекләре упкын, карст күлләре белән күрсәтелгән.

Иделнең палеоүзәнлеге чикләрендә төньяк-көнбатыш һәм якын киңлектәге ориентировка калдыкларына багышланган карст үзәннәре системасы күзәтелә. Шул ук полосада карст үзәннәренә, чокырларга һәм чокырларга системалы рәвештә карст күлләре китереп терәлгән: җирлек территориясендә бу Моховое күле (13 м) һәм кайбер вак исемсез күлләр.

вак исемсез күлләр. Карст күлләре һәм карст үзәннәре Пермь карстук токымнарының тар сыртларына ачык күренә.

Карстомәгариф неотектоник активлашу зоналарында аеруча интенсив булганлыктан, карст корылмаларның сейсмодинамик тотрыклылыгын начарайта. Импульсив карст уңышсызлыклары хуҗалык эшчәнлеге урыннарында җитди зыян китерергә мөмкин. Карст районнарының гидродинамик режимнарының технологик үзгәрүе катастрофик уңышсызлыкларның куркынычын тирәнәйтә, бигрәк тә карсту утырма-суффозия күренешләре булган урыннарда.

Карст һәм суффозия хуҗалык эшчәнлегенә актив йогынты ясаучы иң катлаулы геологик процессларга карыйлар. Карст-суффозия зоналарында (Идел үзәненең сул як бите буйлап), фильтрлануның, гидрогеологик ачыклыкның һәм карбонат һәм сульфатлы токымнарның түбән сортлы булуы, табигый суларның пычрануы су йөртүчән офыкларның зур мәйданнарын тиз арада колачларга мөмкин, бу аеруча куркыныч булып тора.

Лаеш муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә Матюшино авыл җирлеге тулысынча карст-суффозия зонасына керә. Авыл җирлеге территориясендә карст упкыннары еш кына авыл җирлегенең үзәк өлешендә очрый, карстның бердәнбер чагылышлары авыл җирлегенең төньяк һәм көньяк өлешләрендә күзәтелә.

Моннан тыш, ТР Идел буе территориясенең карстокуркынычсызлыгын бәяләү схемасы нигезендә (М 1:400000) карала торган җирлек территориясен төрле дәрәҗәдәге карстокуркынычы зоналары кисеп үтә:

– куркыныч - авыл җирлегенең төньяк өлешен алып тора;
– потенциаль куркыныч - карсто куркынычы янаган зонадан көньяктарак уза.

Карс районнарында төзелгән вакытта карст формаларын үстерүне туктатуга, токымнарның тотрыклылыгын һәм ныклыгын күтәрүгә юнәлдерелгән берничә чара күрергә кирәк.

Су басу, су басу. ГОСТ 22.0.03-95 "Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм билгеләмәләр", су астында сулар ташу яки су басу чорында территориянең су белән каплануын аңлыйлар. Су басу зонасы - су агымының үткәрү сәләте белән чагыштырганда артуы нәтиҗәсендә су белән каплана торган территория. Су басу ихтималы зонасы - су басу зонасының барлыкка килүе яки фаразлануы мөмкин булган территория.

ГОСТ 22.0.03-95 "Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм билгеләмәләр", су астында җир асты сулары дәрәҗәсенең күтәрелүен, территорияне нормаль файдалануны, анда урнашкан объектларны төзүне һәм эксплуатацияләүне бозуын аңлыйлар.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына эләгә торган торак пунктлары исемлеге(ТР МК ның 2019 елның 16 февралендәге күрсәтмәсе нигезендә (раслаулар).

(ТР МК ның 2019 елның 16 февралендәге күрсәтмәсе нигезендә. 301-р номерлы торак пунктлар су басу (су басу) мөмкин булган зоналарга эләкми.

Шул ук вакытта, Матюшино авыл җирлегендә күзәтелә торган һәм башлыча Куйбышев сусаклагычын булдыруга бәйле уңайсыз табигый факторларның берсе су басу. Сусаклагыч булдыру грунт сулары дәрәҗәсенең шактый артуына китергән, бу аның яр буе зонасы буйлап инженер-геологик шартларны начарайткан. Грунт суларына Подпор сусаклагыч урманыннан 3-6 км ераклыкта күзәтелә.

НПУ янындагы су өсте тигезлеге 53 м чамасы тәшкил итә, кышкы чорда 48 м га кадәр төшә, ә югары җенес чорында ярларны, карст, суффозия һәм гравитация процессларын эшкәртүне активлаштырып, 55 м га кадәр күтәрелә.

Эзәрлекләнә торган территориядә су басу зонасы иң түбән территорияләргә нигезләнгән һәм төньяктан көньякка таба Идел елгасының сулъяк яры буйлап уза.

Су басуның тискәре нәтиҗәләре түбәндәгеләр:

- нык хәлдә калуны киметү һәм грунтларның деформация үзлекләрен, бигрәк тә утыртуга ия булган грунтларның деформация үзлекләрен арттыру;

- биналарның һәм корылмаларның җир асты өлешләрен су басу, алардан файдалану шартларын начарайту;

- возникновение һәмактивизация опасных куркыныч инженер-геологик процесслар һәм күренешләр барлыкка килү;

- җир асты суларының химик составын үзгәртү һәм агрессивлыгын көчәйтү;

- су белән туендырылганда сейсмик составлар буенча грунтлар категориясен үзгәртү исәбенә сейсмик баллылыкны арттыру;

- экологик һәм санитар-эпидемиологик хәлнең начараюы.

Инженерлык тикшеренүләрендә шуны исәпкә алырга кирәк: су басу ике принципиаль гидрогеологик схема буенча үсә, ул җир асты суларын барлыкка китерү шартлары һәм тарату шартлары буенча төрлечә:

1 Схема 1-су басу этапсыз су горизонтының өслегеннән беренче дәрәҗә күтәрелүе нәтиҗәсендә үсә, ул сезонлы һәм күпьеллык тирбәнүләр кичерә, күп очракта җир асты суларының урнашу тирәнлеге зур булмаган территорияләрдә (гадәттә 10-15 м дан артмый); су басканда, нигездә, табигый-техноген җир асты сулары режимы күзәтелә;

2 нче схема - су басу аэрация зонасы грунтларының дымлануы һәм (яисә) җир асты сулары бәхәсле рәвештә таралган яисә түшәмгә якын килә торган су басымының түбәсенә кадәр булмаган территорияләрдә яңа техноген су йөртүчән горизонт формалашу нәтиҗәсендә үсә, йә су йөртүчән офык өслегеннән беренче дәрәҗә шактый тирәндә ята (гадәттә 10-15 метрдан артык); су астында су асты сулары режимының техноген тибы күзәтелә.

Су басу үсешендә принципиаль аерымлыклар эзләнүләрнең спецификасын һәм методик юнәлешен, шулай ук гидрогеологик шартларны үзгәртү фаразын фаразлау методикасын һәм инженерлык сакланышын инженер-гидрогеологик нигезләү үзенчәлекләрен билгели.

Матюшино авыл җирлеге чикләрендә су басу ихтималы зонасы, су белән тәэмин ителешнең 1%ы дәрәҗәсенә җиткәч, Куйбышев сусаклагычының яр буе линиясенә туры китерелде. «Идел елгасында Куйбышев сусаклагычының су ресурсларыннан файдалануның төп кагыйдәләре» проекты (1983 ел) нигезендә Куйбышев сусаклагычында мөмкин булган су басу зонасы тәэмин ителешнең 1 %ын 57,1 м тамгасы буенча уза.
РФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре нигезендә су басу зоналары чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналары чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.
Россия Федерациясендә "2012 - 2020 елларда Россия Федерациясе су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы эшли (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган).
Җирлектә әлеге программа нигезендә Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милке объектларында «ТТатарстанатарстан Республикасы Лаеш районы Матюшино авылында Куйбышев сусаклагычын саклау» чарасы гамәлгә ашырылды.
Татарстан Республикасында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану" дәүләт программасы кысаларында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы су хуҗалыгы комплексын үстерү" ярдәмче программасы гамәлдә, аның нигезендә халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре йогынтысыннан яклау чаралары каралган, шул исәптән:

- инженерлык яклау объектларын һәм яр буе ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү;
- Татарстан Республикасы милкендәге, муниципаль милектәге ГТСларга капиталь ремонт үткәрү өлешендә суларның тискәре йогынтысыннан саклау һәм ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү.
- елга юлларын турайту һәм чистарту, аларның үткәрү сәләтен арттыру максаты белән.

Җирлектә әлеге дәүләт программасы белән инженерлык саклау объектларын һәм яр ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү буенча чаралар үткәрү күздә тотылмый.

Сейсмиклык. Матюшино авыл җирлеге территориясе Казан һәм Әлки-Пичкас сейсмоглы зоналары тоташкан урында урнашкан.

Россиянең сейсмик районы картасы (СП 14.13330.2011) нигезендә Матюшино авыл җирлеге 6 баллы (B) һәм 7 баллы (C картасы) сейсмик интенсивлык зонасында урнашкан, бу исә геодинамик куркынычның барлык факторларын, шул исәптән, инженер-геологик шартларны һәм турыдан-туры сейсмик йогынтыны да кертеп, исәпкә алырга мәҗбүр итә.

площадках строительства. Төзелеш эшләре төзелеш материаллары сыйфатына һәм төзелеш эшләренә югары таләпләр куюдан алып барылырга тиеш.
Кар көртләре. Җирлек территориясе IV кар районына карый, 20.13330.2016 уртак нәтиҗәләр буенча.

Кар көртләре күп кар явулар һәм бураннар нәтиҗәсендә барлыкка килә, алар берничә сәгатьтән алып берничә тәүлеккә кадәр дәвам итәргә мөмкин. Алар транспорт элемтәсен бозуга, элемтә һәм электр тапшыру линияләренең зарарлануына китерә, хуҗалык эшчәнлегенә тискәре йогынты ясый.
Мелиорацияләнә торган җирләрнең торышы. Татарстан Республикасы, илнең авыл хуҗалыгы җирләренең 2,4 процентын биләп, Россия Федерациясендә авыл хуҗалыгы продукциясенең 4,5 процентын җитештерә.
XX гасырның 70нче еллар башында ук сугарулы болыннар һәм көтүлекләр булдыруны сайлап, терлек азыгы җитештерүне интенсификацияләүнең һәм азык базасын ныгытуның алдынгы факторларыннан берсе итеп сайлап, республика үз тәҗрибәсендә сугару - авыл хуҗалыгы культураларын җитештерүнең иң нәтиҗәле ысулы, дип инанды.
Засухи последних лет во время вегетационного периода и нанесенный ими агрокомплексу страны ущерб убедительно показали необходимость восстановления, реконструкции и дальнейшего развития мелиорации земель - надежного средства противостояния аномальным проявлениям климата.
Республика агросәнәгать комплексының тотрыклы үсешен тәэмин итүнең төп шарты һәм авыл хуҗалыгы производствосын киңәйтүнең мөһим чыганагы булып сугарылган җирләрне саклап калу, торгызу һәм нәтиҗәле файдалану тора.
Шулай итеп, мелиорация комплексын торгызу һәм алга таба үстерү продукциянең тулаем җитештерүен арттыруга гына ярдәм итеп калмаячак, ә гидротехник корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итәчәк, эре гидротехник корылмаларның йогынтысы зонасында гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү мөмкинлеген булдырмый калачак.
Мелиорация комплексын торгызу өчен хуҗалык эчендәге сугару челтәрен, шул исәптән торбаүткәргечләрне, насос станцияләрен, сугару һәм дренаж каналларын капиталь ремонтлау һәм реконструкцияләү, яңа су сиптерү җайланмаларын һәм сугару техникасын сатып алу кирәк.
Татарстан Республикасы территориясендә авыл җирлеге территориясендә, башка максатларда файдалану рөхсәт ителми торган аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге нигезендә, федераль законнарда (2016 елның 23 декабрендәге N 3056-р номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты күрсәтмәсе белән расланган очраклардан тыш) стационар сугару системалары белән ясалма сугарулы авыл хуҗалыгы җирләре юк N 3056-р) стационар сугару системалары белән ясалма сугарулы авыл хуҗалыгы җирләре юк.

1996 елның 10 гыйнварындагы 4-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә
«Җирләрне мелиорацияләү турында» мелиорациялән торган җирләрдә объектлар төзү һәм җирләрне мелиорацияләү өчен билгеләнмәгән башка эшләр башкару мелиорациялән торган туфракта су, һава һәм тукландыру режимнарын начарайтмаска,шулай ук гидротехник корылмалар һәм саклагыч урман утыртмаларын аерым урнашкан мелиоратив системалардан файдалануга комачауламаска тиеш.

землях, а также препятствовать эксплуатации мелиоративных систем, отдельно расположенных гидротехнических сооружений и защитных лесных насаждений.

"2013-2025 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу"дәүләт программасы нигезендә (расланган ТР МК карары 2013 елның 8 апреленнән)җирлек территориясендә авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне мелиорацияләүне үстерү чаралары каралмаган иде ТР МК карары 2013 елның 8 апреленнән. N 235) на территории поселения не предусматривались мероприятия по развитию мелиорации земель сельскохозяйственного назначения

3. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ 2045 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ. ЧАРАЛАР БУЕНЧА КҮРСӘТКЕЧЕ

Территориаль планлаштыру буенча чараларны нигезләү

3.1. Халык саны фаразы

Демографик сәясәтне, шул исәптән республика муниципаль районнарына һәм республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата халык санын фаразлауны Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы билгели.

Лаеш муниципаль районының авыл җирлекләрендә халык санын фаразлау, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы тарафыннан бирелгән район халкының гомуми санын фаразлауны исәпкә алып, үтәлде.

Матюшино авыл җирлегендә халык санын фаразлау генераль план кысаларында башкарылды. Мичән авыл җирлеге составындагы һәр торак пунктның халык санын фаразлау, 2022 ел башына бөтен халык, төп яшь төркемнәре, балалар һәм яшүсмерләр саны динамикасы, шулай ук туган, вафат булган, килгән һәм киткән кешеләр саны турында мәгълүматлар нигезендә, Матюшино авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән мәгълүматлар нигезендә, экстраполяция ысулы белән башкарылган. Моннан тыш, Матюшино авыл җирлегенең халык саны динамикасы да исәпкә алынган.

Җирлек хакимиятеннән алынган мәгълүматларга караганда, аның даими халкы нигездә халык буларак теркәлү исәбенә арта. Матюшино авылында элек дача буларак кулланылган йорт хуҗалары саны. Шул ук вакытта алар еш кына Матюшино авылын пенсиягә чыгып даими яшәү урыны итеп сайлыйлар. Нәтиҗәдә Матюшино авыл җирлегендә яшәүче балалар һәм яшүсмерләрнең өлеше кими, ә пенсионерларның өлеше арта.

Демографик фаразга караганда, Матюшино авыл җирлегендә халык саны, беренче чиратта, генераль планны тормышка ашыруга (2030г) 250 кеше тәшкил итәчәк.

Матюшино авыл җирлегендә яшәүчеләрнең саны генераль планны гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына (2045г) 300 кеше тәшкил итәчәк.

3.1.1 нче таблица

Халык саны фаразы, кеше

Территория исеме	2022 ел	2030 ел	2045 ел
Матюшино авыл җирлеге	215	250	300

Матюшино авылы	215	250	300

Для определения необходимой мощности образовательных Мәгариф оешмаларының егәрлеген ачыклау өчен балалар яшендәге халык санын исәпләү таләп ителә.

3.1.2 нче таблица

Балалар яшендәге халык саны, кеше

Территория исеме	Беренче чират (2030г.)					Исәп-хисап срогы (2045г)				
	Барлыгы шул исәптән яшьтә	шул исәптән яшьтә				Барлыгы шул исәптән яшьтә	шул исәптән яшьтә			
		1 яшькә кадәр года	0-7яшь лет	7-18 яшь лет	5-18 яшь		1 яшькә кадәр года	0-7 яшь	7-18 яшь	5-18 яшь
Матюшино җирлеге, поселение	**250**	**2**	**13**	**22**	**25**	**300**	**3**	**24**	**27**	**33**
Матюшино авылы	250	2	13	22	25	300	3	24	27	33

3.1.3 нче таблица

Сезонлы халыкны исәпкә алып, халык саны, кеше

Торак пункт исеме	Гамәлдәге хәл			Беренче чират (2030г.)			Исәп-хисап срогы (2045г)		
	Даими халык	Сезонлы халык ное насе-ление	Барлыгы шул исәптән яшьтә	Даими халык	Сезонлы халык ное насе-ление	Барлыгы шул исәптән яшьтә	Даими халык	Сезонлы халык ное насе-ление	Барлыгы шул исәптән яшьтә
Матюшино авылы	215	2000	2215	250	2000	2250	300	2000	2300
Барлыгы шул исәптән яшьтә	**215**	**2000**	**2215**	**250**	**2000**	**2250**	**300**	**2000**	**2300**

Җәйге чорда сезонлы халык саны гамәлдәге хәл дәрәҗәсендә планлаштырылган, чөнки аның үзгәрү тенденциясе билгеле түгел.

3.2. Икътисадый үсеш

Матюшино авыл җирлегенең үсеш юнәлешен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

Җирлекне үстерүгә аның Казан агломерациясендә Казан шәһәренә якын булуында зур әһәмият бирелә.

Гамәлдәге хәлгә анализ күрсәткәнчә, җирлек территориясенең шәһәр яны зонасы бөтен билгеләре дә бар: Матюшино авылындагы торак пункт территориясе Казан шәһәре халкы тарафыннан бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр урнаштыру өчен файдаланыла, даими халыкның бер өлеше Казанда эшли.

2015елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланды

«2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе».

Казан агломерациясе составына керә торган Лаеш муниципаль районы расланган стратегия кысаларында түбәндәге программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыру территориясе булып тора:

- «Халыкны күчереп утырту Реновациясе» проекты;

«Казан агломерациясенең инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү» проекты;

- «Казанның шәһәр яны зонасы» проекты;
- «Сәнәгать зоналары редевелопменты» проекты;

«Казан агломерациясенең транспорт инфраструктурасын үстерү» проекты;

«Идел-Кама агымы» флагман проекты;

- “Чиста юл” флагман проекты;
- Татарстан Республикасының тизйөрешле транспорт төрләрен булдыру;
- Казан икътисадый зонасында калдыклар белән эш итү системасы.

Ачыклау урнашу урынын ачыклау планируемых к урнаштыру Планлаштырылган объектларның урнашу урынын ачыклау шәһәр төзелеше һәм җир төзелеше документларын әзерләү юлы белән территориаль планлаштыру документларын гамәлгә ашыру этапларында гамәлгә ашырыла.

Федераль һәм региональ әһәмияттәге объектларны урнаштыру һәм реконструкцияләү чаралары расланмый.

3.2.1 Җитештерү территорияләрен үстерү

Татарстан Республикасын, Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемалары, Матюшино авыл җирлегенең генераль планы һәм башка документлар һәм җитештерү территорияләрен үстерү чаралары программалары белән тәкъдим ителми.

3.2.2 Агросәнәгать комплексын үстерү

Татарстан Республикасын, Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемалары, Матюшино муниципаль районының генераль планы

авыл җирлеге һәм башка документлар һәм агросәнәгать комплексын үстерү чаралары программалары тәкъдим ителми.

3.2.3 Урман комплексын үстерү

Урман хуҗалыгы өлкәсендәге чараларга урманнарны яңадан торгызу, янгыннардан, пычратудан (шул исәптән радиоактив матдәләрдән) һәм башка тискәре йогынтыдан саклау, шулай ук зарарлы организмнардан саклау, шәһәр һәм торак пунктларның яшел зоналары мәйданнарын саклау һәм үстерү буенча чаралар керә, шулай ук урман фонды һәм урман хуҗалыгы мәнфәгатьләренә кагылышлы башка өлкәләрдәге эшчәнлекнең кайбер чараларын үз эченә ала.

Урман хуҗалыгы өлкәсендәге чараларга урманнарны яңадан торгызу, янгыннардан, пычратудан (шул исәптән радиоактив матдәләрдән) һәм башка тискәре йогынтыдан саклау, шулай ук зарарлы организмнардан саклау, шәһәр һәм торак пунктларның яшел зоналары мәйданнарын саклау һәм үстерү буенча чаралар керә, шулай ук урман фонды һәм урман хуҗалыгы мәнфәгатьләренә кагылышлы башка өлкәләрдәге эшчәнлекнең кайбер чараларын үз эченә ала.

Федераль транспорт өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы исәп-хисап чорына федераль әһәмияттәге «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М-12 тизйөрешле автомобиль юлы төзү күздә тотыла.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы региональ яисә муниципальара әһәмияттәге «Көньяк обход - Казан» автомобиль юлы - Боровое Матюшино төзү тәкъдим ителә.

Автомобиль юллары участокларын төзү өчен Матюшино авыл җирлеге чикләрендә урнашкан 18,567 гектар гомуми мәйдандагы урман фонды (урманнарның саклау полосалары; урман-парк зоналары) җирләрен тартып алу таләп ителә (3.2.3.1 нче таблица).

Юллар салганда урманнарны кисүдән килгән югалтуларны киметү максатыннан, үсемлекләр белән капланмаган (киселүләр, гари, участоклар, рединнар, аланнар һәм башкалар) урман җирләрен файдалану һәм авыл хуҗалыгы җирләренең аз продуктлы, ташландык участокларын торгызу өчен, алмашка бүлеп бирү мөмкинлеген тәкъдим итәргә мөмкин. Юллар һәм аның корылмаларын салу өчен алына торган туфракның уңдырышлы катламын урман хуҗалыгы предприятиеләре объектлары өчен файдаланырга кирәк.

Юллар төзү процессында урман фонды мәйданын кыскарту планлаштырылганга күрә, анда саклык урман утыртмаларын утырту өчен рөхсәт ителә торган урман кишәрлекләрен компенсацияләүне күздә тотарга кирәк. Әлеге урман участокларын авыл хуҗалыгы өчен яраксыз җирләрдә ясалма юл белән төзергә мөмкин, шул ук вакытта әлеге участокларның мәйданы юкка чыгарыла торган урман участокларының мәйданы ким булмаска һәм шул ук урманчылык территориясендә яки якын-тирә урманчылыклар территориясендә урнашырга тиеш. Урман фонды җирләрен алу һәм компенсацияләү процедурасы Урман хуҗалыгы федераль агентлыгында килештерелергә тиеш

3.2.3.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә урман комплексын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Күләм чыганагы
					гамәл дәге	Яңа ная)ссс с	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031 - 2045 еллар.) 2045 еллар)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Матюшино АҖ	Матюшино кишәрлеге урманчылыгының «Шәһәр яны урманчылыгы» ДКУ	Федераль әһәмияттәге автомобиль юлы участогын төзүгә урман фонды җирләрен алу «Мәскәү - Түбән Яңа шәһәр - Казан»	га	0,137	-	-	+	Федераль транспорт өлкәсендә РФ СТП
2	Матюшино АҖ	Столбище, Матюшино участок урманлыгының «Шәһәр яны урманчылыгы» ДКУ	Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлы участогын төзүгә урман фонды җирләрен алу «Көньяк обход - Казань» - Боровое Матюшина	га	18,43	-	-	+	Татарстан Республикасы СТП
3	Матюшино АҖ	Урман төзү документлары	Фактик файдаланудагы бәйләнештә корректировка файдалану	га	17,96	-	+	+	Матюшино АҖ нең генераль планы СП36.13330.2012

3.3. Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарын оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү - генераль планның өстенлекле бурычларының берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелеше анализы нәтиҗәләренә таяна: торак фондының техник халәте һәм төзелеш характеристикалары, торак төзелеше динамикасы һәм структурасы, территориянең экологик торышы.

Даими халык өчен яңа торак төзелеше күләмнәрен исәпләү халыкның фаразланган саны һәм фаразланган торак белән тәэмин ителеш (кешегә торак мәйданының квадрат метры саны) нигезендә башкарылды.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022 - 2024 елга һәм 2030 елга кадәрге план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясе нигезендә, 2025 елга гомуми торак мәйданы белән тәэмин ителешнең исәп-хисап күрсәткече 42 кв.м/кеше, 2030 елга - 45,6 кв.м/кеше тәшкил итәргә тиеш (база сценарие буенча).

Генераль план кысаларында башкарылган торак белән тәэмин ителеш фаразына ярашлы рәвештә, 2045елда торак белән тәэмин ителешнең исәп-хисап күрсәткече - 56,1 кв.м/кеше кабул ителде.

Генераль планда исәпләүләр өчен бер индивидуаль йортның уртача мәйданы 120 кв.м, бер участокның мәйданы 0,10 га тәшкил итә.

Торак төзелеше өчен ирекле территорияләрне анализлаганда, дәүләт урман фондындагы торак пункт чикләренә якын урнашуга бәйле территорияне үстерүнең чикләүләре ачыкланды.

Ирекле территорияләр саны чикләнгән булу сәбәпле, Матюшино авылындагы торак пунктның гамәлдәге чикләре эчендә яңа торак төзелешен үстерү өчен генераль план нигезендә 4,48 га территорияләр яңа торак төзелеше өчен каралган. Матюшино авылының проектлана торган чикләрендә өстәмә рәвештә 1,14 гектар җир каралган (гамәлдәге торак йортларны торак пунктның проект чигенә кертү исәбенә).

Шулай итеп, генераль планны гамәлгә ашыруның беренче чиратына индивидуаль торак төзелеше өчен территориянең 4,48 гектары каралган:

- Матюшино авылында 4,14 га территорияләр, якынча 4,2 мең кв.м гомуми торак мәйданы (35 участок), урам-юл челтәрен урнаштыру территорияләрен исәпкә алып;
- Матюшино авылында 0,34 га территория, якынча 3,6 мең кв.м гомуми торак мәйданы (3 участок).

2045 елга, торак территорияләрен үстерү буенча тәкъдим ителгән чараларны гамәлгә ашыру шарты белән, авыл җирлегенең торак фондының гомуми күләме 18,46 мең квадрат метрга кадәр артырга тиеш.

Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алыштыру төзүчеләр көче белән гамәлгә ашырылачак, шул исәптән төрле финанслау (төзүчеләр акчалары, ипотека, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшь белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.). схемалар кулланып.

финанслау (төзүчеләр акчалары, ипотека, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшь белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.).

Моннан тыш, Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, күп кенә авыл халкы һәм сезонлы халык үз участокларында яңа төзелеш һәм реконструкция хисабына торак мәйданын арттыра.

Гамәлдәге торак фондын саклап калу һәм тузган торак фонды өлешен мөмкин кадәр арттыруны киметү өчен, торак биналарга вакытында капиталь ремонт ясарга кирәк. Шуңа күрә фаразлау чоры дәвамында Матюшино җирлегенең бөтен торак фонды диярлек вакытлар узу белән капиталь ремонтка мохтаҗ булачак, чөнки капиталь ремонт 20%тан артык таушалган торак йортларда үткәрелә. 60% тан артык тузган торак фондына капиталь ремонт ясау гына максатка ярашлы түгел.

Матюшино авыл җирлегенең торак инфраструктурасын үстерү

	Гамәлдәге хәле ложение	Беренче чират (2030 елга кадәр).		Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар)	
	Жирләрнең гомуми мәйданы, мең кв.м.	Гомуми торак мәйданы, мең кв.м торак, мең кв.м.	Яңа торак төзелеше мең кв.м. строительство за период, тыс.кв.м	Торакның гомуми мәйданы, мең кв.м.	Яңа тЯңа торак төзелеше мең кв.м.орак төзелеше ительство за период, тыс.кв.м
Матюшино авыл җирлеге - барлыгы	**13,9**	**18,46**	**4,56**	**18,46**	**0**
Матюшино авылы, шул исәптән:	13,9	18,46	4,56	18,46	0
- даими халык өчен .	5,8	10,36	4,56	10,36	0
- икенче торак төзүче халык өчен щего второе жилье	8,1	8,1	0	8,1	0

3.3.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә торак инфраструктурасын үстерү чаралары

					Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты	

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	гамәл дәге	Яңа (өстәмә) нитель-ная)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	Чара чыганагы
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ҖИРЛЕК)									
1	Матюшино авылы	торак пункт чикләрендәге гамәлдәге торак фондынды пункта	Урнаштыруга планлаштырылган	га	-	4,48	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
				мең кв.м	-	4,56			

Искәрмә: гамәлдәге торак йортларның торак пунктын чит илгә кертү исәбенә торак фондын арттыру яңа төзелеш булып тормый.

3.4. Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү

3.4.1 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш объектларын үстерү хезмәт күрсәтү

Хезмәт күрсәтү даирәсен үстерү һәм камилләштерү - авыл җирлегенең халык тормышын принципиаль яхшыртуга ярдәм итә торган тотрыклы үсешенең һичшиксез шарты.

Матюшино авыл җирлеге генераль планының төп максатларының берсе, фаразлана торган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, халыкка хезмәт күрсәтү оешмаларында хезмәт күрсәтү ихтыяҗларын канәгатьләндерү, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларыннан файдалану мөмкинлегенең тигез шартларын тәэмин итү.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 3.4.1 нче таблицада бирелгән.

Матюшино авыл җирлеге территориясе күп санлы туристларның ял итү урыны булып тора. Әмма әлеге территориядә социаль инфраструктура объектлары (ФАП, даруханә, КФҮ, спорт объектлары, полиция терәге) юк диярлек, бу җирле халыкка да, ял итүчеләргә дә хезмәт күрсәтү сыйфатына тискәре йогынты ясый. Шуңа бәйле рәвештә әлеге социаль инфраструктураны урнаштырырга мөмкин булган җир кишәрлеген билгеләүдә ихтыяҗ туа.

2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясе (алга таба - Район социаль-икътисадый үсеше стратегиясе) (Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2022елның 05 декабрендәге 92-РС карары белән расланган, үзгәрешләр белән 2023елның 16 гыйнварындагы 6-РС номерлы үзгәрешләр белән) әлеге объектларны урнаштыру өчен торак пункт белән чиктәш урман фонды җирләренннән 3,8 гектар җир кишәрлеге бүлеп бирү каралган. Лаеш муниципаль районы башкарма комитетының 03.02.2023нче номерлы хаты белән проектлана торган объектларны урнаштыру схемасы бирелгән (Кушымтада территорияне үстерү проектын карагыз).

Шулай ук районның СЭР стратегиясендә элеккеге «Республика клиник неврология үзәге» базасында тернәкләндерү-бальнеология үзәге булдыру каралган. Әлеге үзәк хәзерге вакытта «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе»ндә.

__Белем бирү оешмалары__

Ихтыяҗ прогнозного . в организациях җмәктәпкәчә белем бирү беренче чиратта 6 урын, 11 урын - исәп-хисап срогына халыкны фаразлау ихтыяҗы.

Генераль план белән,аның беренче чиратта 11 урынлы мәктәпкәчә белем бирү оешмасын урнаштыру максаты белән Матюшино авыл җирлеге Башкарма комитет бинасын реконструкцияләү тәкъдим ителәә Матюшинского сельского җирлегендә с целью размещения в нем дошкольной образовательной организации мощностью 11 мест на первую очередь.

Гомуми белем бирү оешмаларына ихтыяҗ беренче чиратта 10 урын, исәп-хисап срогына - 12 урын тәшкил итәчәк.

Бүгенге көндә мәктәпләр булмаган Матюшино авыл җирлегендә әлеге оешмаларның яңа төзелеше мәктәп яшендәге балаларның аз фаразлануына бәйле рәвештә тәкъдим ителми.
Генераль планда балаларны автобус белән Казанның Мирный бистәсе мәгариф оешмаларына халыкның факттагы ихтыяҗына туры китереп китерү каралган.

Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары

Өстәмә белем бирү оешмаларында халыкның исәп-хисап ихтыяҗы беренче чиратта 12 урын һәм исәп-хисап чорына 15 урын тәшкил итәчәк.
Оешма кружков предлагается территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан базе Матюшино авылында проектлана торган күпфункцияле үзәгендә түгәрәкләр оештыру каралган.

Медицина оешмалары

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 1 июлендәге 461 номерлы карары белән расланган «2025 елга кадәр Татарстан Республикасында сәламәтлек саклауны үстерү» дәүләт программасы белән халыкны медицина ягыннан реабилитацияләүне үстерү һәм шифаханә-курорт дәвалау системасын, шул исәптән балаларны, камилләштерү бурычы билгеләнде. Булган проблемаларны хәл итү өчен, гражданнарны, индивидуаль ихтыяҗлары булган затларны да кертеп, реабилитацияләү һәм дәвалау өчен шартлар тудыру өчен Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы структурасында авырулардан һәм имгәнүләрдән соң организм функцияләрен бозып, авыруларны заманча кабул итүне, тернәкләндерүне, стационарны дәвалауны тәэмин итә алырлык махсуслаштырылган учреждение төзү таләп ителә.

2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясендә дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе территориясендә Казан шәһәренең «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе» (алга таба - Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авылы янында, Казаннан 26 километр ераклыкта урнашкан «Боровой» минераль чыганагы янәшәсендә урнашкан «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе) беренче чиратта тернәкләндерү-бальнеология үзәген урнаштыру каралган.
«Республиканский клинический неврологический центр», присоединенного, путем реорганизации к государственному автономному учреждению здравоохранения
«Городская клиническая больница № 7» г. Казани (далее – ГАУЗ «ГКБ №7»), располагающегося возле деревни Матюшино Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, в 26 километрах от г. Казани, в глубине лесного массива Пригородного лесничества Республики Татарстан, вблизи минерального источника «Боровой», предусмотрено размещение реабилитационно-бальнеологического центра на первую очередь.

Тернәкләндерү-бальнеология үзәге - тернәкләндерүне тәэмин итү, диагностика һәм дәвалауны су терапияләре кулланып тәэмин итү мөмкинлеге булган медицина учреждениесе. "Борова" ның минераль чыганагы, хәзерге вакытта эксплуатацияләнми, чөнки сафтан чыккан инфраструктур челтәрләр аркасында тулысынча яңадан урнашуны таләп итә, шулай ук чиктәш территорияне төзекләндерү кирәклеге.

Тернәкләндерү-бальнеология үзәге объектларны урнаштыру схемасы

нигезендә биналар һәм корылмалар комплексын үз эченә алачак (кушымтаны карагыз).

Районның СЭР стратегиясендә шулай ук күп функцияле территориядә Матюшино авылында яңа фельдшер-акушерлык йорты төзү каралган.

центра мощностью 6 посещений в смену на первую очередь для оказания первичной медико-санитарной помощи населению и также отдыхающим в летний период.

Мәдәният һәм сәнгать оешмалары

Клуб тибындагы оешмаларда халыкның хисап ихтыяҗы генераль планның исәп-хисап чорына 26 урын тәшкил итә.

Расчетная ихтыяҗ . в библиотеках халыкның китапханәләрдә ихтыяҗы генераль планның бөтен хисап чорына 2,4 мең нөсхә тәшкил итә.

Әлеге объектларны урнаштыру Матюшино авылында урнашкан проектлана торган күп функцияле үзәк составында карала.

Физкультура һәм спорт объектлары

Генераль планның исәп-хисап чорына спорт билгеләнешендәге объектларга халыкның исәп-хисап ихтыяҗы түбәндәгечә булачак:

- көндәлек кулланылыштагы спорт залларында - идән мәйданы 66 кв.м;
- яссылык спорт корылмаларында - 600 кв.м;
- бассейннарда - 8 кв.м су көзгесе.

Районның СЭР стратегиясе һәм генераль план белән спорт билгеләнешендәге кирәкле объектларны, беренче чиратта, проектлана торган күпфункцияле үзәк составында һәм территориясендә урнаштыру тәкъдим ителә.

Универсаль спорт мәйданчыкларын урнаштыру шул исәптән туристлык үзәгенә килүчеләр өчен дә каралган.

Бассейннарның яңа төзелеше түбән хисап ихтыяҗына бәйле рәвештә тәкъдим ителми.

Сәүдә предприятиеләре

Генераль планом Матюшинского сельского җирлегендә сәүдә объектларын урнаштыру исәп-хисап ихтыяҗлары булмау сәбәплеГенеральплан белән карaралмаган каралмаган.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре

Матюшино авыл җирлегенең генераль планында җәмәгать туклануы объектларын урнаштыру исәпләү ихтыяҗлары булмаганлыктан күздә тотылмый.

Көнкурешкә хезмәт курсәту предприятиеләре

Генераль план буларак, беренче чиратта, 2 эш урыны булган көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесен беренче чиратта проект күпфункцияле үзәге составында урнаштыру каралган.

Банк бүлекчәләре

Халыкның исәп-хисап ихтыяҗлары булмау сәбәпле, банк бүлекчәләрендә объектларны урнаштыруның генераль планы тәкъдим ителми.

Почта элемтәсе бүлекләре

Халыкның исәп-хисап ихтыяҗлары булмау сәбәпле, элемтә бүлекләрендә объектларны урнаштыру генераль планнары күрсәтелми.

Полиция участок пункты

Районның социаль-икътисади үсеш стратегиясендә күпфункцияле үзәк

урнаштыру тәкъдим ителә, аның составында полиция участок пункты өчен беренче чиратта биналар каралачак.

Административ-эшлекле объектлар

Районның социаль-икътисади үсеш стратегиясе һәм генераль план буенча Башкарма комитетны күпфункцияле үзәк составында беренче чиратта урнаштыру күздә тотыла.

Социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтен исәпләү

Матюшино авыл җирлеге

Объект атамасы	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәле	Норма	Авыл җирлегенең ихтыяҗы		Гамәлдәге саклан ган.	Яңа кирәкле төзелеш			Яңа төзелешләр - тәкъдим ителә торган яңа төзелеш/ 2045 елга объектларның куәтен арттыру.	2045г елга тәэмин ителеш. (объектлар төзелеше буенча чаралар үткәрүне исәпкә алып, 5, %
				1 чират(2030)	Исәп-хисап вакыты (2045 ел)		1 чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045.) - 2045г.)	Барлыгы 2045 елга ел		
Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары-ции	урын	0	100 балага 45 урын 0-7 яшь	6	11	0	6	5	11	11	100
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	0	100 балага 45 урын 7-18 яшь	10	12	0	10	2	12	0	0[1]
Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары вания детей	урын	0	Мәктәп укучыларының 120% ы	12	15	0	12	3	15	0	0[2]
Хастаханәләр	койка	0	1000 кешегә 7,5.	2	2	0	2	0	2	0	0[2]
Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре	автомобиль	0	1 гә 10 000 кеше.	1	1	0	1	0	1	0	0[2]

дицинской помощи											
Дәвалау-профилактик медицина оешмалары ские организации	1 сменага кабул итү	4	1000 гә 19,7 кеше	5	6	0	5	1	6	6	100
Спорт заллары	Идән кв.м	0	1000 кешегә 220.	55	66	0	55	11	66	66	100
Бассейннар	кв. м. көзге. өслек воды	0	1000 кешегә 25.	6	8	0	6	2	8	0	0^2

Объект атамасы	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәле	Норма	Авыл җирлегенең ихтыяҗы		Гамәлдәге саклан ган.	Яңа кирәкле төзелеш			Яңа төзелешләр - тәкъдим ителә торган яңа төзелеш/ 2045 елга объектларның куәтен арттыру.	2045г елга тәэмин ителеш. (объектлар төзелеше буенча чаралар үткәрүне исәпкә алып, 5, %
				1 чират(2030)	Исәп-хисап вакыты (2045 ел)		1 чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап вакыты (2031-2045.) - 2045г.)	Барлыгы 2045 елга ел		
Плоскостные спор-тивные сооружения	кв.м	0	2000 на 1000 кеше	500	600	0	500	100	600	1529	254,8[5]
Клублар, мәдәният йортлары туры	урын	0	1000 кешегә 85.	21	26	0	21	5	26	26	100
Китапханәләр	мең экземплярда-пляров	0	1 кешегә 8	2,0	2,4	0	2,0	0,4	2,4	2,4	100
Кибетләр	кв.м. сату мәйданы площади	243	300 гә 1000 кешегә.	75	90	243	0	0	0	0	270[4]
Гомуми тукландыру предприятиесе ственного питания	урын	25	1000 кешегә 40	10	12	25	0	0	0	0	208,3[4]
Көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре хезмәт күрсәтү	эш урыны	0	7 гә 1000 кешегә.	2	2	0	2	0	2	2	100
Элемтә бүлекләре	объект	0	1 гә 0,5-6,0 мең кеше	0	0	0	0	0	0	0	0[1]
Полиция Участогы пункты	УПП	0	1 гә 2,8мең кешегә.	1	1	0	1	0	1	1	100

Полиция											
Банк бүлекләре һәм филиаллары-алы банка	оператор урыннары.	0	1 гә 1-2 мең кеше	0	0	0	0	0	0	0	0[1]

1 яңа төзелешне җирлек халкының фаразлап җиткермәве сәбәпле тәкъдим итмиләр. Генераль планда балаларны комлы Комлы Кавал авылында мәгариф объектларына китерү каралган;

2. Чөнки хастаханәләр, ашыгыч медицина ярдәме станцияләре, бассейннар, өстәмә белем бирү оешмалары район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсенә ия, аларны урнаштыру муниципаль районның район үзәгендә күздә тотыла (тәэмин ителеш район халкыннан тулаем исәпләнелә);

3. Объектлар урнаштыру өчен буш территорияләр булмау сәбәпле, генераль план буенча җирлек халкына күрше муниципаль берәмлекләрдә хезмәт күрсәтеләчәк;

100%тан артык тәэмин ителешнең 4 күрсәткече объектларның гамәлдәге егәрлеге таләп ителгән сроктан артыграк булуы белән бәйле;

Универсаль спорт мәйданчыкларын урнаштыру шул исәптән туристлык үзәгенә килүчеләр өчен (территориянең җәлеп итүчәнлеген үстерү) каралган, чөнки җәйге чорда халык саны якынча 2000 кешегә арта.

3.4.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү объектларын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Медицина оешмалары									
1	Матюшино авылы	Элеккеге ГАУЗ биналары комплексы «Республика клиник неврология үзәге» (гамәлгә яраксыз)	Реконструкциягә планлаштырыла торган объект*	объект*	1	-	+	-	«2025 елга кадәр Татарстан Республикасында сәламәтлек саклау үсеше» дәүләт программасы, 2022 елга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Икътисад министрлыгы стратегиясе 2024 ел һәм 2030елга кадәр план чоры, Тернәкләндерү-Бальнеология үзәге урнаштыру проекты Бальнеология үзәге
		Казан шәһәренең «7 клиник хастаханәсе» ДАССУ филиалы - тернәкләндерү-бальнеологик үзәк	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	объект	-	1	+	-	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
Белем бирү оешмалары									

1	Матюшино шәһ., Березовая ур.,25 25	Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы Оешма	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты **	урыннар	-	11	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;
Медицина оешмалары									

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
1	Матюшино авылы	Фельдшерлык-акушерлык пункты (модульле)	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	сменага килүчеләр саны	-	6	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
1	Матюшино авылы	Аптека ****	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	объект	-	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									

Мәдәният һәм сәнгать объектлары

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
1	Матюшино авылы	Организация клуб-ного типа в составе МФЦ****	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	посадоч-ных мест	-	26	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
2	Матюшино авылы	КФҮ төзегән гомумтанышу китапханәсе	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	мең экз.	-	2,4	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
Гомуми файдаланудагы спорт заллары									

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
1	Матюшино авылы	МФЦ составында спорт (тренажер) залы	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	Идән мәйданы кв.м /ЕПС	-	66/11	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
Яссы спорт корылмалары									
1	Матюшино авылы	Универсаль спорт мәйданчыгы (баскетбол уйнау өчен)	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	кв.м/ЕПС	-	540/18	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
2	Матюшино авылы	Универсаль спорт мәйданчыгы (мини-футбол)	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	кв.м/ЕПС	-	989/25	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты)
Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре									
1	Матюшино авылы	МФЦ составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	эш урыны	-	2	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты) Татарстан

№ т/б	Урын-җир	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 г.)	
Полиция участок пункты									
1	Матюшино авылы	Полиция участок пункты	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	полициянең участок пункты	-	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты)
Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар									
1	Матюшино авылы	Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты бинасы	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	объект	-	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты)

Искәрмә: объект дигәндә биналар һәм корылмалар комплексы аңлашыла;

* * *элек Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты һәм балалар бакчасын яңадан урнаштыру максатыннан фельдшер-акушерлык пункты урнашкан бинаны реконструкцияләү;

* * * * даруханә оешмасының куәте проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләнә;

* * * * МФЦ - күпфункцияле үзәк (проектлана торган).

3.4.2 Махсус билгеләнештәге объектларны (зиратларны) үстерү

1000 кешегә 0,28 гектар норматив булган очракта, авыл җирлегендә яшәүчеләрнең 2045 елга традицион җирләү зиратларына ихтыяҗы 0,07 гектар тәшкил итәчәк. Җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешендәге зиратның гамәлдәге куәте (җирләүдән азат булган мәйданнар - 1,16 га) халыкның зиратларга ихтыяҗын тәэмин итә.

Генераль план нигезендә зиратлар өчен җир төзелеше документларын территориянең функциональ кулланылышына, атап әйткәндә, «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре«, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» яки «торак пункт җирләре» категорияләрендәге җирләр өчен рөхсәт ителгән 12.1. туры китерү тәкъдим ителә "Ритуаль эшчәнлек".

Генераль план белән оештыру чарасы тәкъдим ителә - Матюшино авылындагы 0,19 га мәйданлы зиратны ябу, бу Куйбышев сусаклагычының су саклау зонасына эләгү белән бәйле.

3.5. Туристлык-рекреация территорияләрен үстерү. җирле халыкның ялы урыннарын оештыру

Рекреацион комплексларны үстерү максатларында генераль план чаралары түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш: җирлекнең җәлеп итүчәнлеген арттыру, кирәкле транспорт инфраструктурасы белән тәэмин ителгән бакчачылык яисә яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр, рекреация зоналары кебек җәлеп итүчәнлеген арттыру; халык өчен ял көне массакүләм ялын үстерү өчен шартлар тудыру; әйләнә-тирә мохитнең массакүләм ял итү урыннарында иминлеге сакланган очракта, җирлек территориясенең табигый-ландшафт потенциалыннан файдалану, торак пунктлар янында яшел зоналар һәм ял зоналарын формалаштыруны һәм комплекслы үстерүне тәэмин итү.

Матюшино авыл җирлегенең туристлык-рекреация системасын алга таба үстерү нигезендә табигый рекреацион ресурслар - Идел елгасының, урманнарның матур ярлары, Казан шәһәренең чагыштырмача якын урнашуы ята.

Лаеш муниципаль районының схема буенча Матюшино туристлык-рекреация зонасын үстерү проектын эшләү тәкъдим ителә. Матюшино авыл җирлеге әлеге зона составында Матюшино-Орел ярдәмче зонасына туристик-рекреацион үзләштерү, ягъни шифаханә-курорт дәвалау зонасына, ял итү, савыктыру лагерьлары, бакчачылык һәм коммерциягә карамаган ширкәтләр тупланмасына керәчәк.

Урманнарда янгын һәм санитария куркынычсызлыгы, урман торгызу һәм урманнарны карау кагыйдәләрен үтәгән очракта, җирлектә урманнардан рекреацион файдалануны генераль план белән үстерү тәкъдим ителә.

Урманнардан Рекреацион файдалану күпчелек кешеләрнең көчләрен торгызу һәм сәламәтлеген саклау өчен кирәк. Шуңа күрә урманнардан рекреацион

максатлар өчен файдалану аерым әһәмияткә ия. Әмма урманда күп кеше булуы урманнарның деградацияләнүенә китерергә мөмкин, урманның санитария-гигиена, су сөклау һәм туфракны яклаучы функцияләрен киметә, рекреация дигрессиясе барлыкка килү куркынычы тудыра.

Ял итүне, туризмны, физкультура-савыктыру һәм спорт эшчәнлеген оештыру максатларында рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен туристлык сукмакларын һәм трассаларын, мәдәни-массакүләм чаралар уздыруны, җәяүлеләр, велосипед һәм чаңгыда йөрүләрне, атлы йөрүләрне, танып белү һәм экология экскурсияләрен, урманда ярышлар үткәрүгә туры килә торган аерым спорт төрләре буенча спорт ярышларын, физкультура-спорт фестивальләрен һәм тренировка җыеннарын оештырырга, шулай ук рекреация эшчәнлегенең башка төрләре белән шөгыльләнергә мөмкин.

 Рекреацион дигрессия дигәндә, халык ялы өчен соңгыларын интенсив файдалану йогынтысында табигый комплексларда (нигездә, урман биоценозларында) үзгәреш аңлашыла.

Идел буе федераль округының социаль-икътисадый үсеш стратегиясендә 2020 елга кадәрге чорда «Бөек Идел юлы» туристлык маршрутын оештыру күздә тотыла.
Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасына «Татарстанның энҗе муенсасы» (Кече Кольцо) туристлык маршрутын оештыру тәкъдим ителә.
Әлеге туристик маршрутлар участоклары Матюшино авыл җирлеге территориясе буенча узачак, дип күздә тотыла.
Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясендә туристлык үзәген беренче чиратта Матюшино авылына урнаштыру күздә тотыла.
Моннан тыш, Матюшино авылында беренче чиратта кунакханә төзү каралган.

Җәйге ялда җирле халыкның ихтыяҗларын канәгатьләндерүнең төп шартларының берсе - җиһазландырылган пляжлар булу. СНиП 2.07.01-89 «Шәһәр төзелеше. «Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», ГОСТ 17.1.5.02-80 «Табигатьне саклау. Гидросфера. Су объектларын рекреацияләү зоналарына карата гигиеник таләпләр һәм башка белешмә мәгълүматлар авыл җирлегенең бөтен халкы өчен гомуми файдалану пляжларының кирәкле территорияләрен исәпләп чыгарылган (3.5.1 нче таблица).

3.5.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге халкы өчен пляж территорияләренең кирәкле мәйданнары

авыл җирлеге

Территория исеме	Пляжларның бер үк вакытта тулу коэффициенты	Норма территории пляжа, м²/чел	Беренче чират(2030.) (2030 ел)		Исәп-хисап срогы(2045ел.) (2045г.)	
			Халыкның җәйге чор, кеше. саны период, чел.	пляжга кирәкле территория , га	Халыкның җәйге чор, кеше. саны период, чел.	пляж территориясе, га
Матюшино авылы	0,2	8	250	0,04	300	0,048
"Матюшино" СНТ	0,5	8	2000	0,80	2000	0,80
"Санта" шифаханәсе	0,6	8	800	0,38	800	0,38
Ял базлары	0,7	8	20688	11,59	20688	11,59
Барлыгы җирлек буенча			**23738**	**12,81**	**23788**	**12,818**

Үткәрелгән исәп-хисаплар нигезендә, генераль планның исәп-хисап срогы ахырына пляж территорияләренә ихтыяҗ 12,8 гектар тәшкил итәчәк.

Су объектлары янында рекреацион зоналар булдыру максатыннан, генераль план белән яр буе полосасын һәм Матюшино авыл җирлеге территориясендә урнашкан Идел елгасы яры (Куйбышев сусаклагычы) территориясен төзекләндерү тәкъдим ителә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 23 апрелендәге 256 номерлы карары нигезендә «Кеше гомерен саклау кагыйдәләрен раслау турында»

Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан су объектларында түбәндәге таләпләр үтәлергә тиеш:

– Пляжның яр буе территориясе санитария һәм янгынга каршы нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

– Пляжда бәхетсезлек очракларын кисәтү һәм су өстендә бәла-казаларны түзеп торучыларга су коену сезоны чорында су кулланучылары тарафыннан коткару постлары куелган һәм коткаручыларның кизү торуы оештырыла.

– Пляжларда һәм алардан югарырак агым буйлап 500 метрга кадәр кер юу һәм хайваннар коену тыела.

– Коену сезоны башланыр алдыннан су объекты акваториясе төбе су коену өчен билгеләнгән су объекты акваториясе төбен водолазалар белән тикшерергә һәм су үсемлекләреннән, тамырлардан, ташлардан, пыялалардан һәм коенучы предметларның яшәү һәм сәламәтлеге өчен куркыныч тудыручы башка әйберләрдән чистартылырга тиеш, яр сызыгыннан кимендә 15 метр ераклыктагы (судан кисеп алынган) 1,75 метр тирәнлеккә кадәр әкренләп шуу булырга тиеш.

– Су объекты акваториясе участогының су коенуга бәйле рәвештә күпләп ял итү өчен файдаланыла торган мәйданы түбәндәгеләр булырга тиеш:

- су объектларында бер коенучы объектта кимендә 5 кв. метр;
- бер су объектында бер коенучыга кимендә 15 кв. метр.

– Һәр кешегә кимендә 2 кв. метр пляж мәйданы, купальняларда 3 кв. метр туры килергә тиеш.

– Коену өчен билгеләнгән су объекты акваториясе участогында грунт сулары, су капкалары, бүрәнәләре һәм агымы чыгарга тиеш түгел, аның тизлеге секундына 0,5 метрдан артмаска тиеш.

– Коймалар яр белән ышанычлы беркетелгән күперләр яки траплар белән кушылырга тиеш, суга керү юлларының култыксалары булырга тиеш.

– Коену өчен бирелгән су объекты акваториясе кишәрлеге чикләре бер-берсеннән 25 - 30 метр ераклыкта һәм 1,3 метр тирәнлектәге урыннан 25 - 30 метр ераклыкта урнашкан кызгылт сары төстәге буйкалар белән билгеләнә.

– йөзә белми торган балаларны һәм затларны коендыру өчен су объекты акваториясенең тирәнлеге 1,2 метрдан артмаган участоклары бирелә. Бу участоклар калкавычлар сызыгы белән күрсәтелә яки штакет коймасы белән ябыла.

– Пляжларда суга сикерү өчен җиһазландырылган урыннар, кагыйдә буларак, яр кырыйлары бөгелгән акваториянең табигый участокларында булырга тиеш. Мондый кишәрлекләр булмаганда, сикерүләр башкарганда куркынычсызлыкны тәэмин итә торган тирәнлекле агач күперләр билгеләнә.

– Күперләр, траплар, саллар һәм вышкалар тоташ тупларга һәм эш йөкләнешенә сыналырга тиеш.

– Пляжлар һәм су коену урыннары суда бәхетсезлек очракларын профилактикалау материаллары, су һәм һава температурасы турындагы мәгълүматлар белән Кагыйдәләрдән текстлы стендлар белән җиһазландырыла, тиешле күләмдә тентлар, кояш нурларыннан саклану зонтлары, табигый кыздырылган су белән душлар белән тәэмин ителә.

суүткәргечләр - эчә торган су, чүп савытлары, җәмәгать бәдрәфләре булган фонтанчылар.

– Ком пляжның яр буе территориясендә, судан 5 метр ераклыкта түгел, һәр 50 метр саен аларга эленгән коткару даирәләре һәм Александров очы белән стойкалар (щитлар) куела. Түгәрәкләрдә пляж исеме һәм "Бросай утопающему" дип язылган булырга тиеш.

– Пляжда коену рөхсәт ителгән очракларда 70 х 100 сантиметр зурлыгындагы сары әләмне (яки 50 х 70 сантиметр) күтәрү өчен 8 - 10 метр биеклектәге зәңгәр төстәге мачта һәм коену тыелган 1 метр диаметрлы кара шарны урнаштыра.

– Пляжда су коену сезоны чорында зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү өчен медицина персоналы кизү тора.

– Пляжлар радиолаштырылган, телефон элемтәсе һәм зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү өчен бина булырга тиеш.

– Сусемнәрне яр буе линиясенең озынлыгы 200 метрдан артык булган пляжларда кулланучылар коткаручыларны һәлакәт урынына экстрен чакыру өчен техник чаралар урнаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

Югарыда әйтелгән шартларның үтәлүенең мәҗбүри шарты булып пляжларның баланс тотучысын билгеләү тора.

Генераль план белән яшел утыртмалар системасын оештыру буенча чаралар комплексы үткәрү тәкъдим ителә.

Кешеләр ялы өчен уңайлы мөмкинлекләр тудыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле яшел утыртмалар системасын оештыру чаралары комплексы ике төп этапны күздә тота: гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән файдалануны яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел утыртмаларны оештыру чаралары - административ һәм иҗтимагый биналар янындагы скверлар, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре булдыру, төп урамда бульвар төзү, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре һәм газлар төзү.

Файдалануы чикләнгән яшел утыртмаларны оештыру чаралары - мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен яшелләндерү һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының (палисадникларны урнаштыру, җиләк-җимеш һәм декоратив агачлар утырту, куаклар утырту, чәчәклекләр урнаштыру).

Санитар кагыйдәләр нормативлары буенча «Балаларны һәм яшьләрне тәрбияләү, ял итү һәм сәламәтләндерү оешмаларына санитар таләпләр» 2.4.23648-20 белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы объектлар территориясен яшелләндерү, төзелеш һәм физкультура-спорт мәйданчыкларыннан, шул исәптән әлеге территориянең периметры буенча да, аларның кимендә 50% мәйданын исәпләп чыгаруны күздә тота.

Шулай ук Матюшино авыл җирлеге территориясендә урнашкан су объектларын төзекләндерү дә генераль план белән тәкъдим ителә.

3.5.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә туристлык-рекреация системасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Урын-җир	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәлдәге	Яңа ная)ссс с	Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы(2045ел.) (2031-2045 г.)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Матюшино авылы	Туристлык үзәге	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	объект	-	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты) МР РТ на 2022-2024 г. и плановый период до 2030г., проект развития территории
2	Матюшино авылы	Кунакханә	Көтелә торган урнаштыру урнаштыру	объект	-	1	+	-	Татарстан республикасы лаеш муниципаль районы матюшино авыл җирлегенең генераль планы Матюшино авыл

									җирлеге
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Матюшино авылы	Гомуми файдаланудагы яшел террито- рия (сквер)	Урнаштыруга планлаштырылган полициянең участок пункты	га	-	0,6	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы;

Искәрмә: туристлык үзәгенең һәм кунакханәнең куәте проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләнә.

3.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү

Матюшино авыл җирлегенең Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлегенең генераль планы составында «Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү» бүлегенең төп максаты - халык ихтыяҗларына туры китереп, җирлек икътисадының нәтиҗәлелеген һәм конкуренциягә сәләтлелеген арттырып, таләп ителә торган техник халәтне, юл челтәренең үткәрү сәләтен, иминлеген һәм тыгызлыгын тәэмин итеп, автомобиль юлларын үстерү.

Татарстан Республикасы территориясенең транспорт каркасы йогынтысында Лаеш муниципаль районының планировка структурасы формалаша һәм нәтиҗәдә Матюшино авыл җирлеге территориясенең планлаштыру структурасы барлыкка килә.

Автомобиль юлларын үстерү

Матюшино авыл җирлегенең планлаштырылган транспорт каркасы федераль, региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан төзелә.

Федераль транспорт өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасында федераль әһәмияттәге «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М-12 тизйөрешле автомобиль юлы төзү күздә тотыла. Матюшино авыл җирлеге территориясендә 3,6 км озынлыктагы әлеге автомобиль юлы участогы төзү тәкъдим ителә.

Исәп-хисап срогына Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы «Көньяк обход - Казан» I категорияле региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлы - Боровое Матюшино төзү күздә тотыла. Матюшино авыл җирлеге территориясендә 2,6 км озынлыктагы әлеге автомобиль юлы участогы төзү тәкъдим ителә.

Лаеш муниципаль районы башкарма комитетының 09.12.2020 № 6175/ис хаты нигезендә гомуми озынлыгы 1,44 км булган «Брайт Парк» торак комплексына килү» җирле әһәмияттәге автомобиль юлын сүтү күздә тотыла.

Ясалма корылмаларны үстерү

Россия Федерациясенең федераль транспорт өлкәсендә схемасы исәп-хисап чорына Идел елгасы аша «Мәскәү-Түбән Новгород-Казан» М-12 тәкъдим ителә торган тизйөрешле автомобиль юлында автомобиль юлы салу каралган.

Торба үткәргеч транспортны үстерү

Торба үткәргеч транспорт өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы беренче чиратта «Транснефть - Прикамье» АҖнең хәрәкәтчән радиоэлемтә системаларын төзү тәкъдим ителә.

Урам-юл челтәрен үстерү

Районның СЭР стратегиясендә Матюшино авылы территориясен (Кушымтаны карагыз) социаль хезмәт күрсәтү объектларын, туризм объектларын урнаштыру, шул исәптән әлеге территориядә беренче чиратта урам-юл челтәрен төзү өлешендә үстерү каралган.

2018 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү муниципаль программасында урам-юл челтәрен капиталь ремонтлау тәкъдим ителә.

Матюшино авыл җирлегендә транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Урын-җир	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәлдәге	Яңа ная)ссс с	Беренче чират (до 2030 ел.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Матюшино АҖ	М-12 «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» зань»	Урнаштыруга планлаштырылган	км	-	3,6	+	-	Россия Федерациясе СТП
Ясалма корылмалар									
1	Матюшино СП, «М-12 «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан»юлы город – Казань»	Елга аръягындагы күпер юлы	Урнаштыруга планлаштырылган	объект	-	1	+	-	Россия Федерациясе СТП
Торбаүткәргеч транспорт									

1	Матюшино АЖ	Хәрәкәтчән системалар «Транснефть - Прикамье» АЖ радиоэлемтәсе	Урнаштыруга планлаштырылган	-	-	-	+	-	Россия Федерациясе СТП
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Автомобиль юллары									
1	Матюшино АЖ	«Көньяк обход - Казан» - Боровое Матшино"-зань» - Боровое Матшино	Урнаштыруга планлаштырылган	км	-	2,56	-	+	Татарстан Республикасы СТП
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Матюшино СП	"Брайт Парк" ТКсына килү Парк»	Планлаштырыла ликвидациягә ликвидациягә	км	1,44	-	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты Лаи комитеты

№ т/б	Урын-җир	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәл дәге	Яңа (өстәмә) нитель-ная)	Беренче чират(2030.) (до 2030 г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
									шевского муниципаль-ного района от 09.12.2020 № 6175/исх
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Урам-юл челтәре									
1	Матюшино авылы	Урам-юл челтәре	Урнаштыруга планлаштырылган	-	-	-	+	+	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Икътисад министрлыгы 2022-2024 елгаТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты план чоры 2030г., Письмо Исполкома Лаишевского МР от 03.02.2023г. №678/исх (проект развития территории)

Искәрмә: 1. Торба үткәргеч транспорт өлкәсендә РФ СТПда «Транснефть - Прикамье» АҖнең хәрәкәтчән радиоэлемтә системасының куәте юк.

2. Урам-юл челтәренең озынлыгы проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләнәчәк.

3.7. МАТЮШИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТОРАК ПУНКТЛАРЫНЫҢ ЧИКЛӘРЕН ҮЗГӘРТҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР

Россия Федерациясе Җир кодексының 84 статьясындагы 1 өлеше нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү, үзгәртү шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

“Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында” 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше (алга таба - күчерү турындагы Закон) нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү йә җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый җирләр составындагы торак пунктлар җирләрен яисә җир кишәрлекләрен башка категориягә күчерү яисә мондый җирләр составындагы җирләрне торак пунктлар яисә җир кишәрлекләрен башка категорияләрдән торак пунктлар җирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, 2010 елның 16 июнендәге 14-4692-ГЕ номерлы Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең хаты нигезендә, әгәр муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планны раслау турындагы акт җирләрне яисә җир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

Матюшино авыл җирлегенең торак пунктлары өчен булган чикләр сыйфатында күчемсез милек буенча бердәм дәүләт реестрына кертелгән чикләр кабул ителде.

3.7.1 нче таблицада (9-17 п.42 п.) Матюшино участок урманчылыгының гомуми мәйданы 1,9623 га булган урман фонды җирләреннән Матюшино авылы чигенә кертелергә тиешле урман кишәрлекләре исемлеге тәкъдим ителде, чөнки җир кишәрлекләренең барлык чикләре торак пункт чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре белән чиктәш, РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 19 өлеше нигезләмәсе нигезендә.

3.7.1 нче таблицада (18-28 п) Матюшино участок урманчылыгының урман фонды җирләреннән Матюшино авылы чигенә кертелергә тиешле гомуми мәйданы 0,0498 га булган урман кишәрлекләре исемлеге тәкъдим ителде, чөнки җир кишәрлекләренең барлык чикләре торак пункт чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре белән чиктәш, РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 19 өлеше нигезләмәсе нигезендә, шулай ук проектлана торган чикне тоташтыруны, сызып ташлауны, арттырып җибәрүне киметү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 26 өлеше нисбәтендә чиратлашуны киметү һәм БДКМР чикләрендәге торак пункт чикләре турында белешмәләр кертү мөмкинлеге булмау сәбәпле.

Уртак мәйданы 9,7447 га булган 9,7447 га мәйдандагы урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлекләре (3.7.1 п.1-7 нче таблица) тернәкләндерү-бальнеология үзәген Татарстан Республикасының Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәрге социаль-икътисадый үсеш стратегиясе нигезендә урнаштыру максатында, Матюшино авылы чигенә кертергә тәкъдим ителә торган, тернәкләндерү-бальнеология үзәген урнаштыру максаты белән 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үстерү стратегиясе нигезендә урнаштыру

(Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2022елның 16 гыйнварындагы 92-РС номерлы карары белән расланган) (Кушымта ясау).

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 1 июлендәге 461 номерлы карары белән расланган «2025 елга кадәр Татарстан Республикасында сәламәтлек саклауны үстерү» дәүләт программасы кысаларында (һәркем өчен мөмкин булган «Интернет» челтәрендә дәүләт программасына сылтама: https://docs.cntd.ru/document/463303996), халыкның медицина реабилитациясен үстерү һәм шифаханә-курорт дәвалау системасын камилләштерү, шул исәптән балаларны.

Тернәкләндерү-бальнеологик үзәкне урнаштыру Казан шәһәреннән 26 чакрым ераклыкта урнашкан Казан шәһәренең «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесенә тоташкан «Республика клиник неврология үзәге» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе территориясендә Татарстан Республикасы Шәһәр яны урманчылыгының урман массивы тирәнлегендә һәм «Борова» минераль чыганагы янында урнашкан.

Проектаны нигезләү материаллары кушымтасына түбәндәгеләр өстәлгән:

– Тернәкләндерү-бальнеологик үзәкне урнаштыру планлаштырылган территориядә капиталь төзелеш объектларын һәм иярчен корылмаларны урнаштыру схемасы;

– Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 16.01.2023 № 6-РС карары

3,8573 га мәйданлы урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлеге (3.7.1, 8 нче таблица) социаль инфраструктура объектларын (ФАП, Аптека, КФҮ, спорт объектлары, полициянең терәк пункты һәм башкалар) урнаштыру максатыннан Матюшино авылы чигенә кертүгә тәкъдим ителә торган кадастр мәйданы 3,8573 га булган (3.7.1, 8 нче таблица) социаль инфраструктура объектларын урнаштыру максатында Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе нигезендә 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына (Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советы карары белән расланган, 2023 елның 16 гыйнварындагы 92-6 номерлы үзгәрешләр белән).

Кадастр номеры белән урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлеге :16:24:000000:822 гомуми мәйданы 0,1905 га булган, ул Матюшино авылы чигенә SPA кунакханә комплексын (3.7.1, 29 нчы таблица) урнаштыру максаты белән тәкъдим ителә, «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә 2023 елның 1 июнендәге 70-РС номерлы Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турындагы карары нигезендә

Кадастр номеры булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлекләре 16:24:000000:4499, 16:24:000000:4498 һәм 16:24:000000:5793, Матюшино авылы чикләренә берничә юнәлешне гамәлгә ашыру максатыннан тәкъдим ителә торган гомуми мәйданы 5,4956 га, җәйге һәм кышкы спорт төрләрен, сәламәтләндерү, балалар сәламәтләндерү лагерьларын, спорт

ярышларын (3.7.1 таблицасы, 30-32) гамәлгә ашыру максатыннан «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2022 еллардагы социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2021 елның 05 апрелендәге 92-92 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә 2021-2021 елның 23-2020 елларга кадәр.

Кадастр номерлары булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлекләре 16:24:260201:2990, 16:24:260201:2991 һәм 16:24:260201:2992, гомуми мәйданы 1,0102 га, дәвалау-тернәкләндерү чараларын үткәрү өчен ел әйләнәсе савыктыру үзәге төзү максатыннан, Матюшино авылы чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган җир кишәрлекләре (3.7.1 таблицасы, 37-39 пунктлары) «2022-2022 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022-2024 һәм 2030-02 еллардагы план чорына кадәрге социаль-икътисадый үсеш стратегиясе хакында» Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә

Кадастр номеры булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлеге 16:24:260205:787, «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга һәм 2030 елга план чорына кадәр социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 1 февралендәге 92-РС номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында һәм 2030 елга план чорына кадәр 2030 елга кадәр план чорына» 2024 елның 01 февралендәге 01-02 номерлы РС карары нигезендә гаилә тибындагы балалар өчен инклюзив үсеш үзәге төзү максатында Матюшино авылы чигенә кертергә тәкъдим ителә торган 0,1219 гектар мәйданлы җир кишәрлеге.

Кадастр номерлары булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлекләре 16:24:000000:400 һәм 16:24:260201:4150, гомуми мәйданы 6,8135 га булган җир кишәрлекләре, төрле категориядәге гражданнарны тернәкләндерү өчен барлык кирәкле шартлар тудыру максатыннан, Матюшино авылы чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының 2022-2024 елларга һәм 2030 елга план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә 2024 елның 01 февралендәге РС-9 номерлы Карар нигезендә тернәкләндерү үзәге төзү (3.7.1, 40-41 нче таблица) төзү максатыннан чыгып, Матюшино авылы чикләренә кертергә тәкъдим ителә.

Кадастр номеры булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлеге 16:24:090205:785, гомуми мәйданы 0,1012 га булган, балаларны комплекслы үстерү һәм савыктыру өчен йөзү буенча балалар үзәге төзү максатыннан, Матюшино авылы чигенә кертергә тәкъдим ителә торган җир кишәрлеге (3.7.1, 34 нче таблица) Советның «2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш

стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү һәм өстәмәләр кертү турындагы карары нигезендә 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына кертелү турында карар нигезендә 2024 елның 1 февралендәге 9-9 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә.

Кадастр номерлары булган урман фонды җирләре составындагы җир кишәрлекләре 16:24:090205:789 һәм 16:24:24:090205:790, гомуми мәйданы 0,4207 га булган, халыкны актив ял итү һәм чаралар үткәрү өчен уңайлы һәм уңайлы мохит булдыру максатыннан, Матюшино авылы чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган җир кишәрлекләре (3.7.1, 35-36 нчы таблица) үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар нигезендә «2022-2022 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022-2024 һәм план чорына 2030 елның 01-02 февраленә кадәр 2039 номерлы Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турындагы 92-РС карары нигезендә уңайлы мохит булдыру өчен уңайлы һәм уңайлы мохит булдыру максатыннан, Матюшино авылы чикләренә кертелә торган җир кишәрлекләре.

Матюшино авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты белән Матюшино авылының чиген үзгәртү каралган.

Торак пунктлар чикләреннән җир кишәрлекләрен кертү яисә төшереп калдыру турындагы карарлар Матюшино авыл җирлеге генераль планының планлаштырылган карарлары, социаль-икътисадый шартлар, торак пунктның социаль, рекреацион һәм транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү өчен кирәкле территорияләр нигезендә кабул ителде.

Торак пунктлар чикләренә кертелә торган җир кишәрлекләре исемлеге (3.7.1, 3.7.2 нче таблица) һәм аларның чикләреннән төшереп калдырыла (3.7.3 нче таблица), бу җир кишәрлекләрен үзләренә кертү планлаштырыла торган җирләрнең категорияләрен һәм аларны планлаштырылган файдалану максатларын күрсәтеп.

Матюшино авылындагы торак пункт территориясенең мәйданы проект чикләрендә 207,3663 га тәшкил итәчәк.

Матюшино авыл җирлегенең торак пунктлары чикләрен билгеләү чаралары исемлеге 3.7.4 нче таблицада бирелгән.

3.7.1 нче таблица

Матюшино торак пункты чикләренә кертелергә тәкъдим ителә торган урман фонды җирләре

№ т/б	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Нигезләмә	Урнашу урыны	Рөхсәт ителгән файдалану	Урманчылык	Участок урманчылыгы	Урман кварталы	Җиңел	Саклау урманнары категориясе	Кертелгән җир участогының мәйданы, кв.м.	Планлаштырылган категория	Рөхсәт ителгән файдалану
1	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 4,8,5 нче бүлмә	2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе (раслаулар). ТР Лаеш МР Советы карары белән 2022елның 16 гыйнварындагы 6-РС үзгәрешләре белән 92-РС - алга таба Стратегия	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	4, 8, 5	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	48984,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
2	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 15,6 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	4	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1178,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)										
3	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 4,8 нче квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	4, 8	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1456,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
4	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, кв.67, 7,8,10,9,3,6	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	7, 8, 10, 9, 3, 6	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	39903,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)										
5	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 9,7 нче квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	9, 7	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	131,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
6	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 7,15,9 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	7, 15, 9	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1400,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		үзгәрешләр белән)										
7	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 67 нче йорт, 15,6 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	15, 6	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	4395,00	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
8	Шәһәр яны урманчылыгының Матюшино кишәрлеге урманчылыгы, 50 нче йорт, 1,3,5,6,60 нчы квартал	Стратегия (раслаулар. Матюшино шәһәр яны урманчылыгының участок урманчылыгы, 67 нче квартал, эшкәртү.4,8 стратегиясе (утв.ТР Лаеш МР Советының 05.12.2022 елгы 92-РС номерлы карары белән 16.01.2023 елгы 6-рс номерлы үзгәрешләр белән)	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	агач әзерләү; урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен җыю;	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	1,3,5,6,60	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	38573,81	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

9	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	55, 56,57	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	5731,57	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
10	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	8,9,19, 20,21, 22,23, 24, 26	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	6945,00	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
11	КК өлеше 16:24:090204	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	1, 14	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	651,83	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
12	КК өлеше 16:24:090205	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	11, 15, 14	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	928,56	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
13	КК өлеше 16:24:090402	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	63	34	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	0,27	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
14	КК өлеше 16:24:090501	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	52, 54, 51,55, 56,57	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	2711,92	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
15	КК өлеше 16:24:090603	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	52,60	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	173,01	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
16	КК өлеше 16:24:260201	РФ Шәһәр төзелеше	Татарстан Республикасы,	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	60	кыйммәтле урманнар	936,70	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Матюшино авылы						(урманнарның саксыз полосалары)			
17	КК өлеше 16:24:090202	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	14	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	528,84	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
18	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	59	20	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	5,672	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
19	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	59	20	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1,118	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
20	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	59	20	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	2,327	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
21	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	59	27	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	2,672	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
22	КК өлеше 16:24:090201	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	59	27	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	10,348	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2

23	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	55	16	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	279,9	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
24	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	55	17	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	9,193	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
25	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	55	18	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	74,589	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
26	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	55	2	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	42,979	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
27	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Шәһәр яны Матюшино	55	16	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	68,131	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
28	КК өлеше 16:24:090203	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 26 өлешендәге 1 нче пунктында;	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Шәһәр яны Матюшино	55	2	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1,168	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
29	16:24:000000:822	«2022-2024 елларга һәм план	Татарстан Республикасы,	Рекреация эшчәнлеге өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	38	5	су саклау зоналарында	1905	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында карар	Матюшино авылы						урнашкан урманнар			
30	16:24:000000:5793	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында карар	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Агач әзерләү; агач ресурсларын әзерләү һәм җыю; азык-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үсемлекләрен җыю... һәм Россия Федерациясе Урман кодексының 6 статьясындагы 2 өлеше нигезендә 43с нигезендә билгеләнгән башка төрләр	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	51,61,50, 48,42,36, 43,59	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	11254	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
31	16:24:000000:4498		Татарстан Республикасы, Матюшино	рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	36, 39,40,42	кыйммәтле урманнар (урманнарның	11439	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

			авылы	өчен					саксыз полосалары)			
32	16:24:000000:4499		Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	58	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	32263	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
33	16:24:090205:787	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	12	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1219	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
34	16:24:090205:785	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион эшчәнлек	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	12	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1012	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
35	16:24:090205:789		Татарстан Республикасы, Матюшино	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	12	кыйммәтле урманнар (урманнарның	1988	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	авылы						саксыз полосалары)			
36	16:24:090205:790		Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	93	12	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	2219	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
37	16:24:260201:2990	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	8,9, 10	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	6652	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
38	16:24:260201:2991		Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	8,9, 10	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1740	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
39	16:24:260201:2992		Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	савыктыру максатлары өчен	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	8,9, 10	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1710	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
40	16:24:000000:400	«2022-2024 елларга һәм план чорына 2030 елга	Татарстан Республикасы, Матюшино	Агач әзерләү; Россия Федерациясе	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	8-10, 18	кыйммәтле урманнар (урманнарның	66237	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0

		кадәр Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе турында» 2022 елның 05 декабрендәге 92-РС номерлы Совет карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар 01.02.2024 елның 1 апрелендәге 9-РС номерлы	авылы	Урман кодексының 6 статьясындагы 2 өлеше нигезендә агач әзерләү һәм җыю					саксыз полосалары)			
41	16:24:260201:4150		Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион эшчәнлек	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	67	10	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1898	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
42	КК өлеше 16:24:090501 (төньяктарак һәм көньяктарак 16:24:090501:41)	РФ Шәһәр төзелеше кодексының 24 маддәсенең 19 өлеше	Татарстан Республикасы , Матюшино авылы	-	Шәһәр яны Матюшино	Матюшино	50	58	кыйммәтле урманнар (урманнарның саксыз полосалары)	1015	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
	Барлыгы									**297677,60**		

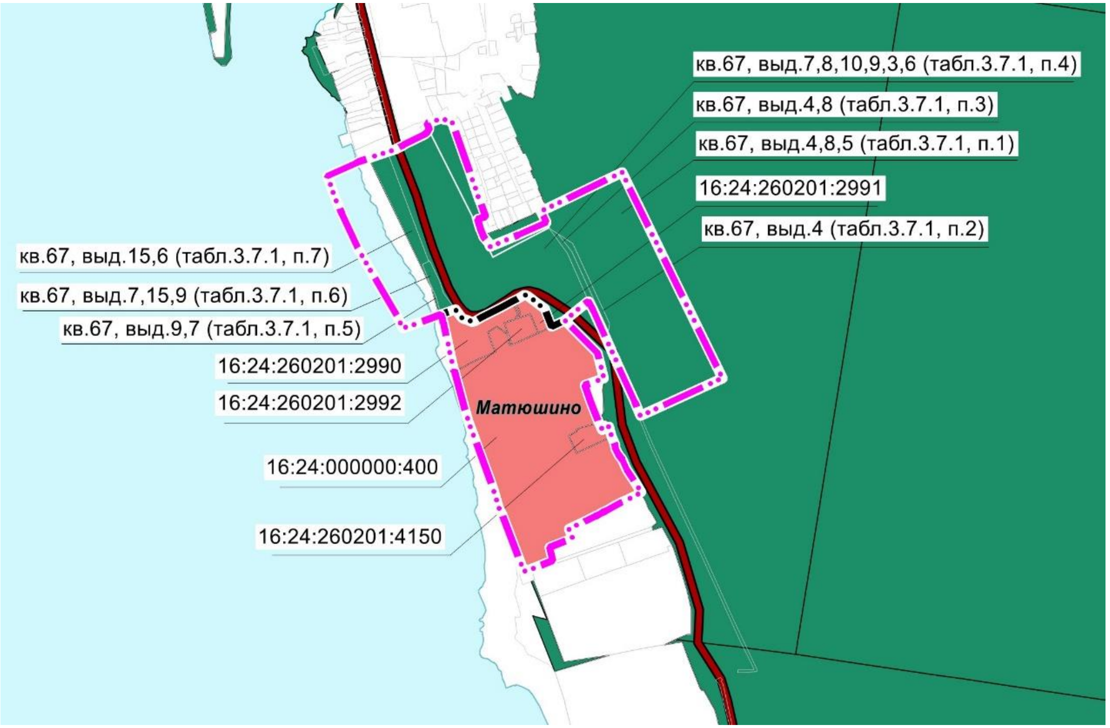

кв.67, выд.7,8,10,9,3,6 (табл.3.7.1, п.4)
кв.67, выд.4,8 (табл.3.7.1, п.3)
кв.67, выд.4,8,5 (табл.3.7.1, п.1)
16:24:260201:2991
кв.67, выд.4 (табл.3.7.1, п.2)
кв.67, выд.15,6 (табл.3.7.1, п.7)
кв.67, выд.7,15,9 (табл.3.7.1, п.6)
кв.67, выд.9,7 (табл.3.7.1, п.5)
16:24:260201:2990
16:24:260201:2992
Матюшино
16:24:000000:400
16:24:260201:4150

кв.50, выд.1,3,5,6,60 (табл.3.7.1, п.8
Матюшино

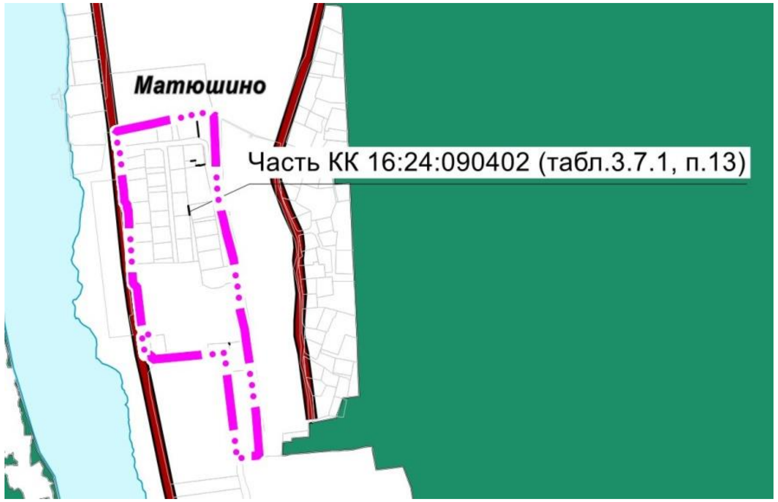
Матюшино
Часть КК 16:24:090402 (табл.3.7.1, п.13)

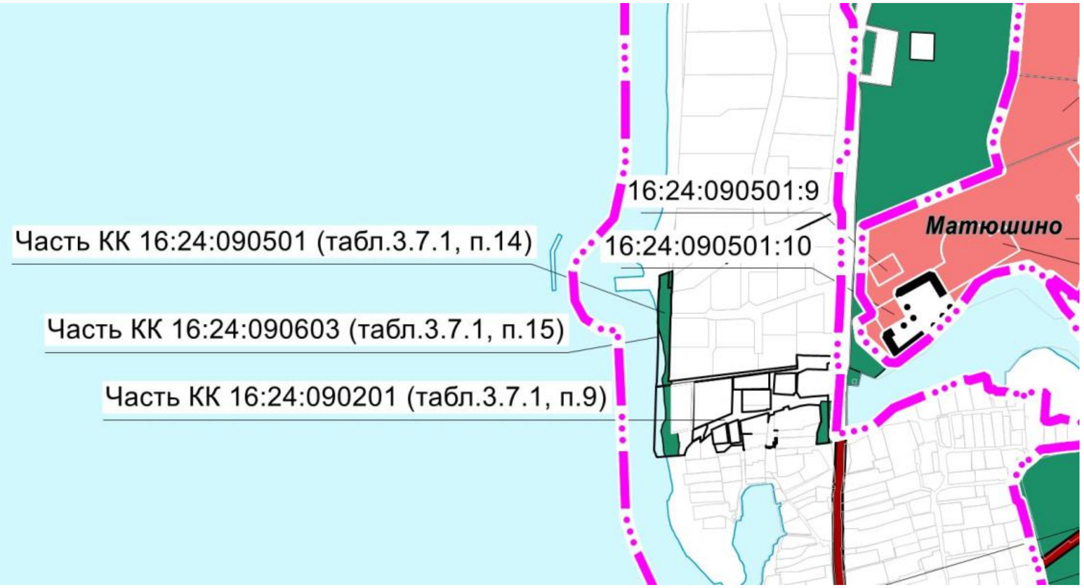
16:24:090501:9
Матюшино
Часть КК 16:24:090501 (табл.3.7.1, п.14)
16:24:090501:10
Часть КК 16:24:090603 (табл.3.7.1, п.15)
Часть КК 16:24:090201 (табл.3.7.1, п.9)

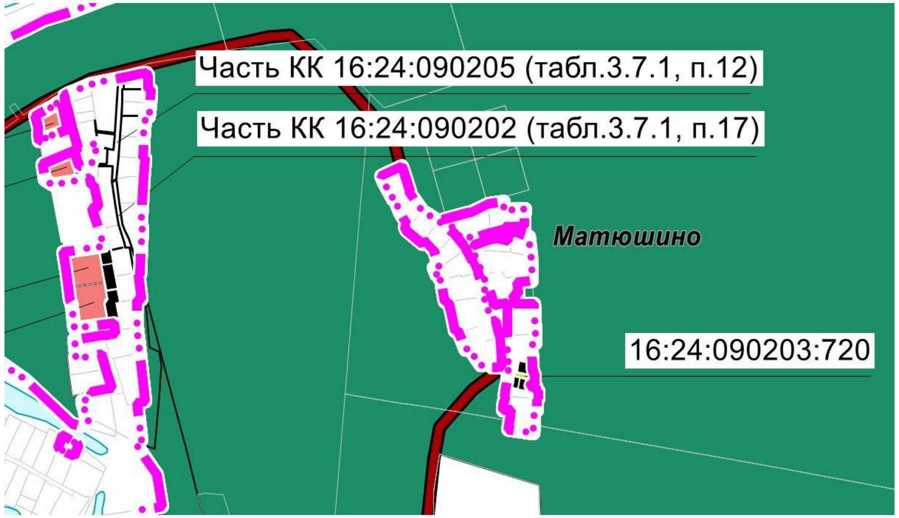
Часть КК 16:24:090205 (табл.3.7.1, п.12)
Часть КК 16:24:090202 (табл.3.7.1, п.17)
Матюшино
16:24:090203:720

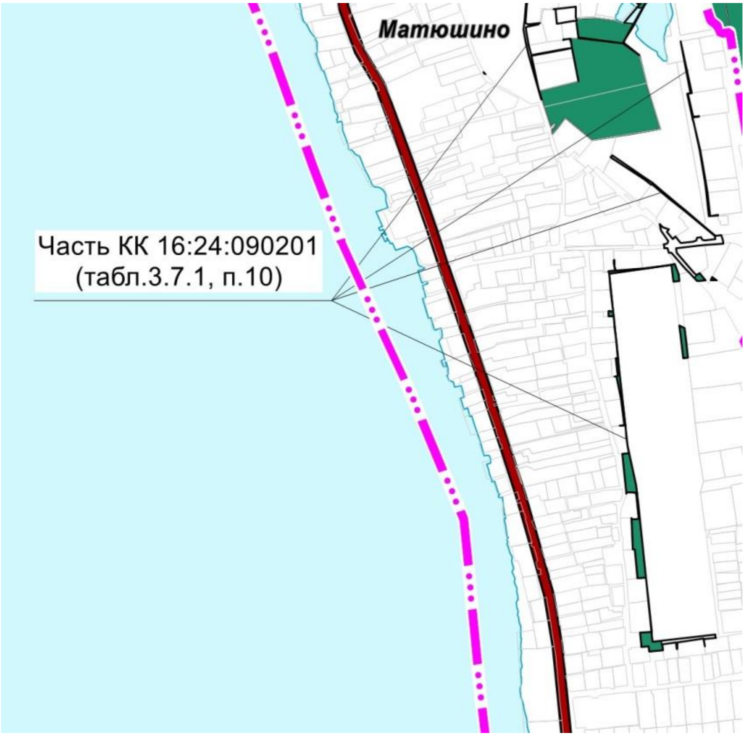
Матюшино
Часть КК 16:24:090201
(табл.3.7.1, п.10)

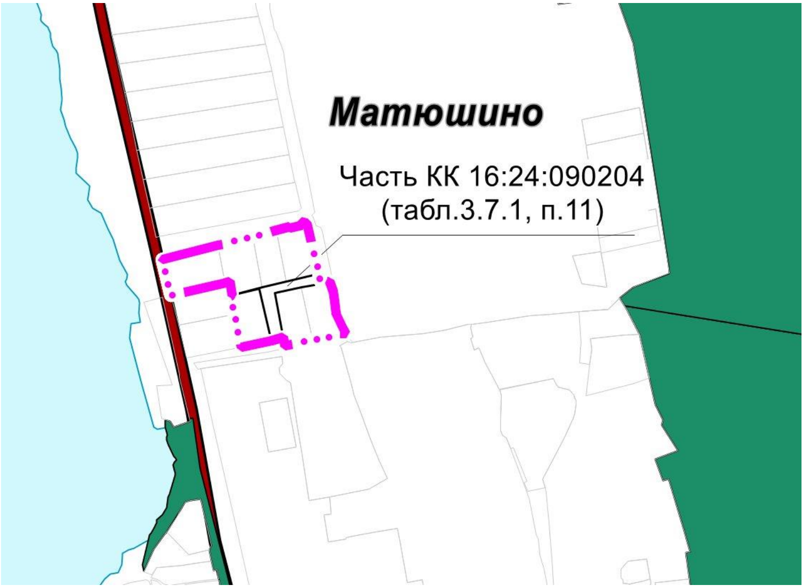
Матюшино
Часть КК 16:24:090204
(табл.3.7.1, п.11)

Часть КК 16:24:260201
(табл.3.7.1 п.16)
Матюшино

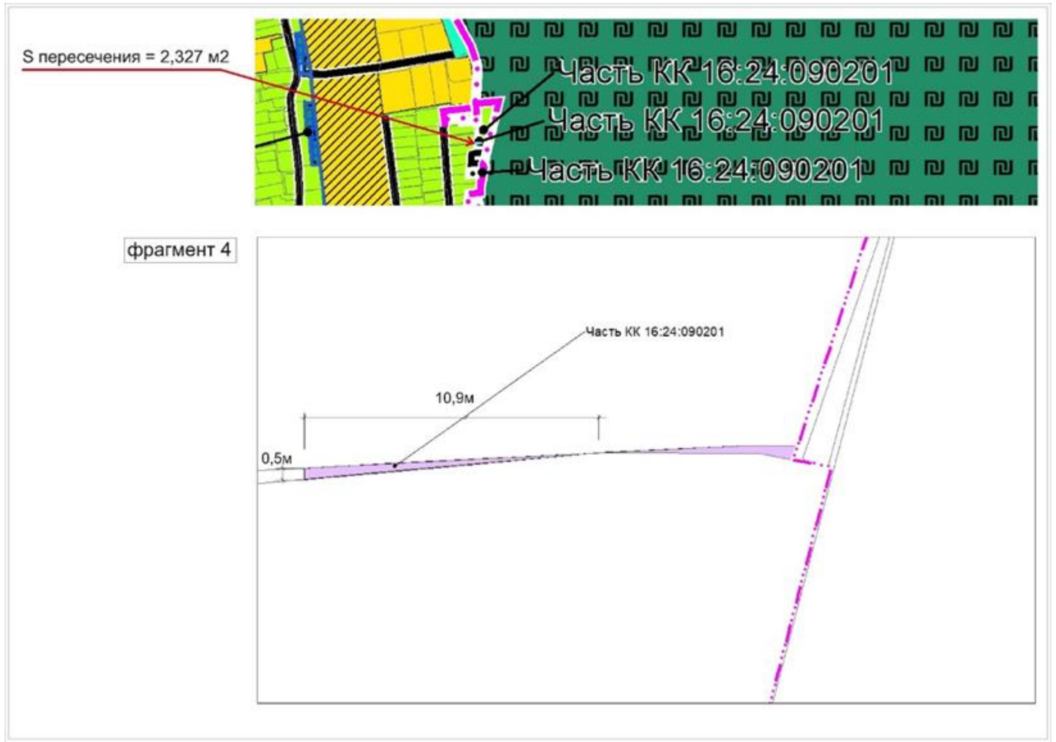
S пересечения = 2,327 м2
Часть КК 16:24:090201
Часть КК 16:24:090201
Часть КК 16:24:090201
фрагмент 4
Часть КК 16:24:090201
10,9м
0,5м

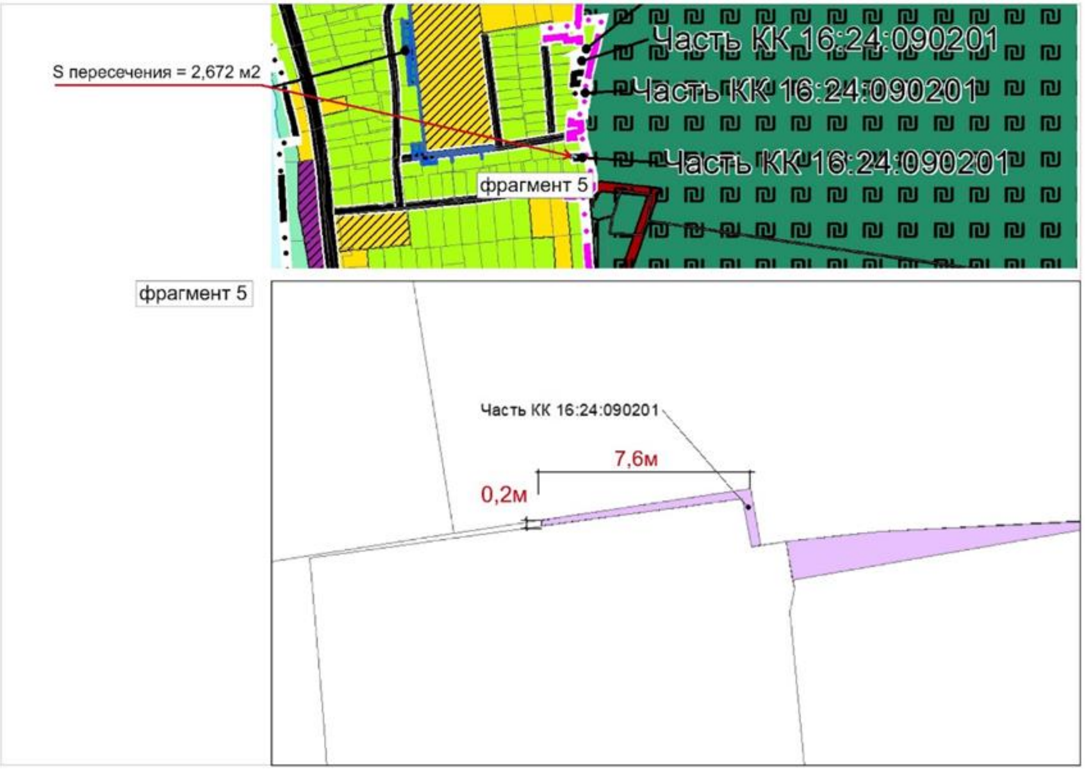

S пересечения = 2,672 м2
Часть КК 16:24:090201
Часть КК 16:24:090201
Часть КК 16:24:090201
фрагмент 5
фрагмент 5
Часть КК 16:24:090201
7,6м
0,2м

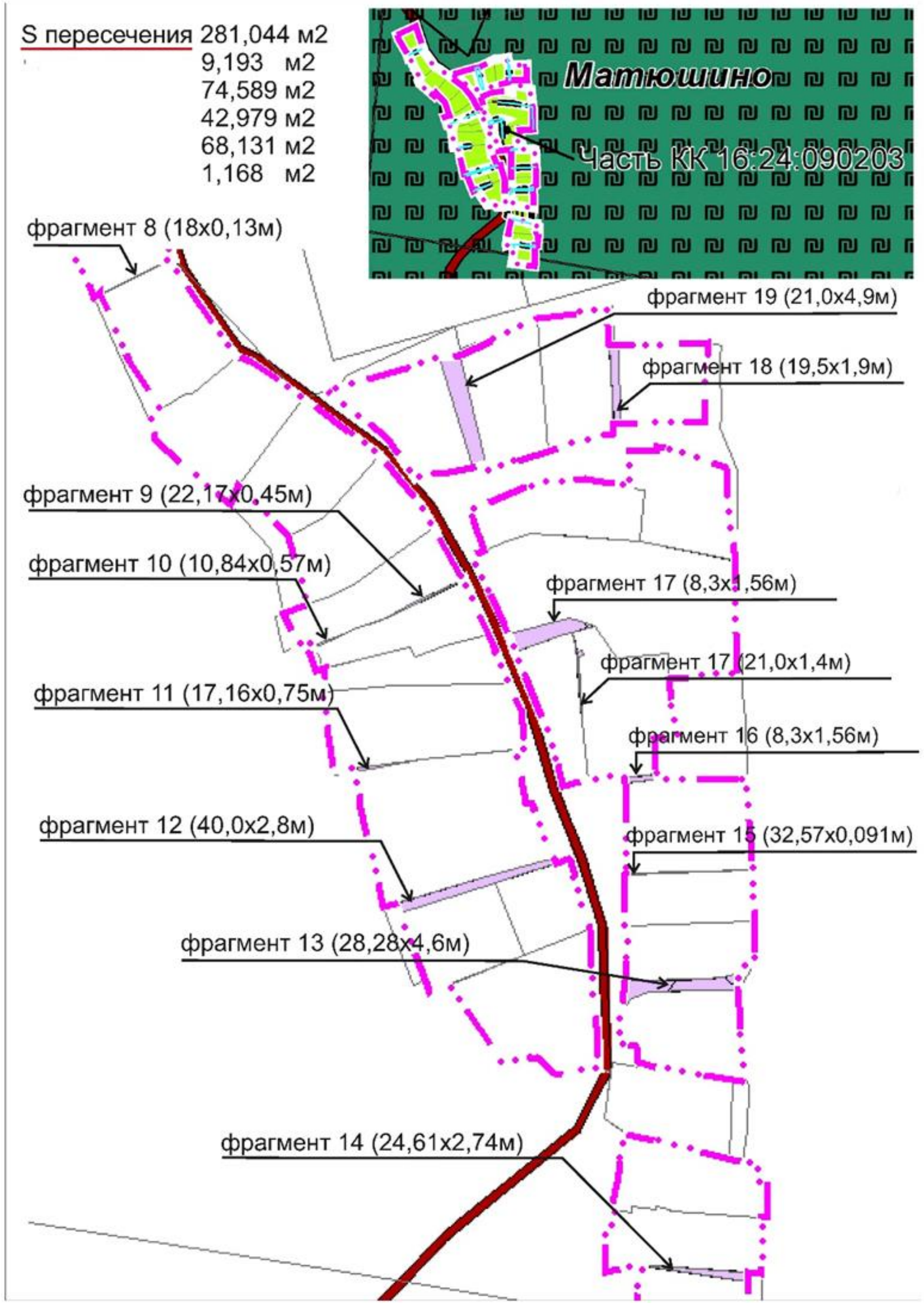
S пересечения 281,044 м2
9,193 м2
74,589 м2
42,979 м2
68,131 м2
1,168 м2
Матюшино
Часть КК 16:24:090203
фрагмент 8 (18x0,13м)
фрагмент 19 (21,0x4,9м)
фрагмент 18 (19,5x1,9м)
фрагмент 9 (22,17x0,45м)
фрагмент 10 (10,84x0,57м)
фрагмент 17 (8,3x1,56м)
фрагмент 17 (21,0x1,4м)
фрагмент 11 (17,16x0,75м)
фрагмент 16 (8,3x1,56м)
фрагмент 12 (40,0x2,8м)
фрагмент 15 (32,57x0,091м)
фрагмент 13 (28,28x4,6м)
фрагмент 14 (24,61x2,74м)

3.7.2 таблица

Матюшино торак пункты чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган башка категорияләрдәге җирләр

№ т/б	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Урнашу урыны	Рөхсәт ителгән файдалану	Кертелгән җир участогының мәйданы, кв.м.	Планлаштырылган категория	Рөхсәт ителгән файдалану планлаштырыла торган
1	16:24:090501:9	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	875	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
2	16:24:090501:10	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	1399	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
3	16:24:000000:299	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	5522	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
4	16:24:260201:7	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Сыра барын урнаштыру астында	855	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
5	16:24:090502:5	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	808	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
6	16:24:090502:24	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	499	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
7	16:24:090502:4	Махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	рекреацион билгеләү	899	Торак пунктлар җирләре	Ял (рекреация) -код 5.0
8	КК өлеше 16:24:260201 (төньяктарак 16:24:260201 :2051)	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	-	164	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1
9	КК өлеше 16:24:260201 (көньяктарак	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге	Татарстан Республикасы,	-	908	Торак пунктлар җирләре	Шәхси торак төзелеше өчен - код 2.1

	16:24:260201:353) :353)	җирләр	Матюшино авылы				
10	16:24:090203:720*	Торак пунктлар җирләре	Татарстан Республикасы, Матюшино авылы	Бакчачылык	564	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
	Барлыгы				**12493,00**		

Искәрмә: ТР Урман хуҗалыгы министрлыгы хаты (Кушымта)

3.7.3 нче таблица

Матюшино торак пункты чигеннән төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган җирләр

1	16:24:090205:18	Торак пунктлар җирләре		Бакчачылык өчен					71 (мәйданның бер өлеше)	Торак пунктлар җирләре	Бакчачылык алып бару - код 13.2
1	**Барлыгы**								**71**		

3.7.4 нче таблица

Матюшино авыл җирлегендә торак пунктларның чикләрен билгеләү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге		Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
					гамәлдәге	Яңа ная)сссс	Беренче чират (2030 елга кадәр) 2030г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Матюшино авылы	торак пункт территориясе торак пункт	торак пункт чигенә кертү	га	-	31,0170	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (Үзгәрешләр кертү)
2	Матюшино авылы	торак пункт территориясе торак пункт	торак пункт чикгеннән төшереп калдыру торак пунктның	га	-	0,0071	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (Үзгәрешләр кертү)

Шулай итеп, Матюшино торак пункты чикләренә 31,0170 га керә, шулардан - урман фонды җирләре 29,7677 га, махсус саклана торган территорияләр җирләре һәм объектлары 1,0857 га, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр 0,1072 га, торак пунктлар җирләре 0,0564 га.

3.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

3.8.1 Су белән тәэмин итү

Исәп-хисап чыгымнары

Общее водопотребление включает в себя расход воды на хозяйственно-питьевые нужды в жилых и в общественных зданиях, на наружное пожаротушение, на полив улиц и зеленых насаждений.

Халыкның хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларына суның хисап чыгымнары, 31.13330.2021 нче уртак кабул ителгән биналарны (санитар-техник җиһазларны) төзекләндерүгә карап, бер кешегә су куллану нормасыннан чыгып санала. Ясалма су куллану җәмәгать биналарында хуҗалык-эчә торган һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллану нормалары 3.8.1.1 нче таблицада бирелгән.

Су куллану нормалары

3.8.1.1 нче таблица

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_{ж}$, л/тәүлек
1	Эчке сүүткәргеч белән җиһазландырылган биналар төзү канализация дә, ванналар һәм җирле су җылыткычлар белән	165
2	Шул ук, кайнар су белән үзәкләштерелгән	180

Тышкы янгын сүндерүгә су тоту нормасы һәм торак пунктта бер үк вакыттагы янгыннар саны СП 31.13330.2021 нигезендә халык санына һәм төзелешнең катлылыгына бәйле рәвештә кабул ителде. 50 кешедән ким булган халык арасында янгын сүндерү каралмаган.

Норма расхода воды на полив улиц и зеленых насаждений принята согласно СП 31.13330.2021 и составит 70 л/сут на 1 человека.

Результаты расчетов на существующее положение, на все сроки реализации генерального плана представлены в таблице 3.8.1.2.

3.8.1.1 нче таблица

№ т/б	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Урта тәүлектә киткән су. Яшәүчеләр саны. м^3/тәүлек			Qмах, м3/тәүлек	Билгесез су чыгымнары м3/сут ходы, м^3/сут	Су сибү, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	Qср, м3/сут				
Гамәлдәге хәл								
1	Матюшино авылы (даими)	215 35,5	-	**215 35,5**	42,6	3,5	15,1	**61,2**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	2000 330,0	-	**2000 330,0**	396,0	33,0	140,0	**569,0**
Генераль планны гамәлгә ашыруның 1 чираты (2030г)								

1	Матюшино авылы (даими)	250 / 41,3	-	**250 / 41,3**	49,5	4,1	17,5	**71,1**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	2000 / 330,0	-	**2000 / 330,0**	396,0	33,0	140,0	**569,0**
Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогы (2045ел).								
1	Матюшино авылы (даими)	300 / 49,5	-	**300 / 49,5**	59,4	5,0	21,0	**85,4**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	2000 / 330,0	-	**2000 / 330,0**	396,0	33,0	140,0	**569,0**

Искәрмә: (1), (2), (3), (4) баганалар атамалары буенча 1 кешегә су куллану нормалары буенча 3.8.1.1 таблицага туры килә.

Торак биналарны төзекләндерү белән бәйле рәвештә, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар каралган:

- Матюшино авыл җирлегенең барлык сулыкларын инвентаризацияләү;
- яңа кулланучыларга кадәр су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү;
- кулланучыларның суны рациональ тоту буенча контрольне көчәйтү;
- эчәргә яраклы суның сыйфатына тышкы тискәре йогынтыны вакытында төшереп калдыру максатында җирлекне эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең барлык чыганакларын санитар саклау зонасында җир асты суларының торышын мониторинглауны оештыру;
- су саклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан, өске су объектларының яр буе яклау полосаларыннан һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарыннан файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;
- су хуҗалыгы системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм алардан файдалану, агып төшүче суларның су объектларына зарарлы йогынтысын булдырмый калу.

Су белән тәэмин итү челтәрләренең трассировкасы һәм озынлыгы генераль планны гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын, линия объектларын планлаштыру проектларын эшләү юлы белән, проект документларын гамәлгә ашырганда төгәлләштереләчәк.

3.8.2 Канализация

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларны канализацияләү системасын проектлаганда көнкүреш агып төшүче суларны торак һәм иҗтимагый биналардан тәүлеккә уртача уртача исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән исәпләнгән су куллануны, территорияләргә һәм яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча, уртача тәүлеклек уртача исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул итәргә кирәк.

Су бүлеп бирү нормалары 3.8.2.1 нче таблицада бирелгән.

3.8.2.1 нче таблица

Гамәлдәге хәлгә исәпләүләр нәтиҗәләре, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 3.8.2.2 нче таблицада бирелгән.

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/тәүлек
1	Эчке сүүткәргеч белән җиһазландырылган биналар төзү канализация дә, ванналар һәм җирле су җылыткычлар белән	165
2	Шул ук, кайнар су белән үзәкләштерелгән	180

3.8.2.2 нче таблица

№ т/б	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлары исемнәре ул пунктлар	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлеклек чыгым, м3/тәүлек			Qмах, м3/сут	исәп кә алынмаган м3/тәүлек. рас-лар ходы, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	Qср, м3/сут			
	<u>Гамәлдәге хәл</u>						
1	Матюшино авылы (даими)	<u>215</u> 35,5	-	**<u>215</u> 35,5**	42,6	1,8	**44,4**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	<u>2000</u> 330,0	-	**<u>2000</u> 330,0**	396,0	16,5	**412,5**
	<u>Генераль планны гамәлгә ашыруның 1 чираты (2030г)</u>						
1	Матюшино авылы (даими)	<u>250</u> 41,3	-	**<u>250</u> 41,3**	49,5	2,1	**51,6**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	<u>2000</u> 330,0	-	**<u>2000</u> 330,0**	396,0	16,5	**412,5**
	<u>Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогы (2045ел).</u>						
1	Матюшино авылы (даими)	<u>300</u> 49,5	-	**<u>300</u> 49,5**	59,4	2,5	**61,9**
2	Матюшино авылы (сезонлы)	<u>2000</u> 330,0	-	**<u>2000</u> 330,0**	396,0	16,5	**412,5**

Искәрмә: Багана (1), (2) исеме буенча 1 кешегә су бүлеп бирү нормалары буенча 3.8.2.1 нче таблицага туры килә.

<u>Проект тәкъдиме</u>

Торак биналарны төзекләндерү дәрәҗәсен яхшырту, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм авыл җирлеге территориясенең экологик иминлеген яхшырту максатыннан, генераль план белән торак төзелеше һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары өчен канализация системасын индивидуаль яисә биналар төркемнәре урнаштыру тәкъдим ителә. Канализациянең автоном системасы агып төшүче суларны өйдән чыгарудан җыярга, аларны чистарту корылмаларына илтүне тәэмин итәргә тиеш. Өстәмә сулар заводның җитештерүчәнлеге 1 дән 20м3/тәүлеккә кадәр булган төрле модификацияләрдә көнкүреш суларын биологик һәм тирән чистарту җайланмалары белән чистартылган агым суларын кавитациянең ультратавыш блоклары һәм чистартылган агып чыккан агып төшүче суларның агып төшүе җайланмасы белән пычратырга тәкъдим ителә.

Чистарту корылмаларын йорт биләмәләре территориясендә яки берничә йорт биләмәләре өчен аерым торучы чистарту корылмалары урнаштыру тәкъдим ителә. Чистартылган агым суларын җәйге чорда торак пункт территориясендә йорт яны кишәрлекләренә яисә яшел утыртмаларга су сибү өчен кулланырга тәкъдим ителә, чөнки торак йортларның күп өлеше җәйге чорда дачалар сыйфатында гына яшәү өчен файдаланыла яисә гамәлдәге чистарту корылмаларына чыгарырга тәкъдим ителә.

Канализациянең автоном системасын эшләгәндә үзебезнең ил һәм Россиягә керә торган чит ил җиһазлары номенклатурасын, шулай ук агып төшүче суларны чистарту буенча ИТС 10-2015 иң яхшы технологияләре буенча белешмә номенклатурасын исәпкә алырга кирәк. Технологияләрне дөрес сайлау һәм рациональ файдалану локаль системаларның ышанычлы һәм нәтиҗәле эшен тәэмин итәчәк.

Канализация челтәрләренең канализация системасы объектларының төгәл саны, урнашу урыны һәм озынлыгы (кирәк булганда) генераль планны гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын, линия объектларын планлаштыру проектларын, проект документациясен эшләү юлы белән утовка булачак.

Өске агымны оештыру

Планлаштырылган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өске агынтыны оештыру һәм су агызу челтәрләрен урнаштыру күздә тотыла.

Беренче чиратта, проект белән яңгыр канализацияләре челтәренең ачык челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмаларны таләп итми торган иң гади система булып тора.

Авыл җирлегенең бөтен территориясе, ачык лотоклар (кюветлар) буенча юлның ике ягында – торак пунктларда башкарыла.

Канау һәм кювет кисеменең төре һәм зурлыгы гидравлик исәпләү нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлеге 1,2 м дан артмаска тиеш. Кюветларның тизлеге 1: 1.5 кюветлар буенча озайтылган уклоннар 0,003 (0.3%) ким булмаска тиеш. Салуның төгәл тирәнлеген, су бүлү лотокларының озынлыгын һәм урнашу урынын юлларны проектлаганда аерым эшче проект итеп билгеләргә кирәк.

Юл аша кюветтан водостокларны тимер-бетон торбалар һәм лотоклар буенча калдырырга. Аларның диаметрын, озынлыгын, авышлыгын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су бассейнын саклауга һәм суның сыйфатына карата таләпләрнең югары булуын исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган өске суларны чыгаруны, тиешле чистартылганнан соң, чистарту корылмалары аша су җыю җайланмалары аша башкарырга тәкъдим ителә.

Исәп-хисап чорына, территорияне төзекләндерүне арттыру белән бергә, проект белән ябык типтагы су челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм барлык территорияләрне төзекләндерү таләпләренә җавап бирә. Җир асты су агымы торба – коллекторлары челтәреннән тора, яңгыр кабул итү коелары белән җир өстендәге суларны кабул итә һәм җыелган суларны су агымы челтәренә юнәлтә.

Яңгыр канализациясе челтәре (ябык типтагы) юллар, түбәләр һәм мәйданнар территориясеннән атмосфера суларын бүлеп бирү өчен билгеләнгән.
Торак пунктларның территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган участоклардан өске агымнары локаль чистарту корылмаларында чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына өслек агынтысының аеруча пычранган өлеше бирелергә тиеш, ул яңгыр яуган чорда барлыкка килә, кар катламы эрегән һәм юл катламнарын юу вакытында барлыкка килә.
Яңгырның иң интенсив өлешенә һәм иң күп аккан суларга бәйле чыгымнар сулыкка чистартылмыйча гына агызыла.
Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү савытын проектларга кирәк. Шартлы рәвештә чиста яңгыр сулары су линиясе буенча чистартылган агынтылар белән бергә, техник шартлар нигезендә, су алгычларына ташлана.
Аккумуляцияләнгән яңгыр суын 1-2 тәүлек дәвамында тоталар. Шул ук вакытта үлчәнгән матдәләр һәм ХПК микъдары 80-90% ка кими. Яктыртылган суның озынлыгы 1-2 тәүлек эчендә кабул ителә.
Аннан тыш территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хуҗалыклары, хуҗалыклар һ.б.), шулай ук селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган участоклардан (бензин заправкасы станцияләре, автомашиналар кую урыннары, эре автобус станцияләре һ. б.), җирле яки куак чистарту корылмаларында аларны сулыкларга яки яңгыр канализациясе челтәренә агызыр алдыннан чистартылырга тиеш.
Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы рәвештә Чиста су килә ала, аларны бистәдәге яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә:

шартлы-чиста җитештерү сулары;

чистартуны таләп итми торган конденсацион һәм җитештерү аппаратурасын суытудан;

грунт (дренаж) сулары;

воды от мойки автомашин после их очистки на локальных очистных сооружениях.

Әлеге суларның составы «Агым суларын агып төшүче сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре» таләпләрен канәгатьләндерергә һәм аларны чыгару Дәүләт санитария күзәтчелеге органнары тарафыннан расланырга тиеш.
Бер һәм ике катлы төзелеш белән төзелгән территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су кертү җайланмаларын (урам лотоклары, юл кюветлары, су бүлү канавалары) куллану юлы белән, урамнар, юллар, юллар һәм тротуарлар белән кисешкән урында күперләр яки торбалар урнаштыру белән проектлана.
Лотларның алга таба тайпылышы 0,003 дән дә ким булырга тиеш түгел.
Яңгыр кабул итү коелары юлның озакка сузылган участокларында (күтәрелү), юл чатларында һәм җир өсте сулары кушылдыгы ягыннан җәяүле кичүләрдә, түбән урыннарда, юл лотокларының пычкы профилендә, түбәнәйгән урыннарда, түбәнәйгән урыннарда, ишегалды һәм парк территорияләрендә булмаган урыннарда урнаша.

өске сулар агымы. Яңгыр сулары төп коллекторлы ботаклар белән берләшә.
Су үткәрү коллекторының диаметры эш проекты стадиясендә исәпләү белән билгеләнергә тиеш.

2-3 м су коллекторлары салынуның нормаль тирәнлеге, чикле булуы 5-6 м.

Алдан чистартылганнан соң, яңгыр суларын ташлаусу белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү бүлмәләрендә башкарылырга тиеш

су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү бүлмәләрендә.

Су агып төшә торган торбаның ябык челтәре, ачык сuүткәргеч тибын куллану төзекләндерү таләпләре ягыннан яраклы булмаган очракта,борт ташлары белән коймаланган юллар буенча төзелеш зонасында һәм аз гына авышлыклар булган территорияләрдә – 0,004 тән дә ким булмаган мәйданнарда, җәмәгать биналарының урнашу урыннарында күздә тотыла.

Су объектларына агызыла торган юынты суларны чистарту дәрәҗәсе "өслекле суларны агынты сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре"таләпләренә җавап бирергә тиеш. Техник максатларда әйләнештәге су белән тәэмин итү өчен шартлы рәвештә чиста яңгыр суларын куллану, явым-төшемнәрне ашламалар һәм башка максатларда куллану мөмкинлеген ачыкларга кирәк.

Чистарту корылмалары төрләре һәм су агызу системалары схемасы эш проектлары стадиясендә эшләнергә тиеш.

Биналар, корылмалар төзегәндә, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт мәйданчыклары төзегәндә, ял зоналарында җир өсте суларын фильтрлау күләме кими һәм территорияләрдән чыгарыла торган су күләме артачак.

Өслек суларын бүлеп бирү буенча барлык чараларны да катгый үткәрү зарурилыгы булып тора.

Алга таба, өске катлауны бүлеп бирү чараларының һәркайсы, территориянең инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелүен һәм проект чишелешләре вариантларын техник-икътисадый чагыштыруны исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә эшләнергә тиеш.

Авыл җирлеген тулысынча төзекләндерү өчен коммуналь-көнкүреш һәм өске агымнарны су белән тәэмин итү схемасы проектын эшләү тәкъдим ителә.

Су бүлү схемасы су бүлү системасы буенча кабул ителгән карарлар нигезендә эшләнә һәм аларны сулыкка кабул итү, транспортлау, чистарту һәм чыгару өчен инженерлык корылмалары комплексын сайлап алу һәм урнаштыру буенча конкрет техник һәм икътисади нигезләнгән карар булып тора.

3.8.3 Территорияне санитар чистарту

Каты коммуналь калдыклар (алга таба - ТКО) белән җирлек террито-риясендә мөрәҗәгать итү калдыклары, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итүнең территориаль схемасы нигезендә карала,

Татарстан Республикасы (Министрлар Кабинетының 2019 елның 14 маендагы 391 номерлы карары редакциясендә), алга таба - территориаль схема.
Матюшино авыл җирлеге төбәк операторлары эшчәнлегенең Көнбатыш зонасына карый, анда генераль планны эшкәртү вакытында «ПЖКХ» ИК» ҖЧҖ төбәк операторы булып тора.
Территория схемасы нигезендә җирлек территориясендә калдыклар белән эш итү объектларын урнаштыру күздә тотылмый.
Җирлек территориясендә халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү максатларында, “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы “Җитештерү һәм куллану калдыклары турында”Экология Федераль законның 8, 13 маддәсе, “Әйләнә-тирә мохитне саклау турында” 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе торак пунктлары территорияләрен генераль чистарту схемаларын эшләү тәртибе турында” 2003 елның 21 августындагы 152 номерлы Россия Федерациясе Дәүләт төзелеше карары нигезендә җирлектә торак пунктларын чистартуның генераль схемасын эшләргә кирәк.
Төзелә торган калдыклар санын ТКО туплау нормасы нигезендә елга Татарстан Республикасы территориясендә төрле категория объектларыннан КККны туплау нормативлары (генераль планны куллану вакытына гамәлдә булган редакциядә) нигезендә билгеләргә кирәк.
Контейнерлар саны, шул исәптән аерым җыю өчен, махсус техника единицалары саны (атап әйткәндә, транспорт һәм чТранспортүп-чар ташучы машиналар) төбәк операторы һәм җирлек урнашкан пунктларын чистартуның Генераль схемасы белән билгеләнә.
Терәк-контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыннары җирлекнең торак пунктлары территорияләрен чистартуның региональ операторы һәм Генераль схемасы белән төгәлләштерелә.
Куркыныч ККК (яктырту җайланмалары, терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган электр лампалары, терекөмешле градусниклары, куллану үзлекләрен югалткан терекөмеш градусниклары) махсус билгеләнгән кПотребительскаяонтейнерларга (кызгылт сары төстәге) аларның зарарлануын һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне тыя торган антивандаль мәгълүматка нигезләнергә тиеш. Яңа җир кишәрлекләре бүлеп бирү, торак биналарны төзекләндерү дәрәҗәсен яхшырту, шулай ук халыкның санитар-гигиеник тормыш шартларын яхшырту һәм авыл җирлеге территориясенең экологик иминлеген яхшырту максатыннан түбәндәге чаралар күздә тотыла: предусматриваются следующие мероприятия:

– авыл җирлеге территориясен планлы-даими санитар чистартуны оештыру;

– КККны аерым (дуаль) җыюны оештыру;

– ТКО җыю өчен су үткәрми торган контейнерлар урнаштыру белән каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру;

– каты өслекле һәм зур габаритлы калдыкларны җыю һәм саклау өчен калдыклар җимерелүгә комачаулаучы Киртәле махсус мәйданчыклар оештыру;

– көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампалар кабул итү буенча кабул итү пунктын оештыру һәм аларны агулы класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;

– пыяла ватыклары, пыяла ватыклары, йодрыклары, металл банкалары, металл ватыклары, пластик шешәләр, киҗе-мамык җилләре, автомобиль шиннары кабул итү буенча кабул итү пунктын оештыру;

– санитар-эпидемиологик һәм табигатьне саклау законнарының заманча таләпләре нигезендә кар җыю өчен махсус мәйданчыклар оештыру;

– ККК полигонына урам сметасын изоляцияләү катламы буларак куллану өчен бетерү;

– табигать саклау һәм санитар-эпидемиологик законнар таләпләренә туры китереп, тирес (помета) туплау өчен вакытлыча урыннар булдыру.

СанПин 2.1.3684-21 белән чагыштырып карасак, җыелган кар су үткәрми торган өслекле һәм җыелган тоташ җир өеме булган мәйданнарда җыелырга яисә кар эретү җайланмаларына чыгарылырга тиеш. Җыелган карны һәм бозны балалар уен һәм спорт мәйданчыкларында, рекреация билгеләнешендәге зоналарда, сулыкларның боз капламы өслегендә һәм җыю территорияләрендә юу рөхсәт ителми, шулай ук үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү чыганакларыннан 50 метр радиуста.

3.8.4 Җылылык белән тәэмин итү

<u>Проект карары</u>

Проектлана торган иҗтимагый һәм административ-де-раль төзелешләрне җылылык белән тәэмин итү өчен, беренче чиратта, 5 блок-модуль котельный төзү тәкъдим ителә, 3.8.4.1 нче табл.

3.8.4.1 нче таблица

Объект атамасы торак пункт	Объектның исеме	1 чират	Исәп-хисап срогы(2045ел.)
Матюшино авылы	проектлана торган фельдшер-шер өчен БМК акушерлык пункты	+	-
	ГАУЗ филиалы өчен БМК «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе»	+	
	Башкарма комитет бинасы өчен Матюшино авыл җирлеге комитеты	+	
	Туристлык өчен БМК үзәк	+	
	Кунакханә өчен БМК	+	
Барлыгы:		5	

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын, линия объектларын планлаштыру проектларын эшләү юлы белән, генераль планны гамәлгә ашырганда (кирәк булганда) БМКның төгәл саны, урнашу урыны һәм җылылык белән тәэмин итү чаралары (кирәк булганда) төгәлләштереләчәк.

Утлар төзүне бер контурлы яисә ике контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан тәэмин итү тәкъдим ителә.

Ягулыкның төп төре табигый газны күздә тота.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга, иң яхшы технологияләр принципларына күчү һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.8.5 Газ белән тәэмин итү

Газның хисап чыгымнары

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны (хуҗалык – көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗларны) газ белән тәэмин итүне күздә тотарга кирәк. Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен газ чыгымнары 1 кешегә газ куллануның якынча 42-101-2003 күрсәткечләре буенча билгеләнде.

Беренче чиратта (20230ел) һәм исәп-хисап чорына (2045 ел) халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗы 3.8.5.1 таблицасында күрсәтелгән.

3.8.5.1 нче таблица

№ т/б	Авыл җирлекләре исеме	Еллык газ чыгымы, мең нм3/елга		
		Чыгыш елы	I чират (2030 ел)	Исәп-хисап срогы (2045 ел)
	Матюшино АҖ	**47,30**	**55,00**	**66,00**
1	Матюшино авылы	47,30	55,00	66,00

Проект карары.

Проект тарафыннан барлык газлаштырылган объектларны газ белән тәэмин итү мөмкинлеген бирә торган гамәлдәге газүткәргечләр системасын максималь рәвештә куллану күздә тотыла.

РФ Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең «Газ бүлү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлыгы кагыйдәләре» таләпләре нигезендә 2003 елда корыч газүткәргечләр өчен техник диагностикалау файдалануга кертелгәннән соң 40 ел узгач үткәрелергә тиеш.

Төзелешләрнең техник торышы турында диагноз кую һәм аларны алга таба куллану ресурсын билгеләү буенча мәгълүматлар булмау сәбәпле, техник чишелешләрдә гамәлдәге газүткәргечләрне максималь саклап калу һәм куллану күздә тотыла. Җитештерү буенча гамәлдәге барлык ГРП торак-коммуналь секторны беренче чиратта хисап срогына тәэмин итәчәк. ГРПны алыштыру таләп ителми.

Торак фонды арту сәбәпле, беренче чиратта, исәп-хисап срокларына газ көйләү пункты (ПРГ), Матюшино авылындагы урта һәм түбән басым газүткәргече төзү күздә тотыла.
Төгәл санда, ПРГ (ГРП, ШРП) урыны, трассировка һәм газ белән тәэмин итү челтәрләренең озынлыгы генераль планны гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын, линия объектларын планлаштыру проектларын, проект документациясен эшләү юлы белән төгәлләштереләчәк.

3.8.6 Электр белән тәэмин итү

Матюшино авыл җирлегенең коммуналь-көнкүреш секторының электр йөкләнеше ике срокта билгеләнде:

- беренче чират - 2030 ел;
- исәп-хисап срогы - 2045 ел.

Хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗларның электр йөкләнешен исәпләү РД нигезендә бер кешегә электр куллану нормалары буенча 34.20.185-94 (изм. 1999) «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструментлары» буенча башкарылган.

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану РД тарафыннан 34.20.185-94, 2.4.4. «Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясе чыгымының һәм электр йөкләнешен максимум куллану сәгатьләренең еллык санының эреләнгән күрсәткечләре». Бер елга электр энергиясенең чагыштырма чыгымы 2,170 мең кВт / сәг тәшкил итә.
Приведенные укрупненные күрсәткечләр алынган күрсәткечләр торак һәм җәмәгать биналарын, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен, транспорт хезмәте күрсәтү объектларын, тышкы яктыртуны күздә тота. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлар, электр җылыткычлары һәм электр җылыткычлары куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте РД нигезендә 34.20.185-94, 2.4.3 табл. "Исәп-хисап эш-көнкүреш йөкләнешенең чагыштырма күрсәткечләре зур". Электр энергиясенең чагыштырма куәте, кагыйдә буларак, шәһәр бүлүче челтәрләре буенча туенучы торак пунктның (4 нче биттә чистартылганнан тыш) 1,2 коэффициенты белән, шәһәр газ плиталары белән «кече» шәһәр катогориясе) исәпләнгән.

Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм җәмәгать биналарының (административ, уку, фәнни, дәвалау, сәүдә, тамаша, спорт), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (гаражларның һәм автомобильләрне саклау өчен ачык мәйданчыкларның), тышкы яктыртуның йөкләнешен исәпкә ала.

Җирлекнең коммуналь-көнкүреш секторының электр куллану, куәт һәм трансформатор куәте күрсәткечләре, генераль планны (I чират һәм исәп-хисап срогы) гамәлгә ашыру сроклары буенча, шулай ук, халыкның артуын исәпкә алып, исәп-хисап чорына арту 3.8.6.1 таблицасында китерелгән.

3.8.6.1 нче таблица

Объект атамасы	алдагы ел ел	Беренче чиратта (2030ел)	2014 елның хисап срогы	Үсеш 2045 башлангыч елга карата года
1. Еллык электр кВт*час/год	466,55	542,50	651,00	**184,45**
2. Исәп-хисап куәте-,кВт ность,кВт	227,02	306,48	308,93	**81,91**
3.Трансформатор куәте, кВА	241,51	326,04	328,65	**87,14**

Показатели электропотребления, мощности и трансформаторной мощности коммунально-бытового сектора в разрезе населенных пунктов поселения, по срокам реализации генерального плана (I очередь и расчетный срок), приведена в таб- лице 3.8.6.2-3.8.6.4.

3.8.6.2 нче таблица

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллануы, мең кВт.ч/ел

№ т/б	Объект атамасы җирлекләр, торак пунктлар	Исәп-хисап срогы этаплары		
		Чыгыш елы	Беренче чират(2030.) 2030 ел	Исәп-хисап срогы(2045ел.) 2045 ел
1	**Матюшино АҖ**	466,55	542,50	651,00
2	Матюшино авылы	466,55	542,50	651,00

3.8.6.3 нче таблица

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте, кВт

№ т/б	Җирлекләр, торак пунктлар исемнәре	Исәп-хисап срогы этаплары		
		Чыгыш елы	Беренче чират(2030.) 2030 ел	Исәп-хисап срогы(2045ел.) 2045 ел
1	**Матюшино АҖ**	***1126,79***	***1886,48***	***1938,17***
2	Матюшино авылы	1126,79	1886,48	1938,17

3.8.6.4 нче таблица

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап трансформатор куәте, кВА

№ т/б	Җирлекләрнең исеме,торак пунктлар торак пунктлар	Исәп-хисап срогы этаплары		
		Чыгыш елы	Беренче чират(2030.) 2030 ел	Исәп-хисап срогы(2045ел.) 2045 ел
1	**Матюшино АҖ**	241,51	326,04	328,65
2	Матюшино авылы	241,51	326,04	328,65

Проект карары

Хәзерге вакытта, Матюшино авыл җирлегендә электр энергиясен куллануның шактый артуы күзәтелә.

гии. Нигездә, бу яңа торак мәйданчыкларын бүлеп бирү һәм халык санын арттыру, авылларда сай сәнәгать предприятиеләрен үстерү белән бәйле.
Килеп туган вазгыятькә бәйле рәвештә район электр энергиясе белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең гамәлдәге схемасын тулысынча файдалану мөмкинлеге бар. Яңа төзелешне электр белән тәэмин итү өчен түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

<u>Беренче чиратта (2030 елга кадәр) тәкъдим ителә:</u>

Матюшино авылындагы яңа төзелешне электр энергиясе белән тәэмин итү өчен 85кВА трансформаторларының гомуми куәтенә 10/0,4 кВ трансформатор подстанцияләре төзергә кирәк. трансформаторларның төгәл саны, куәте һәм урнашу урыны проектлауның алдагы стадиясендә билгеләнәчәк.

- файдалануның норматив срогын хезмәт иткән һәм гамәлдәге норматив-техник документлар таләпләренә җавап бирмәгән трансформатор подстанцияләрен һәм трансформаторларын алмаштыру (реконструкцияләү), һәм хәтта реконструкцияләү чыгымнарын да артып китә. Трансформататорларны артык норматив сроклы эксплуатацияләү эчке элементларның техник характеристикаларын үзгәртүгә китерә һәм нәтиҗә буларак югалтуның 5-7% ка артуына китерә. Моннан тыш, кулланучылар куәте арту нәтиҗәсендә трансформаторларның бер өлеше куәтләре буенча йөкләнеш белән эшли, бу 0,38-10 кВ челтәрендә киеренкелек кимүгә һәм электр энергиясен югалтуга китерә.

- урамнарны яктырту линияләрен төзү һәм реконструкцияләү.

Электр челтәре хуҗалыгы объектларының яңа төзелеше күләмнәре, объектларны төзү һәм реконструкцияләүгә планлаштырылган характеристикалар, 10 һәм 0,4 кВ линияләрен трассировкалар фаразлана торган йөкләнештән һәм гамәлдәге һәм проектлана торган объектларның урнашу урыннарыннан, гамәлдәге челтәрнең техник параметрларыннан чыгып билгеләнәчәк һәм генераль планны гамәлгә ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 26 статьясы нигезендә, территорияләрне планлаштыру проектларын, линия объектларын планлаштыру проектларын, проект документациясен эшләү юлы белән проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш.
«Челтәр компаниясе» ААҖ биргән мәгълүматларга караганда, кулланучыларда энергия белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын арттыру, энергетика куркынычсызлыгын тәэмин итү, генерацияләү куәтләрен һәм электр челтәре хуҗалыгын яңарту максатларында энергия комплексы предприятиеләре тарафыннан проект тәкъдим ителә:
- ачык типтагы 35/10 кВ куәтле «Б.Матюшино» ПСын реконструкцияләүне уздыру.

Заманча таләпләргә туры китереп, электр челтәрләренә тәкъдим ителә:

1. ВЛны тиз эшли торган ВЧ яклау белән тәэмин итү;
2. Поданцияләрне механикалаштыру;
3. Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау;

4. Энергияне сак тоту технологияләрен куллану һәм реактив куәтне компенсацияләү.

3.8.7 Эшләнмәгән челтәрләр

Проект карары

Матюшино авыл җирлегенең АТСларын үстерүнең барлык срокларына кирәкле санда телефоннар саны, халыкның тәэмин ителешенең 100 %ын исәпкә алып, генераль план буенча исәпләнә.

Лаеш районы өчен гаилә кору коэффициенты - 3,5 кеше. Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗлары өчен исәп-хисаплылык коэффициенты 1,25 тәшкил итә.

Халыкны тәэмин итү өчен, беренче чиратта, 71 телефон урнаштыру тәкъдим ителә (барлыгы җирлектә 89 телефон булачак) һәм хисап срогына 86 телефон урнаштыру тәкъдим ителә (барлыгы җирлектә 107 телефон булачак).

Шул ук вакытта, заманча коммуникацияләр базары үсеше белән өй телефоннарының уртача саны кимиячәк. Күбрәк кулланучылар компьютер һәм мобиль элемтәгә өстенлек бирә. Лаеш районында, авыл җирлегендәге кебек үк, Интернет һәм кәрәзле элемтә хезмәтләреннән сыйфатлы киң полосалы файдалану ихтыяҗы зур.

Генераль план белән тәкъдим ителә:

- заманча цифрлы технологияләрдән файдаланып, АТСны модернизацияләү (кирәк булган саен);

- оптик-җепселле элемтә, кәрәзле элемтә, IP-телефония, Internet челтәре үсеше.

- сызыкча элемтә корылмалары төзү;

- иярчен бәйләнешне һәм цифрлы телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә чаралары өлкәсендә яңа технологик казанышлар кертү.

Кабельле телефон каналын торак һәм иҗтимагый төзелеш объектларына кадәр төзү "Таттелеком" ААҖ көче белән гамәлгә ашыру тәкъдим ителә. Кабельле канализация төзелеше күзәтү җайланмалары куелган асбоцемент торбалардан тәкъдим ителә.

Тулаем муниципаль районда да, авыл җирлегендә дә колачлау зонасын киңәйтү өчен GSM стандартының өстәмә база станцияләрен урнаштыру тәкъдим ителә.

Авыл җирлеген радиофикацияләү өчен радиосигнал бирүне тәэмин итүче радиоузел төзелешен һәм гамәлдәге һәм проектлана торган торакны һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын тоташтырып, су буе радиолиниясе буенча бүлү фидерлары төзүне карарга кирәк.

Телетапшыруларны үстерү перспективасы - цифрлы телерадиотапшыруларга аналог сигналыннан Россия Федерациясендә телерадиотапшыруларны үстерү концепциясе нигезендә күчү.

Татарстан Республикасында DVB-T цифрлы эфир тапшырулары стандартыннан файдаланып, цифрлы эфир-кабельле телевидение челтәре булдырылды.

Транспорт челтәре сыйфатында «ВолгаТелеком» ААҖ зона җепселле-оптик челтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение челтәре аналог челтәрләр алдында өстенлекләргә ия, тапшырыла торган программалар саны буенча да (кимендә 10), сурәтне, тавышны тапшыру, ТВ сигналлар кабул итү сыйфаты буенча да. Бу бер дициметрлы антеннага кимендә 10 программа кабул итәргә, аналогик тапшыргычлар белән чагыштырганда азрак егәрлектәге тапшыргычларны кулланырга, шулай ук телетапшырулар челтәрләрен компьютер челтәрләре белән тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итә. Цифрлы телевидение белән беррәттән, муниципаль берәмлек халкы да аналог телевидениесен кабул итү мөмкинлегенә ия.

3.8.8.1 нче таблица

3.8.8 Инженерлык ИнженерлИинженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

3.8.9

Су белән тәэмин итү чаралары исемлеге

						Гамәлгә ашыру вакыты	

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Куәте	Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы(2031-2045) г.)	Чара чыганагы
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Матюшино авылы	Су белән тәэмин итү челтәре	Урнаштыруга планлаштырылганнар	-	-	+	+	Матюшино АҖ нең генераль планы авыл җирлеге

3.8.8.2 нче таблица

Су бүлеп бирү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Куәте	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Матюшино авылы	Канализациянең автоном системасы	Урнаштыруга планлаштырылганнар	данә	-	+	+	Матюшино АҖ нең генераль планы авыл җирлеге

3.8.8.4 нче таблица

Җылылык белән тәэмин итү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
	Матюшино авылы	ГАУЗ филиалы өчен БМК «7 нче шәһәр клиник хастаханәсе»	Урнаштыруга планлаштыры лганнар	данә	1	+	-	«2025 елга кадәр Татарстан Республикасында сәламәтлек саклау үсеше» дәүләт программасы, 2022 елга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Икътисад министрлыгы стратегиясе 2024 ел һәм 2030елга кадәр план чоры, Тернәкләндерү-Бальнеология үзәге урнаштыру проекты
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР								

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар)	
1	Матюшино авылы	Фельдшерлык-акушерлык пункты өчен проектлана торган БМК	Урнаштыруга планлаштырылганнар	данә	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территорияне үстерү проекты)
	Матюшино авылы	Туристлык үзәге өчен БМК	Урнаштыруга планлаштырылганнар	данә	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориян

								е үстерү проекты) 2024 ел һәм 2030елга кадәр план чоры, территорияне үстерү проекты, Матюшино авыл җирлегенең генераль планы
	Матюшино авылы	Кунакханә өчен БМК	Урнаштыруга планлаштырылганнар	данә	1	+	-	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы .

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр) г.)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
	Матюшино авылы	Матюшино авыл җирлеге башкарма комитеты бинасы өчен БМК	Урнаштыруга планлаштырылганнар	данә	1	+	-	ТРның Лаеш МР СЭР стратегиясе 2022-2024 елга һәм план чорына 2030 елга кадәр, Лаеш МР башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендәге 678/исх номерлы хаты(территориянe үстерү проекты)

3.8.8.5 нче таблица

Газ белән тәэмин итү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045	

							еллар) 2045 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Матюшино авылы	ПРГ (ГРП/ШП)	Урнаштыруга планлаштыры лганнар	данә	-	+	+	Матюшино АҖ нең генераль планы авыл җирлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
2	Матюшино авылы	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	Урнаштыруга планлаштырылганнар	км.	-	+	+	Матюшино авыл хуҗалыгының генераль планы

3.8.8.6 нчы таблица

Электр белән тәэмин итү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү графигы	Куәте	Гамәлгә ашыру вакыты		Күләм чыганагы
						Беренче чират (2030 га кадәр)	Исәп-хисап срогы (2031-2045 еллар) 2045 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
	Матюшино авылы	"Матюшино" ПС	Реконструкцияләргә планлаштырылганнар конструкцияләр	МВА	6,3	+	-	ТР СТП
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Матюшино авылы	Трансформатор подстанциясе	Теркәлүгә планлаштырыла торган	кВА	85	+	+	Матюшино авыл җирлегенең генераль планы .

2	Матюшино авылы	Электр эшкәртү линиясе 10(6) кВ һәм 0,4 кВ көчәнешле	Теркәлүгә планлаштырыла торган	км.	-	+	+	Матюшино АҖ нең генераль планы

Йомшак челтәрләр буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чара төре	Үлчәү графигы	Егәрлеге	Га ва
						Бер чира 203
Чаралар юк						

3.9. *Территорияне инженерлык әзерләү чаралары*

Корылмалар төзү һәм инженерлык яклау чараларын гамәлгә ашыру таләп ителә торган куркыныч процесслар йогынтысына дучар ителгән якланучы территорияләр чикләрен рекогнцировка тикшеренүләре материаллары буенча билгеләргә һәм алдагы инженерлык эзләнүләре вакытында анықларга кирәк;

Яңа төзелә һәм реконструкцияләнә торган территорияләрне үзләштерү эшләрен бары тик аларны куркыныч процесслардан саклау буенча беренчел чараларны үтәгәннән соң гына башларга кирәк. Корылмаларны һәм инженерлык яклавы чараларын файдалануга тапшыру һәм яклана торган объектларны төзү бер-берсенә бәйле һәм авариясез эшләрне алып баруны, шулай ук экстремаль шартларда инженерлык саклау корылмаларыннан функциональ файдалануны гарантияләргә тиеш (СП 116.13330.2012).

Инженерлык әзерлеге чаралары составы үзләштерелә торган территориянең (рельеф, грунт шартлары, су басу дәрәҗәсе, сазлык, үзләштерелә торган территориядә куркыныч табигый процесслар булу) планировка оешмасын исәпкә

алып билгеләнә. Кайбер очракларда инженерлык әзерлеге буенча чаралар архитектура-планлаштыру структурасын һәм торак урыннарның пространство композициясен билгели.

Табигать процессларының һәм күренешләренең куркынычын бәяләү проектлауның алдагы стадияләрендә инженерлык эзләнүләрен башкарганда, хәвефле процессларның, күренешләрнең, махсус һәм күпьеллык җир асты грунтларының характеристикаларыннан һәм параметрларыннан чыгып, карала торган территориядә ачыкланган, алар биналарга һәм корылмаларга тискәре йогынты ясарга һәм / яки кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә янарга мөмкин (5.1. СП 115.13330.2016 «куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы»).

Куркынычсызлык категориясен билгеләү, хәл ителә торган гамәли бурычларга карап, һәр бәяләү күрсәткече буенча аерым башкарыла. Күрсәткечләр параметрларына төзелеш объектларының региональ үзенчәлекләрен, төрен һәм билгеләнешен исәпкә алып төзәтмәләр кертергә мөмкин (5.2 п.СП 115.13330.2016). СП 115.13330.2016).

Инженерлык яклавының конкрет чараларын сайлау тиешле инженерлык эзләнүләре уздырганнан соң, кагыйдәләр җыелмасы таләпләре нигезендә 116.13330.2012 "СНиП 22-02-2003" нигезендә билгеләнә. Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык ягыннан яклау. Төп нигезләмәләр

Территорияне эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау чаралары

Территорияләрне эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау "территорияләрне эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау" 425.1325800.2018 СП нигезендә тиешле чараларны үтәүне һәм инженерлык корылмаларын төзүне үз эченә ала. Проектлау кагыйдәләре".

Территорияне инженерлык ягыннан яклау чаралары һәм конструкцияләр эрозия процессларыннан эрозия һәм туганлык процессларының барлыкка килүеннән һәм үсешеннән, табигый шартларны, йөкләнешне һәм йогынтыларны, эксплуатацияләү үзенчәлекләрен, җирле төзелеш материалларын, экологик таләпләрне исәпкә алып, яклауны тәэмин итәргә тиеш (4.1.2 п.СП 425.1325800.2018).). СП 425.1325800 2018).

В соответствии с п. 7.1.1. СП 425.1325800.2018 авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге территорияләр өчен эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау чараларына шулай ук агрокультур чаралар (авыл хуҗалыгы культураларын чиратлаштыру (чәчү әйләнеше), тиешле эшкәртү методларын куллану һ.б. лар) кертергә кирәк.

*Инженерлык яклавының специфик грунтлардан чаралары Биог*ен грунт*лар органик матдәләр. белән характерлана.*

органик матдәләр. Аларга орфорланган грунтлар, торфлар һәм сапропельләр керә. Орфованланган грунтларга органик матдәләрнең 10 - 50% ы (массасы буенча) булган комлы һәм тузанлы-балчыклы грунтларны кертергә кирәк. Әгәр алар 50% тан артык булса, бу торф. Сапропели - ул төче су ләмнәре.

Су белән туенган биоген грунтлар (заторфованнар, торфлар һәм сапропельләр) һәм илалар белән корылган яисә бу грунтларны үз эченә алган нигезләр, аларның зур кыскаруын, вакыт һәм мөмкинлекләр акрын үсүен исәпкә алып, проектланырга тиеш, шуңа бәйле рәвештә тотрыксыз халәт, нык үзгәрүчәнлек һәм анитропик, деформацион һәм фильтрацион характеристикалар барлыкка килү һәм аларны нигезләрне консолидацияләү процессында үзгәртү, шулай ук шактый дәрәҗәдә хезмәткәр булып торуларын исәпкә алып.

Шулай ук биоген грунтларда һәм илаларда җир асты суларының, кагыйдә буларак, җир асты корылмалары материалларына бик нык агрессив булуын да исәпкә алырга кирәк.

Органик һәм органик грунтлар булган территорияләрне үзләштергән очракта, түбәндәге чараларны күрергә тәкъдим ителә:

– - фундаментлар ярдәмендә органик һәм органик грунтлар катламының тулы яисә өлешчә ярылуы;
– - органик һәм органик грунтны ком, гравий, вак таш һ. б. белән тулысынча яисә өлешчә алмаштыру;
– - корылма яисә төзелешнең тулы (намазлы) грунт яисә башка материал белән (нигезләрне берләштерү процессын тизләтү кирәк булганда, фильтрлау катламы яисә дрен корылган) барлык мәйданчыгын вакытлыча яисә даими рәвештә күзәтүче грунтлар тыгызлау;
– - ләмнәрне бораулау ысулы белән беркетү.

Органик грунтлар яткан урыннарда корылмага нигез итеп, туфрак катламын юу өчен, теләсә нинди эрелектәге супеси һәм ком кулланыла ала. Тузанлы комнарның һәм коры җирнең юдыртыла торган катламын консолидацияләүне тизләтү өчен,

башлангыч намаз яки аз сулыкларга үтеп керә торган табигый нигезне, мәсәлән, урта зурлыктагы комнан, дренировать итә торган органик булмаган грунтлар белән өеп салырга кирәк.

Инженер-геологик тикшеренүләр уздырганда өстәмә рәвештә түбәндәгеләрне билгеләргә кирәк:

дополнительно устанавливать:

- - органик һәм органик грунтларның яту характеры һәм катламнарның, тарлавыкларның калынлыгы һәм бу грунтларның линзы;
- орфорланган грунтлар, торфлар һәм сапропельләр (ГОСТ 25100) бүлеп бирү өчен органик матдәнең эчтәлеге;
- органик матдәнең торфларда таркалу дәрәҗәсе;
- консолидация коэффициенты.

Бу грунтның табигый структурасын саклау максатыннан илалар салынган мәйданчыкларда сынау методлары кулланылырга тиеш, бу исә грунтка динамик йогынты ясауны булдырмый. штамплар, прессиометрлар, статистик зондирование, әйләнү кисеме приборлары, радиоизотоп ысуллар һ.б. куллану тәкъдим ителә.

Үзенчәлекле грунтлар булган территорияне инженерлык яклавы чаралары җирле әһәмияттәге чараларга керә.

Төрле корылмаларның элювиаль грунтларында төзү "Биналар һәм корылмаларның нигезләрен һәм фундаментларын проектлау һәм урнаштыру" СП 50-101-2004 таләпләрен үтәп башкарылырга тиеш (РФ Дәүләт төзелеше карары белән 2004 елның 9 мартындагы карары белән хупланды. N 28).

Гадәттә түбәндәге чаралар башкарыла:

- устройство под фундаментами распределяющих и комнан, гравийдан, вак таш һәм башка шундый токымнардан фундамент астына җайланма амортизация мендәрләре;
- закрепление самих элювиаль грунтлар беркетү,аларны цементлау, битумизацияләү яки глинизацияләү юлы белән грунтлар, к примеру, путем их цементирования, битумизации или глинизации;
- замена имеющихся территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан участке карманов и гнезд кесәләр һәм оялар урнашкан участокны эре ватыклы яисә комлы грунт белән җилләтү;
- Элювиаль грунт кисү белән бөтен тирәнлеккә тирән нигез салу.

Яр буйларын инженерлык ягыннан яклау чаралары

СП 116.13330.2012 СП 9.1.1 п. нигезендә елгалар, күлләр, диңгез, сусаклагычлар ярларын инженерлык ягыннан яклау өчен, 116.13330.2012 Ж 1 таблицасында китерелгән Корылмалар һәм чаралар төрләрен кулланырга кирәк.

Яр буе саклау корылмалары һәм чаралары яисә аларның комплексы төре, тиешле очракларда суднолар йөреше, урман эремәсе, судан файдалану таләпләрен исәпкә алып, яр буеның яклана торган участогын файдалану режимына һәм билгеләнешенә карап сайларга кирәк. корылмалар конструкцияләрен сайлаганда, аларның җирле төзелеш материаллары булуын һәм эшләрне җитештерүнең мөмкин булган ысулларын исәпкә алырга кирәк. (9.1.2 п., 116.13330.2012).

Яр буе саклау корылмалары һәм чаралары төрләрен 9.2-9.3 пункты нигезендә сайларга кирәк. СП 116.13330.2012, шулай ук ярларны чистарту процессларына мониторинг мәгълүматлары.

Территорияне су басудан (су басудан) инженерлык ягыннан яклау чаралары)

Су басу (су басу) ихтималы зоналарына эләгүче Татарстан Республикасы тоТатарстанрак пунктлары исемлеге нигезендә язгы ташу чорында (2019 елның 16 февралендәге ТР МК күрсәтмәсе нигезендә). N 301-р) торак пунктлар

Территория язгы ташу чорында мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына эләкми.

На момент разработки генерального плана границы зон затопления, подтопления не установлены в соответствующем порядке (в государственный кадастр недвижимости не внесены сведения об их границах). При установлении границ зон затопления, подтопления (в государственный кадастр недвижимости внесены сведения об их границах) в генеральный план необходимо внести соответствующие изменения (протокол совещания у заместителя Министра экономического развития Российской Федерации А.В. Цыбульского от 7 июля 2017 г №54-АЦ).

Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавын проектлаганда, территорияләрне су басудан һәм су басудан саклауны, аларның функциональ кулланылышы һәм табигый мохитне саклау таләпләренә бәйле рәвештә, су басу һәм су басу тискәре йогынтыларын бетерүне тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләү зарур. Су басудан инженерлык яклавы системасы аерым участокларның һәм объектларның барлык локаль системаларын берләштерә торган территориаль бердәм булырга тиеш. Шул ук вакытта ул генераль планнар һәм шәһәр төзелешен планлаштыруның территориаль комплекслы схемалары белән бәйләнгән булырга тиеш (4.1 п. СП104.13330.2016 "Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы").

Территорияләрне инженерлык яклавының төп чаралары буларак территория өслеген җимерү, ясалма күтәрү, үзәнне тәртипкә салу корылмалары һәм өске агымны көйләү һәм чыгару корылмалары, системалы дренаж системалары, локаль дренажлар һәм башка саклау корылмалары (4.9 СП 104.13330.2016 "территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы". СНиП 2.06.15-85 Актуальләштерелгән редакциясе (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2016 елның 16 декабрендәге боерыгы белән расланган).garantf1://71606450.0/ N 964/пр).

Инженерлык яклавының ярдәмче чаралары сыйфатында табигать системаларының инженерлык яклавының төп чараларының нәтиҗәлелеген арттыра торган табигый үзлекләреннән файдаланырга кирәк. Соңгысына су бүлүче һәм борынгыларны чистарту юлы белән гидрография челтәренең дренерлау ролен күтәрүне, агролесехник чаралар һ.б. (4.10 СП 104.13330.2016 "территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы") (4.10 СП 104.13330.2016) кертергә кирәк. СНиП 2.06.15-85 Актуgarantf1://2206247.0/garantf1://71606450.0/2Торакальләштерелгән редакциясе (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2016 елның 16 декабрендәгеN 964/пр боерыгы белән расланган). N 964/пр).

Территорияне су басудан, су басудан саклау чаралары "СНиП 22-02-2003" 116.13330.2012 п. 10 һәм 11 П. таләпләрен исәпкә алып эшләнергә тиеш. Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык ягыннан яклау. Төп нигезләмәләр "һәм СП

104.13330.2016" территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык ягыннан яклау". СНиП 2.06.15-85 актуаль редакциясе (РФ торак-коммунальgarantf1://2206247.0/garantf1://71606450.0/ хуҗалыгы һәм төзелеш Министрлыгының 2016 елның 16 декабрендәге боерыгы белән расланды)

2016 елның 16 декабрендәге РФ торак-коммуналь хуҗалыгы һәм төзелеш N 964/пр)

Су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы буенча чаралар составына җир асты һәм өслек сулары режимына, су агучы коммуникацияләрдәге чыгымнарга (агуга) һәм баганаларга, биналарның һәм корылмаларның нигезләренә деформация ясауга, шулай ук инженерлык саклау корылмаларының эшен күзәтүгә мониторинг кертелергә тиеш. Мониторингның озынлыгы гидрогеологик режимның тотрыклылануына, корылмаларның нигезләре утырмаларының интенсивлыгына һәм аларның хезмәт итү срогына бәйле (10.1 СП 104.13330.2016 "территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы". СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.06.15-85 (утв. РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2016 елның 16 декабрендәге боерыгы беләнgarantf1://2206247.0/garantf1://2206247.0/garantf1://71606450.0/ N 964/пр)

По результатам гидрогеологических расчетов необходимо проведение соответствующего районирования и корректировку генерального плана (п. 10.2.4 СП 116.13330.2012).

Россия Федерациясендә "2012-2020 елларда Россия Федерациясенең су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган) гамәлдә.

____ поселении данной федеральной программой билгеләнмәгән предусматриваются мероприятия по строительству берегоукрепительных и Су объектларының яр буе саклау корылмалары җимерелүгә дучар булгада федераль программада ярларны ныгыту эше (Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милкендә, муниципаль милекендә дә)каралмаган объектахфедеральной собственности, ни территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан объектах, государственной собственности субъектов Российской Федерации, муниципальной собственности). Татарстан Республикасында "Әйләнә-тирә мохитне саклау" дәүләт программасы кысаларында 2014-2022еллар программасы буенча халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре йогынтысыннан яклау чаралары каралган среды, воспроизводство и использование природных ресурсов Республики Татарстан на 2014-2022 годы" действует подпрограмма "Развитие водохозяйственного комплекса Республики Татарстан территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан 2014-2022 годы", согласно которой предусмотрены мероприятия по защите населения и территорий

, шул исәптән:

- инженерлык яклау объектларын һәм яр буе ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү;
- Татарстан Республикасы милкендәге, муниципаль милектәге ГТСларга капиталь ремонт үткәрү өлешендә суларның тискәре йогынтысыннан саклау һәм ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү.
- елга юлларын турайту һәм чистарту, аларның үткәрү сәләтен арттыру

максаты белән.

Җирлектә әлеге дәүләт программасы нигезендә инженерлык саклау объектларын һәм ярларны ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү буенча чаралар үткәрү каралмаган.

Территорияне карсто-суффозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау чаралары

Картка каршы чаралар һәм корылмалар төрләрен СП 116.13330.2012 "СНиП 22-02-2003 кагыйдәләре җыелмасының 8 пункты нигезендә сайларга кирәк.

Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык ягыннан яклау. Төп нигезләмәләр". СНиП 22-02-2003 актуальләштерелгән редакциясе,шулай ук карст мониторингы күрсәткечләре.garantf1://3824442.0/

Биналарны һәм корылмаларны инженерлык ягыннан яклау өчен карстан түбәндәге чаралар кулланыла :8.1.2 с 116.13330.2012):

- планлаштыру эшләре (п. 8.3.2 СП 116.13330.2012;

- - су саклау һәм фильтрларга каршы тору (П. 8.133330.2012);
- - техник (нигезләрне ныгыту) (116.13330.2012);
- конструктив (п. 8.3.5 СП 116.13330.2012);

- технологик (8.3.6 п., 116.13330.2012);

- эксплуатацион (8.3.7 пСП 116.13330.2012).) СП 116.13330.2012).

СП 116.13330.2012 8.3.1.2 пунктына ярашлы рәвештә конкрет карстка каршы чараларны ачыкланган һәм фаразлана торган карст күренешләренең характерына, карстлана торган токымнарның төренә, аларның урнашу шартларына һәм проектлана торган яклау һәм саклана торган территорияләр һәм корылмалар үзенчәлекләре белән билгеләнә торган таләпләргә бәйле рәвештә сайларга кирәк 22.13330.2011 СНиП 2.02.01-83*. Биналар һәм корылмаларның нигезе". Уникаль биналарны һәм корылмаларны карстовларга каршы яклау чараларын билгеләү өчен махсус техник шартлар (СТУ) эшләнергә тиеш.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, карст-суффозион процесслардан саклау буенча планлаштырылган чаралар территорияне планлаштыру буенча документацияне эшләү стадиясендә, тиешле тикшеренүләр үткәргәннән соң кулланылырга тиеш.

А һәм В типларында карстоиминлек өчен өстенлекле булып торучы карстага каршы планлаштыру чаралары (8.2.2 СП 116.13330.2012 п.) ябылган территорияләрне рациональ файдалануны һәм картларга каршы яклауга чыгымнарны оптимальләштерүне тәэмин итәргә тиеш. Чаралар әлеге районның үсеш перспективасын һәм картларга каршы яклауның карст үсеше шартларына йогынтысын исәпкә алырга тиеш. Карстка каршы планлаштырылган чараларны куллану турындагы карар шәһәр төзелеше документларын эшләү стадиясендә кабул ителергә тиеш (п.8.3.2.1СП 116.13330.2012). СП 116.13330.2012).

Планлаштырылган карга каршы чаралар составына түбәндәгеләр керә:

- планировка структурасын эшләгәндә һәм карст куркынычы булган участокларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырганда функциональ зоналарның махсус компоновкасы, магистраль урамнар һәм челтәрләр трассировкасы;
- I - II кишәрлекләрдән читтәге биналарның һәм корылмаларның карст ишелү интенсивлыгы буенча тотрыклылык категорияләре чикләреннән тыш, шулай ук ишелүләр барлыкка килүнең азрак интенсивлыгы (ешлыгы) булган участоклардан читтә урнашуы, әмма аларның уртача диаметрлары 20 метрдан артык (А тотрыклылык категориясе).

сейсмокуркыныч районнарда төзелеш шартлары

Россиянең сейсмик районы картасы (СП 14.13330.2011) нигезендә Матюшино авыл җирлеге 6 баллы (В) һәм 7 баллы (С картасы) сейсмик интенсивлык зонасында урнашкан, бу исә геодинамик куркыныч факторларын, шул исәптән, инженер-геологик шартларны һәм турыдан-туры төзелеш мәйданчыкларында сейсмик йогынтыны исәпкә алырга мәҗбүр итә. Төзелеш эшләре төзелеш материаллары сыйфатына һәм төзелеш эшләренә югары таләпләр куюдан алып барылырга тиеш.

Муниципаль район территориясенеп сейсмик активлыгына даими мониторинг уткерерге кирек.

Юлларны кар көртләреннән саклау буенча чаралар

Муниципаль берәмлек территориясендә кар көртләреннән саклау чараларын барлык юлларда да карарга тәкъдим ителә:

"Автомобиль юлларын кардан саклау һәм чистарту буенча методик рекомендацияләр" 218.5.01-2008 ОД нигезендә, автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча барлык чаралар системасы, башкарылган эшләрнең максималь җиңеләюе һәм арзанаюы вакытында автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тәэмин итү өчен төзелә. Әлеге бурычларны үтәү өчен түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

- кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча даими яки вакытлы кар саклау чараларын урнаштыру юлы белән яклау чаралары;
- профилактик чаралар, аларның максаты - юл өслегендә узучы транспорттан кышкы тайгак ясалуга юл куймау;
- юлда кар һәм боз берәмлекләрен алып ташлау һәм автомобиль хәрәкәтенә аларның йогынтысын киметү чаралары;
- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юлларны кар көртләреннән саклау даими яки вакытлыча кар саклау ярдәмендә башкарыла. Даими кар оясына кар саклый торган урман полосалары һәм даими коймалар керә. Вакытлыча - кар тоткыч щитлар, кар траншеялары, валлар һ. б. Даими кар саклый торган җайланмаларны кышкы чор ахырына кар салуның исәп-хисап күләменә проектларга кирәк. Вакытлыча кар саклау җайланмаларын исәп-хисап буранына проектларга кирәк, чөнки вакытлы кар саклау эшләрен башкарганнан соң аны яңадан торгызу каралган. Кар-җил агымына тәэсир итү принцибы буенча кар саклау җайланмалары түбәндәге бүлекләргә бүленә:

- -юлларда буран карын тоту принцибы буенча эшли торган кар яклау чаралары;
- - кар үткәргеч хәрәкәтнең кар саклый торган чаралары, кар ташкыны җиленең тизлеген арттыра һәм юл аша кар күчерә торган (кар эри торган коймалар);
- - кар саклау чаралары, тулысынча кар явудан арындыручы объектлар (галереяләр һәм тоннельләр).

Автомобиль юлларында кар тоткарлау җайланмалары аеруча киң таралыш алды. Кар саклый торЭкологияган гамәлләрнең иң ышанычлы, экологик яктан акланган төре булып тора.

кар саклый торган урман полосалары. Кар саклау полосасы тыгыз (җитештерелми торган) конструкциягә ия булырга тиеш. Һәр полосаның мәҗбүри элементы куе куаклар капкасы булырга тиеш.

Җир полотносыннан юл буе кар саклау полосасына кадәр ераклык, урман полосаларының киңлеге һәм Кар алып китү күләме 250 м3/м га кадәр булган полосалар арасындагы аерма зурлыгы 3.9.1 таблицасы буенча билгеләнә.

3.9.1 нче таблица

Кар өелү күләменә карап урман полосаларын урнаштыру

Кар ташуның исәп-хисап күләме, м3/м	Каш аралары Җир өслеге урман утыртмаларына кадәр, м	Урман утыртмалары арасындагы аерманың киңлеге м	Бүлеп бирелгән полосаларның киңлеге урман утыртмалары өчен җирләр, м
10-25	15-25	-	4
50	30	-	9
75	40	-	12
100	50	-	14
125	60	-	17
150	65	-	19
200	70	-	22
250	50	50	2×14

Авыл хуҗалыгы җирләрендә төзелә торган кар саклау полосасының зур озынлыгы булганда, авыл хуҗалыгы машиналарын үтү өчен һәр 800-1000 метр саен 10-15 метр технологик өзеклекләрне күздә тотарга кирәк.

Автомобиль юлы янындагы даими кар саклау чаралары яисә гамәлдәгеләрен көчәйтү мөмкин булмаганда, шулай ук бу икътисадый акланганда, вакытлыча кар тоту җайланмалары, кар тоткыч щитлары, траншеялар, кар стеналары һ. б. кулланырга кирәк.

Алар юлларны кар көртләреннән саклау һәм утыртмаларны яки коймаларны көчәйтү чарасы буларак кулланыла ала.

Щитларны мөмкин булганча калкулыкларны (калкулыкларны, өемнәрне) югарыдан, түбәнәюне булдырмый гына куярга кирәк.

Озак һәм интенсив бураннар белән чорларда щитларны үзгәртеп кору кыенлашкан, щит сызыкларын ике, өч һәм аннан да күбрәк сафларга куялар. Күп катлы щит линияләрен урнаштырганда бары тик кыр рәтләрен генә переставлять.

Күпкырлы калкан линияләрен төрле яктылыктагы щитлардан максатка ярашлы итеп формалаштыру Ближайшие к полю линии формируются из щитов с менее густой решеткой, а ближайший к дороге ряд - из щитов с более густой решеткой.

Исәп-хисап буранынннан кар оприносының күләме саклану (бер рәт, ике рәт һ.б.) белән тоткарланучы кар күләме күләменнән кимрәк булса, кар җыю сәләте бетеп, кышкы чор дәвамында калканнарны алмаштыру башкарыла.

интенсив метельләр (кар оприносы күләмнәре 120 м3/м га кадәр) белән чорларда конструкциянең тыгызлыгы буран вакытында җил көченә пропорциональ рәвештә арта торган үзгәрә торган яктылыкка туры килә торган җайланмаларны куллану максатка ярашлы.

Кар оприносы күләмнәре 75 м3/м га кадәр булганда, полимер материаллардан һәм полимер нигездәге челтәрләрдән эшләнә торган вакытлы пространстволы кар саклау чараларын (ВПС) кулланырга мөмкин.

Автомобиль юлларын кар көртләреннән саклау вакытында кардан ясалган җайланмалар киң таралыш алды.

Кардан ясалган җайланмаларның иң киң таралган төрләре-кар траншеялары.

Траншеялар мөстәкыйль саклау чарасы буларак кулланыла ала - IV-V категорияле юлларда яки башка чаралар (үсентеләр, коймалар, щитлар) белән берлектә, Кар саклый торган гамәлне көчәйтү һәм I, II, III категорияле юлларда кар саклау линияләренең ышанычлылыгын арттыру өчен.

Юлларны кар көртләреннән саклауның теге яки бу ысулын сайлау явым-төшемнең интенсивлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, районның матди иминлегенә бәйле.

Мелиорация системаларын үстерү чаралары

1996 елның 10 гыйнварындагы 4-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә

“Җирләрне мелиорацияләү турында” Федераль законның 30 статьясы нигезендә, сугарулы җирләрдә объектлар төзү һәм җирләрне мелиорацияләү өчен билгеләнмәгән башка эшләр башкару мелиорация җирләрендә су, һава һәм туклыклы туфрак режимнарын начарайтмаска, шулай ук гидротехник корылмалар һәм саклагыч урман утыртмаларын аерым урнашкан мелиорация системаларын эксплуатацияләүгә комачауламаска тиеш.

Татарстан Республикасында "2013-2025 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу" дәүләт программасы эшли (раслаулар). ТР МК карары 2013 елның 8 апреленнән. N 235).

Әлеге программа кысаларында "Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне мелиорацияләүне үстерү" ярдәмче программасы эшли.

Әлеге ярдәмче программаның максатлары түбәндәгеләр:

- климат һәм табигый аномалияләр үзгәрү шартларында комплекслы мелиорация чаралары белән авыл хуҗалыгы җитештерүенең продуктивлылыгын һәм туфракның уңдырышлылыгын арттыру;
- мелиорацияләнә торган җирләрнең продукция потенциалын һәм табигый ресурслардан нәтиҗәле файдалануны арттыру.

Ярдәмче программаның бурычлары:

- җирләрне сугару һәм киптерү чараларын гамәлгә ашыруны да кертеп, мелиорация фондын (мелиорацияләнә торган җирләрне һәм мелиорация системаларын) торгызу;
- мелиорация билгеләнешендәге объектларда язгы ташу суларын һәлакәтләрсез үткәрүне тәэмин итү;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең авыл хуҗалыгы әйләнешеннән чыгуын булдырмау;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең су белән тәэмин ителешен арттыру; авыл хуҗалыгы җирләренең продуктивлылыгын гарантияле тәэмин итү өчен территорияләрне су басу һәм су басу процессларын булдырмау;

- сугару системаларының файдалы эшчәнлеге коэффициентын арттыру, су саклау аграр технологияләрен кертү, шулай ук аларны чистарту һәм алга таба утильләштерүне исәпкә алып, терлекчелек агымнарын һәм агынты суларны куллану исәбенә су ресурсларын экономияләүгә ирешү; яңа эш урыннарын саклап калу һәм булдыру юлы белән авыл районнарында социаль шартларны яхшырту.

Җирлек территориясендә, әлеге ярдәмче программа кысаларында, мелиорация системаларын үстерү буенча чаралар каралмаган.

3.10. ***Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары***

Территорияне үстерү проектларын эшләгәндә Гражданнар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү чаралары исемлеге – гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә, халыкны, территорияләрне саклауга һәм матди зыянны техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр йогынтысыннан, хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтиҗәсендә барлыкка килгән куркынычлардан, шулай ук диверсияләр һәм террорлык актларында барлыкка килгән куркынычлардан саклауга юнәлтелгән инженер - техник чараларны гамәлгә ашыру буенча карарлар.

Инженер-техник чаралар буенча проект карарларының тасвирламасы һәм нигезләнүе ике төркемгә бүленә:

– гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары буенча карарлар;

– техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча инженер-техник чаралар буенча карарлар.

Инженер-техник чаралар алдан ук үткәрелә һәм аварияләр, һәлакәтләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен тулысынча бетерүгә кадәр куркыныч барлыкка килү белән арта бара.

«Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге» генераль планының бүлеге гражданнар оборонасы һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә норматив документларга ярашлы рәвештә, шулай ук 2017 елның 5 июнендәге 223 номерлы ТР Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-каза нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының 30.07.2020 елгы 3612/Т3-3-5 номерлы хатларын исәпкә алып (кушымтаны карагыз), алга таба - башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә эшләнгән.

3.10.1. ***Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге***

Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертүне нигезләү

Башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә проектлана торган территория Гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә керми.

Объектларны Гражданнар оборонасы категориясенә керту.

Сугыш вакытында эшне дәвам итүче объектлар исемлеге, шәһәр читендәге зонага күчерелә торган объектлар исемлеге

Матюшино авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасы категориясенә кертелгән оешмалар юк.

Авыл җирлеге территориясенә категорияле шәһәрләрдән күчүче объектлар һәм сугыш вакытында эшне дәвам итүче объектлар турында мәгълүмат юк.

«Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар " СП 165.1325800.2014 каралган ихтимал куркыныч зоналары чикләрен билгеләү»

Исәпкә алынган мәгълүматларга һәм таләпләргә туры китереп, авыл җирлеге территориясе мөмкин булган химик йогышлы зоналарга, мөмкин булган җимерелүләргә, радиоактив йоктыру, катастрофик су басу ихтималы зоналарына эләкми.

Граждан оборонасы турында хәбәр итү

Безнең илдә халыкка хәбәр итүнең шундый тәртибе урнаштырылган: башта, теләсә нинди куркыныч характерында, электр сиреналары кертелә.».

"Барысына да игътибар!" Бу тавышны (сигнал) ишетеп, кешеләр куркынычның характеры һәм масштабы турында мәгълүмати хәбәрләрне тыңларга, шулай ук барлыкка килгән шартларда үз - үзеңне тотуның иң рациональ ысулының киңәшләрен (үз-үзеңне тоту алгоритмы) тыңлар өчен булган мәгълүматны кабул итү чараларын-радиоточкаларны, радиоприемникларны һәм телевизорларны кертергә тиеш.

Хәбәр итү системасы "Һава тревогасы" универсаль сигналын бирү өчен кулланылыр"(сугыш вакытында) электросиреннар, сигнал-тавыш-кычкыру җайланмалары, тавыш-тавыш сөйләүчеләр ярдәмендә халыкка һәм идарә органнарына хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүматларын җиткерү (п. 6. 39 СП 165.1325800.2014).

Лаеш муниципаль районына (алга таба - хәбәр итү системасы) хәбәр итү системасы көчләрнең, элемтә һәм хәбәр итү чараларының, тапшырулар челтәрләренең, элемтә каналларының һәм линияләренең, төрле билгеләнештәге элемтә челтәрләренең һәм муниципаль берәмлек территориясендә булган хәбәр итүнең билгеләнгән

сигналларын, шулай ук хәбәр итү системасы абонентларына хәбәр итү сигналларын үз вакытында илтеп җиткерүне тәэмин итә һәм үз эченә ала:

районның дежур-диспетчерлык хезмәте (бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте) (алга таба-ЕДДС);

җирле үзидарә органнарының, территориаль органнарның һәм хәбәр итеп торган органнарның һәм оешмаларның кизү хезмәтләре (вазыйфаи затлары) (алга таба - дежур хезмәт) хәбәр итү сигналларын тәүлек буе кабул итү һәм аларны, нинди ведомствога каравына карамастан, элемтә линияләре (каналлары) белән тоташкан күрсәтелгән органнар җитәкчеләренә җиткерү йөкләнгән.

Авыл җирлеге территориясендә Генераль план эшләгән вакытта хәбәр итү системасы (РСУ - сөйләм сирен җайланмалары) юк.

Халыкны инженерлык яклавы торышы һәм иң күп эшләүче сменаның торышы

Халыкны хәзерге җиңелүдән яклауның төп ысулларының берсе, эвакуация белән беррәттән, аны саклау корылмаларында яшерү.

Авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары юк.

Планлаштыру проектын эшләү вакытында халыкны тыныч һәм сугыш вакытында эвакуацияләүне тәэмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр

Башлангыч мәгълүматларга ярашлы рәвештә, беренче чиратта шәһәр читендәге зонада һәм исәп-хисап чорында күчерелә торган, эвакуацияләнә торган халык саны Гражданнар оборонасы һәм Лаеш муниципаль районы халкын яклау планы нигезендә күздә тотыла.

Җыелма-эвакуация (кабул итү-эвакуация) пунктларын урнаштыру Лаеш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планына ярашлы рәвештә каралган.

Авыл җирлеге территориясендә кабул итү-эвакуация пунктын җәелдерү күздә тотылмый.

Граждан оборонасы буенча проект чаралары

Генераль план белән түбәндәге гражданнар оборонасы чараларын үткәрү каралган:

1. Авыл җирлеге территориясе мөмкин булган химик зарарлану, радиоактив йоктыру һәм катастрофик су басу ихтималы булган җимерелүләр зонасына эләкмәгәнгә күрә, күрсәтелгән хәвефләрдән саклану буенча махсус чаралар уздыру таләп ителми.
2. 2. Саклау корылмаларын төзү беренчел мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә таләп ителми.

Кирәк булганда, бу максатлар өчен яраклаштырыла торган подвал, цоколь һәм беренче катларда җәмәгать биналары (балалар мәктәпкәчә учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәбе, спорт комплексы, медицина хезмәте күрсәтү объектлары һ.б.), 4.1. п.СП 88.13330.2014 нигезендә ябылышлар оештыру мөмкин. СП 88.13330.2014

3. Граждан оборонасы буенча вакуацион чаралар кирәк

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә гамәлгә ашырырга.

Халыкны эвакуацияләү кирәк булганда, чаралар үткәрү күздә тотыла.:

– кабул итү-эвакуация пунктларының әзерлеген тикшерү;

– эвакуация кабул итү комиссиясен һәм авыл администрацияләрен халыкны кабул итү һәм урнаштыру, аны эшкә урнаштыру, медицина белән тәэмин итү һәм азык-төлек һәм беренче кирәк-яраклар белән тәэмин итүгә әзерләү;

– кешеләрне утырту һәм утыртуның тәртипле процессын оештыру

эвакуация кабул итү чараларын үткәрү төп юнәлеш булып тора

Эвакуация кабул итү чараларын үткәрү-шәһәр халкын икътисадның заманча җиңелү чараларыннан аеруча мөһим булган объектлары белән төркемнәргә кертелгән төп ысул.

Халыкны эвакуацияләүне кабул итүгә, урнаштыруга һәм беренче чиратта тормыш белән тәэмин итүгә территорияне әзерләү ГО (ягъни Казан шәһәре) буенча төркемнәргә кертелгән шәһәрләрнең эвакуацияләнүче оешмалары тарафыннан, администрациянең эвакуация органнары белән берлектә Тыныч вакытта тормышка ашырыла.

4. 5. 10 нчы СП 165.1325800.2014 ("Гражданнар оборонасының инженерлык-техник чаралары" СНиП 2.01.51-90 Актуальләштерелгән редакциясе) территориядә каралмаган.

5. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү системасын оештыру халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру кирәклеге турында хәбәр итү системасын оештыру халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге N 578/365 номерлы боерыгы нигезендә) нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

РСУ-600 тибындагы "Гражданнар оборонасы" ГОСТ Р 42.3.01-2014 кебек хәбәр итү системасы объектларын урнаштыруны карарга. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Гомуми техник таләпләр ". Җайланма "Марс-Арсенал" программа-аппарат комплексы белән бәйләнештә булырга тиеш.

Моның өчен, шулай ук чыганак мәгълүматларга туры китереп, җирлек территориясендә, Лаеш районы ЕДДСка тоташып, 7 берәмлек сөйләм сүрәләре җайланмасы (РСУ-600) урнаштыру күздә тотыла.

Потенциаль куркыныч объектларда локаль хәбәр итү системалары (ЛСО) әзер булырга яки ярдәм күрсәтергә тиеш, әгәр күрсәтелгән объектларда потенциаль аварияләр нәтиҗәләре аларның территориясеннән чыгарга һәм бу объектларны урнаштыру районнарында яшәүче яисә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булса, гражданнар оборонасы һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган очракта.

ЛСО халыкка гражданнар оборонасы буенча хәбәр иткәндә, халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәнең 7 п. таләпләре нигезендә (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының һәм Россия Федерациясе цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы боерыгы нигезендә) эшкә җигәргә кирәк. Шул ук таләпләр "2014 - 2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү" дәүләт программасында (раслаулар) булырга тиеш. (ТР МК 2013 елның 2 ноябрендәге 837 номерлы карары белән расланган) N 837).

Барлыгы 1 берәмлек СО урнаштыру каралган.

РСУның якынча урнашу урыны график материалларда күрсәтелгән, РСУның төгәл урнашуы аерым проект белән билгеләнгән.

Сөйләм сирәле җайланмаларны урнаштырганда торак пункт территориясен тулысынча каплатуны күздә тотарга кирәк. Әлеге РСУ мәгълүматларын халыкка тыныч вакыт гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

Халыкка хәбәр итүгә телетапшырулар каналлары җәлеп ителергә мөмкин: “Татарстан”, “Эфир”, “Татарстан Яңа Гасыр”, радиостанцияләр.

Шулай ук РСУ урнаштыру гамәлдәге бакчачылык ширкәтләре территориясендә дә күздә тотыла.

Сөйләм сирәле җайланмаларны урнаштырганда торак пункт территориясен тулысынча каплатуны күздә тотарга кирәк. Әлеге РСУ мәгълүматларын халыкка тыныч вакыт гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

Биналарны һәм корылмаларны проектлаганда һәм төзегәндә алынган мәгълүматларга ярашлы рәвештә, шул исәптән күп фатирлы торак йортларны халыкка хәбәр итү системалары буенча 134.13330.20212 нче уртак предприятие белән эш итәргә кирәк кирәк.

«Биналар һәм корылмаларның электр элемтәсе системалары. Проектлауның төп нигезләмәләре".

Хәбәр итү системалары алдан, тыныч вакытта булдырылырга тиеш.

6. 7. Электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итүне туктату шартларында су белән тәэмин итүче куркынычсыз зонада су белән тәэмин итү объектларының радиоактив пычранудан һәм (яки) химик зарарланудан сакланган барлык проект җитештерүчәнлеге халыкның, шул исәптән эвакуацияләнгән, шулай ук барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләрдәге, крестьян (фермер) һәм шәхси ярдәмче хуҗалыклардагы авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм кош-кортның эчәргә яраклы судагы ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек булырга тиеш (халык өчен - бер кешегә тәүлегенә 25 литр исәбеннән; авыл хуҗалыгы хайваннары һәм кошлары өчен - Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгы билгели торган нормалар буенча (5. 23 пунктСП 165.1325800.2014). СП 165.1325800.2014).

Шулай итеп, җирлек халкын су белән тәэмин итү өчен түбәндәгеләр кирәк:

3.10.1.1 нче таблица

Территория исеме	Чыгыш елы (2018г).		Беренче чират (2025 ел)		Исәп-хисап срогы (2040 ел)	
	Саны халык, кеше.	Тәүлекл ек запасы, м3	Саны халык, кеше.	Тәүлекл ек запасы, м3	Саны халык, кеше.	Тәүлекл ек запасы, м3
Матюшино АҖ	**161**	**4,03**	**190**	**4,75**	**250**	**6,25**
Матюшино авылы	161	4,03	190	4,75	250	6,25

Искәрмә: 1.Исәп-хисап эвакуацияләнә торган халыкны, килгән хезмәткәрләр (төзүчеләр) санын исәпкә алмыйча башкарылган.

2. Халык саны, беренче чиратта, исәп-хисап чорына даими халык һәм икенче торак төзи торган халык керә

165.13258.2014 СП 5.30 сп 165.13258004 елга туры килми торган су алу корылмалары тампонлаштырылырга, ә үзлектән таркала торган су алу корылмалары җайга салу краннары белән җиһазландырылырга тиеш.

Махсус чор шартларында да, шулай ук эре масштаблы гадәттән тыш хәл шартларында эчәргә яраклы су белән тәэмин итү системасының тотрыклылыгын арттыру өчен, проект «Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә, гамәлдәге скважиналарны ремонтлау, су җыю башняларын ремонтлау, су югалтуны киметүгә юнәлтелгән чаралар үткәрү - торбаларны алыштыру, суүткәргеч торбаларны тозлау буенча тәкъдим ителә.

Эчәргә яраклы суны күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) китерүне күздә тотарга кирәк. Күчмә тарага һәр су бирү пункты 1,5 км радиуста торак пункт территориясенә хезмәт күрсәтергә тиеш.

7. Тотрыклы электр белән тәэмин итү чараларын алдан карау зарур, «СП 165.1325800.2014 Актуализацияләнгән редакция«СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО».

«СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО».

35-110 (220)кВ көчәнеше булган электр тапшыргычларының бүлү линияләре, аерым чыганакларның зыян күрүен исәпкә алып, электр белән тәэмин итү чыганакларына тоташтырылырга һәм төрле трассалар буенча узарга тиеш (165.1325800.2014).

Энергия системаларының электр челтәрләре схемасы энергия системасын эшләүче өлешләргә (блокларга) автомат рәвештә бүлү мөмкинлеген күздә тотарга тиеш (п 6.85 СП 165.1325800.2014).

Күчмә электростанцияләрне һәм подстанцияләрне куллану мөмкинлеген карарга кирәк (165.1325800.2014).

8. 8. Чөнки җирлек территориясе Гражданнар оборонасы төркемнәренә

керми, газ белән тәэмин итү һәм җылылык белән тәэмин итү буенча махсус чаралар таләп ителми.

3.10.2. *Перечень мероприятий по предупреждению Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрдән чаралар исемлеге*

Табигый характердагы гадәттән тыш хәл - стихияле күренеш нәтиҗәсендә барлыкка килгән билгеле бер территориядәге яисә акваториядәге вәзгыять кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүче яки китереп чыгарган табигый бәла-казалар, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлеге шартларын бозу.

кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүче яки китереп чыгарган табигый бәла-казалар, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлеге шартларын бозу. Чыганакның характеры һәм масштабы буенча табигый гадәттән тыш хәлләр күзәтелә.

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләр килеп чыгу ихтималын булдырмауга яки киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлтелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны саклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен түбәндәгеләр җәлеп ителергә мөмкин:

– янгын сүндерү өлешләре;
– штаттагы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
– сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
– башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район инженерлык техникасы, предприятиеләре һәм оешмалары җәлеп ителергә мөмкин.

Халыкны һәм җирлек территорияләрен саклау эшендә табигый һәм техноген характердагы куркыныч күренешләрдән һәм процесслардан саклау өчен тиешле саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженер-техник чаралар үткәрү югары нәтиҗәлелеккә ия.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең ихтимал чыганаклары исемлеге

“Әйләнә-тирә мохитне саклау” һәм 4.8. Карала торган территориядә 115.13330.2016 уртак предприятие түбәндәге табигый процесслар һәм күренешләр күзәтелә:

метеорологик (көчле җил, шул исәптән шквал, көчле яңгыр, шул исәптән көчле яңгыр, яшен разрядлары; зур градус; бик көчле кар, көчле буран; кар көртләре; бозлавык-туңдырма, көчле суык, экстремаль югары, түбән температуралар һ. б.);

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары, шул исәптән яссылык белән юылу;
- үзенчәлекле грунтлар;

Геологик процесслар (СП 116.13330.2012 нигезендә):

- су басу;
- карст-суффозия процесслары;
- ярларны эшкәртү;
- сейсмиклык;

Гидрологик процесслар:

- су басу;

Ландшафт (табигый) янгыннары

Куркыныч табигый процессларның һәм күренешләрнең характеристикалары

Проектлаганда, аеруча, төзелеш объектларына һәм кешеләр тормышына тискәре йогынты ясый торган табигый һәм техноген факторлар йогынтысында барлыкка килгән куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне бәяләүгә игътибар белән якын килергә кирәк.

Куркыныч табигать күренешләре һәм процесслар, җирлек территориясендә урын алган куркыныч табигать процессларыннан саклау чаралары, 2.8 пунктында җентекләп каралды. 3.9. генераль пландагы нигезләү материалларының аңлатма язуы.

СП 115.13330.2016 "куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы"кагыйдәләре җыелмасы 4.6 п. нигезендә. Хуҗалыкны үзләштерү өчен планлаштырыла торган территориядә куркыныч табигый йогынтыларның чагылышы мөмкинлекләрен алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыкланганда, СНиП 22-01-95 актуаль редакциясе хәвефле табигый процессларның, күренешләрнең үсеш чикләрен төгәлләштерү һәм аларның параметрларын билгеләү максатларында инженерлык эзләнүләрен башкарырга кирәк.

4.7 нигезендә СП 115.13330.2016 "куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы". СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 22-01-95 куркыныч табигый йогынтыларны алдан бәяләү нәтиҗәләре фонд материаллары һәм башка мәгълүматлар нигезендә алынган нәтиҗәләр инженерлык эзләнүләрен башкаруга биремнәрне төзегәндә башлангыч мәгълүматларга кертелергә һәм инженерлык эзләнүләре программасында эш составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Су басу (су басу) ихтималы зоналарына эләгүче Татарстан Республикасы ТатарстантоТатарстанрак пунктлары исемлеге нигезендә язгы ташу чорында (2019 елның 16 февралендәге ТР МК күрсәтмәсе нигезендә). 301-р номерлы торак пунктлар су басу (су басу) мөмкин булган зоналарга эләкми.

Матюшино авыл җирлеге чикләрендә су басу ихтималы зонасы, су белән тәэмин ителешнең 1%ы дәрәҗәсенә җиткәч, Куйбышев сусаклагычының яр буе линиясенә туры китерелде. «Идел елгасында Куйбышев сусаклагычының су ресурсларыннан файдалануның төп кагыйдәләре» проекты (1983 ел) нигезендә Куйбышев сусаклагычында мөмкин булган су басу зонасы тәэмин ителешнең 1 %ын 57,1 м тамгасы буенча уза.

Җирлек территориясенең төньяк өлеше батырлыкка дучар. Бу Куйбышев сусаклагычында бушану зонасында грунт суларының тирәнгә ятмавы белән бәйле. Монда сазлану процесслары күзәтелә.

Россия Федерациясендә "2012-2020 елларда Россия Федерациясенең су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы (РФ Хөкүмәтенең 2012

елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган) гамәлдә.

Җирлектә әлеге программа нигезендә Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милке объектларында «ТТатарстанатарстан Республикасы Лаеш районы Матюшино авылында Куйбышев сусаклагычын саклау» чарасы гамәлгә ашырылды.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре буенча су басу зоналары чикләрен билгеләү Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турындагы белешмәләр нигезендә башкарылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта җирлектә су басу (су басу) зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль планның картографик материалларында чагылдырылмаган.

РФ Икътисади үсеш министры урынбасары А.В. Цыбульскийда 2017 елның 7 июлендәге 54-АЦ номерлы киңәшмә беркетмәсе нигезендә, күчемсез милек дәүләт кадастрына су басу һәм су басу зоналары чикләре турында белешмәләр керткәндә, генераль планга тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк, график материаллар су басу һәм су басу белән бәйле территорияләрне чагылдыручы шартлы билгеләмәләр белән тулыландырылырга тиеш.

Уңайсыз метеокүренешләрнең куркыныч комплекслары

Тикшерелә торган территориядә көчле салкыннар, яшенле яңгырлар, 30 мм/сәгать һәм аннан да көчлерәк яңгырлар; 24 сәгать эчендә 20 мм дан артык кар яву; 30 м/с тизлек белән шторм җилләре.

Ел саен, майдан августка кадәр, җирлектә давыллар һәм көчле җилләр була. Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 8.07.04 номерлы 329 номерлы боерыгы нигезендә әлеге күренешне ЧСка кертү критерие булып җилнең тизлеге (ашкынуларны да кертеп) 25 м/с һәм аннан да күбрәк санала.

Авыл җирлеге территориясендә барлыкка килергә мөмкин булган куркыныч метеорологик күренешләр (ОЯ) Исемлеге 3.11.2.1 таблицасында

3.10.2.1 нче таблица

ОЯ исеме	ОЯ характеристикалары һәм критерийлары яисә билгеләмәсе
Бик көчле җил	Тизлекне тизләткәндә кимендә 25 м/с, яисә уртача тизлек кимендә 20 м/с м/с, яисә уртача тизлек кимендә 20 м/с
Давыл (давыл)	Җил тизлеге 33 м/с һәм аннан да күбрәк булганда
Шквал	Кискен кыска вакытлы (берничә минут эчендә, ләкинкимендә 1 мин) җилнең көчәюе 25 м/с ка кадәр һәм аннан да күбрәк не менее 1 мин) усиление ветра до 25 м/с и более
Өермә	Болыттан түшәмгә таба юнәлгән багана яки бүрәнкә рәвешендә аз масштаблы көчле өермә поверхности

ОЯ исеме	ОЯ характеристикалары һәм критерийлары яисә билгеләмәсе
Көчле яңгырлар	көчле яңгыр явым-төшем чорында төшкән явым-төшем кимендә 30 мм явым-төшем чорында кимендә 30 мм
Бик көчле яңгыр (кар белән бик көчле яңгыр, бик көчле юеш кар, бик көчле яңгыр сильный снег с дождем)	Явым-төшем күләме кимендә 50 мм булган шактый сыек яисә катнаш явым-төшемнәр (яңгыр, яңгыр, кар белән яңгыр, юеш кар) явым-төшемнәрвакыт 12 сәг тән артык булмаган вакытка. вакыт 12 сәг тән артык түгел
Бик көчле кар	Явым-төшемнәр күләме 20 мм дан да ким булмаган күләмдәге каты явым-төшемнәр (кар, яңгыр яуган кар) явым-төшемнәре12 сәг тән артык булмаган вакытка. вакыт 12 сәг тән артык түгел
Дәвамлы көчле яңгыры	Кыска тәнәфесләр булган яңгыр (1 сәг тән артык түгел) Кыска тәнәфесле (1 сәгатьтән дә артык түгел) явым-төшемнәр саны 10 мм да ким булмаган вакыт аралыгында 12 сәгатьтән дә ким булмаган, ләкин 48 сәгатьтән дә ким булмаган яңгыр, ягъни 2 тәүлектән артык вакыт аралыгында 120 мм.
Эре боз	20 мм диаметрлы һәм аннан да зуррак боз
Көчле буран	Карның түшәмә өслек белән тышлавы (еш кына болытлардан кар яуган) көчле җил белән (уртача 15 м/с тизлек белән) һәм күрү сәләтенең метеорологик ераклыгы 500 метрдан да ким булмаган 12 сәг. ким булмаган дәвамлылыкта . метеорологической дальностью видимости не более 500 м продолжительностью не менее 12 ч
Көчле тузан (комлы) давыл	Тузанны (комны) көчле (уртача тизлеге 15 м/с дан ким булмаска тиеш) җил һәм метеорологик озынлыгы 500 м дан да ким булмаска тиеш. 12 сәг
Көчле томан (көчле томан)	Сильное помутнение воздуха за счет скопления мельчайших частиц воды (пыли, продуктов горения), при котором значение метеорологической дальности видимости не более 50 м продолжительностью не менее 12 сәг
Көчле бозлавык-бозлавык катламы	үткәргечләрдә - бозлавык - диаметры кимендә 20 мм; катлаулы катламлы яисә юеш (туңган) кар - диаметры кимендә 35 мм; туң диаметры кимендә 50 мм
Көчле салкын	Декабрьдән февральгә кадәр һаваның минималь температурасы 40 градус салкынга яисә аннан түбәнрәк, ноябрьдә - 32 гр. салкынга яисә аннан түбәнрәк, мартта - 34 гр. салкынга җитә. или ниже
Аномаль-салкын һава	5 көн рәттән уртача тәүлеклек температураның күрсәткече климат нормасыннан 9 градуска кечерәк. Һаваның минималь температурасы күрсәткече 30 гр. салкынга яисә аннан да түбәнрәк . 30 гр. салкынга яисә аннан да түбәнрәк

Көчле эсселек	Июнь аеннан августка кадәр чорда максималь әһәмияткә ия Һава температурасы 37 градуска җитә, җылымы әллә югарырак, майда - 34 гр. җылылык яисә югарырак. Һава температурасы 37 градуска җитә, җылымы әллә югарырак, майда - 34 гр. җылылык яисә югарырак.
Аномаль-эссе һава торышы	Апрельдән сентябрьгә кадәр чорда 5 көн һәм аннан да күбрәк вакыт дәвамындаһава температурасының уртача тәүлеклек күрсәткече климат нормасыннан 9 °С ка югарырак һәм аннан да күбрәк значение среднесуточной температуры воздуха выше климатической нормы на 9 °С и более
Гадәттән тыш янгын куркынычы опасность	Янгын куркынычы күрсәткече 5 класска карый (Нестеров формуласы буенча 10000 °С)

Уңайсыз метеокүренешләрдә кешеләр өчен куркыныч юл һәм күпер өслекләрен, корылмаларны, һава сызыкларын җимерүдән,электр тапшыру һәм элемтә, җир өсте торба үткәргечләре, шулай ук җимерелгән корылмаларның ватыклары, очучы пыялаларның кыйпылчыклары белән киселүләрдән гыйбарәт.

электропередач и связи, наземных трубопроводов, а также поражении людей обломками разрушенных сооружений, осколками стекол, летящими с большой скоростью.

Ураганнар, бураннар һәм үлем-китемнәр барлыкка килүнең төп билгеләре: җил тизлеген көчәйтү һәм атмосфера басымы кинәт төшү, яңгырлы яңгырлар һәм суның штормлы куылуы, грунт тузанының көчле коелуы.

Уңайсыз җил йогынтысы өчен аеруча характерлы:

– порывы линий электропередач и связи упавшими

җимерелгән биналарның терәкләре, конструкцияләре , ауган агачлар, элект челтәрләре өзелү;

– элемтә үзәкләрен электр белән тәэмин итүнең туктатылуы аркасында тотрыклы бәйләнеш бозылу;

– повреждение кровли, остекления жилых, производственных түбәләр җимерелү, йортлар һәм административ биналар;

– түбән басымлы газүткәргечләрне җимерү, торак микрорайоннарны һәм сәнәгать предприятиеләрен газ белән тәэмин итүне туктату;

– урамнарда һәм юллардагы хәрабәләр аркасында транспорт элемтәсенең кыенлыгы;

– давыллы җил вакытында биналарның җимерелүе һәм ЛЭП чыбыкларын бәрү массакүләм янгыннарның тиз таралуына ярдәм итә ала.

Для смягчения последствий от опасных явлений метеорологик характерда янгын нәтиҗәләрен киметүгә тәкъдим ителә:

– халыкка күренеш барлыкка килү куркынычы турында хәбәр итү;

– ЛЭПны сүндерү, электр челтәрләренең йомык- лыкларын булдырмау өчен

– газ белән тәэмин итүне сүндерү, газның агып чыгуын булдырмау һәм, янгын яисә шартлау нәтиҗәсе буларак;

– биналарны һәм корылмаларны көчәйтү, капиталь корылмаларда, подвалларда һәм сыену урыннарында халыкның яшеренүе, витриналарны, җил ягыннан тәрәзәләрне яклау;

– язгы ташуга каршы чаралар үткәрү.

Экстремаль түбән булып санала шундый тискәре күрсәткечләре температура һава, алар тискәре йогынты ясый торган шартлар тормыш һәм эшчәнлек. Экстремаль түбән минималь температурага -30 °дан түбәнрәк һава температурасы санала

Экстремаль түбән температураларның куркынычы һаваның халыкка һәм хуҗалыкка тәэсиреннән килгән зыянга бәйле. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм минималь температура дәрәҗәсенә, аларның йогынтысының дәвамлылыгына, халыкның тыгызлыгына, челтәрләрнең һәм торак-коммуналь хуҗалык объектларының тузганлыгына бәйле. Температураның аномаль түбән булуы көчле җил белән бергә булганда, аеруча куркыныч хәлләр тудырыла. Мондый чорда торак-коммуналь өлкәдә, транспортта гадәттән тыш хәлләр ихтималы сизелерлек арта, халык арасында зыян күрүчеләр саны арта.

Торак-коммуналь объектлары кышкы шартларына сыйфатлы әзерлек шартларында экстремаль түбән температураларга бәйле гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисадый зыян күләмен киметү реаль шартлар булганда.

тормыш белән тәэмин итү системаларының нормаль эшләвен тәэмин итүче коммуналь хуҗалык, юл хезмәтләре, башка ведомстволар, шулай ук салкыннарның һәм аларның дәвамлылыгы интенсивлыгы турында үз вакытында фараз хисабына. Бу экстремаль түбән температуралардан зыян күрергә, саклану һәм каршы тору чараларын күрергә, ә гадәттән тыш хәлләр министрлыгы хезмәтләренә кирәкле көчләрнең һәм чараларның мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен бетерүгә әзерлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Һава температурасының экстремаль түбән булуы куркынычы янаганда кирәк:

– биналарны җылылык белән яклау, җылылык районнарын бүлеп бирү, җылылык белән тәэмин итүнең резервларын резервлау (салкын резервта казанлылар) һәм, кирәк булганда, резерв чыганакларын тоташтыру;

– вакытлы кар саклау юлларын хәбәрләр буран, нәтиҗәсендә зур кар ташыган җилләр;

– кышкы чорда селитет территорияләрен, аларның микроклиматын яхшырту өчен, планировка методлары белән яки яшел үсентеләр утырту ярдәмендә һ. б. лар каралган.

Һава температурасының уңай билгеләре экстремаль югары дип санала, алар кешеләрнең тормышы һәм эшчәнлеге өчен уңайсыз һәм катлаулы шартлар тудыра.

Экстремаль югары температураларга максималь температура 30 °С тан югарырак санала.

Экстремаль югары температураларның куркынычы җир өсте катламының җылытылуыннан халык һәм хуҗалыкка зыян килү белән билгеләнә. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм максималь температура дәрәҗәсенә, эссе чорның дәвамлылыгына һәм халыкның тыгызлыгына бәйле. Елның җылы сезонында температураның аномаль югары булуы берничә көн дәвамында саклана һәм һаваның чагыштырмача түбән дымлылыгы була торган вәзгыять аеруча куркыныч. Мондый чорларда халык арасында зыян күрүчеләр саны, катлаулы җитештерү-технологик процессларда өзеклекләр саны, аграр сектордагы корылык шартларыннан югалтулар, шулай ук янгын куркынычы кискен арта.

Экстремаль югары температуралар аркасында килеп чыккан гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисадый зыян кимүнең төп ысулы - эссе һава торышының интенсивлыгы һәм дәвамлылыгы турында фаразны тәэмин итү һәм озакка сузылган эссе һава торышы барлыкка килгәндә кайбер кагыйдәләрне үтәү. Бу табигый бәла-казадан зыян күрүчеләргә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр министрлыгының тиешле хезмәтләренә кирәкле саклану һәм каршы тору чараларын күрергә мөмкинлек бирәчәк.

Халыкка куркыныч метеорологик күренешләр вакытында үз-үзеңне тоту турында хәбәр итүне алдан ук күздә тотарга кирәк.

Автомобиль юлларын кышкы карап тоту чаралары үтәлә торган эшләрне мөмкин кадәр җиңеләйткәндә һәм киметкәндә автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тәэмин итүгә кайтып кала:

- даими яки вакытлыча кар саклау чараларын урнаштыру юлы белән кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклагыч чаралар;

- максаты -үтеп баручы транспорттан юл өслегендә бозлавык барлыкка килүгә юл куймау булган профилактик чаралар - не допустить образования оледенения на дорожном покрытии от проходящего транспорта;
- меры по удалению снежных и ледяных образований территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан дороге
Юлда боз һәм кар катламнарын бетерү һәм аларның автомобиль хәрәкәтенә йогынтысын киметү;
- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юлларны кар көртләреннән саклау даими яки вакытлыча кар саклау ярдәмендә башкарыла. Даими кар саклауга кар саклагыч урман полосалары һәм даими коймалар керә, вакытлыча - кардан саклый торган щитлар, кар траншеялары, валлар һ. б.

Ландшафт (табигый) янгыннары

Матюшино авыл җирлегенең урман фонды 4602,58 гектар мәйданны били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының 52,9 %ын тәшкил итә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә ГКУ урманнары урнашкан Матюшино кишәрлеге урманчылыгының һәм Столбище кишәрлеге урманчылыгының «Шәһәр яны урманчылыгы».

Матюшино авыл җирлеге территориясендә бары тик яклаучы урманнар гына урнашкан.

Җирлекнең урман утыртмалары янгын куркынычының II сыйныф утыртмаларына карый (Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгының 2017 елның 24 июлендәге Боерыгы нигезендә). №547-осн "2030 елга кадәр Татарстан Республикасы урман хуҗалыгын үстерү стратегиясен раслау турында").

Янгынның төп сәбәбе-янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү (кеше факторы), шулай ук яшен разрядлары. Урман янгыннары килеп чыгу ихтималы корылыклы чорда урманнарда коры-сары булу аркасында арта. Моннан тыш, җирлек урманнарында янгын куркынычын автомобиль юллары һәм электр тапшыру линияләре челтәрләре тудыра.

Матюшино авылы урман янгыннары куркынычы янаган торак пунктларга карый, Татарстан Республикасы Торак пунктлары исемлеге нигезендә, урман янгыннарына куркыныч янаган торак пунктларга (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 27 мартындагы карары белән расланган) туры килә. N 178).

«Ветеран-15» ДНП, «Яшел Бор» 3 нче ДНТ, «6 нчы сугыш һәм хезмәт ветераннарының ял базасы» ДНТ, «Ветеран-10» ДНТ, «Липки» ДНТ, 2 нче «Наратлык» сугыш һәм хезмәт ветераннары ДНТ, «Нептун» ДНТ, «Лес» ДНТ, СНТ

“Сатурн”, “Полянка” СНТ, “Миләш” ДНТ урман кишәрлекләре белән чиктәш бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерциячел булмаган берләшмәләренә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 27 мартындагы карары нигезендә карыйлар. N 178.

“Юнитур” туристик-туган якны өйрәнү лагере, “Яшел бор” спорт-савыктыру лагере балаларны ял итүне оештыручы оешмаларга һәм урман кишәрлекләре белән чиктәш сәламәтләндерүне оештыручы оешмаларга керә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 27 мартындагы карары

нигезендә. N 178.
Җирлектә урманнар януның төп сәбәбе-янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү (кеше факторы). Моннан тыш, җирлек урманнарында янгын куркынычын автомобиль юллары һәм электр тапшыру линияләре челтәрләре тудыра.

Авыл җирлегенең торак пунктларын төзү катгый рәвештә 4.14 нче пунктСП 4.13130.2013 нигезендә “Янгынга каршы тору системалары. Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр», бер-ике катлы индивидуаль төзелеш булган авыл җирлекләре төзү чикләреннән, шулай ук бакча, дача һәм йорт янындагы җир кишәрлекләреннән урманчылыкларда (урман паркларында) урман утыртмаларына кадәр кимендә 30 метр булырга тиеш.

Рождествено авыл җирлеге халкы өчен табигый янгыннарның куркынычы шунда ки, табигый янгыннарның кешеләргә, аларның милкенә турыдан-туры йогынты ясау ихтималы бар. Шулай ук көчле төтенләнү куркынычы янаганда, автомобиль транспорты хәрәкәте бозылу, экологик хәлнең начараюы һәм, нәтиҗә буларак, кешеләрнең сәламәтлеге торышы булырга мөмкин.

Табигый янгыннарның кешеләргә, аларның милкенә, предприятиеләрне юк итүгә турыдан-туры йогынты ясавы мөмкин түгел.

Шулай ук көчле төтен чыгарганда аэродром һәм вертолетодромнар эшен бозу мөмкин, чөнки Матюшино авыл җирлеге территориясенең төньяк-көнчыгыш өлеше «Казан» халыкара аэропорты» АҖ һава алымы полосасында урнашкан, ә җирлек территориясендә вертолетларның утырту мәйданчыклары урнашкан.

Урман янгыннарын сүндерү эшләре белән җитәкчелек итүне оештыру максатларында; урман янгыннары аркасында килеп чыккан урманнарда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү; урман янгыннарын сүндерү эшләрен башкарганда ведомствоара багланышлар оештыру РФ Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының 2014 елның 8 июлендәге 313 номерлы "Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында" Боерыгы чыгарылган.

Торак пункт территориясенә табигый янгыннарның таралуын булдырмау буенча чаралар:

Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләре гамәлдә (2021 елның 1 гыйнварыннан гамәлдә һәм 2026 елның 31 декабренә кадәр гамәлдә).

Для предотвращения распространения ландшафтных (природных) пожаров на территории поселений и населенных пунктов необходимо выполнение мероприятий в соответствии с разделом II Правил Правила противопожарного режима, в частности:

- урманчылыклар белән чиктәш, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында 1,5 метрдан да ким булмаган киңлектәге янгынга каршы минераллаштырылган янгынга каршы саклагыч полосалар, янгынга каршы ераклыклар булдыру, җәйге чорда коры үсемлекләрне, порослаларны, куакларны алу (җыю) һәм табигый янгыннар вакытында ут таралуны кисәтә торган башка чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар янгын сүндерү максатларында торак пунктларга һәм су чыганакларына үтүгә комачауларга тиеш түгел;

- Янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару өчен, янучан материалларны, чүп-чарны, көнкүреш калдыкларын, шулай ук агач, төзелеш һәм башка янучан материаллар калдыкларын берләштерү өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы аралардан файдалану тыела.»;

"Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 7 октябрендәге карары белән расланган урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре нигезендә. № 1614 , кар катламы җыелганнан соңтотрыклы көзге яңгырлы һава торышы яки кар катламы барлыкка килгәнгә кадәр, җирле үзидарә органнары, учреждениеләр, оешмалар, башка юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, крестьян (фермер) хуҗалыклары, җәмәгать берләшмәләре, шәхси эшмәкәрләр, вазыйфаи затлар, Россия Федерациясе гражданнары, чит ил гражданнары һәм урман янындагы территориядән файдаланучы һәм (яки) эш итүче (урман үсемлекләре белән капланган)затлар, аларны коры үлән үсемлекләреннән, урман калдыкларыннан, аяктан, бура калдыкларыннан, җитештерү һәм куллану калдыкларыннан һәм башка янгынга каршы Материаллардан территория чикләреннән кимендә 10 метр киңлектәге полосада чистартуны тәэмин итәләр яисә 1,4 метр киңлектәге яисә башка янгынга каршы киртәләр белән аералар.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

Россия Федерациясендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 7 октябрендәге 1614 номерлы (2021 елның 1 гыйнварыннан 2027 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә) расланган Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре гамәлдә.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Кагыйдәләр, җирләрнең һәм урманнарның максатчан билгеләнешенә һәм урманнарның урманнарда янгын куркынычсызлыгы чараларына карата, урманнардан файдаланганда, саклаганда, яклаганда, яңадан үстергәндә, урманнарда башка эшчәнлек башкарганда һәм гражданнар урманнарда булганда, шулай ук дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, юридик затлар һәм гражданнар тарафыннан үтәлүе мәҗбүри булган урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итүгә карата бердәм таләпләр билгели.

Табигать территорияләрендә янгынга каршы профилактика янгыннар барлыкка килүне кисәтүгә, аларның таралуын чикләүгә юнәлтелгән чаралар комплексын уздыруны, янгыннарга каршы уңышлы көрәш һәм урманнарның янгын тотрыклылыгын тәэмин итә торган оештыру-техник һәм башка чараларны үткәрүне күздә тота.

Табигать янгыннары барлыкка килүне кисәтү пропаганда һәм агитация, халыкның табигый территорияләренә йөрешен җайга салу, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту, янгын чыгу ихтималын киметә торган оештыру-техник чаралар ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Янгыннарның таралуын чикләү агачларның составын җайга салу, аларны чүп-чардан чистарту, янгынга каршы барьерлар системасын, юллар һәм сулыклар челтәрен булдыруны үз эченә алган территорияләрне янгынга каршы тәртипкә китерү, шулай ук территорияләрне яндыруны контрольдә тоту хисабына үсентеләрнең (табигый һәм ясалма чыгыш) янгынга каршы торучанлыгын арттырудан гыйбарәт.

Табигать территорияләренең янгын тотрыклылыгын арттыручы оештыру-техник һәм башка чаралар җирле халыкны янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү, янгынга каршы объектлар төзү һәм ремонтлау, хакимият органнары, арендаторлар белән эшләү һ. б. эшләргә әзерләүдә тора.

Урман янгыннарын сүндерү буенча эшләр белән җитәкчелек итүне оештыру урман янгынынынын сүндерү планы нигезендә башкарыла (РФ Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының 8.07.2014 № 313 боерыгы). “Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында”

3.10.3. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл - объектта авария килеп чыгу нәтиҗәсендә билгеле бер территориядә кешеләрнең тормыш һәм эшчәнлек шартлары бозыла торган, аларның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч яный торган, халыкның, халык хуҗалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян салына торган вәзгыять. Алар барлыкка килү урыны һәм гадәттән тыш хәл чыганагының төп зарарлаучы факторларының характеры буенча техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне аералар. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр Техносфера объектларында шартлаулар, янгыннар, җимереклекләр, химик һәм радиоактив матдәләр, җимереклекләр, җимереклекләр, җимереклекләр, җимереклекләр барлыкка килә.

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләр килеп чыгу ихтималын булдырмауга яки киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлтелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны саклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен түбәндәгеләр җәлеп ителергә мөмкин:

- янгын сүндерү өлешләре;
- штаттагы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
- сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
- башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләре башкару өчен оешма һәм предприятиеләр техникасын кулланырга мөмкин. также может быть привлечена инженерная техника, предприятий и

организаций района.

Халыкны һәм җирлек территорияләрен саклау эшендә табигый һәм техноген характердагы куркыныч күренешләрдән һәм процесслардан саклау өчен тиешле саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженер-техник чаралар үткәрү югары нәтиҗәлелеккә ия.

Потенциаль куркыныч объектлар исемлеге

Исәпкә алу мәгълүматлары һәм аварияләр Лаеш муниципаль районында гадәттән тыш хәлләр зоналары барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган потенциаль куркыныч объектлар (ПОО) таләпләре нигезендә:

- «Транснефть-Прикамье» АҖ объектлары («Әлмәт - Горький-2» магистраль нефть үткәргечләренең «Ковали» насос станциясе мәйданчыгы, «Әлмәт-Горький-3» Казан РНУ (422625, ТР, Лаеш районы, Комлы Ковали авылы);

- «Газпром трансгаз Казань» ҖЧҖ объектлары (АГРС-3 газ бүлүче станциясе Комлы Ковали. АГРС-10 юбилейлы Константиновское ЛПУМГ (42266,ТР, Лаеш районы, Габишево авылы, АГРС); Кавказ газ тарату станциясе-10 Боровое Матюшино ЛПУМГ (422602, ТР, Лаеш районы, Боровое Матюшино авылы, АГРС); "Казан" газ бүлү станциясе-3 "Казан" аэропорты Константиновский ЛПУМГ (422624, ТР, Лаеш р-н, Столбище авылы, "Казан" аэропорты, АГРС); газ заправкасы станциясе (автомобиль), ТР, Лаеш районы, поселогы Лаеш); Куркыныч матдәләрне транспортлауда участок (ТР, Лаеш ш., Горький ур., 39 й);

ГОСТ Р 22.2.10-2016 таләпләренә туры китереп, аварияләрдә мөмкин булган куркыныч зоналары башлангыч мәгълүматлар тәкъдим ителмәгән.

Күрсәтелгән ПОО дан Кавказ-10 газ бүлүче АГРС станциясе генә Боровое Матюшино Константиновский ЛПУМГ станциясе җирлек территориясендә урнашкан.

Потенциаль куркыныч объектларда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар

I-III класслы хәвефлелектәге җитештерү объектларыннан файдаланучы оешмалар мондый объектларда аварияләр нәтиҗәләрен локальләштерү һәм бетерү буенча чаралар планына ия булырга тиеш. Чараларның планнары РФ Хөкүмәтенең “Куркынычлы җитештерү объектларында аварияләр нәтиҗәләрен локальләштерү һәм бетерү буенча чаралар планын раслау турында”гы 2020 елның 15 сентябрендәге 1437 номерлы карары нигезендә эшләнергә тиеш. Карар 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм 2027 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә була.

Техноген характердагы башка гадәттән тыш хәлләр чыганаклары

Җирлек территориясендә потенциаль куркыныч булмаган, әмма техноген гадәттән тыш хәлләр чыганагы булырга мөмкин объектлар урнашкан.

Нефть-газ тармагы объектларында гадәттән тыш хәлләр куркынычы һәм куркынычы

монда чыгарыла, эшкәртелә, эшкәртелә, куркыныч, беренче чиратта янгын куркынычы булган матдәләр саклана яки транспортлана; еш кына таушалган җиһазлар кулланыла яки аны эксплуатацияләү кагыйдәләре бозыла.

Җирлек территориясе буйлап түбәндәге торба үткәргеч транспорт үтә:

– «Әлмәт-Горький-2» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече (резерв);

– «Әлмәт-Горький» магистраль нефть үткәргече (Идел елгасы участогының су асты кичүе);

– «Казан-Түбән Новгород» магистраль газүткәргече;

– «Казан-Түбән Новгород» магистраль газүткәргече (Идел елгасының кичеше);

– Профилакторий Главтатстройга бүлеп бирелгән газүткәргеч;

– Министрлар Кабинетының ял итү базасына газ үткәргеч.

Территориядә 2 автоматлаштырылган газ бүлү станциясе урнашкан. Җирлекнең төньяк-көнбатыш өлешендә магистраль нефть үткәргечне эксплуатацияләү һәм аңа хезмәт күрсәтү объекты урнашкан, шулай ук җирлек территориясендә авария хәлендәге нефть чыгару өчен җир амбарлары урнашкан.

Төзелеш-монтаж эшләрен башкарганда никахлашу сәбәпле, торбаүткәргечләрдәге аварияләргә анализ ясау шуны күрсәтә: төп сәбәп төзелеш барышында проект карарларыннан тайпылу, эретеп ябыштыру технологияләрен үтәмәү, вазыйфаи затлар тарафыннан сыйфатка операцион контроль дәрәҗәсенең түбән булуы, төзелешне техник күзәтүнең җитәрлек булмавы белән бәйле.

Моннан тыш, торба үткәргеч системаларның бөтенлегенә реаль куркыныч яный торбаүткәргечләрнең торба үткәргечләр узу зонасын төзүне тыя торган минималь ара зоналары таләпләрен бозу, шулай ук сак зоналарында эшләр алып бару тәртибен һәм торба үткәргечләр янында, эксплуатацияләүче оешмалар белән килештермичә, аларны турыдан-туры янәшә алып бару тәртибен бозу.

РФ Җир кодексында (алга таба - РФ Җир кодексында) торбаүткәргечләрнең сак зонасы (РФ Җир кодексының 105 нче маддәсе 6 пункты) һәм магистраль яки сәнәгать торбаүткәргечләренә кадәр минималь ара зонасы (шул исәптән газүткәргечләргә) каралган (РФ Җир кодексының 105 нче маддәсе 25 п.).

Саклау зонасы - һәр яктан магистраль торба үткәргечләр күчәреннән 25 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән җир участогы. Сак зоналары "магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре" белән регламентланган (раслаулар). Россиянең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нчы номерлы Федераль тау һәм сәнәгать күзәтчелеге карары белән.

Торба үткәргечләрнең минималь ераклыгы зонасы - җир асты магистраль торба үткәргечләре күчәреннән торак пунктларга, аерым сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләренә, биналарга һәм корылмаларга кадәр ара. Минималь ераклык зоналары газүткәргечнең диаметрына, объектларның җаваплылыгына бәйле рәвештә билгеләнә, авария очракларында шартлау куркынычы дәрәҗәсен исәпкә алалар һәм бу объектларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен хезмәт итәләр. «зона _ минималь _ ераклык» төшенчәсе регламентлаштырылды

СП 136.13330.2012 "Кагыйдәләр җыелмасы. Магистраль торбаүткәргечләр". Кечкенә аралар 4 нче таблица буенча билгеләнә 36.13330.2012

Саклау зонасы торбаүткәргечләрнең халык йогынтысыннан зыян күрү ихтималын бетерү өчен кирәк.

Минималь ераклык зонасы халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәк, ягъни һәлакәт килеп чыккан очракта аеруча куркыныч объектның халыкка йогынтысыннан саклану өчен кирәк.

Саклау зонасы һәм минималь ара зонасы территорияне үзләштергәндә һәм хуҗалыкта файдаланганда чикләүләр булып тора.

5.4 п. СП 36.13330.2012 торак пунктлар, сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре, аэродромнар, тимер юл станцияләре, пристаньларның диңгез һәм елга портлары һәм башка шундый ук объектлар территориясендә магистраль торба үткәргечләр салу, димәк, югарыда күрсәтелгән территорияләрне магистраль торба үткәргеч объектларына якынайту рөхсәт ителми.

Җирлек территориясендә законнар һәм норматив документлар таләпләрен бозуда «торак пунктлар җирләре» категорияле җир кишәрлекләренең бер өлеше саклау зоналары чикләрендә һәм магистраль торба үткәргечләрдән һәм газ бүлү пунктларыннан минималь ераклыкта урнашкан. Әлеге җир кишәрлекләренә карата кануннарны һәм норматив документлар таләпләрен бозуны бетерү буенча тиешле чаралар күрергә кирәк.

Федеральным законом от 31.03.1999 № 69-ФЗ «О газоснабжении "Россия Федерациясендә газ белән тәэмин итү" федераль законында газ белән тәэмин итү системасы объектларына кадәр билгеләнгән минималь ара чикләрендә саклау зоналары билгеләнгән җир кишәрлекләрендә урнашкан биналар, төзелешләр, корылмалар төзүне тыю билгеләнгән, аны бозган өчен шундый төзелә торган объектларны җимерү чаралары каралган (69-ФЗ номерлы Федераль законның 28, 32 статьялары). Мөмкин аварии территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан трубопроводном транспорте могут торба үткәргеч транспортта авария җирлек территориясенә җимергеч тәэсир ясарга мөмкин. Торба үткәргечләр транспортында авария очраклары барлыкка килгәндә һәм чикләүләр зоналарында (саклау зоналары һәм минималь ераклыктагы зоналар) ихтимал хәвеф-хәтәр зоналары график материалларда күрсәтелгән.

информации ограниченного распространения.

Җирлек яшәешен тәэмин итү объектларында гадәттән тыш хәлләр булырга мөмкин.

Җирлек территориясе буйлап газ бүлү челтәрләренең берничә тармагы, төрле киеренкелектәге электр линияләре уза, ГРП, трансформатор подстанцияләр, электр подстанциясе, җылылык энергиясе чыганаклары, су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасының баш корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация челтәрләре һәм суүткәргечләр урнашкан.

Инженерлык инфраструктурасының гамәлдәге объектлары һәм аны үстерү чаралары турында мәгълүмат әлеге генераль планның «инженерлык инфраструктурасы " бүлегендә (п. 2.7. 3.8. нигезләү буенча материалларның аңлатма язуы).

“Инженерлык инфраструктурасы” бүлеге нигезендә табигый газны җирлекнең торак пунктларына “Главстроя профилакториясе” ГРСтан һәм ГРСтан тапшыралар
«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының ял базалары» урта басымлы авылара газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына кадәр (ГРП, ШРП). Алга таба түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.
«Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» 170-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә урта басымны газ белән тәэмин итү челтәрләре куркыныч җитештерү объектларына керә.

Газ бүлү системалары объектларында аварияләр булу сәбәпләре:

- җир асты газүткәргечләренең механик зарарланулары;
- җир өсте газүткәргечләренең механик зарарланулары;
- тышкы газүткәргечләрнең коррозион зарарланулары;
- эретеп ябыштыру ялганышлары өзелү;
- табигать күренешләре нәтиҗәсендә газүткәргечләрнең зарарланулары;
- ГРПтан соң басымны арттыру;
- башка сәбәпләр.

Газ үткәргечләрне сүткәндәге аварияләр түбәндәге процесслар һәм вакыйгалар белән бергә алып барыла: газ беткән арматура (арматура ябылуга импульс-продуктның басымы кимү); арматура белән тәмамланган арматура ябылу; арматура белән тәмамланган торбаүткәргеч участогыннан газ чыгу.

Торба үткәргечләрнең куркыныч факторлары түбәндәгеләр:

– разрушение трубопровода или его элементов, торба үткәргеч җимерелү металл һәм грунт кыйпылчыклары очып китү белән озатылучы;

– торба үткәргечне җимергәндә продуктның януы, ачык ут һәм янгынның термик йогынтысы;

- газ-һава катнашмасы шартлау;
- биналар, корылмалар, җайланмалар җимерелү һәм җимерелү;
- кислородның түбән концентрациясе;
- төтен;
- Продукциянең токсиклыгы.

Статистика күрсәткәнчә, аварияләрнең 80 проценты янгын белән озатыла. Дәгъвалар газ кисәкчекләренең металл һәм каты грунт кисәкчекләре белән үзара тәэсир итешүе нәтиҗәсендә барлыкка килә. Гадәти яну, рельеф буенча һәм урманда таралганда, шартлауның үз-үзен үтерү исәбенә трансформацияләнергә мөмкин.
ГРП һәм ГРУ аварияләрендә газның бинага чыгуы шартлау һәм янгын куркынычы катнашмасы барлыкка килүгә китерә, аның ялкынсынуы янгынны яки шартлауны китереп чыгара. Моннан тыш, бинаның газдан пычрануыннан башка газның факел ялкынсынуы мөмкин. ГРПда технологик процессны бозу аркасында түбән басымның газүткәргечтә басымы арту очраклары билгеле, бу куллану чыганакларында, шул исәптән торак йортларда яки котельныйларда, биналарның газ белән пычрануына китерә, ә кабызу чыганаклары булганда газлар катнашмасын яки шартлауны ялкынландыруга китерә.

Котельный биналарында, газ торбаүткәргечләрендә авария (проект аварияләре) килеп чыгуның төп сәбәпләре булырга мөмкин:

- Персоналның хаталы гамәлләре, аларга кертергә мөмкин:

- - куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен, технологик регламентны, вазыйфаи инструкцияләр таләпләрен бозу;

- хезмәт күрсәтүче персоналның мораль-психологик хәле.

- Приборларны кире кагу, җиһазларда җитешсезлекләр:

- җиһазларның канәгатьләнерлек булмаган техник халәте, физик яктан таушалу, метТехникааллның арыганлыгы, коррозия, эретеп ябыштыру никахы, эш регламентын бозу нәтиҗәсендә җиһазларның механик зарарлануы;

- - электр челтәрләренең төзек булмавы;

- Газгаз торбаүткәргечләрнең төзексезлеге;

- - яшен саклау торышы канәгатьләнмәслек, электр энергиясе бирүне туктату.

Барлыкка килүнең тышкы сәбәпләренә (запроект аварияләре) китерергә мөмкин:

- - авиация һәлакәте нәтиҗәсендә очу аппаратының төшү;

- давыл нәтиҗәсендә объектның җимерелүе;

- - тышкы йогынтыдан яну нәтиҗәсендә ГВ һәм башка янгын куркынычы булган компонентлар булган бина эчендә янгын;

- - объект бинасына һәм корылмасына яшен сугу;

- - җир тетрәү нәтиҗәсендә корылмаларның җимерелүе;

- - диверсия, шул исәптән ВВ зарядларын өзү.

Иң югары нәтиҗәләргә китергән аварияләрнең сәбәбе булырга мөмкин:

– газ үткәргечнең сызыкча өлешендә котельняга керә торган җирдә аерма, тишектән газ чыгу, яндыру чыганагы булганда тиз арада кабыну, факел януы;

– газ үткәргечнең сызыкча өлешендә котельняга керү юлында аерма, тишектән газ чыгу, шартлау куркынычы булган катнашма болыты (ГВС болыты), газ катнашмасы шартлау;

– - кабызу чыганагы булганда котельныйда газ үткәндә газ һава катнашмасын шартлау;

Авария сценариеның иң ихтимал сәбәпләре булырга мөмкин:

- атмосферага табигый газ үтеп керә торган урында газүткәргечнең (бөтенлеген бозып) таралуын, аннан соңгы таркаулык белән, барыннан да ешрак бетерү;

- - котельныйга керү юлында газ үткәргечен герметизацияләү (бөтенлеген бозу), газ тишекләреннән чыгу, кабызу чыганагы булганда моменталь ялкынлану, Факель яну.

Бүлү (шул исәптән бистәара) газүткәргечләрдә һәлакәтләрнең төп сәбәпләре түбәндәгеләр булырга мөмкин: торбаларның, өчлекләрнең, газ краннарының, мөфтинең, вставкаларның, прокладкаларның һәм башка детальләрнең; төзелеш-монтаж эшләренең никахы, нигездә авария хәлендәге кушылмаларның стрессы, коррозия-юнәлешле ярыкларның стрессы, аларны вакытында ачыклау - иң куркыныч дефектлар.

Бүгенге көн беренче дәрәҗәдәге бурычларның берсе.

Газ челтәрләрен һәм корылмаларны эксплуатацияләү практикасы шуны күрсәтә: системаның аерым элементлары зарарланганда барлыкка килә торган газ тиз янып китәргә мөмкин, шуннан соң аның януы башлана.

Гади шартларда, газ үткәргечләрдә корыч торбалар кисешкән урыннар, чуен торбалары сынган, арматураның төзек булмавы, конденсаторлар, гидрозатворлар, контроль торбалар, резьб, фланц һәм сальник кушылмаларда җитешсезлекләр һ. б. гадәти шартларда аеруча киң таралган зыяннар булып тора.

Җиңелү учагында җимерелгән торак йортларда һәм сәнәгать предприятиеләренең газлаштырылган биналарында челтәрләрнең бозылуыннан һәм өзелүеннән аеруча куркыныч көтәргә кирәк. Бу котылгысыз рәвештә МАССАКҮЛӘМ янгыннарга китерәчәк.

Газ челтәрләрендә һәлакәтле эшләр, башлыча, кешеләр булырга мөмкин булган биналарның газлар белән пычрануын булдырмау һәм бетерү, шулай ук газ чыккан урыннарда ялкынсыну учакларын бетерү белән бәйле.

Газ барлыкка килү ихтималының төп сәбәбе - бина подвалында уза торган газ кертемнәренең яисә сызыкларның зарарлануы.

Газның коллекторларга (җылылык, кабель, катнаш) әләгүе аеруча куркыныч, алар буенча газ биналарның подвалларына үтеп керергә мөмкин.

Күп очракта зыян күргән урыннардан чыга торган газ ялкынланырга мөмкин. Факелның зурлыгы газ басымына һәм тишекнең күләменә бәйле.

1. Түбән басым - зур кыенлыклар тудырмый. Газның чыгу урынын балчык белән сылыйлар, ялкынга юеш брезент яки мәче ыргыталар, җир, ком белән күмәләр.

2. Уртача басым - газ су катламы аша уза һәм һавада янарга мөмкин.

Ялкынны чыга торган газ агымына җитәрлек каршылык тудыручы компрессордан яисә судан кысылган инертлы газ агынтысын сүндерергә кирәк. Газ чыгу урынына бер яки берничә шланг белән җибәрелә торган 300-600 кПа басымы булган компрессордан кысылган һаваның структурасын 60 кПага кадәр басым ясаганда ялкынны бәреп төшерергә мөмкин.

Кагыйдә буларак, урта һәм югары басымлы газүткәргечләрдә ялкынны сүндерү янгын формированиеләре тарафыннан башкарыла.

Җирлекне “Инженерлык инфраструктурасы” бүлеге нигезендә электр белән тәэмин итү “Б.Матюшино” ПСнең югары вольтлы подстанциясеннән трансформаторларның билгеләнгән егәрлеге 35/10 кВ булган югары вольтлы подстанциясеннән гамәлгә ашырыла: 10000/10000 кВА, җирлек территориясендә 11 трансформатор подстанциясе урнашкан. Җирлек территориясе буенча 6-10-35 кВ лы ЛЭП уза. ТП һәм КТП электр белән тәэмин итү 10 һәм 6 кВ һава һәм кабель линияләре белән башкарылган.

Югары вольтлы җиһазларны саклау өчен җирлек подстанцияләрендә төрле саклау һәм автоматикалар урнаштырылган: көч трансформаторларында: газ саклау, дифференциаль ток саклау, Максималь ток саклау, кыздырудан һәм перегруздан саклау, май дәрәҗәсен төшерүдән саклау, көчәнеш югалудан саклау.

Электр белән тәэмин итү системасы объектларында гадәттән тыш хәлләр булырга мөмкин. Электр белән тәэмин итү системаларында гадәттән тыш хәлләр куркынычын арттыралар: җиһазларның хезмәт итү вакыты (тузу); җиһазлардагы җитештерү җитешсезлекләре булу; кеше факторы (хезмәт күрсәтүче һәм ремонт персоналын эксплуатацияләү нормалары һәм кагыйдәләрен бозу); климат шартлары (көчле һәм шквалчы җил, юеш кар рәвешендәге интенсив явым-төшемнәр). осадки ____ виде мокрого снега). Аермыйлар воздушные Җир өстенә эленгән һава электр тапшыру (ЛЭП) линияләре һәм җир асты (,су асты) ЛЭП, аларда көч кабельләре кулланылган линияләр бар.

(подводные) ЛЭП, в которых используются силовые кабели.

Һава ЛЭПлары экономияле, аларны ремонтлау җиңелрәк, әмма алар тышкы тәэсирдән сакланмаган, мәсәлән, агачларның сызыкка төшүеннән, яшен сугудан һәм чыбыкларны урлаудан. Еш кына проводларда коелган карның артык булуы яки бозлану терәкләрнең егылуына китерә. Кабель линияләре, бигрәк тә коллектор, тышкы тәэсирдән күпкә яхшырак сакланган.

Һава электр тапшыру линияләрендәге техноген гадәттән тыш хәлләр чыганаклары-техник җайланмаларның җимерелүенә (җимерелүенә) һәм терәк конструкцияләренең төп элементларының җимерелүенә (җимерелүенә) бәйле мөмкин булган аварияләр. Аварияләр эчке сәбәпләр (төзелеш-монтаж эшләренең никахы, лиВнешняянияне эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу) белән дә, тышкы сәбәпләр белән дә аңлатылырга мөмкин. Тышкы сәбәпләр табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганакларының, шул исәптән террорчылык актларының да йогынтысы булырга мөмкин.

Техник җайланмаларның җимерелүе (җимерелүе) белән бәйле аварияләрдә, шулай ук һава сызыгы терәкләре конструкцияләренең төп зарар китерә торган элементлары - җайланмаларның, корылмаларның конструкцияләренең механик тәэсире. Шулай ук электр тогы йогынтысында да зарар салучы факторлар булырга мөмкин.

Кешеләрнең һәм техниканың механик зарарлануы куркынычы булган куркыныч зоналарның чикләрендә мөмкин булган завал зонасы булачак. Техник җайланманың яки корылманың бөтенлеге сакланган очракта (мәсәлән, ВЛ терәге), хәрабәләрнең мөмкин булган зоналар күләмнәре корылмаларның зурлыгына тигез булачаК

Электр чыбыклары өзелү һәм аларның җиргә төшүе вакытында зарарланган электр җайланмасын сүндергән реле саклау системаларының кире кагуы очраклары булырга мөмкин. Җиргә эләккән проводник тирәсендә ток таралу зонасы барлыкка килә. Это приводит к возникновению электрического потенциала на поверхности земли в зоне падения провода. Кеше хәрәкәт иткәндә чыбык төшү зонасында аның аяклары төрле электр потенциалларына эләгергә мөмкин, аларның аермасы "атлаган киеренкелек" дип атала, һәм кешенең тәне аша "аяк-аяк" чылбыры буенча электр тогы ага.

Һава линияләрендә һәлакәтләр булган очракта, мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр чыганакларының зарарлаучы факторларының гамәлдә булу зоналары локаль характерда. Электр тапшыруның һава линияләренә якын территориядәге халык санынннан мөмкин булган аварияләрдә кешеләрнең җиңелүе мөмкин түгел.

ВЛ трассалары линияне үтү районындагы хуҗалык эшчәнлеге характерын исәпкә алып проектлана, шулай ук саклау зонасы төзелә һәм төзелә.

электр үткәргечләрнең һава линияләре янында хуҗалык эшчәнлеге чикләнә. ВЛның янгын куркынычсызлыгы янмый торган конструкцияләр куллану, кыска ялганыш токларын автомат рәвештә сүндерү, терәкләрне җир белән тоташтыру, төрле фазалар үткәргечләре арасындагы куркынычсыз араларны саклау белән тәэмин ителә.

«Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә Матюшино авыл җирлегендә төп хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганагы - җир асты сулары. Халык йорт биләмәләре территориясендә су җыю скважиналарыннан су куллана. Җәй көне шулай ук су сибү максатларында Куйбышев сусаклагычындагы су кулланыла. Бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача берләшмәләрен, ял базаларын, шифаханәләрне, ял йортларын, пансионатларны, җирлек территориясендә урнашкан спорт-савыктыру һәм балалар лагерьларын су белән тәэмин итү үз су алу скважиналарыннан гамәлгә ашырыла. Җирлектә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк. Йорт яны җир кишәрлекләре белән шәхси йортларда яшәүче халык септиклар яки чүп-чар чокырларыннан файдалана. Суүткәргечләрнең үзәкләштерелгән системасы бары тик «Балкыш» шифаханә-профилакториясендә, ЗАС «Санта» Санаторий, «Волга» МЦ» ДАУ. Җирлек территориясендә яңгыр сулары канализациясе юк, яңгыр һәм тал суларын бүлеп чыгару җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбән урыннарына гамәлгә ашырыла, яңгырлы канализация бары тик «МЦ» "Идел"ДАУда гына бар.

"Идел". Генераль план территорияне үзләштерүне исәпкә алып, су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасын үстерү күздә тотыла.

Җир асты су таратучы коммуникацияләрдә авария вакытында биналарның подвал өлешләрен су баса. Шул ук вакытта биналарның һәм корылмаларның, юлларның конструктив өлешләрен деформацияләү, электр чыбыклары зарарланганда - кыска ялганыш, кешеләрнең электр тогы белән зарарлануы, алар төрле авырлыктагы җәрәхәтләр һәм пешүләр алу булырга мөмкин.

«Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә Утар төзелешен су басу табигый газда түбән басымлы 2- нче яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла. Авыл җирлегенең иҗтимагый учреждениеләре (мәктәпләр, мәдәният йортлары, неврология республика клиник үзәге, «Санта» шифаханәсе, «Волга» яшьләр үзәге, ял базалары комплексы, КХТИ лагерен да кертеп) 100 кВт ка кадәр һәм аннан да азрак куәтле куәтле автономияле котельныйлардан файдалана. Проектлана торган иҗтимагый төзелешне җылылык белән тәэмин итү өчен, беренче чиратта, блок-модульле котельныйлар (БМК) төзү тәкъдим ителә, утарларны җылылык белән тәэмин итү бер контурлы яки ике контурлы җылылык генераторларыннан гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

Котельныйлар һәрвакыт көчле салкыннарга яки температура режимының кискен үзгәрешләренә түзә алмый. Күп кенә заманча котельныйлар үз эшчәнлеген табигый газда башкара, шуңа күрә газүткәргечләрдәге аварияләрдә җылылык бирү эшчәнлеге автомат рәвештә бозыла.

Котельныйлар шулай ук җиһазларның тузуына дучар ителә, бу авария хәленә еш сәбәп булып тора. Еш кына алар көзге-кышкы чор, аларда йөкләнеш арткан айларда була.

кышкы чор, аларда йөкләнеш арткан вакытта. Котельныйларның кышкы вакытта баш тартуы кешеләрнең үз фатирларында яшәү мөмкин түгел, бу эвакуация чараларын оештыруга китерә.

Җирлектә «Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә утарларны җылылык белән тәэмин итү түбән басымлы табигый газда эшләүче 2 яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Куркыныч зонасына нигездә даими түгел, ә эпизодик рәвештә эшләүче казаннар эләгә. Җылыту системасы туңарга мөмкин булган урында йомшак урыннар урнашкан - бу киңәйткеч баклар, циркуляцион торбалар һәм чорма тибындагы салкын биналар. Пар казаннары шартлый торган төп сәбәп җылылык системасының туңуы, шул ук вакытта торбаларда су хәрәкәтләнүдән туктый. Ягулык белән януын дәвам итә. Чуен (металл) секцияләр эчендә казан яисә торбалар кайнап тора. Шул ук вакытта система эчендә кан басымы бик тиз үсә башлый. Кайбер моментта басым үсүнең кискен ноктасына ирешеләчәк, аны металл түзә алмый – һәм Казанның торбалары һәм секцияләре җимерелү нәтиҗәләре нинди булыр, дип күз алдына да китереп булмый инде.

Шулай ук шәхси көнкүреш казаны төзек булмаган очракта көнкүреш газы шартлату да мөмкин. Көнкүреш газы шартлавының сәбәбе аның йорт бинасына озак китүе, бина эчендә газның билгеле бер концентрациясенә ирешү һәм теләсә нинди искрадан газ һава катнашмасының алга таба детонациясе (теләсә нинди электр приборын, шул исәптән гади лампочканы, ишек кыңгыравын һ.б.ны кертү). Шунысын да аңларга кирәк, газның һәр агуы шартлатуга яки хәтта мәшәкатькә дә китермәячәк, фаҗигагә җилләтү, газ җиһазларына техник хезмәт күрсәтү һәм гражданнарның уяулыгы ярдәм итәчәк.

Зур коммуналь аварияләрнең төп нәтиҗәсе булып, алар тормыш эшчәнлегенең барлык тармакларына да кагылалар. Транспорт коллапсы янына китерәләр, коммуникацион челтәрләрне сафтан чыгаралар, санитар-эпидемиологик хәлне начарайта, биналарның су басуына китерә.

Транспортта гадәттән тыш хәлләр, юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгарга мөмкин.

Җирлекнең урам-юл челтәре үзенчәлеге бүлектә бирелгән

2.6. » Транспорт-коммуникация инфраструктурасы", транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү генераль планны нигезләү буенча материалларның 3.6 аңлатма язуында тәкъдим ителгән.

Җирлекнең тышкы һәм эчке транспорт элемтәләре хәзерге вакытта да, киләчәктә дә автомобиль транспорты белән гамәлгә ашырыла. проектлана торган автомобиль юлында Идел елгасы аша күпер кичүе төзү Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы.

Автомобиль транспортында авария булу проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының куркынычсыз юл хәрәкәтендә җәмгыять ихтыяҗларына туры килмәвенә, куркынычсызлыкны тәэмин итү системасының нәтиҗәле эшләмәвенә бәйле рәвештә аерым кискенлек алды.

Юл хәрәкәте, һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы.

Автомобиль транспорты өчен һәлакәтләрнең шактый зур төре хас: бәрелешү, бәргәләнү, аудару, янгын, текә битләрдән егылу, сулыкларга төшү һ.б. Автомобиль транспортында аварияләр нигездә (75 %), машина йөртүчеләрнең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуы аркасында килеп чыга. Бик еш авариягә начар юллар (башлыча тайгак), кар көртләре, машиналарның төзексезлеге (тормоз, руль идарәсе, тәгәрмәч һәм шиналар), яктырткычлар, стоянка өчен җиһазландырылган урыннар булмау китерә. Күпер районнарында, аркылы чыгу урыннарында, юл чатларында, транспорт магистральләренең инженер коммуникацияләре, нефть үткәргечләре, газүткәргечләр белән кисешүе ихтималы зур.

Автомобиль транспортында һәлакәт очраклары проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының куркынычсыз юл хәрәкәтендә җәмгыять ихтыяҗларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының нәтиҗәле эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үтә түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискен тора.

Автомобиль транспорты өчен һәлакәтләрнең шактый зур төре хас: бәрелешү, бәргәләнү, аудару, янгын, текә битләрдән егылу, сулыкларга төшү һ.б. Автомобиль транспортында аварияләр нигездә (75 %), машина йөртүчеләрнең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуы аркасында килеп чыга. Бик еш авариягә начар юллар (башлыча тайгак), кар көртләре, машиналарның төзексезлеге (тормоз, руль идарәсе, тәгәрмәч һәм шиналар), яктырткычлар, стоянка өчен җиһазландырылган урыннар булмау китерә. Күпер районнарында, аркылы чыгу урыннарында, юл чатларында, транспорт магистральләренең инженер коммуникацияләре, нефть үткәргечләре, газүткәргечләр белән кисешүе ихтималы зур.

Транспорттагы гадәттән тыш хәлләр транспорт системаларыннан баш тарту сәбәпләре аркасында, операторлар һәм персоналның хаталары аркасында, транспорт инфраструктурасы төзек булмау аркасында, шулай ук табигый йогынтылар аркасында килеп чыгарга мөмкин. Транспорттагы авария хәлләре барлыкка килү транспорт чаралары тукталышына, башка объектларда гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә, ремонт-торгызу эшләре, шул исәптән капиталь эшләр башкару зарурлыгына китерергә мөмкин.

Транспорт пассажирлар өчен генә түгел, транспорт магистральләре зоналарында яшәүче халык өчен дә куркыныч тудыра, шулай ук транспортта кеше тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә табигать мохитенең пычрануына, янгын чыгуга куркыныч тудыручы җиңел ялкынсынучы, шартлаткыч һ.б. матдәләр ташый.

Авыл җирлеге территориясе буенча куркыныч йөкләр транспортында куркыныч йөкләр ташу, шул исәптән куркыныч йөкләр ташыган вакытта автомобиль транспортында һәлакәтләрне дә кертеп булмый.

Мондый аварияләр цистернаның җимерелүе яки чистартылуы, әйләнә-тирә мохитне пычратучы гадәттән тыш хәлләргә китерә.

зарарлы матдәләр белән, транспорт чарасын йөртүчеләрнең тормышын куркыныч астына куеп кына калмыйча, турыдан-туры якын булган кешеләрнең тормышын да куркыныч астына куеп. Заманча автомобильләрдә ешрак 30 м3 куркыныч йөк сыйдыручы цистерна кулланыла.

Радиусы зарарлану зоналары өчен кайбер, аеруча еш кулланыла торган куркыныч матдәләр, 3.10.3.1. таблицасында китерелгән

3.10.3.1 нче таблица.

Матдәнең төре	*АХОВ*		*Шартлау-янгын куркынычы булган матдәләр*			
	Зарарланган зона радиусы,, м	Зарарланган зона мәйданы, м2	Зарарланган зона радиусы,, м җиңелүләр, м		Зарарланган зона мәйданы, м2 поражения, м²	
			агып чыгу кания	янып китү рания	агып чыгу кания	янып китү рания
Аммиак	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Бензин	-	-	10	40	320	5000
Диз. ягулык	-	-	45	140	6400	61600

Шулай ук торак һәм иҗтимагый секторларда янгын чыгу да мөмкин. Биналардагы һәм корылмалардагы янгыннар биналар януның контрольсез процессы булып тора, ул матди зыян, гражданнар тормышына һәм сәламәтлегенә, җәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләренә зыян китерә. Россиядә янгыннарның күбесе торак секторында бара.

Янгыннарның куркыныч булуы барыннан да ешрак кеше факторы, җиһазларның төзексезлеге һәм искерүе, җитештерүдә технологияләр бозылу, шул исәптән җиңел янып китүче, янучан һәм шартлаткыч матдәләр кулланганда.

Террорчылык актларын үткәрү мөмкин. Транспорт чаралары, транспорт объектлары, потенциаль куркыныч сәнәгать объектлары, гидротехник корылмалар, су белән тәэмин итү системалары, кешеләр күпләп җыела торган урыннар - җәмәгать, сәүдә һәм торак биналары, спорт корылмалары, концерт һәм күргәзмә заллары, азык-төлек һәм ит-сөт продуктлары җитештерү предприятиеләре, элемтә, идарә итү системалары һ. б. террорчылык актлары объектлары булырга мөмкин.

Россия Федерациясендә "2012 - 2020 елларда Россия Федерациясе су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы эшли (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган).

Җирлектә әлеге программа нигезендә Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милке объектларында «ТТатарстанатарстан Республикасы Лаеш районы Матюшино авылында Куйбышев сусаклагычын саклау» чарасы гамәлгә ашырылды.

Татарстан Республикасында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану" дәүләт программасы кысаларында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы су хуҗалыгы комплексын үстерү" ярдәмче программасы гамәлдә, аның нигезендә халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре йогынтысыннан яклау чаралары каралган, шул исәптән:

негативного воздействия вод, в том числе:

– инженерлык яклау объектларын һәм яр буе ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү;

– Татарстан Республикасы милкендәге, муниципаль милектәге ГТСларга капиталь ремонт үткәрү өлешендә суларның тискәре йогынтысыннан саклау һәм ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү.

– елга юлларын турайту һәм чистарту, аларның үткәрү сәләтен арттыру максаты белән.

Җирлектә, шушы ярдәмче программа нигезендә, халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре йогынтысыннан яклау чаралары каралмаган.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү транспорт юлларының, чараларның һәм инфраструктураның торышын вакытында диагностикалауга, транспортлау шартларын регламентлаучы кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәүгә, хәрәкәтнең барлык катнашучылары тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүгә ирешелә.

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары түбәндәгеләр:

– транспорт чараларының торышын вакытында диагностикалау;

– транспортлау шартларын регламентлаштыра торган кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз тыкшыну актларыннан яклануын тәэмин итү чараларын эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты дигәндә хокукка каршы гамәл (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыян салуга яки мондый нәтиҗәләргә ирешү куркынычы тудырган куркынычсыз эшчәнлегенә янаучы террорчылык акты аңлашыла.

Юл-транспорт һәлакәтләренең нәтиҗәләрен бетерү буенча чаралар, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге, РФ субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә зыян күргән затларны коткару өлкәсендә Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнары эшчәнлеген оештыру буенча җитәкчелек юл-транспорт һәлакәтgarantf1://70387608.0/ләренең нәтиҗәләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге дәрәҗәсен күтәрү буенча Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнарына методик рекомендацияләр (утв) нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы 17 март 2015 ел N 2-4-87-19-18).

Торба үткәргеч транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Магистраль торбаүткәргечләрдә мөмкин булган аварияләрне кисәтү чаралары буларак, магистраль торбаүткәргечләр узу өчен табигый һәм техноген шартларның мөмкин булган үзгәрешләрен өйрәнүне, бәяләүне һәм фаразлауны тәэмин итү буенча шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясындагы 4.1 пунктын үтәү зарур.

Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге территориясендә берничә тармак магистраль торба үткәргеч уза, алардан минималь мөмкин булган ара зоналары билгеләнә. Авария хәлендәге хәлләрдә шартлау куркынычы дәрәҗәсен исәпкә алалар һәм җирлекләрнең төренә, биналарның төренә, торбаүткәргечләрнең диаметрын исәпкә алып, объектларны билгеләү төренә карап дифференциацияләнәләр. Минималь рөхсәт ителгән ара зоналарының зурлыгы 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85 " СП нигезендәМагистраль торба үткәргечләр» нигезендә билгеләнә. Магистраль торба үткәргечләр» нигезендә билгеләнә. Матюшино авыл җирлеге территориясен кисеп үтүче торба үткәргечләр өчен - 100-150 м, АГРС өчен - 150 м.

Җирлек территориясе буйлап уза торган магистраль газүткәргечләрдә кран төеннәре һәм азык-төлек шәмнәре урнаштырылган. 36.13330.2012 нигезендә биналар һәм корылмаларның фундаментларына кадәр һава үткәргеч шәмнәр һәм кран төеннәре арасындагы минималь ара 300 м тәшкил итә.

Торба үткәргечләрнең зарарлану мөмкинлеген бетерү өчен (аларны теләсә нинди рәвештә сузганда), сызыкча өлешкә хезмәт күрсәтүче объектларны исәпкә алып, саклау зоналары билгеләнә. Торба үткәргечнең саклау зонасы күләме магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре (раслаулар) белән билгеләнә. Россиянең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нчы Карары нигезендә, Матюшино авыл җирлеге аша узучы магистраль торба үткәргечләр өчен 25 м, җир амбарыннан 50 м, АГРСның сак зонасы 100 м күләмендә саклау зонасы билгеләнә. Торба үткәргечләрнең саклау зоналарына керә торган җир кишәрлекләре җирдән файдаланучылардан алынмый һәм алар белән, күрсәтелгән Кагыйдәләрне мәҗбүри үтәп, авыл хуҗалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрне нормаль эксплуатацияләүне бозарга яисә аларны зарарларга сәләтле төрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

– тану һәм сигнал билгеләрен, контроль - үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм ватарга;

– - кабельле элемтәнең көчәнеш пунктларының люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга, линия арматурасы төеннәрен, катод һәм дренаж саклау станцияләрен, линия һәм күзәтү коеларын һәм башка линия җайланмаларын ачарга, краннарны һәм ишекләрне ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм торбаүткәргечләрнең телемеханикларын сүндерергә яисә кабызырга;

– төрле чүплекләр ясарга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

– яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны (җайланмаларны), торбаүткәргечләрне җимерүдән саклый торган корылмалар, ә әйләнә - тирә территорияне һәм әйләнә-тирәне-транспорт продукциясен авария хәлендәге ташлаудан арындыру;

аварийного разлива транспортируемой продукции;

– ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорты предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди төзелмәләр һәм корылмалар ясарга,

б) барлык төрдәге агачларны һәм куакларны утыртырга, азык, ашламалар, материаллар, печән һәм салам җыярга, коновязлар урнаштырырга, терлек асрарга, балык промыселы участокларын тотарга, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчәргә, колка һәм боз әзерләргә;

в) торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр корырга, автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар тукталышларын оештырырга, бакчалар урнаштырырга. ;

г) мелиоратив җир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары корырга;

д) төрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлаткыч эшләр, грунт планировкасы җитештерергә.

Торбаүткәргечләрнең саклау зоналарында шартлаткыч эшләр башкаруга язма рөхсәт бу эшләрне башкаручы предприятие тарафыннан шартлаткыч эшләрдә куркынычсызлыкның гамәлдәге кагыйдәләре белән каралган тиешле материалларны тапшырганнан соң гына бирелә;

е) скважиналар, шурфлар урнаштыру һәм грунт пробаларын алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле геологик күтәрү, геологик эзләнүләр, эзләү, геодезия һәм башка эзләнү эшләре башкарырга.

Торбаүткәргечләрнең сак зоналарында эшләрне алып баруга язма рөхсәт алган предприятиеләр һәм оешмалар торбаүткәргечләрнең һәм тану билгеләренең сакланышын тәэмин итә торган шартларны үтәп башкарырга тиеш һәм соңгыларына зыян китергән өчен җаваплы.

Карала торган территория буенча уза торган торбаүткәргечләрне проектның картографик материалларында күрсәтелгән трассировкалау якынча булып тора һәм проектлаштыруның алдагы стадияләрендә ачыкланырга тиеш.

Җирлек территориясендә законнар һәм норматив документлар таләпләрен бозуда «торак пунктлар җирләре» категорияле җир кишәрлекләренең бер өлеше саклау зоналары чикләрендә һәм магистраль торба үткәргечләрдән һәм газ бүлү пунктларыннан минималь ераклыкта урнашкан. Әлеге җир кишәрлекләренә карата кануннарны һәм норматив документлар таләпләрен бозуны бетерү буенча тиешле чаралар күрергә кирәк.

Торбаүткәргеч транспортында мөмкин булган аварияләр авыл җирлеге территориясенә җимереклек китерергә мөмкин. Торба үткәргечләр транспортында авария очраклары барлыкка килгәндә һәм чикләүләр зоналарында (саклау зоналары һәм минималь ераклыктагы зоналар) ихтимал хәвеф-хәтәр зоналары график материалларда күрсәтелгән.

магистраль газүткәргеч янында халыкны яклау берничә юнәлеш буенча:үткәрелергә тиеш

по нескольким направлениям:

– авария килеп чыгу ихтималын киметү. Бу фактор технологик җиһазларның ышанычлылыгы һәм аның ресурсын контрольдә тоту һәм саклау мөмкинлеге белән билгеләнә.

– әйләнә-тирә мохиттәге аварияләрдән физик кырларның таралу масштабларын киметү. Бу максатта авария булган очракта торбаүткәргечнең төзек булмаган өлешен автомат рәвештә сүтәргә мөмкинлек бирүче махсус задвижкалар урнаштырыла. Шулай ук торбаүткәргеч янында ялкынның мөмкин булган чыганакларын бетерү буенча таләпләрне дә үтәргә кирәк.

– зарарлану масштабларының кимүе (беренче чиратта сүз кешеләрнең, ягъни техник персоналның һәм халыкның зарарлануы турында бара). Торак пунктлар магистраль газүткәргечләрдән рөхсәт ителгән минималь ара (МДР) зонасыннан читтә урнашырга тиеш.

– халыкны һәм персоналны торбаүткәргечтәге авария булган очракта хәрәкәтләргә, мөмкин булган зарарлану зонасына ашыгыч эвакуация үткәрү һәм зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү осталыгына өйрәтү.

Нефть чыгару объектларында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Матюшино авыл җирлеге территориясендә түбәндәгеләр уза:

– «Әлмәт-Горький-2» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече;

– «Әлмәт-Горький-3» магистраль нефть үткәргече (резерв);

– «Әлмәт-Горький» магистраль нефть үткәргече (Идел елгасы участогының су асты кичүе).

магистраль нефть үткәргечендә авария булганда, "магистраль торбаүткәргечләрнең куркыныч җитештерү объектлары өчен куркынычсызлык кагыйдәләре" сәнәгать иминлеге өлкәсендә Федераль нормалар һәм кагыйдәләр таләпләре нигезендә (раслаулар). Ростехнадзорның 11.12.2020 № 517 һәм 22 СП.7.22 п.36.13330.2012 Ростехнадзор боерыгы белән агып чыккан продуктның отводын тәэмин итә торган саклау валларын һәм канауларын төзекләндерүне күздә тотарга кирәк.

Җирлек территориясендә, магистраль нефть үткәргечләр янында, нефть үткәргечләрдә (нефть продуктлары үткәргечләрендә) агып чыккан продуктның агып чыгуын тәэмин итүче саклау корылмалары (валлар яки канаулар) урнашкан. Аерылып киткән продуктны саклау амбарларына җыярга, аларның урнашуы продуктның су токларына һәм торак пунктлар территориясенә эләгүен төшереп калдыра. Яңа саклау корылмалары төзү таләп ителми.

Россия Федерациясе территориясендә «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» Федераль законның 46 статьясына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 13 июлендәге 207-ФЗ номерлы Федераль законның 4 п. нигезендә, Россия Федерациясенең эчке диңгез суларыннан һәм Россия Федерациясенең территориаль диңгезеннән тыш, углеводород чималын геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару өлкәсендәге эшчәнлек, шулай ук углеводород чималын эшкәртү, транспортировкалау, саклау, реализацияләү һәм аннан җитештерелгән продукцияне кулланганда гамәлгә нефть

һәм нефть продуктларының аермаларын кисәтү һәм бетерү планнары булганда ашырыла

наличии планов предупреждения и ликвидации разливов нефти и нефтепродуктов. БЕРКЕТЕЛГӘН ҖӘМӘГАТЬ ТӘРБИЯЧЕЛӘРЕ
соответствии с требованиямиПостановление Правительства РФ от 31.12.2020 N 2451 "Об утверждении Правил организации Россия Федерациясе территориясендә нефть һәм нефть продуктларының аерымлыкларын кисәтү һәм бетерү чаралары, Россия Федерациясенең эчке диңгез суларыннан һәм Россия Федерациясенең территориаль диңгезеннән тыш, шулай ук югалган дип тану турында,Оешмада законнарда күрсәтелгән кагыйдәләрнең III бүлеге таләпләре нигезендә.нефть һәм нефть продуктларының аермаларын кисәтү һәм бетерү планнары булу. көч некоторыхактов Правительства Российской
Федерации" эксплуатирующая Оешма обязанаобеспечить
выполнение Оешмада законнарда күрсәтелгән кагыйдәләрнең III бүлеге таләпләре нигезендә.нефть һәм нефть продуктларының аермаларын кисәтү һәм бетерү планнары булу.
күрсәтелгән Кагыйдәләрнең III бүлеге таләпләре нигезендә.
Нефть һәм нефть продуктларын агызуны бетерү буенча төп инженер чаралары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: ташландык матдә таралуга һәм зыян күрә торган районнарның пычрануына комачаулаучы киртәләрне локальләштерү буенча киртәләр кую; ЛРН үткәрү өчен уңайлы зонага җимерелгән яки авария объектын бүлеп бирү; коелган матдә җыю.
Суда нефть агызуны локальләштерү өчен кулланыла торган технологияләр һәм махсус чаралар үзләренең оператив файдалануларын, шулай ук нефть тапларын минималь ихтимал чикләрдә ышанычлы тотылуын тәэмин итәргә тиеш.
Суда нефть җыю өчен механик ысуллар белән нефть җыюның ике төп төре кулланылырга мөмкин:

- нефть тапларын локальләштерү һәм бетерү өчен Бон киртәләрен һәм нефть җыючы җайланмаларны кулланып, су сибү чыганагыннан башлап яки аннан ераклыкта стационар тикшерү;
- нефть җыюның ике судно белән тоташтырыла торган Бон киртәләрен (U-, V - яки J-образлы конфигурация) һәм нефтьне су өслегеннән (скиммерлар) җыю өчен алынган җайланмаларны кулланып күчмә ысулы.

Аварияле нефтьне локальләштерү һәм артык дымлы җирләрдә һәм сазлыкларда артык суны бүлеп бирү өчен ачык каналлар салалар, су өслегеннән аварияле нефть һәм нефть продуктлары җыя торган тондыру бассейны урнаштыралар. Ачык каналлар төзүне җир казу машиналары, сирәгрәк шартлаткыч ысул яки гидромеханизация ысуллары белән алып баралар.
Аварияле нефть җыю эшләре ике төргә бүленә-тупас һәм сакланучан. Бульдозер һәм экскаваторларны тупас чистартканда, нефть җирнең өске катламы белән чистартыла, шул ук вакытта югары туфрак катламы һәм үсемлек саклана: пычранган участок вакытлыча үсә, ә нефть инде су өслегеннән җыела.
Нефть түгү нәтиҗәләрен бетерүнең иң киң таралган ысулы-ком, торф салу, хәер, пычранган грунт белән мульчә торф катламын катнаштырмыйча, бу методны экологик яктан яраклы дип санарга ярамый.
Нефть пычранган җирләрне рекультивацияләүнең шартлаткыч алымы нәтиҗәлерәк, шул ук вакытта микрозарядларның густы урнашуы торф катнашмасының тоташ катнашуын тәэмин итә.

Тормыш тәэмин итү объектларында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар

жизнеобеспечения

Коммуналь-энергетика объектларында һәм челтәрләрдә барлыкка килә торган аварияләр халык һәм җирлек объектлары эшчәнлегенә йогынты ясый ала.

Җирлек территориясе буйлап газ бүлү челтәрләренең берничә тармагы, төрле киеренкелектәге электр лТрансформаторинияләре уза, ГРП, трансформатор подстанцияләр, электр подстанциясе, җылылык энергиясе чыганаклары, су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасының баш корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация челтәрләре һәм суүткәргечләр урнашкан.

Җирлек территориясендә урнашкан газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең (РФ Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары белән расланганча) җирлек территориясендә урнашкан газ бүлү челтәрләреннән һәм ГРПтан саклау зоналары газүткәргечнең һәр ягыннан 2 м һәм ГРПның һәр ягыннан 10 м ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә билгеләнә.

ТоракГаз бүлү челтәрләренең һәм объектларның сак зоналарында торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзү тыела. Җир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 м артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатацион оешмасы язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

Проектлана торган газүткәргечләрдән минималь ераклык линия объектын планлаштыру проекты стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Һавада газның булуы һәм аның агып чыгуы билгеләнә:

– ис буенча (матдә кертелә – орант, ул газга үзенчәлекле ис бирә);

– контроль торбалар(газ үткәргечләрнең аеруча җаваплы һәм кыен булган участокларында);

– Зимняятышкы билгеләр буенча (һавада һәм туфракта газ артык булганда, үсемлекләр саргая, суда куык барлыкка килә, урта басымлы газүткәргечләрдән чыга торган газ чыжылдавын ишетергә мөмкин, кышкы вакытта кар котыра;

– контроль скважиналар бораулау (скважина торбаүткәргечнең озайтылган озынлыгына карата, торбаның стенасыннан 15-20 см ераклыкта узуы; скважиналар агып төшкән урыннарда салына, ә алар турында мәгълүматлар юк икән, һәр 2 см.;

– ПГФ2М1 тибындагы газ индикаторлары (газ-һава катнашмасында ягулык газлары булуын күрсәтә), УГ-2, ГТ-2 типларына газ анализаторлары, НМ-4 мех респираторлары (газларның яисә табигый газ парларының һавадагы микъдарын, углерод, аммиак, нефть продуктлары оксидын күрсәтә, аларның эше һавада билгеле бер газны кулланган төсле реакциягә нигезләнгән (бер анализ ясау өчен кирәкле вакыт 2 дән 10 мин ка кадәр тәшкил итә).

Агу урыннарын эзләп табу өчен барлык корылмалар һәм җайланмалар (челтәр коелары, задвижкалар, контроль торбалар, конденсаторлар, пропарниклар һ.б.) булган газүткәргеч трассасы планы булырга тиеш. Планда шулай ук барлык коммуникацияләр һәм корылмалар ясалырга тиеш

суүткәргеч, канализация, телефон, кабель линияләре, коллекторлар, газүткәргеч күчәреннән 50 метр полосада подвал һәм ярымподвал биналары.

Бинада газ тапканда, барыннан да элек, кран белән бинаның газ челтәрен сүндерәләр. Газлы бинада эшләү куркыныч, шуңа күрә газның һавада туплануын табигый яки ясалма вентиляция юлы белән киметергә кирәк. Соңгы очракта, вентиляторларның отсоска эшләвен истә тотарга кирәк, шуңа күрә алар шартлаткыч башкаруда булырга тиеш.

Газ белән тәэмин итү системасының ышанычлылыгын арттыру заманча, ышанычлырак, материаллар һәм җиһазлар кулланып, инновацион технологияләр кулланып, өзлексез газ белән тәэмин итү һәм оператив сүндерү мөмкинлеге белән тәэмин ителергә тиеш.

Гадәттән тыш хәлне кисәтү, газ белән тәэмин итү объектында янгын чыгу һәм локализацияләү ихтималын киметү өчен авариягә очраган авария-диспетчерлык хезмәтен хәбәр итәргә һәм бригада килгәнче газ белән пычрануны һәм тәмәке тартуның ярамавын кисәтү, ачык ут һәм электр приборларыннан файдалану чараларын күрергә кирәк.

Газ бүлү челтәренең зарарлануы турында хәбәр алган эксплуатацияләү оешмасының авария-диспетчерлык хезмәте "112" бердәм номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләрне чакыруны тәэмин итү системасына күрсәтелгән мәгълүматны, шулай ук кабул ителгән хәбәргә ашыгыч җавап бирү чараларының барышы һәм тәмамлануы турында белешмәләрне җибәрә.

Газ бүлү челтәрләренең эксплуатацияләү оешмалары, Россия Федерациясе субъектларының башкҖирлеарма хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары газ бүлү челтәрләренең сакланышын тәэмин итү, аварияләрне һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү, шулай ук аларның нәтиҗәләрен бетерү өлешендә үзара хезмәттәшлек итәргә тиеш.

Проектлауның алдагы этапларында IV бүлекнең нигезләмәләре башкарылырга тиеш. «Проектлау этабында газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренә таләпләр» Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләре (РФ Хөкүмәтенең 2010 елның 29 октябрендәге 870 номерлы карары белән расланган) һәм 62.13330.2011 "Газ-спределитель системалары" турында техник регламент кирәк. Регламент о безопасностисетей газораспределения и газопотребления (утв. постановлением Правительства РФ от 29 октября 2010 г. №870) и СП 62.13330.2011 «*Газораспределительные системы*». Тышкы газүткәргечләрне проектлаганда яклаучы каплулар каралырга тиеш покрытия или устройства, стойкие к внешним воздействиям и обеспечивающие сохранность газопровода в местах, предусмотренных п. 27 Технического Регламент о безопасности сетей газораспределения и газопотребления.

Күрсәтелгән норматив документлар таләпләрен үтәү линия оЛиниябъектын планлаштыру проекты территориясендә мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләреннән объектның тотрыклылыгын тәэмин итәчәк.

«Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең иминлеге кагыйдәләре» 4 пункты нигезендә (раслаулар). Федераль экологик, тЭкологияехнологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенең 2013 елның 15 ноябрендәге 542 номерлы боерыгы нигезендә эксплуатация,

газ бүлү һәм газ куллану челтәрләрен техник яктан яңадан җиһазлау, ремонтлау, консервацияләү һәм бетеПроизводственнаярү «Җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» Федераль закон, газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең һәм күрсәтелгән Кагыйдәләрнең иминлеге турында техник регламент таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Гамәлдәге газ белән тәэмин итү системасы объекты эшчәнлегенә тыкшынуны булдырмау өчен түбәндәге карарлар кабул ителде:

– әлеге корылманың югары куркынычына һәм аңа салынган тирәнлеккә күрсәтүГлубиннаяче танып белү билгеләре кую юлы белән газүткәргечне билгеләргә.

Газ җиһазларын бушату һәм газны авария хәлендә чыгаруга, аларның нәтиҗәләрен бетерү һәм киметүгә бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау өчен проектта техник чишелешләр һәм оештыру чаралары каралган:

– эшләр башланганчы барлык җир асты коммуникацияләренең урынын трасса эзләүче һәм шурфовкалар ярдәмендә ачыкларга кирәк.

– җир өсте газүткәргечнең проектлана торган терәкләре белән җир асты коммуникацияләре кисешкән урыннарда җир эшләре бәрү механизмнарын кулланмыйча 2,0 м ераклыкта һәм кисешкәннән соң кулдан башкарылырга тиеш.

– Җир асты газүткәргечен салу өчен ННБ методы белән башкарырга.

– бина фундаментына кадәр проектлана торган газүткәргечнең ераклыгы 2,0 м дан да ким булмаган күләмдә каралган.

Шулай ук җиһазларга техник хезмәт күрсәтү һәм аларны ремонтлау, корылмаларны һәм җиһазларны комплекслы диагностикалау кебек эшләрне үз вакытында башкарырга кирәк. Газүткәргечнең бөтен озынлыгы буенча авария-коткару бригадаларының һәм янгынга каршы хезмәтнең ирекле керү мөмкинлеген карарга кирәк.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә 6 кВ, 10 кВ һәм 35кВ көчәнешле электр линияләре уза.

Для исключения возможности повреждения линий электропередачи устанавливаются охранные зоны.

Электр тапшыру линияләреннән саклау зоналарының күләмнәре электр челтәре хуҗалыклары объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән расланды) белән билгеләнә. Шулай итеп, 6 кВ, 10 кВ һәм 35 кВ көчәнешле электр линияләренең һава саклау зонасы тиешенчә 10 һәм 15 метр көчәнешле, 1 м электр тапшыру кабельле линияләрен тәшкил итә.

Җирлек территориясе буенча элемтә линияләре уза, РФ элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 4 нче пункты нигезендә, РФ Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары нигезендә, төзелеш алып барылмаган һәр якка 2 м күләмендә саклау зоналары билгеләнә.

Торак белән тәэмин итү объектларында аварияләрне кисәтү буенча төп чаралар:

– торышны контрольдә тоту һәм искергән челтәрләрне вакытында алыштыру;
– адашып йөрүче токлардан яклау (бу җир асты челтәрләрендә коррозия

процессларының тизлеген киметә),

– дулкын басымыннан (импульста) эшли торган сүндерүче җайланмаларны газ белән тәэмин итү системаларының тоташ нокталарында (ГРП каршында) урнаштыру, шулай ук, тупик газүткәргечләр арасындагы күперләрне урнаштыру һ.б. эксплуатацияләүче оешмалар әлеге объектлар өчен гамәлдәге нормативлар нигезендә эшләнә торган махсус чаралар;

– трансформатор электр подстанцияләрен, газ бүлү станцияләрен һәм тормыш белән тәэмин итү системасының башка объектларын физик яклау;

– икътисад объектларының тотрыклы эшләвен һәм кешеләрне тормыш белән тәэмин итүне тәэмин итү эшен оештыру;

– инженерлык челтәрләрен һәм корылмаларны камилләштерү;

– су белән тәэмин итү чыганакларын резервлау һәм башка махсус чаралар.

Җирлекне тормыш белән тәэмин итү системаларына керүче инженерлык инфраструктурасы системаларын үстерү, тулаем барлык системаларның һәм аларның аерым элементларының өзлексез эшләвен тәэмин итү һәм аларның эш ышанычлылыгын арттыру чараларын исәпкә алып, тыныч һәм хәрби характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыяннарны бетерү өчен алардан файдалану мөмкинлекләрен исәпкә алу буенча гамәлгә ашырылырга тиеш.

Инженер инфраструктурасының линияле объектларында, шул исәптән заманча траншеясез ысуллар кулланып һәм полиэтилен торбалар кулланып, вакытында реконструкция яки капиталь ремонт ясарга кирәк. Бу - грунтны юып чыгаруга һәм проваллар булдыруга, коммуникацияләрдә янгыннар һәм шартлаулар, алсу нефть һәм нефть продуктлары булган һәлакәтләр ихтималын киметү максатыннан эшләнә.

Шулай ук урынның уңайсыз участокларында һәм потенциаль табигый һәм техноген һәлакәтләр зоналарында инженерлык инфраструктурасы объектының яңа объектларын яисә элементларын урнаштыруны (чикләүне) күздә тоту зарур.

Гидродинамик аварияләрне кисәтү чаралары.

Төп куркынычсызлык факторы булып ГТСның нормаларын үтәгән һәм техник яктан төзек торышын хуплаган өчен хуҗаларның һәм эксплуатацияләүче оешмаларның җаваплылыгы тора. Күзәтчелек органнары куркынычсызлык чараларын үтәүне контрольдә тота, шул исәптән ГТСны аларның торышына даими мониторинг ясау өчен техник чаралар белән җиһазландыру һәм хезмәткәрләрнең квалификациясен тәэмин итү. Күзәтче ГТС тормышының барлык стадияләрендә тормышка ашырыла: проектлау стадиясеннән алып ГТСны бетерү стадиясенә кадәр. Гидротехник корылмаларда аварияләрне булдырмау максатларында, су басуга каршы чаралар һәм башкарма хакимиятнең территориаль органнары, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм күзәтчелек органнары хезмәттәшлеге мөһим роль уйный.

ГТСны имин эксплуатацияләү, шулай ук аварияләр нәтиҗәләрен кисәтү һәм бетерү эшләре өчен ГТС милекчесе яки эксплуатацияләүче оешма җавап бирә. ГТСның иминлеген декларацияләү төп документ булып тора, ул гидротехник корылманың куркынычсызлык критерийларына туры килүе турында белешмәләр бирә. Хуҗалык итүче субъект җаваплылык йөртә

ГТС куркынычсызлыгын мөмкин булган дәрәҗәдән түбән төшерүгә китергән гамәлләр (гамәл кылмау) .

Россия Федерациясендә "2012 - 2020 елларда Россия Федерациясе су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы эшли (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган).

Авыл җирлегендә әлеге федераль программа белән җимерелгән су объектлары яр буйларында (федераль милек объектларында да, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милкендәге объектларында, муниципаль милектәге объектларда) яр ныгыту һәм яр буе саклау корылмалары төзү чаралары каралмаган.

Татарстан Республикасында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану" дәүләт программасы кысаларында "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы су хуҗалыгы комплексын үстерү" ярдәмче программасы гамәлдә, аның нигезендә халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре йогынтысыннан яклау чаралары каралган, шул исәптән:

– инженерлык яклау объектларын һәм яр буе ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү;

– Татарстан Республикасы милкендәге, муниципаль милектәге ГТСларга капиталь ремонт үткәрү өлешендә суларның тискәре йогынтысыннан саклау һәм ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү.

– елга юлларын турайту һәм чистарту, аларның үткәрү сәләтен арттыру максаты белән.

В сельском поселении данной государственной программой не предусматривается проведение мероприятий по строительству, реконструкции объектов инженерной защиты и берегоукрепительных сооружений.

Гидродинамик аварияләр вакытынТехникада халыкны яклау һәм аларның иминлеге, торак пунктларга карата плотина урнаштыру урынын дөрес сайлап алуны да кертеп, оештыру, инженер-техник һәм башка чаралар комплексы белән тәэмин ителә; алга китешнең мөмкин булган дулкыны тәэсиренә дучар булган урыннарда торак йортлар һәм икътисад объектлары төзүне чикләү; торак пунктларны һәм авыл хуҗалыгы җирләрен тоташтыру; ышанычлы дренаж системалары булдыру; оползне һәм ишелмәләрне булдырмау өчен яр буе ныгыту эшләре башкару; биналарда һәм корылмаларда гидроизоляция һәм махсус ныгытмалар урнаштыру; тишелү тизлеген киметергә сәләтле түбән иркле урманнар (тополь, алкалар һәм каеннар) утырту.

Ясалма плотиналарның ыргылуы куркынычы булган очракта, су агышын көйләү; язгы ташу чорында сусаклагычтан планлы су агызу; суның үз вакытында төшүе кебек чаралар күрелә. Табигый сусаклагычның алга ыргылуы куркынычы булса, плотиналарның стеналарын ныгыту буенча чаралар күрә.

Инженерлык җиһазларының тотрыклы эшләве. Мероприятия по

Инженерлык системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын тәэмин итү чаралары

Инженерлык системаларының тотрыклы эшләвен арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру зарур:

1. Җирлекнең инженерлык системалары белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәэмин итү буенча эшләр башкару;
2. Инженерлык системалары эшенең ышанычлылыгын арттыру буенча эшләр башкару;
3. Җирлекнең инженерлык системалары объектларында җиңелүнең икенчел факторларын (янгыннар, шартлаулар, электр тогы белән зарарлану һ.б.) бетерү яисә чикләү эшләрен башкару;
4. Инженерлык системалары эшенең авария режимына күчерүгә әзерлек;
5. Җирлекнең инженерлык системаларын торгызуга әзерлек;
6. Хәзерге куркынычсыз технологик чишелешләргә акрынлап күчү һәм һәр җирдә контроль һәм инженерлык системалары белән идарә итү системаларын кертү.

Билгеле бер вакыт чоры үткәч яки шуңа бәйле рәвештә, нинди дә булса үзгәрешләр белән инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар санына түбәндәгеләр керә:

– таушалган коммуналь-энергетика челтәрләрен алмаштыру юлы белән, гадәттән тыш хәл барлыкка килүнең мөмкин булган чыганагы буларак, инженерлык системаларының авариясез эшләвен тәэмин итү;

– ике бәйсез чыганактан торак пунктларны энергия белән тәэмин итү яисә төрле юнәлешләрдән ике электр челтәре кертү җайланмасы;

– электр бүлү челтәрләренең 10 һәм 6 кВ өстәмәләрен;

– трансформатор подстанцияләрне яклауны тәэмин итү - өстәмә кирпеч яки тимер-бетон стеналар, козыреклар урнаштыру, грунт белән бөкләү һ.б.

– торышы канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү

– «шәрә чыбыкны» электр челтәрләренең изоляцияләнгән үзйөрешле үткәргечләренә алыштыру, кирәк булганда электр үткәргечләренең һава линияләрен кабельлеләргә күчерү;

– күчмә электростанцияләр сатып алу һәм энергия системасына тоташтыру;

– ике (яисә аннан да күбрәк) бәйсез чыганаклардан су бирүне тәэмин итү, өстенлек җир асты чыганакларына бирелергә тиеш;

– заманча технологияләр нигезендә су белән тәэмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

– су җыю корылмаларында катгый режимлы зоналарның тоташ коймаларын оештыру;

– су белән тәэмин итү челтәрләрен сиптерүне тәэмин итү;

– су үткәрү челтәрләре грунтына һәм эчәргә яраклы сулы резервуарларга су кертү;

– артезиан скважиналарын герметизацияләү;

– резерв су белән тәэмин итүне тәэмин итү;

– заманча технологияләр нигезендә су бүлеп бирү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

– агып төшүче суларны авария хәлендәге чыгару урыннарын оештыру

– ике бәйсез чыганактан газ бирүне тәэмин итү;

– заманча технологияләр нигезендә газ челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү;

– газ челтәрләре грунтына кертү;

– газ челтәрләрен сиптерүне тәэмин итү;

– басым әйләнешеннән эшли торган автоматик җайланмаларны, шулай ук дистанцион идарәле запорный арматура урнаштыру

– җылылык трассаларын пар казаннарыннан тоташтыру юлы белән җылылык белән тәэмин итүнең тотрыклы системасын булдыру, яисә җылылык белән тәэмин итүнең индивидуаль системаларын куллану.

Әлеге барлык чаралар җирлекнең инженерлык инфраструктурасын яисә аның аерым участокларын реконструкцияләгәндә яисә яңа төзегәндә башкарылырга тиеш. Гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары турында тулырак мәгълүмат тиешле бүлекләрдә бирелгән.

Эре масштаблы гадәттән тыш хәлләр шартларында су белән тәэмин итү системасының тотрыклы эшләвен тәэмин итү чаралары

Су белән тәэмин итү системасына характеристика 2.7.1 п. нигезләү материалларының аңлатма язуыннан гыйбарәт.

Җирлек территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителешне сүндергәндә су тарату машиналарын (цистерналарны) ташу тәлинкәсенә (1,5 км) урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Күчмә чаралар ярдәмендә гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта, эчәргә яраклы суның минималь саны халыкка бирелергә тиеш, ул исәпләүләрдән билгеләнә (1.1.2 п. ВСН ВК4-90):

- Тәүлегенә бер кешегә 31 л.

Шулай итеп, планлаштыру проектының халкын су белән тәэмин итү өчен кирәк булачак:

3.10.3.3 нче таблица

Территория исеме	Чыгыш елы (2018г).		Беренче чират (2025 ел)		Исәп-хисап срогы (2040 ел)	
	Халык саны, кеше	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше	Тәүлеклек запасы, м3
Матюшино АҖ	**161**	**5,64**	**190**	**6,65**	**250**	**7,75**
Матюшино авылы	161	5,64	190	6,65	250	7,75

Искәрмә: 1.Исәпләү эвакуацияләнә торган халыкны, күчеп килүче хезмәткәрләр санын исәпкә алмыйча башкарылган.

2. Халык саны, беренче чиратта, исәп-хисап чорына даими халык һәм икенче торак төзи торган халык керә

Су башняларындагы су күләме, чиста су резервуарлары, шул исәптән, китерелгән исәп-хисап нигезендә гадәттән тыш хәл булган очракта, халыкның суга ихтыяҗын канәгатьләндерергә тиеш.

Гадәттән тыш хәл шартларында аерым сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләрне су белән тәэмин итү күләмнәрен кыскарту мөмкин, бу - радиацияле чыганактан суны махсус чистарту режимнары буенча эшләүче корылмаларга йөкләнешне киметү.

Су белән тәэмин итү системасын үстерү буенча проект тәкъдимнәре 3.8.1. п. да тәкъдим ителде. нигезләү буенча материалларның аңлатма язуы.

Террорчылык актларында халыкны яклау

Террористик актларда халыкны яклау буенча ГОЧС идарә органнарының төп бурычлары түбәндәгеләр:

– терроризм белән бәйле куркынычларны даими анализлау һәм фаразлау, террорчылык эшчәнлеге китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү;

– потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны терроризмнан саклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;

– террорчылык актларын локальләштерүгә һәм алардан килгән зыяннарны бетерү көчләренең һәм чараларының әзерлегендә ярдәм итү.

Террорчылык актлары чагылганда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр буенча гамәлләр

Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарар китерә торган факторларның нәтиҗәләрен йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре түбәндәгеләр:

– гадәттән тыш хәл зонасын тикшерү (биналарның, территорияләрнең, көчләрне һәм чараларны күрсәтү маршрутларының торышы, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү).

– авария-коткару хезмәтләренең, һәлакәттән коткару формированиеләренең көчләрен һәм чараларын гадәттән тыш хәл зонасына кертү;

– авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару;

– зыян күрүчеләрне һәм матди кыйммәтләрне эвакуацияләү;

– хәбәр итү, идарә һәм элемтә оештыру;

– җәмәгать тәртибен тәэмин итү;

– зыян күрүчеләрнең туганнары белән эш;

– өемнәрне сүтү, урынны чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).

Гомумән алганда, террорчылык актларының зур масштаблы нәтиҗәләре вакытында һәлакәт-коткару эшләрен оештыру эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетерү вакытында мондый эшләрне оештыруга охшаш.

Террорчылык куркынычы дәрәҗәләрен билгеләү тәртибе һәм чаралар

шәхеснең, җәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәэмин итү Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

Террорчылык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча халык белән чаралар

Террорчылык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга һәм халыкны аларны бетерү бурычларын хәл итүгә җәлеп итүгә юнәлтелгән халык белән чаралар үткәрү зарур.

Бу чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, торак-эксплуатация предприятиеләре, милиция терәк пунктлары, ГОЧС идарәсе органнары каршындагы вакытлы оператив штаблар җитәкчелегендә постлар, терәк пунктлары эшен оештыруга юнәлтелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз хезмәттәшлектә алар торак сектордагы биналарның һәм корылмаларның, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системаларының торышын контрольдә тотарга, шартлаткыч янгын куркынычы булган предметларны һәм объектларның (юллар һәм транспорт коммуникацияләре янында) ачыкларга, торак булмаган биналарның торышын контрольдә тотарга, контрольдә тотыла торган территориядә гадәттән тыш хәлләр янаганда һәм барлыкка килгәндә җәмәгать тәртибен сакларга, экстремаль ситуациядә ярдәм күрсәтү кирәк булган чикләнгән кешеләрнең исәбен алып барырга тиеш.

3.10.4. Перечень возможных источников чрезвычайной Гадәттән тыш биологик-социаль характердагы вәзгыятьчыганаклар Исемлеге

Лаеш районы территориясендә биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр буларак карала:

особо опасные острые инфекционные болезни авыл хуҗалыгы хайваннары йогышлы авырулары, шул исәптән:котыру,кыргый (төлкеләр); билгесез Себер зәхмәтле күмүләр.лептоспироз, дуңгыз чумасы, кош гриппы;

- котыру, чишмәләр: кыргый тыгыз (төлкеләр);
- Себер язвасыязва, источники: больные животные, неизвестные сибиреязвенные захоронения
- лептоспироз, чума свиней, птичий грипп;

Кешеләрнең йогышлы авырулары булу куркынычы:

- бөер синдромы (ГЛПС) белән геморрагик бизгәк, чыганаклар: тычкан кимерүчеләре (тычканнар, кыр кәҗәләре, вак хомяклар), туляремия чыганаклары: кимерүчеләр һәм куяннар;

- - иксодлы талпан боррелиозы (Лайма авыруы), Чыганаклар: тычкан кимерүчеләр (тычканнар, кыр тычканнары, вак хомячкалар);

- - түләмә (Anthrax), Чыганаклар: с/х хайваннар (мөгезле эре терлек, МРС, атлар, дөяләр, дуңгызлар), Себер җәрәхәте белән авыручылар.

Биологик-социаль характердагы ЧС чыганаклары биологик куркыныч объектлар (үләт базлары, Беккари чокырлары һ.б.), шулай ук йогышлы авыруларның табигый учаклары булырга мөмкин.

Биологик гадәттән тыш хәлләр өчен озак үсеш вакыты, җиңелүләр күренешендә яшерен чор булуы, ныклы характеры һәм булмавы үзенчәлекле.

йоктыруның барлыкка килгән чыганакларының төгәл чикләре, кузгатучыны (токсинны) ачыклау һәм идентификацияләү кыенлыклары.

Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы мәгълүматларына караганда, җирлек территориясендә һәм якын-тирәдәге территорияләрдә үләт базлары юк.

3.10.5. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр мониторингы челтәрләрен колачлау пунктлары һәм зоналары

Гидрометеорологик характердагы вакыйгаларны мониторинглау һәм фаразлау «Татарстан Республикасының гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ДКУ гамәлгә ашырыла.

Җирлек территориясендә «Татарстан Республикасының гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ДКУ объектлары юк.

Мониторинг геологических процессов осуществляются МЭПР РТ и ГУП «Геоцентр РТ».

Социаль-гигиена мониторингы һәм фаразлауны Россиянең санитар-эпидемиологик күзәтчелегенең территориаль органнары гамәлгә ашыра.

Техноген объектларның торышы һәм аварияләр фаразын республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның ТР буенча идарәсе, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары составында күзәтчелек органнары, предприятиеләрдә һәм оешмаларда - предприятиеләрнең һәм оешмаларның сәнәгать куркынычсызлыгы буенча бүлекчәләре башкара.

3.10.6. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү чаралары

Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү, көндәлек идарә органнарына, РСЧС көчләре һәм чараларына һәм халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү сигналларын һәм тиешле мәгълүмат җиткерү.

Лаеш муниципаль районына (алга таба - хәбәр итү системасы) хәбәр итү системасы көчләрнең, элемтә һәм хәбәр итү чараларының, тапшырулар челтәрләренең, элемтә каналларының һәм линияләренең, төрле билгеләнештәге элемтә челтәрләренең һәм муниципаль берәмлек территориясендә булган хәбәр итүнең билгеләнгән сигналларын, шулай ук хәбәр итү системасы абонентларына хәбәр итү сигналларын үз вакытында илтеп җиткерүне тәэмин итә һәм үз эченә ала:

- районның дежур-диспетчерлык хезмәте (бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте) (алга таба-ЕДДС);
- җирле үзидарә органнарының, территориаль органнар бүлекчәләренең һәм хәбәр итү органнарының һәм оешмаларның (алга таба – дежур хезмәтләр) дежур хезмәтләре (вазыйфаи затлар), аларга тәүлек буе хәбәр итү сигналларын кабул итү һәм аларны күрсәтелгән органнар җитәкчеләренә җиткерү йөкләнгән, аларның нинди ведомствога карамавына карамастан, хәбәр итүнең техник чаралары линияләр (каналлар) белән тоташтырылган.

Халыкка экстрен хәбәр итү зоналары исемлеге нигезендә (турыдан-туры барлыкка килә торган тиз үсә торган куркыныч табигый күренешләр һәм техноген процесслар барлыкка килү куркынычы янаган территорияләр) турыдан-туры хәбәр итү зоналары исемлеге нигезендә

Аларда булган кешеләрнең гомере һәм сәламәтлегенә куркыныч янау), 2013 елның 21 ноябрендәге ТР МК карары белән расланды, җирлекнең торак пунктлары халыкка ашыгыч хәбәр итү зонасына эләкми.. №899, җирлекнең торак пунктлары халыкка ашыгыч хәбәр итү зонасына эләкми.

Авыл җирлеге территориясендә Генераль план эшләгән вакытта хәбәр итү системасы (РСУ - сөйләм сирен җайланмалары) юк.

Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының идарә органнарына хәбәр итү идарәнең өлкән органы (үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы һәм оператив элемтә чаралары буенча) идарә органнарын билгеләнгән оператив хәлгә китерүне тәэмин итә торган яисә расланган гамәлләр планы нигезендә оештыру чараларын үткәрүне күздә тоткан алдан билгеләнгән сигналларны (командалар) тапшыру нигезендә гамәлгә ашырыла. Мондый бурычларны хәл итү өчен хәрби командование органнары белән тыгыз хезмәттәшлек оештырыла. ГО ЧС (ГО) идарә органнары вазыйфаи затларына эш урынына килү кирәклеге турында мәгълүматны оператив төстә җиткерү максатында яисә алдан билгеләнгән пунктка җиткерү максатында үзәкләштерелгән хәбәр итү системалары кысаларында хәбәр ителә. Моның өчен алдан билгеләнгән сигнал кулланыла:

"Җыю игълан ителгән".

"Ашыгыч» хезмәтләр, төрле ведомстволар җитәкчеләренә, икътисад объектлары һәм оешмалар җитәкчеләренә хәбәр итү гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында, гадәттән тыш хәлләр масштабларын киметү буенча кирәкле гамәлләр, үз персоналларын яклау буенча чаралар күрү максатыннан, аларга тиз арада мәгълүмат җиткерүгә юнәлтелгән һәм, нигездә, җирле элемтә челтәрләре буенча гамәлгә ашырыла. "Ашыгыч" хезмәтләрнең дежур-диспетчерлык пунктлары, икътисадның потенциаль куркыныч объектлары белән күпчелек очракта ГОЧС идарәсе муниципаль органнарының оператив хезмәтләреннән турыдан-туры бәйләнеш оештырыла. Халыкка хәбәр итү үзәкләштерелгән хәбәр итү системаларын эшкә җигү нигезендә башкарыла. ГТХ барлыкка килү куркынычы турында халыкка хәбәр итүнең гомуми сигналы булып "Барыгызга да игътибар!" дигән сигнал тора, аннары ул аңлату өчен өстәмә мәгълүматны тапшыру челтәре буенча тулыландырыла. Хәбәр итү өчен үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы булдырыла (СЦО).

Халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр иткәндә, телетапшыруТатарстанларның түбәндәге каналлары җәлеп ителергә мөмкин: «Татарстан», «Эфир» ДТРК,«Татарстан Яңа Гасыр».

«Татарстан Яңа Гасыр».

Фаразлана торган һәм килеп чыккан гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат бирү системасы 3.11.6.1 нче рәсемдә, РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2006 елның 29 июнендәге 386 нчы боерыгы нигезендә тәкъдим ителде.

Рәсем 3.10.6.1 фаразланган һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар турында халыкка мәгълүмат бирүне оештыру схемасы.

Рәсемгә кыскартулар кабул ителгән: ОД - оператив дежур; РВ - радиотапшырулар; ТВ - телетапшырулар; ПВ - үткәргеч тапшырулар; УГГ - урам кычкырып сөйләүчеләре; ЦУКС - Кризис ситуацияләрендә идарә итү үзәге; УИСО - Мәгълүмат һәм элемтә идарәсе; ОИПСО - мәгълүмат, пропаганда һәм җәмәгатьчелек белән элемтә бүлекләре.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү системасын оештыру халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру кирәклеге турында хәбәр итү системасын оештыру халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге N 578/365 номерлы боерыгы нигезендә) нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Халыкка һәм территориягә хәбәр итү өчен проект тәкъдим ителә:

- «Лаеш районының ЕДДСка тоташтырылган 7 яңа хәбәр итү системасы объектын, сөйләм сирень җайланмаларын (РСУ-600 тибы) урнаштыруны күздә тотарга, каплату радиусы 1 км кадәр, ГОСТ Р 42.3.01-2014 Гражданнар оборонасы. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Гомуми техник таләпләр ". Җайланма "Марс-Арсенал" программа-аппарат комплексы белән бәйләнештә булырга тиеш. РСУ ның төгәл урынын һәм санын аерым проект белән билгеләргә.

- потенциаль куркыныч объектларда (ПОО) һәм куркыныч җитештерү объектларында (ОПО) локаль хәбәр итү системасын (ЛСО) төзү яисә аларны әзер килеш тоту, бу объектларны I һәм II класслы куркыныч җитештерү объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга керткәндә, аеруча радиация куркынычы булган һәм атом-төш куркынычы булган җитештерүләр һәм объектлар, аварияләрнең нәтиҗәләре аларның территорияләреннән читтә яшәүче яисә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы зоналарда яшәүчеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерә ала торган факторлар, гадәттән тыш зур куркыныч гидротехник корылмалар һәм гидротехник корылмалар, халыкка хәбәр итү системалары таләпләре нигезендә, 7 п. Халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәләр (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы боерыгы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казаларны бетерү һәм табигый коммуникацияләр нәтиҗәләрен бетерү министрлыгы боерыгы нигезендә, 2020 елның 31 июлендә 31 N 578/8. Шул ук таләпләр "2014 - 2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү" дәүләт программасында (раслаулар) булырга тиеш. (ТР МК 2013 елның 2 ноябрендәге 837 номерлы карары белән расланган)ЛСО сигналларны һәм мәгълүматны җиткерүне тәэмин итү өчен билгеләнгән: N 837).

ЛСО сигналларны һәм мәгълүматны җиткерүне тәэмин итү өчен билгеләнгән:

- объект җитәкчеләренә һәм персоналга;
- объект көчләре һәм хезмәтләренә.
- тиешле локаль хәбәр итү системасы гамәлдә булган зонада урнашкан объектлар (оешмаларның) җитәкчеләре (дежур хезмәтләре);
- гражданнар оборонасы эшләре һәм Россия Федерациясе субъекты, шәһәр, шәһәр гадәттән тыш хәлләр буенча идарә органнарының оператив дежур хезмәтләре;
- локаль хәбәр итү системасы гамәлдә булган зонада яшәүче халык. 1 һәм 2 класслы куркыныч җитештерү объектларында ЛСО төзү һәм гидротехнических сооружений 1 һәм 2 сыйныфлар 1 һәм 2 класслы куркыныч җитештерү объектларында ЛСО 1998 елның 12 февраленнән N 28-ФЗ "Гражданнар оборонасы турында"гы N 1997 елның 21 июленнән N 117-ФЗ "Гидротехник корылмаларның иминлеге турында"гы карары, 1993 елның 1 мартыннан Россия Федерациясе Министрлар Советы - Хөкүмәте карары.1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль законнар белән регламентлана .

һәм территорий от чрезвычайных ситуаций

природного и техногенного характера", от 12 февраля 1998 года N 28-ФЗ "О гражданской обороне", от 21 июля 1997 года N 117-ФЗ "О безопасности гидротехнических сооружений", Постановлением Совета Министров - Правительства Российской Федерации от 1 марта 1993 г. N 178 "О создании локальных систем оповещения в
районах размещения потенциально опасных объектов".

Локаль хәбәр итү системасының гамәлдә булган зонасы чикләре булып Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган зарарлы факторларның территория (зоналар) чикләре, I һәм II класслы хәвефлелектәге куркыныч җитештерү объектларындагы, аеруча радиацияле куркыныч һәм атом-төш куркынычы булган производстволардагы һәм объектлардагы аварияләрдән,

гидротехник корылмаларда гадәттән тыш югары куркыныч һәм гидротехник корылмаларда гадәттән тыш зур куркыныч янаган урыннардан һәм халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерә ала торган зарарлы факторларның чикләре тора.

алар территорияләреннән читтә яшәүче яисә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы (югары куркыныч гидротехник корылмалар һәм югары куркыныч гидротехник корылмалар өчен - түбәнге бьефта, объектлардан 6 км ераклыкта су басу зоналарында) 7 п. таләпләр нигезендә халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмә (Россия ФедерацНижняяиясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының һәм Россия Федерациясе цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге 578/5 номерлы боерыгы белән расланган).

ЛСО санын аерым проект белән билгеләргә, чөнки башлангыч мәгълүматларда ПОО классы турында мәгълүмат, ОПО һәм аларның классы турында мәгълүмат, җирлек территориясендә ЛСО барлыгы турында белешмәләр күрсәтелмәгән.

Потенциаль-куркыныч объектны төзүнең якынча схемасы 3.10.6.2 нче рәсемдә күрсәтелгән.

Яңа РСУ урнашканда торак пункт территориясен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк.

РСУның якынча урнашу урыны график материалларда күрсәтелгән, РСУның төгәл урнашуы аерым проект белән билгеләнгән.

Биналарны һәм корылмаларны, шул исәптән күп фатирлы торак йортларны проектлаганда һәм төзегәндә халыкка хәбәр итү системалары буенча 134.13330.2012 "Биналар һәм корылмаларның электр элемтәсе системалары. Проектлауның төп нигезләмәләре»

Муниципаль берәмлекләрнең техник җайланмаларын аудио -, аудиовизуаль һәм башка хәбәрләрне кабул итү, эшкәртү һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы техник җайланмаларны гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында яисә килеп чыгу турында, мондый хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм халыкны саклау ысуллары белән бәйләү мөмкинлеген күздә тотырга кирәк.

Заманча мәгълүмати технологияләр, электрон һәм басма МАССАКҮЛӘМ мәгълүмат чараларын халыкка гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы яки килеп чыгу куркынычы, мондый хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм саклану ысуллары турында үз вакытында һәм гарантияле хәбәр итү өчен кулланырга кирәк.

Хәбәр итү системасын беренчел актив чараларга кертергә мөмкин, аларны активлаштырганда халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл ителә. Нәкъ менә үз вакытында хәбәр итү һәм янауның чын характеры турында мәгълүмат җиткерү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, паник имеш-мимешләр барлыкка килүгә комачаулый, алар теләсә нинди характердагы гадәттән тыш хәл белән чагыштырганда тискәре нәтиҗәләргә китерергә сәләтле.

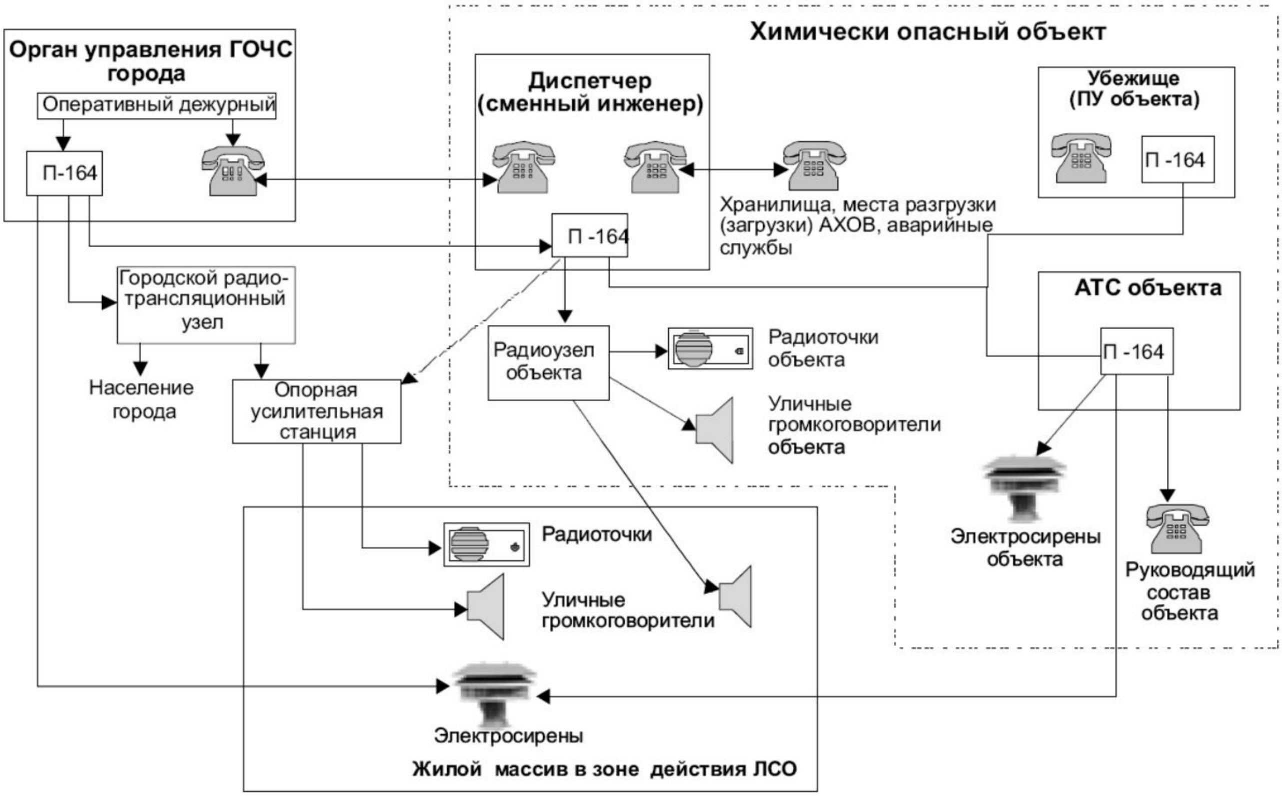

Рәсем 3.10.6.2. Химик куркыныч объект мисалында ЛСО төзүнең якынча схемасы

Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чаралары сыйфатында түбәндәгеләрне куллануны оештыру максатка ярашлы булыр:

– кәрәзле элемтә челтәрләре;

– кычкырып сөйләүче аппаратура;

– гадәттән тыш хәлләр турында ашыгыч хәбәрләрне тапшыру программасына автоматик рәвештә күчереп куелган транспорт чараларында автомагнитол;

– шартлы сигналлар һәм кыска мәгълүмат хәбәрләрен тапшыруны тәэмин итә торган автоном туклану белән югары куәтле тавыш нурланышлары;

– телерадиотапшырулар челтәре (цифрлы тапшыруларга күчүне исәпкә алып);

– ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының рәсми сайтында ашыгыч мәгълүмат урнаштыру юлы белән, шулай ук республиканың Төп Интернет-ресурсларының яңалыклар һәм эзләү порталларында Интернет челтәренә хәбәр итү;

– мобиль мәгълүмат чаралары;

– кычкырып сөйләүче элемтә белән оператив хезмәтләр автомобильләре,

– тавыш-сөйләшү элемтәсе модуле куелган пилотсыз очу аппаратлары.

Тикшеренүләр күрсәткәнчә, көн дәвамында хәрәкәтләнүче кешеләрнең даими агымы халыкның күп өлешен тәшкил итә, ягъни көн дәвамында кешеләрнең күпчелеге мәгълүмат кабул итү чараларыннан аерылган (телефон, радио, телевизор, компьютер, радионокта). Шул ук вакытта элемтәнең кәрәзле челтәрләрен үстерү халыкка массакүләм хәбәр итү бурычын шәһәрдә һәм шәһәр читендәге зонага бәйсез рәвештә хәл итү мөмкинлеге турында сөйләргә мөмкинлек бирә.

Кәрәзле телефон - элемтә һәм цифрлы мәгълүмат алмашуның, радио һәм телевидение сигналлары кабул итүнең, Интернетка чыгуның универсаль чарасы. Боларның барысы да кәрәзле телефонны хәбәр итүнең төп индивидуаль чараларының берсе сыйфатында төрле характердагы гадәттән тыш хәлләрдә илнең күпчелек халкына мәгълүмат бирү мөмкинлеген бирә.

Барлык заманча автомагнитолларның RDS (Radio Data System) махсус режимы бар - яки мәгълүмат тапшыру системасы, аның буенча радиотапшырулар станцияләре мәгълүмати хәбәрләр тапшыра. RDS режимы Россиянең күпчелек радиостанцияләрен куллана.

Моннан тыш, РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы Татарстанда халыкка ЧС - Cell Broadcast (Широковещательная передача) турында хәбәр итү системасын кертү буенча сынау зонасын кертергә планлаштыра, ул билгеле бер географик өлкәдә кәрәзле телефонга кичекмәстән илтеп җиткерү өчен билгеләнгән.

Татарстан Республикасында бердәм коткару хезмәтенең «112»номеры эшли. «112».

Магистраль торбаүткәргечләрдә авария булган очракта халыкка хәбәр итүне оештыру гаять катлаулы проблема булып тора, чөнки ягулыкны транспортлауның бөтен маршруты буйлап хәбәр итү системасын төзергә мөмкин түгел. Суүткәргечләр су һәм автомобиль юлларын кисеп үтү сәбәпле дә куркыныч.

Беренче чиратта азык-төлек үткәргечләргә хезмәт күрсәтүче персонал хәбәр ителергә тиеш; азык-төлек продуктлары үткәргеченә якын урыннарда ятучы торак пунктлар; трасса янында очраклы гына азык-төлек үткәргечләре булган кешеләр. Калган торак пунктларга хәбәр итү өчен продукт үткәргеченең дежур диспетчерыннан алынган мәгълүмат буенча җирле территориаль хәбәр итү системасы эшкә җәлеп ителергә тиеш.

Хезмәт күрсәтүче персоналга хәбәр итү өчен хезмәт һәм технологик бәйләнешне оештыру өчен азык-төлек үткәргеч яки радиорелей элемтә линияләре кулланыла. Диспетчерларга ашыгыч хәбәр итү өчен трассадан хезмәт күрсәтүче персоналның радиоэлемтә чаралары кулланыла. Һәлакәт турында беренче мәгълүмат азык-төлек үткәргечнең нормаль эш режимын күзәтүче автоматика чаралары буенча дежур диспетчерга килә, ә алга таба төгәл урын һәм килеп чыккан хәлнең масштабы турында төгәлрәк мәгълүмат линияле хезмәт күрсәтү персоналыннан килә.

Продукт үткәргече мисалында хәбәр итү системасын төзү варианты 3.10.6.3 рәсемдә тәкъдим ителде

Россия Федерациясендә гражданнар һәм оешмалар тарафыннан югары әзерлек яки гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә үтәлүе мәҗбүри булган үз-үзеңне тоту кагыйдәләре гамәлдә (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 2 апрелендәге 417 номерлы карары нигезендә).

Күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә гадәттән тыш хәл барлыкка килү яки килеп чыгу куркынычы турында хәбәр итү сигналын һәм (яисә) ашыгыч мәгълүмат алганда гражданнарга килеп чыгу яки килеп чыгу куркынычы янаганда гамәлләр алгоритмы турындагы мәгълүматны кичекмәстән тыңларга кирәк.

һәркем файдалана алырлык мәҗбүри телеканалларны һәм (яисә) радиоканалларны трансляцияләү кысаларында тапшырыла торган гадәттән тыш хәл, яисә хәрәкәтчән радиотелефон элемтәсе челтәре буенча кыска текстлы хәбәрләр белән танышу. Мондый мәгълүмат белән танышу мөмкин булмаса, граждан муниципаль берәмлекнең бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенә йә «112» ашыгыч оператив хезмәтләрен чакыруның бердәм номеры буенча мөрәҗәгать итәргә тиеш.

Шулай ук кагыйдәләрдә гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы янаган территориядә югары әзерлек яки гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә гражданнарның бурычлары да язылган.

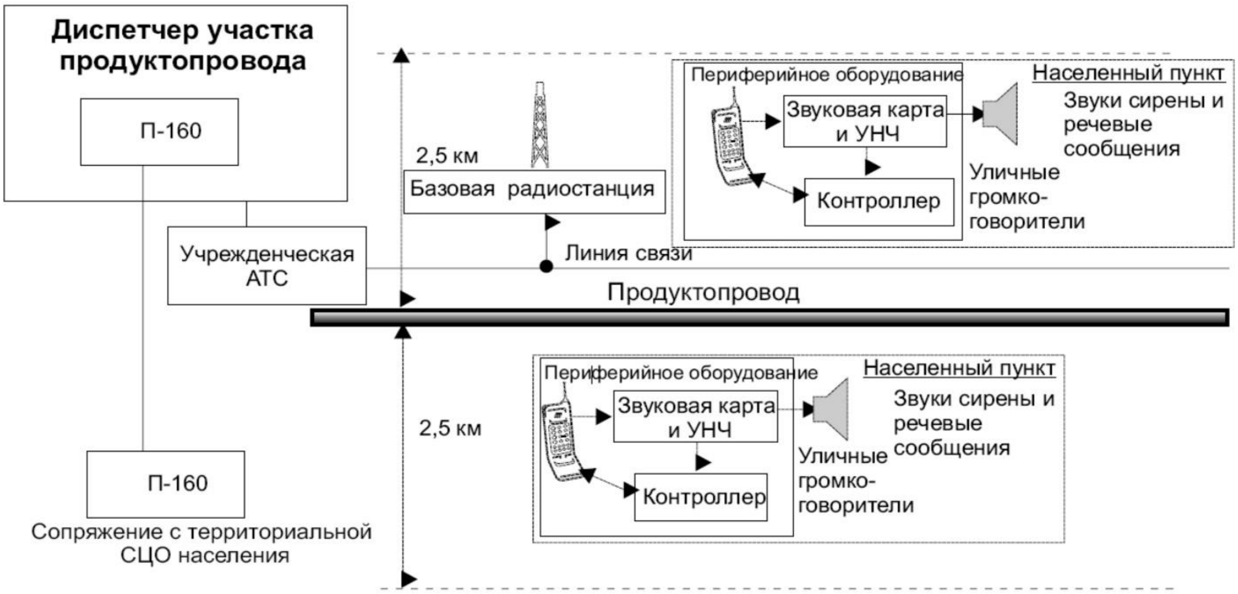

Рәсем 3.10.6.3. Продуктүткәргечтә хәбәр итү системасын төзү схемасы

3.10.7. Коткару формированиеләре

Для проведения работ по ликвидации чрезвычайных ситуаций һәм Гадәттән тыш хәлләр вакытында җәлеп ителергә мөмкин:

- янгын бүлекләре;
- штатлы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
- сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
- башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук республика составына керүче республиканың һәм муниципаль берәмлекләрнең инженерлык техникасы, предприятиеләре һәм оешмалары җәлеп ителергә мөмкин.

Татарстан Республикасында 2005 елның 29 декабрендәге ТР Законы кабул ителде. "Татарстан Республикасы һәлакәттән коткару хезмәтләре һәм һәлакәттән коткару формированиеләре турында" 134-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Әлеге Законны җайга салу предметы булып оешманың һәм эшчәнлекнең гомуми оештыру-хокукый һәм икътисадый нигезләрен билгеләү тора

ТР авария-коткару хезмәтләре һәм авария-коткару формированиеләре, бу өлкәдә республика дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, шулай ук табигать һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә катнашучы предприятиеләр, учреждениеләр, оеҖирлешмалар, крестьян (фермер) хуҗалыклары, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге башка юридик затлар, иҗтимагый берләшмәләр, вазыйфаи затлар һәм гражданнар арасында хезмәттәшлек тәртибе; ТР коткаручыларын хокукый һәм социаль яклау өлкәсендә дәүләт сәясәте нигезләре, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә катнашучы башка гражданнар һәм аларның гаилә әгъзалары.

Лаеш районы 2 нче зона эзләү-коткару отряды җаваплылыгы зонасына керә.

Гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү көчләре даими әзерлек көчләреннән һәм чараларыннан (штат объект формированиеләре һәм оешмаларның һәм учреждениеләрнең махсус бүлекчәләре), Гражданнар оборонасы оешмаларының, хәрби частьләрнең бүлекчәләреннән тора.

Көч һәм чаралар төркеме беренче, икенче эшелон һәм көчтән тора.

Беренче эшелонга даими әзерлек көчләре һәм чаралары, әзерлек вакыты 30 минутка кадәр керә.

Икенче эшелонга Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы бүлекчәләренең, Эчке эшләр идарәсе, хәрби бүлекчәләрнең көчләре һәм чаралары керә. 24 сәгатькә кадәр әзерлек срогы.

ЧСны бетерү көчләрен кертү гамәлдәге юллар буенча күздә тотыла.

Территориаль штаттан тыш авария-коткару формированиеләре РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2014 елның 18 декабрендәге 701 номерлы боерыгы нигезендә "Гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр төзүнең типтагы тәртибен раслау турында" 2014 елның 18 декабрендәге 701 номерлы боерыгы нигезендә төзелә. “Гражданнар оборонасы турында” Федераль законга I һәм II класслы хәвефлелектәге куркыныч җитештерү объектларын, аеруча радиация куркынычы булган һәм атом-төш куркынычы булган производстволарны һәм объектларны эксплуатацияләүче оешмаларга, гадәттән тыш югары куркынычның гидротехник корылмаларына һәм гидротехник корылмаларына үзгәрешләр кертү турында”гы 2019 елның 1 маендагы 84-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы рәвештә, мобилизация биремнәре (заказлары) булмаган һәм федераль башкарма хакимият органының гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмин итә торган оешмалар исемлегенә кермәгән оешмалардан тыш, гражданнар оборонасы буенча төбәк һәм җирле дәрәҗәдәге чараларны үтәүне тәэмин итүче оешмалардан тыш, штаттагы һәлакәт-коткару формированиеләрен төзиләр һәм әзер хәлдә торалар.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен көчләр һәм чаралар төркеме Лаеш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе карары белән төзелә. Төркемнең составы һәм саны һәр конкрет очракта билгеләнә һәм гадәттән тыш хәлнең характерына һәм масштабына бәйле.

Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан коткару формированиеләре исемлеге нигезендә җирлектә янгын сүндерү-коткару часте урнашкан, 3.10.7.1 нче таблица

3.10.7.1 нче таблица.

№ тб	Авария-һәлакәт атамасы коткару формированиесе	Адрес	Гамәлгә куючылар	Саны. составы: барлыгы/коткаручылар
1	«7» ФДКУ 120 нче ПСЧ Татарстан Республикасы буенча ОФПС	Лаеш р-н, Боровой Матюшино, Садовая ур., 8, тел. (843)267-02-53 Боровой Матюшино, Садовая ур., 8, тел. (843) 267-02-53	ГО, ЧС эшләре буенча Россия Федерациясе министрлыгы һәм стихияле бәла-казаларның нәтиҗәләрен бетерү41/36 стихияле бәла-казаларның нәтиҗәләрен бетерү	41/36

3.10.8. Индивидуаль яклау

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә проектлана торган территория мөмкин булган химик зарарлану зонасына керми, радиоактив зарарлану мөмкин.
Шуңа күрә халыкны шәхси саклану чаралары белән тәэмин итү зарурлыгы юк.

3.10.9. Эвакуацияләү буенча аралар по организации эвакуации . Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә эвакуация чараларын оештыруның гадәттән тыш хәл шартларында, хәрби вакыт шартларында кебек.

условиях ЧС, так и в условиях военного времени в основном аналогична.

Башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә җирлек территориясе мөмкин булган химик зарарлану, радиоактив зарарлану, мөмкин булган җимереклекләр һәм катастрофик су басу зоналарына эләкми.
Су басу (су басу) ихтималы зоналарына эләгүче Татарстан Республикасы ТатарстантоТатарстанрак пунктлары исемлеге нигезендә язгы ташу чорында (2019 елның 16 февралендәге ТР МК күрсәтмәсе нигезендә). №301-р) җирлекнең торак пунктлары су басу (су басу) өчен мөмкин булган зоналарга эләкми, шул ук вакытта җирлек территориясендә су басу процесслары барлыкка килергә мөмкин.

Җирлектә куркыныч табигать процесслары һәм күренешләр зоналары ачыкланды, территория торбаүткәргеч транспорты объектларында аварияләрдә куркыныч булган зоналарга эләгә, территориядә югары басымлы газ белән тәэмин итү челтәрләре урнашкан, алар «куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать куркынычсызлыгы турында «Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» №170-ФЗ Федераль закон нигезендә куркыныч җитештерү объектларына керә, куркыныч матдәләрне транспортлаганда гадәттән тыш хәлләр булырга мөмкин.
Шулай итеп, җирлек территориясеннән халыкны алдан кисәтүне һәм ашыгыч рәвештә саклауны күздә тотарга кирәк.

Кисәтү (алдан алдан) – потенциаль куркыныч объектларда запроект авариясе яки һәлакәт нәтиҗәләре булган табигый бәла-казалар килеп чыгуның югары ихтималы турында дөрес мәгълүмат алганда халыкны гадәттән тыш хәлләр зоналарыннан эвакуацияләү.

Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан яки халыкның нормаль яшәешен тәэмин итү кагыйдәләрен бозу очрагында халыкны эвакуацияләү. (Гражданнар яклавы: 4 томда Энциклопедия. Т.IV (өченче басма, эшкәртелгән һәм өстәмә); гомуми редакция В.А.Пучкова / МЧС России. Пучкова / Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы. М.: ВНИИ ГОЧС ФДБУ (ФЦ), 2015).

яклау ысулы белән.

Эвакуация һәм аны уздыру сроклары халыкның куркыныч зонасында калган ЧС масштабларына, транспорт һәм башка җирле шартларга бәйле.

Җирлектә Матюшино авылыннан урман янгыннарына һәм урман кишәрлекләре белән чиктәш оешмаларга янаган эвакуацияне карарга кирәк. Эвакуация эваконаселения кабул итүнең расланган пунктына билгеләнгән маршрут буенча гамәлгә ашырылырга тиеш.

Эвакуацияне үткәрү вариантларын сайлау куркынычның таралу масштабларына һәм характерына, аны тормышка ашыру фаразының дөреслегенә, шулай ук зарарланучы йогынтылар зонасында урнашкан җитештерү объектларын хуҗалык кулланылышы перспективаларына бәйле рәвештә билгеләнә.

Эвакуацияне үткәрүгә карар кабул итү өчен нигез булып кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау булу тора, ул һәр төр куркыныч критерий буенча алдан билгеләнгән критерийлар буенча бәяләнә.

Эвакуация, кагыйдә буларак, территориаль-җитештерү принцибы буенча үткәрелә.

Билгеле бер очракларда эвакуация территориаль принцип буенча, ягъни эвакуация игълан ителгән вакытка халыкның урнашу урыннарыннан турыдан-туры эвакуацияләнә.

Эвакуация ысуллары һәм аны үткәрү сроклары гадәттән тыш хәл масштабларына, халыкның куркыныч зонада калган санына, транспорт булуга һәм башка җирле шартларга бәйле.

В безопасных районах эвакуированное население находится до особого распоряжения, в зависимости от обстановки.

Планлаштыру, Оешма һәм проведение эвакуации Халыкны оештыру һәм эвакуацияләү турыдан-туры эвакуация органнарына, ГОЧС идарә органнарына йөкләнә. Теркәлүче эвакуация СЭП һәм ПЭП җәелдерү белән гамәлгә ашырыла, аларның урыны зоналар куркынычлыгы күләмнәреннән чыгып билгеләнә.
опасности.

Гадәттән тыш хәл барышында зыян күргән кешеләрне коткару өчен медицина ярдәме чаралары уздырыла. Гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта, яралыларны кабул итү өчен койкалар фонды булган медицина учреждениеләрен файдалану күздә тотыла.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, тыныч заманның кризислы хәлләре барышында, бигрәк тә сугыш вакытында, күп санлы халыкның куркынычсыз районнарга күчеше мөмкин. Сүз халыкның миграциясе һәм качакларның миграциясе турында бара. Бу очракта качакларны теркәү һәм аларның тормышын тәэмин итү мәсьәләләрен оператив хәл итү дәүләт хакимияте органнары бурычы булып тора.

3.10.10. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы мәгълүматлары буенча, җирлек территориясендә янгын саклау бүлекчәләре урнашкан, 3.10.1 нче таблица.

3.10.1 нче таблица

Янгын сүндерү бүлеге аталышы, ведомство карамагы	Дилокация урыны	Янгын сүндерү техникасы тибы исәп-хисап / резервта
Федераль янгынга каршы хезмәт		
«Татарстан Республикасы буенча 7 ОФПС» ПЧ-120	Матюшино авылы ., Садовая ур.,8 й. 8 й.	АЦ-7,5 АЦ-5,5-40/ -

Янгын сүндерү депосыннан Матюшино авылындагы иң ерак нокталарга кадәр якынча йөрү маршрутлары 3.11.10 нчы рәсемдә китерелгән.

Янгын депосыннан «Яшел бор» ял базасына кадәр ераклык якынча 6,5 км тәшкил итә, «Якты алан» СТ ына кадәр якынча 5 км. Хәрәкәт сәгатенә 40 км тизлек белән барганда, беренче бүлекчәнең чакыру урынына килү вакыты якынча 10 минут тәшкил итәчәк (ял базасына кадәр).

"Яшел бор") һәм 8 минут ("Якты алан" СТ ка кадәр), бу 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы "Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турындагы техник регламент" федераль законы таләпләренә туры килә.

Халыкның проект санын, шулай ук торак пунктларның проект мәйданын исәпкә алып, янгын сагының өстәмә бүлекчәсен төзү таләп ителми.

Җирлекләр һәм торак пунктлар территорияләрендә янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлегендә билгеләнде.

Аерым алганда, Янгынга каршы режим кагыйдәләре нигезендә түбәндәге чараларны үтәү зарур:

- Материаллар, чүп-чар, үләннәр һәм башка калдыкларны, җиһазлар һәм тарлар, биналар һәм корылмалар, шул исәптән вакытлыча, учаклар үрчетү, ачык ут (мангаллар, эсселек һ.б.) кулланып ризык әзерләү һәм калдыкларны һәм тарларны яндыру өчен биналар, корылмалар һәм корылмалар арасындагы янгынга каршы араларны куллану тыела;

- урманчылыклар белән чиктәш, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында 1,5 метрдан да ким булмаган киңлектәге янгынга каршы минераллаштырылган янгынга каршы саклагыч полосалар, янгынга каршы ераклыклар булдыру, җәйге чорда коры үсемлекләрне, порослаларны, куакларны алу (җыю) һәм табигый янгыннар вакытында ут таралуны кисәтә торган башка чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар янгын сүндерү максатларында торак пунктларга һәм су чыганакларына үтүгә комачауларга тиеш түгел;

-

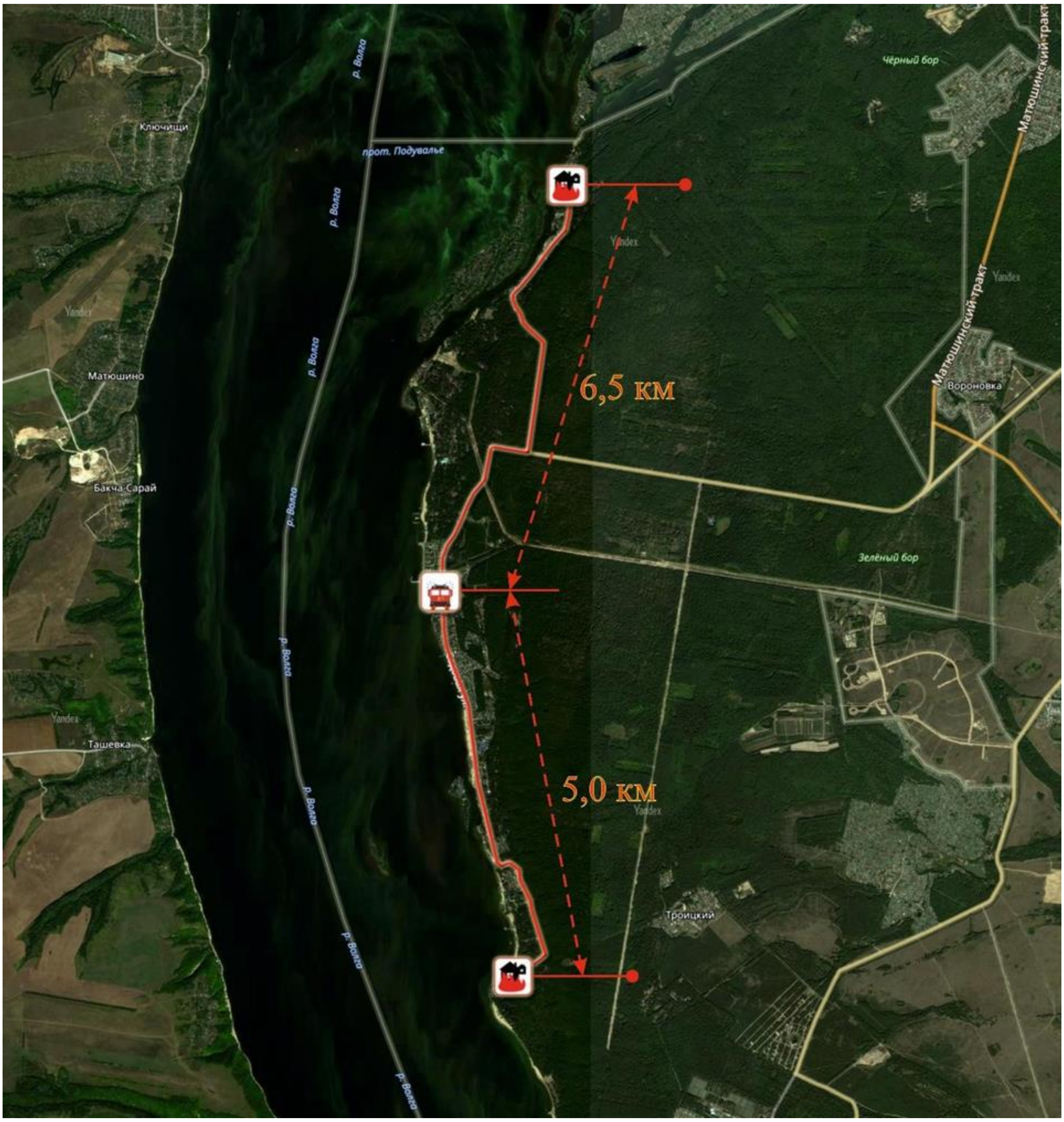

Рәсем 3.10.10. *Янгын сүндерү бүлекчәсе юлларының иң ерак нокта634ларга кадәр якынча маршрутлары.*

- төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару, янучан материаллар, чүп-чар, көнкүреш калдыкларын, шулай ук агач, төзелеш һәСтроительнаям башка янучан материаллар калдыкларын җыю өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы аралардан файдалану тыела;

- Җирлешәһәр һәм авыл җирлекләренең, шәһәр һәм муниципаль округларның, шәһәр эчендәге районнарның җирле үзидарә органнары янгын сүндерү максатларында янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларын янгын сүндерү максатларында, шулай ук елның теләсә кайсы вакытында торак пунктларда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларыннан суны "Янгын куркынычсызлыгы турында" Федераль законның 19 статьясы нигезендә җыю өчен

шартлар тудырыла;

- торак пунктлар, бакчачылык территорияләре булган очракта

шулай ук саклау буенча башка объектларда яисә алар тирәсендә (200 метр радиуста) табигый яисә ясалма су чыганаклары (елга, күл, бассейн, градирня һ.б.) аларга карата 12 метрдан да ким булмаган күләмдәге каты өслекле подъездлар (пирслар) төзелергә тиеш, моңа елның теләсә кайсы вакытында янгын сүндерү автомобильләре һәм су алу урыннары урнаштыру өчен, торак пункт, саклау объекты территориясе һәм андагы биналар һәм корылмалар янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганаклары белән тәэмин ителгән очраклар керми. Булган сулыкларда янгынчылар пирсы булдыру тәкъдим ителә. Янгын сүндерү пирсларының төгәл урынын һәм санын билгеләргә.

Су асты манаралары елның теләсә кайсы вакытында янгын сүндерү техникасы белән су алу өчен җайлаштырылган булырга тиеш. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су запасының хуҗалык һәм җитештерү максатлары өчен куллану рөхсәт ителми. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су башнясын өзлексез энергия белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең автоном резерв чыганаклары каралган (53 п. Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләре, раслаулар. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары белән)

Матюшино авылы урман янгыннары куркынычы янаган торак пунктларга карый, Татарстан Республикасы Торак пунктлары исемлеге нигезендә, урман янгыннарына куркыныч янаган торак пунктларга (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 27 мартындагы карары белән раслап) карый. N 178).

«Ветеран-15» ДНП, «Яшел Бор» 3 нче ДНТ, «6 нчы сугыш һәм хезмәт ветераннарының ял базасы» ДНТ, «Ветеран-10» ДНТ, «Липки» ДНТ, 2 нче «Наратлык» сугыш һәм хезмәт ветераннары ДНТ, «Нептун» ДНТ, «Лес» ДНТ, СНТ

“Сатурн”, “Полянка” СНТ, “Миляш” ДНТ урман кишәрлекләре белән чиктәш бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерциячел булмаган берләшмәләренә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 27 мартындагы карары нигезендә карыйлар. N 178.

“Юнитур” туристик-туган якны өйрәнү лагере, “Яшел бор” спорт-савыктыру лагере балаларның ялын оештыручы оешмаларга һәм урман кишәрлекләре белән чиктәш сәламәтләндерүне оештыручы оешмаларга керә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 27 мартындагы карары нигезендә. N 178.

Урман янгыннарын сүндерү эшләре белән җитәкчелек итүне оештыру максатларында; урман янгыннары аркасында килеп чыккан урманнарда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү; урман янгыннарын сүндерү эшләрен башкарганда ведомствоара багланышлар оештыру РФ Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының 2014 елның 8 июлендәге 313 номерлы "Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында" Боерыгы чыгарылган.

Шулай ук янгынга каршы тышкы су белән торак йортларны да җиһазлау зарур.

Янгын сүндерү максатларында җирлекнең торак пунктларын «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, Татарстан Республикасында су объектларында кешеләрнең янгын куркынычсызлыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итү» дәүләт программасы нигезендә күчерелмә яисә күчмә янгын сүндерү мотопомпасы усадьбалары санына бәйле рәвештә тәэмин итәргә кирәк.

2014-2024 еллар».

Биналарда һәм корылмаларда янгыннарны кисәтү өч төп юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла: конкрет биналар һәм корылмалар өчен янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен эшләү, эксперт бәяләмәсе һәм тайпылышсыз үтәү; янгынга каршы мониторинг, сигнализация, җиһазларны авария хәлендә сүндерү буенча автоматлаштырылган чараларны максималь киң куллану; дәүләт янгын сүндерү хезмәте эшчәнлегенең оештыру һәм матди-техник базасын ныгыту.

Мөмкин булган янгынны бетергәндә һәм коткару эшләрен башкарганда янгын сүндерү бүлекчәләренең куркынычсызлыгы конструктив, күләмле-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру чаралары белән тәэмин ителергә тиеш:

– янгын сүндерү юлларын һәм янгын сүндерү техникасы өчен функциональ юллар һәм подъездлар белән берләштерелгән юллар төзү;

– янгын сүндерү бүлекчәләре хезмәткәрләрен түбәгә һәм бинаның катларында эчке баскыч күзәнәкләре буенча күтәрүне тәэмин итү;

– тышкы һәм эчке янгын сүндерү максатларына су чыгымын исәпләү белән тәэмин итү,

– бинаны янгын сүндерү отсекларына бүлү.

Территориядә янгын барлыкка килгәндә кешеләрнең иминлеге бинаны проектлаганда кирәкле күләм-планлаштыру карарларын үтәү исәбенә гамәлгә ашырыла 4.130.2013 "Янгынга каршы яклау системалары объектларда янгынны саклау объектларында янгынны күләм-планлаштыру һәм конструктив карарларга таләпләр таралуны чикләү" нигезендә.

123-ФЗ номерлы «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» Федераль законның 53 маддәсе таләпләренең берсе, ГОСТ 12.1.004-91*

"Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр" кешеләрнең үз вакытында һәм каршылыксыз эвакуацияләнүен оештыру.

Барлык биналарга керү юлларының, автомобиль юлларының буш булуын, ә тупик юлларның транспортны борылу өчен мәйданчыклары булуын, территориянең янгын гидрантларының норматив саны белән тәэмин ителүен, ә челтәрдә тиешле басым булуын алдан күрергә кирәк;

Икътисад объектларында түбәндәгеләрне күздә тотарга кирәк:

– норматив документация таләпләре нигезендә объектларны автомат рәвештә ачыклау һәм янгын сүндерү системалары белән җиһазлау;

– объектлар территориясен җиңел яна торган материаллардан, аз кыйммәтле яна торган корылмалардан (сарайлар, коймалардан чистарту);

– биналардан һәм корылмалардан янгынга каршы аермаларны үтәү, янгыннарны сүндерү яки локальләштерү чорында янгын көчләрен һәм чараларын маневрлау өчен шартлар тудыру;

– су һәм ясалма сулыклар белән янгынга каршы махсус резервуарлар төзү;

– конструкцияләрнең ут төрлелеген арттыру, махсус янгынга каршы киртәләр булдыру.

Халыкка янгын куркынычсызлыгы таләпләрен төгәл үтәргә кирәк.
Тиешле территорияләрдә янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда Россия Федерациясе норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары һәм янгын куркынычсызлыгы буенча муниципаль хокукый актлар тарафыннан янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр билгеләнә, шул исәптән халыкны торак пунктлардан читтә янгыннарны локальләштерү өчен җәлеп итүне, гражданнар тарафыннан урманнарга баруны тыюны, торак пунктларның чикләреннән читтә урман һәм башка янгыннарны торак пунктлар җирләренә таратуга комачаулаучы өстәмә чаралар күрүне (торак пунктлар чикләре буенча янгынга каршы аермаларны арттыру, янгынга каршы минеральлаштырылган полосалар булдыру һәм мондый чаралар) күздә тота.

"Территориянең инженер җиһазлары" бүлеге нигезендә бөтен территориядә су белән тәэмин итүнең берләштерелгән хуҗалык-янгынга каршы системасы проектланган.

Тышкы янгын сүндерү су үткәрү челтәрендә урнаштырылган янгын гидрантларыннан (һәр 100-150 метр) гамәлгә ашырыла. Биналарда янгын сүндерү гидрантларының урынын билгеләү өчен янгын гидрантлары күрсәткечләре билгеләнә.

ГОМУМИ ТӘКЪДИМНӘР (НӘТИҖӘЛӘР)

ГО ЧС буенча йогынтының билгеләнгән зоналарында төзелешне проектлаганда норматив таләпләрне үтәү гадәттән тыш хәл килеп чыгуын максималь рәвештә булдырмый калырга, ә гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта наносим зыянны максималь киметергә һәм кеше югалтуларын, гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыянны бетерү чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

3.10 таблица

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары, гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чаралар атамасы	Чара төре	Үлчәү графигы	Егәрлеге	Гамәлгә ашыру вакыты		Чара чыганагы
							1 чират	Исәп-хисап вакыты срок	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕКТӘГЕ) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Авыл җирлеге территориясе җирлегендә	Сөйләм сиренасын урнаштыру (РСУ)урнаштыргычы	хәбәр итү системасы булдыру хәбәр итү	Урнаштыруга планлаштырылган урнаштыру	данә	7	+	+	Генераль план план
2	Авыл җирлеге территориясе	Локаль хәбәр итү системасы	Белдерүнең локаль системасын булдыру	Урнаштыруга планлаштырылган	данә	1	+	-	«2014 - 2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында эшләүләрне куркынычсызлыгын тәэмин итү» дәүләт программасы (раслаулар). ТР МКның 2013 елның 2 нче ноябрендәге карары белән N837

4. ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР

4.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге территориясеннән файдалану балансы

Территория исеме	Гамәлдәге нигезләмә (2022г).		Исәп-хисап срогы (2045 ел)	
	га	%	га	%
Матюшино авыл җирлеге территориясенең гомуми мәйданы, шул исәптән:	**8574,6562**	**100**	**8574,6562**	**100**
Торак пунктлар территориясе, шул исәптән:	191,8687	**2,23**	207,3663	**2,42**
Матюшино авылы	191,8687	**2,23**	207,3663	2,42
Индивидуаль торак йортлар (торак пункт урыныннан читтә) төзү зонасы пункта)	**0**	**0,00**	**0,18**	**0,00**
Иҗтимагый-эшлекле зоналар	***1,40***	**0,02**	***0,23***	**0,00**
Күпфункцияле иҗтимагый-эш зона	0,23	0,00	0,23	0,00
Махсуслаштырылган иҗтимагый зона төзелеш	1,17	0,01	0	0,00
Җитештерү зоналары, инженер һәм транспорт инфраструктурасы зоналары	***85,93***	**1,00**	***139,85***	**1,63**
Җитештерү зонасы	1,37	0,02	1,37	0,02
Транспорт инфраструктурасы зонасы	83,27	0,97	137,19	1,60
Инженерлык инфраструктурасы зонасы	1,29	0,02	1,29	0,02
Авыл хуҗалыгы файдаланылу зоналары .	***9,11***	**0,11**	***8,77***	**0,10**
Авыл хуҗалыгы файдаланылу зоналары .	0,62	0,01	0,51	0,01
Бакчачылык яисә яшелчәчелек зонасы коммерцияле булмаган ширкәтләр	8,48	0,10	8,26	0,10
Рекреация билгеләнешендәге зоналар	***4622,40***	**53,91**	***4551,27***	**53,08**
Ял итү зонасы	350,06	4,08	348,77	4,07
Урманнар зонасы	4272,34	49,83	4202,50	49,39
Махсус билгеләнештәге зоналар	***2,32***	**0,03**	***2,32***	**0,03**
Зиратлар зонасы	2,32	0,03	2,32	0,03
Акваторияләр зонасы	**3675,26**	**42,86**	**3654,63**	**42,62**
Башка зоналар	**30,7605**	**0,36**	**25,5537**	**0,30**

4.2 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге генераль планының төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Чыгыш елы(2022 ел) (2022 ел)	Беренче чират(2030.) (2030 ел)	Исәп-хисап срогы(2031-2045) (2045 г.)
1.	**Халык**				
1.1	Халык саны - барлыгы, шул исәптән	кеше	215	250	300
	Матюшино авылы	кеше	215	250	300
2.	**Торак фонды**				
2.1	Торак фонды - барлыгы, в шул исәптән	мең кв.м	13,9	18,46	18,46
	Матюшино авылы	мең кв.м	13,9	18,46	18,46
2.2	Яңа торак төзү периоды өчен - барлыгы, шул исәптән)мең кв.м период өчен - барлыгы, шул исәптән	мең кв.м	-	4,56	0
	Матюшино авылы	мең кв.м	-	4,56	0
3.	**Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары**				
3.1	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, шул исәптән оешмалар, шул исәптән	урыннар	-	11	11
	гамәлдәге сакланучылар		-	-	11
	- яңа төзелеш		-	11	-
3.2	Гомуми белем бирү оешмалары шул исәптән. зация, шул исәптән.	урыннар	-	-	-
	гамәлдәге саклaнучылар		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.3	Өстәмә оешмалар Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру, шул исәптән	урыннар	-	-	-
	гамәлдәге саклaнучылар		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.4	Дәвалау-профилактик медицина оешмалары, шул исәптән. дицинские организации, в т.ч.	сменага килүчеләр саны/ алмашка	4	6	6
	гамәлдәге саклaнучылар		-	0	6
	- яңа төзелеш		-	6	-
3.5	Мәдәният йортлары һәм авыл йортларыклублар, шул исәптән. клубы, в т.ч.	урыннар	-	26	26
	гамәлдәге саклaнучылар		-	0	26
	- яңа төзелеш		-	26	-
3.6	Китапханәләр, шул исәптән.	мең экз.	-	2,4	2,4
	гамәлдәге саклaнучылар		-	0	2,4
	- яңа төзелеш		-	2,4	-
3.7	Спорт заллары, шул исәптән	кв.м.	-	66	66
	гамәлдәге саклaнучылар		-	0	66
	- яңа төзелеш		-	66	-

3.8	Яссы спорт корылмалары шул исәптән. Кораллар, шул исәптән.	кв.м.	-	1529	1529
	гамәлдәге сакланучылар		-	0	1529
	- яңа төзелеш		-	1529	-
3.9	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән	кв.м. сәүдә мәйданы	243	243	243

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Чыгыш елы(2022 ел) (2022 ел)	Беренче чират(2030.) (2030 ел)	Исәп-хисап срогы(2031-2045) (2045 г.)
	гамәлдәге сакланучылар		-	243	243
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.10	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре живания	эш урыны	-	2	2
	гамәлдәге сакланучылар		-	0	2
	- яңа төзелеш		-	2	-
3.11	Элемтә бүлекләре, шул исәптән	объект	-	-	-
	гамәлдәге сакланучылар		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.12	Бүлекләр, банк филиаллары, в т.	объект	-	-	-
	гамәлдәге сакланучылар		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.13	Полиция участок пунктына т.	объект	-	1	1
	гамәлдәге сакланучылар		-	0	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
4.	**Халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү**				
4.1	Зиратларның гомуми мәйданы	га	2,51	2,51	2,51
4.	**Транспорт инфраструктурасы**				
4.1	Автомобиль юлларының озынлыгы шул исәптән:	км	27,43	32,15	32,15
	- федераль әһәмияттәге	км	-	3,6	3,6
	региональ яисә муниципальара әһәмияттәге ципаль әһәмияттәге	км	9,08	11,64	11,64
	- җирле әһәмияттәге	км	18,35	16,91	16,91
5.	**Инженерлык инфраструктурасы**				
5.1	Су белән тәэмин итү				
	Су куллану (даими)	куб. м./тәүлек тәүлек	61,2	71,1	85,4
	Су куллану (сезонлы)	куб. м./тәүлек тәүлек	569,0	569,0	569,0
5.2	Канализация				
	Су басу (даими)	куб. м./тәүлек тәүлек	44,4	51,6	61,9
	Су чыгару: (сезонлы)	куб. м./тәүлек тәүлек	412,5	412,5	412,5
5.3	Җылылык белән тәэмин итү				
	- Котельныйларның гомуми саны	данә	-	5	-
5.4	Газ белән тәэмин итү				
	Газның еллык чыгымы	мең мең нм3 / ел	47,30	55,00	66,00

5.5	Электр белән тәэмин итү				
	Еллык электр куллану	мең кВт.сәг./ел	466,55	542,50	651,00
	Исәп-хисап куәте	кВт	227,02	306,48	308,93
	трансформаның подстанцияләренең гомуми куәте торна подстанцияләре	кВА	241,51	326,04	328,65
5.6	Эшләнмәгән челтәрләр				

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Чыгыш елы(2022 ел) (2022 ел)	Беренче чират(2030.) (2030 ел)	Исәп-хисап срогы(2031-2045) (2045 г.)
	Телефоннар саны	данә	-	89	107
6.	**ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ**				
6.1	Хәбәр итү системасы (РСУ)	данә	-	3	7
6.2.	Локаль хәбәр итү системасы (ЛСО)	берәмлек	-	1	-

КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

Норматив-хокукый актлар

1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы.
2. Россия Федерациясе Җир кодексы.
3. Россия Федерациясе Су кодексы.
4. Россия Федерациясе Урман кодексы.
5. Россия Федерациясе Торак кодексы.
6. Россия Федерациясе Граждан кодексы.
7. «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 14.03.2022 номерлы 58-ФЗ номерлы Федераль закон.
8. «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон.
9. «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон.
10. «Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон.
11. «Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 2001 елның 21 декабрендәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон.
12. «Дәүләт реестрлары белешмәләрендә каршылыкларны бетерү һәм җир кишәрлегенең билгеле бер җирләр категориясенә каравын билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 280-ФЗ номерлы Федераль закон.
13. «Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 30 апрелендәге 120-ФЗ номерлы Федераль закон.
14. «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон.
15. «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон.
16. «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон.
17. «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» 04.12.2007 № 329-ФЗ Федераль законы.
18. «Россия Федерациясендә гражданнарның сәламәтлеген саклау нигезләре турында» 2011 елның 21 декабрендәге 323-ФЗ номерлы Федераль закон.
19. «Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 116-ФЗ номерлы Федераль закон.
20. «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль закон.
21. «Җирләрне мелиорацияләү турында» 1996 елның 10 гыйнварындагы 4-ФЗ номерлы Федераль закон.
22. «Халыкны һәм территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ

номерлы Федераль закон.

23. «Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон.

24. «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон.

25. «Махсус сакланучы табигать территорияләре турында» 14.03.1995 № 33-ФЗ Федераль закон.

26. «Дәүләт сере турында» 1993 елның 21 июлендәге 5485-1 номерлы Россия Федерациясе Законы.

27. «Дәүләт серенә кертелгән белешмәләр исемлеген раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 1995 елның 30 декабрендәге 1203 номерлы Указы.

28. Төбәк министрлыгының 2011 елның 26 маендагы 244 номерлы «Җирлекләрнең һәм шәһәр округларының генераль планнары проектларын эшләү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында» боерыгы.

29. "Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында" Росреестрның 10.11.2020 № П/0412 боерыгы.

30. Россия Икътисади үсеш министрлыгының "Территориаль планлаштыру документлары проектларын килештергәндә муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документлары проектларын, килештерү комиссиясе составын һәм эш тәртибен килештерү тәртибен раслау турында" 2016 елның 21 июлендәге 460 номерлы боерыгы.

31. Приказ Минстроя России от 06.08.2020 № 433/пр «Об утверждении технических требований к ведению реестров государственных информационных систем обеспечения градостроительной деятельности, методики присвоения регистрационных номеров сведениям, документам, материалам, размещаемым в государственных информационных системах обеспечения градостроительной деятельности, справочников и классификаторов, необходимых для обработки указанных сведений, документов, материалов, форматов предоставления сведений, документов, материалов, содержащихся в государственных информационных системах обеспечения градостроительной деятельности».

32. Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасының ин- формация ресурсын тәшкил итүче Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 57.1 статьясындагы 2 өлешендә каралган мәгълүмат структурасына һәм форматларына карата таләпләрне раслау турында» 2021 елның 17 июнендәге 349 номерлы боерыгы.

33. Кагыйдәләр җыентыгы 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү». СНиП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе.

34. Кагыйдәләр җыелмасы 476.1325800.2020 «Шәһәр һәм авыл территорияләре. Торак микрорайоннарны планлаштыру, төзү һәм төзекләндерү кагыйдәләре (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2020 елның 24 гыйнварындагы боерыгы белән расланган). N 33/пр).

35. Бәхәсле объектларның (корылмаларның) бер тапкыр үткәрү мөмкинлеген исәпләү методикасы (Росстатның 2019г. №172 боерыгы, 1 нче кушымта).

36. Закон Республики Татарстан от 28.07.2004 № 45-ЗРТ «О Татарстан Республикасында җирле үзидарә».«Татарстан Республикасында стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 16 мартындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

37. «Татарстан Республикасында стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 16 мартындагы 12-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

38. Закон Республики Татарстан от 31 января 2005 года № 28-ЗРТ «Об установлении границ территорий һәм статусе муниципального образования «Лаишевский муниципальный район» и муниципальных образований в его составе» (с изменениями и дополнениями).

39. «Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

40. 2005 елның 29 декабрендәге Татарстан Республикасы Законы «Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару хезмәтләре һәм һәлакәттән коткару формированиеләре турында» 134-ТРЗ номерлы.

41. РФ Хөкүмәтенең "Су басу, су басу зоналары чикләрен билгеләү турында" 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары.

42. «Гражданнар һәм оешмалар тарафыннан югары әзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә үтәлүе мәҗбүри булган үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 2 апрелендәге 417 номерлы РФ Хөкүмәте карары.

43. РФ Хөкүмәтенең 2010 елның 29 октябрендәге 870 номерлы «Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең иминлеге турында техник регламентны раслау турында» карары.

44. «Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында» 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы РФ Хөкүмәте карары.

45. «Россия Федерациясе территориясендә нефть һәм нефть продуктларының аерымлыкларын кисәтү һәм бетерү чараларын, Россия Федерациясенең эчке диңгез суларыннан һәм территориаль диңгездән тыш, оештыру кагыйдәләрен, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларының үз көчләрен югалтуын тану турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 31.12.2020 № 2451 карары.

46. «Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы РФ Хөкүмәте карары.

47. «Куркыныч җитештерү объектларында аварияләр нәтиҗәләрен локальләштерү һәм бетерү чаралары планнарын әзерләү турында нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 15 сентябрендәге 1437 номерлы РФ Хөкүмәте карары.

48. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 7 октябрендәге 1614 номерлы карары “Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен раслау турында.

49. РФ Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының 2014 елның 8 июлендәге боерыгы. “Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында”гы 313 нче номерлы.

50. 2008 елның 26 июнендәге РФ Транспорт министрлыгы приказы. «Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгәндә тимер юл транспортында ташу процессында катнашучыларның эш тәртибен раслау турында» 94 нче номерлы.

51. Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый зыяннарны бетерү министрлыгының боерыгы

«Халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы Россия Федерациясе цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгы бәла-казалары.

52. Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының "Гражданнар оборонасы буенча чаралар башкаруны тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр төзүнең типтагы тәртибен раслау турында" 2014 елның 18 декабрендәге 701 номерлы боерыгы.

53. “Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында” РФ Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының 2014 елның 8 июлендәге 313 номерлы боерыгы.

54. Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Министрлар Кабинетының 27.12.2013 елгы 1071 номерлы карары белән, үзгәрешләр белән - 03.12.2020 елгы, 19.07.2021г., 03.06.2022, 03.10.2022. Министрлар Кабинетының 27.12.2013 елгы 1071 номерлы карары белән, үзгәрешләр белән - 03.12.2020 елгы, 19.07.2021г., 03.06.2022, 03.10.2022.

55. «Татарстан Республикасының язгы ташу чорында мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына эләгүче торак пунктлары исемлеген раслау турында».Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 16 февралендәге 301-р номерлы күрсәтмәсе

«Татарстан Республикасының язгы ташу чорында мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына эләгүче торак пунктлары исемлеген раслау турында».

56. Кагыйдәләр җыелмасы 118.13330.2012 "Иҗтимагый биналар һәм корылмалар". СНиП актуаль редакциясе 31-06-2009 (Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 29 декабрендәге боерыгы белән расланган). N 635/10) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

57. Кагыйдәләр җыелмасы 158.13330.2014 "Медицина оешмаларының биналары һәм биналары. Проектлау кагыйдәләре".

58. Кагыйдәләр җыелмасы 2018 елда «Торак пунктлар урамнары һәм юллары. Проектлау кагыйдәләре" (утв. Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2018 елның 10 декабрендәге боерыгы белән№ 474/пр) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

59. Кагыйдәләр җыелмасы: 54.13330.2022 «СНиП 31-01-2003 Күпфатирлы биналар».

60. СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» (РФ Баш дәүләт санитария табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары белән расланган) (хыянәтләр белән).

61. Санитар кагыйдәләр «Урыннарны, биналарны, корылмаларны, җиһазларны һәм транспортны эксплуатацияләүгә санитар-эпидемиологик таләпләр, шулай ук товарларны сатучы хуҗалык субъектлары эшчәнлеге шартларына, эшләрне башкаруга яисә хезмәтләр күрсәтүгә таләпләр».

62. Санитар кагыйдәләр 2.4.3648-20 «Балаларны һәм яшьләрне тәрбияләү һәм укыту, ял итү һәм сәламәтләндерү оешмаларына санитар-эпидемиологик таләпләр» (раслаулар). РФ Баш санитар табибының 28.09.2020г карары белән. №28).

63. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 22 февралендәге карары N 148 «Об утверждении Перечня населенных пунктов

Республики Татарстан, подверженных угрозе лесных пожаров и других ландшафтных (природных) пожаров».

64. 899 номерлы “Тиз үсә торган куркыныч табигый күренешләр һәм аларда булган кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янаучы техноген процесслар барлыкка килү куркынычына дучар халыкка (территорияләргә) ашыгыч хәбәр итү зоналары исемлеген раслау турында”ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 21 ноябрендәге карары 899 номерлы “Халыкка (территорияләргә) ашыгыч хәбәр итү зоналары исемлеген раслау турында”

тиз үсә торган куркыныч табигый күренешләр һәм аларда булган кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янаучы техноген процесслар барлыкка килү куркынычына дучар.

65. ГОСТ 17.1.5.02-80 «Охрана природы. Гидросфера. Су объектларын рекреацияләү зоналарына гигиеник таләпләр».

66. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрендәге күрсәтмәсе «Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеген раслау турында» 3056-р номерлы, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, алардан файдалану башка максатларда рөхсәт ителми.

67. Кагыйдәләр җыентыгы 104.13330.2016 "Су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы".

68. Кагыйдәләр җыелмасы 20.13330.2016 "Нәүрүз һәм йогынты. СНиПның актуаль редакциясе 2.01.07-85*.

69. Кагыйдәләр җыелмасы 31.13330.2021 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар" СНиП 2.04.02-84 Актуализацияләнгән редакциясе

70. Кагыйдәләр җыелмасы 32.13330.2018 "СНиП 2.04.03-85. Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар».

71. Кагыйдәләр җыелмасы: 30.13330.2020 «СНиП 2.04.01-85* Эчке су үткәргеч һәм биналарны канализацияләү».

72. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен су белән тәэмин итү һәм канализацияләү (СНиП 2.07.01-89).

73. Кагыйдәләр җыелмасы 62.13330.2011 «СНиП 42-01-2002. Газ-спределитель системалары». СНиП 42-01-200/2 актуаль редакциясе.

74. «Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча гомуми нигезләмәләр» СП 42-101-2003 кагыйдәләре җыелмасы.

75. Кагыйдәләр җыелмасы 124.13330.2012 "СНиП 41-02-2003. Җылылык челтәрләре» Ак туальләштерелгән СНиП 41-0/2-2003 редакциясе.

76. «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструментлары» 34.20.185-94 РД.

77. СО 153-34.48.519-2002 «0,4-35 кВ көчәнешле электр тапшыру һава линияләрендә җепселле-оптик элемтә линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре.

78. Кагыйдәләр җыелмасы 115.1330.2016 «Куркыныч табигый вакыйгалар геофизикасы». СНиП 22-01-95 актуаль редакциясе.

79. ГОСТ 22.0.03-2020 милли стандарты «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм билгеләмәләр".

80. ГОСТ Р 22.7.02-2021 гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат бирү буенча милли стандарт «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек. Гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат җиткерүне оештыру регламентлары. Хәлләр турында».

81. ГОСТ 12.1.004-91 * "Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр".

82. 2018 елның 14.13330.2018 "сейсмик райо-ннарда төзелеш" кагыйдәләре җыелмасы. СНиП II-7-81 актуаль редакция.

83. СП 425.1325800.2018 "Территорияләрне эрозия процессларыннан инженер яклау. Проектлау кагыйдәләре".

84. Кагыйдәләр җыелмасы 116.13330.2012 "СНиП 22-02-2003. Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык ягыннан яклау. Төп нигезләмәләр".

85. Кагыйдәләр җыелмасы 22.13330.2011 «СНиП 2.02.01-83*. Биналар һәм корылмаларның нигезләре ".

86. «Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар».Кагыйдәләр җыелмасы 165.1325800.2014

87. Кагыйдәләр җыелмасы 88.13330.2014 "СНиП II-11-77. Гражданнар оборонасының саклау корылмалары".

88. Кагыйдәләр җыелмасы СП 134.13330.20212 "Биналарның һәм коралларның электр элемтәсе системалары. Проектлауның төп нигезләмәләре".

89. Кагыйдәләр җыелмасы 4.13130.2013 "Янгынга каршы тору системалары. Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр».

90. Кагыйдәләр җыелмасы 36.13330.2012 "Кагыйдәләр җыелмасы. Магистраль торбаүткәргечләр».

91. Кагыйдәләр җыелмасы 11.13130.2009 «Янгын куркынычсызлыгы бүлекчәләренең дислокация урыны. «Янгын саклау бүлекчәләренең торак пунктларда урнашу урыннарын билгеләү» һәм методик киңәшләр белән «Янгын сагының беренче бүлекчәсе норматив билгеләнүгә кадәр килеп җитү вакытын җиткерү максатларында торак пунктларда янгын саклау бүлекчәләренең урнашу урыннарын билгеләү» методик тәкъдимнәре белән билгеләнә.

Федераль программалар

1. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 13 февралендәге 207-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2025 елга кадәр Россия Федерациясенең пространство үсеше стратегиясе.

2. Россия Федерациясе Президентының 2017 елның 13 маендагы 208 номерлы Указы белән расланган Россия Федерациясенең икмәк куркынычсызлыгы стратегиясе 2030 елга кадәр.

3. Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары (утв) өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

4. Федераль транспортның өлкә-сендә (торба үткәргеч транспорт өлешендә) Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 10.02.2022 № 220-р күрсәтмәсендә).

5. Россия Федерациясенең югары белем өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 30.07.2021 боерыгы нигезендә
№ 2105-р).

6. Сәламәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган).

№ 2607-р).

7.

8. Энергетика өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 1 августындагы 1634-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Республика программалары

1. «Татарстан Республикасының 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үсеше стратегиясен раслау турында»2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы.

2. «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планын раслау турында» 2015 елның 25 сентябрендәге 707 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2008 елның 22 октябрендәге 763 номерлы карары белән расланган «2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәр чорга кластер ысулы нигезендә Татарстан Республикасының җитештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру» программасы.

4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2600-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга җибәрелә торган акчаларны бүлү;

5. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2611-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга җибәрелә торган акчаларны бүлү;

6. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2604-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь төзүгә җибәрелә торган акчаларны бүлү;

7. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2609-р күрсәтмәсе белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга юнәлдерелә торган акчаларны бүлү;

8. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2614-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган су объектларын саклауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру кысаларында объектлар буенча эшләрне башкаруга җибәрелә торган акчаларны бүлү;

9. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2593-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга җибәрелә торган акчаларны бүлү;

10.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2605-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга юнәлдерелә торган

акчаларны бүлү;

11.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2600-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга җибәрелә торган акчаларны бүлү;

12.Социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга һәм капиталь төзекләндерүгә юнәлдерелә торган акчаларны бүлү,

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2599-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган;

13.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2610-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга һәм капиталь төзелешенә җибәрелә торган акчаларны бүлү;

14.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 октябрендәге 2592-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга юнәлдерелә торган акчаларны бүлү;

15.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2612-р номерлы карары белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга юнәлдерелә торган акчаларны бүлү;

16.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2601-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга һәм капиталь төзелешенә җибәрелә торган акчаларны бүлү;

17.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 23 декабрендәге 2608-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын капиталь ремонтлауга һәм капиталь төзелешенә җибәрелә торган акчаларны бүлү;

18.Капиталь ремонтка, капиталь төзелешкә һәм социаль-иҗтимагый инфраструктура объектларын реконструкцияләүгә җибәрелә торган акчаларны бүлү;

19.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 1937-нче боерыгы белән расланган 2023 елда гамәлгә ашыру планлаштырыла торган иҗтимагый һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү буенча проект-эзләнү эшләрен башкаруга юнәлдерелә торган акчаларны бүлү;

20.Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 1937 елның 12 сентябрендәге карары белән расланган «Татарстан Республикасы Баш инвестиция-төзелеш идарәсе» ДКУ объектларын финанслау өчен титул исемлеге.

Муниципаль программалар

1. 2022-2024 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе.
2. 2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү муниципаль программасы.

Башка әдәбият

1. Татарстан Республикасы тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр җыентыгы . - Т.I. - Административ районнар. - Казан: Изд-во «Мастер Лайн», 1999 - 460 с.

2. ТР муниципаль берәмлекләренең торак пунктларында гамәлдәге мәдәният һәм сәнгать объектлары исемлеге, Татарстан Республикасының ачыкланган мәдәни мирас объектлары исемлеге, Татарстан Республикасы мәдәни мирас объекты билгеләренә ия булган, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2014 елның 12 апреленнән бирелгән объектлар исемлеге.

3. Татарстан Республикасында тарихи һәм мәдәни күчемсез һәйкәлләрне өйрәнү, саклау, реставрацияләү һәм куллану: Мәгълүмат җыентыгы. 2-3 басма Тарих һәм мәдәният һәйкәлләре. Тарихи-мәдәни территорияләр. Тарихи шәһәрләр. – Казан: «Карпол», 2001. – 335 бит

Фонд материаллары

1. Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән белешмә.

2. - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 еТатарстанлның 21 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (Министрлар Кабинетының 112.09.2022ел 981 номерлы карары редакциясендә);
№981);

3. Лаеш муниципаль районы Советының 2022 елның 10 октябрендәге 81-РС карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү).

4.

КУШЫМТА

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево
422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт
Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

25 июня 2023 № 2346

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

О внесении изменений в проект Генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

В целях обеспечения устойчивого развития территории, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения интересов граждан и их объединений, юридических лиц и публично-правовых образований, руководствуясь статьями 23, 24, 25 Градостроительного кодекса Российской Федерации, Федеральным законом от 6 октября 2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьями 9, 10 Закона Республики Татарстан от 25.12.2010 № 98-ЗРТ «О градостроительной деятельности в Республике Татарстан», Уставом Лаишевского муниципального района Республики Татарстан постановляю:

1.Приступить к внесению изменений в генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в следующем составе:

1) положение о территориальном планировании;

2)карта планируемого размещения объектов местного значения поселения;

3) карта границ населенных пунктов, входящих в состав поселения;

4) карта функциональных зон поселения.

2. Установить, что внесение изменений в генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в 100 % объеме будет осуществлено за счет средств бюджета района.

3. Установить следующие этапы работ по подготовке проекта генерального плана:

№ этапа	Наименование этапа работ
1	Заключение контракта на подготовку проекта генерального плана, подготовка технического задания
2	Подготовка проекта генерального плана
3	Проведение публичных слушаний (обсуждений) по проекту генерального плана (в том числе подготовка протокола публичных слушаний и заключения об их результатах)
4	При необходимости корректировка проекта генерального плана по результатам публичных слушаний(обсуждений)
5	Согласование проекта генерального плана в органах исполнительной власти Республики Татарстан
6	Направление проекта генерального плана, заключения о результатах публичных слушаний (обсуждений), сводного заключения Кабинета Министров Республики Татарстан в Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан для его утверждения

4. Организацию работ по внесению изменений в генеральный план возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан.

5. Опубликовать настоящее постановление в районной газете «Камская новь» («Кама ягы»), на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

6. Настоящее постановление вступает в силу с момента его официального опубликования (обнародования).

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан А.П. Карсалова.

Руководитель А.А. Нурмухаметов

Приложение №1
к Контракту №_______
о разработке проекта внесения изменений в Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
«___» _______ 20___ года

УТВЕРЖДАЮ:
Руководитель Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

__________________/_______
МП
«___» _______ 20___ года

Техническое задание на проект внесения изменений в Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан (далее – генеральный план)

№ п/п	Перечень основных требований	Содержание требований
1	Общие данные	
1.1	Вид документа	Внесение изменений в генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
1.2	Основание для разработки проекта генерального плана	1. Постановление Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан о разработке проекта внесения изменений в генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан №2346 от «25» июля 2023 года. 2. Письмо Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в адрес

ИСХОДНЫЕ ДАННЫЕ И ТРЕБОВАНИЯ ДЛЯ РАЗРАБОТКИ ПЕРЕЧНЯ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ, МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ,
в составе проекта
«Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан»

г.Казань

№ 223 от 05 июля 2017
(Исх. № 5547/17 от 01.06.2017)

От кого: **Министерства по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан**

Кому: **ГУП «Татинвестгражданпроект»**

В соответствии с запросом ГУП «Татинвестгражданпроект» сообщаю исходные данные и требования для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций, включаемые в задание на разработку градостроительной документации «Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан».

1. Для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне:

Основные положения плана гражданской обороны поселения:

проектируемая территория к группам по гражданской обороне не относится;

на территории организаций, отнесенных к категории по гражданской обороне, не имеется;

данная территория не попадает в зоны возможного химического заражения, возможных разрушений, возможного радиоактивного заражения и возможного катастрофического затопления;

строительство защитных сооружений гражданской обороны не требуется.

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в загородной зоне на первую очередь и расчетный срок – в соответствии с Планом приема, размещения и первоочередного жизнеобеспечения эваконаселения в Лаишевском муниципальном районе РТ;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом приема, размещения и первоочередного жизнеобеспечения эваконаселения в Лаишевском муниципальном районе РТ.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

требования по системе оповещения гражданской обороны предусмотреть в соответствии с указом Президента РФ от 13.11.2012г. № 1522 «О создании комплексной системы экстренного оповещения населения об угрозе возникновения или о возникновении чрезвычайных ситуаций» (необходима установка речевой сиренной установки с подключением к ЕДДС района).

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить по результатам инженерно-геологических изысканий, выполнение инженерно-геологических изысканий обязательно;

существующие потенциально опасные объекты, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций: в Лаишевском муниципальном районе – ОАО «Казанский жировой комбинат», ОАО «Международный аэропорт Казань» Блочно-модульная котельная», ООО «Татнефтьавиасервис», ОАО «НЭФИС-Биопродукт».

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

Перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС, приведен в приложении Д СП 11-112-2001 "Порядок разработки и состав раздела "Инженерно-технические мероприятия гражданской обороны. Мероприятия по предупреждению чрезвычайных ситуаций" градостроительной документации для территорий городских и сельских поселений, других муниципальных образований".

Дополнительные требования:

1. Перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями СП 11-112-2001 "Порядок разработки и состав раздела "Инженерно-технические мероприятия гражданской обороны. Мероприятия по предупреждению чрезвычайных ситуаций" градостроительной документации для территорий городских и сельских поселений, других муниципальных образований" с обязательным представлением текстового и графического материала.

2. Для отображения вопросов перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций разработать:

основные технико-экономические показатели перечня мероприятий по гражданской обороне в генеральном плане;

план сетей водоснабжения и канализации;

схему газоснабжения;

схему теплоснабжения;

схему электроснабжения;

схему сетей радиовещания и телевидения, обеспечивающих устойчивую работу системы централизованного оповещения гражданской обороны.

3. Выполненный перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС в составе проекта «Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан» согласовать с министерством по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан.

4. Выполненный перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС в составе проекта «Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан» представить на экспертизу согласно постановлению Правительства Российской Федерации от 5 марта 2007 г. № 145 «О порядке организации и проведения государственной экспертизы проектной документации и результатов инженерных изысканий» в составе проекта.

Настоящие исходные данные действительны в течение 1 года с момента выдачи.

Министр Р.З. Хабибуллин

МИНИСТЕРСТВО ПО ДЕЛАМ
ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ
И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ак. Губкина, 50, г. Казань, 420088

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ
ЭШЛӘРЕ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ
ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ
Ак. Губкин ур., 50, Казан шәһ., 420088

Тел. (843) 221-61-04, факс 221-61-54, E-mail: mchs@tatar.ru, сайт: mchs.tatarstan.ru

__________№___________3-3-5
На № 7813/20 от 25.07.2020

Первому заместителю
генерального директора
ГУП «Татинвестгражданпроект»

Х.Д. Хасьянову

ул. Чехова, д. 28, г. Казань,
Россия, 420043

Об использовании ранее
выданного заключения

Уважаемый Хайдар Дамирович!

Министерство по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан не возражает против использования ранее выданных исходных данных от 05.07.2017 № 223 для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций в составе проекта «Генеральный план Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан», изменив следующее:

- второй абзац п. 2 – нужно заменить на «существующие потенциально опасные объекты, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Лаишевском муниципальном районе:

- объекты ПАО «Татнефть» (Площадка станции насосной "Ковали" магистральных нефтепроводов "Альметьевск – Горький-2", «Альметьевск-Горький-3" Казанского РНУ (422625, РТ, Лаишевский район, с.Песчаные Ковали);

- объекты ООО «Газпром трансгаз Казань» (Станция газораспределительная АГРС-3 Песчаные Ковали. АГРС-10 Юбилейный Константиновского ЛПУМГ (422606,РТ, Лаишевский район, с. Габишево, АГРС); Станция газораспределительная АГРС Кавказ-10 Боровое Матюшино Константиновского ЛПУМГ (422602, РТ, Лаишевский район, д. Боровое Матюшино, АГРС); Станция газораспределительная АГРС-3 Аэропорт "Казань" Константиновского ЛПУМГ (422624, РТ, Лаишевский р-н, с. Столбище, аэропорт "Казань", АГРС); Станция газозаправочная (автомобильная) (РТ, Лаишевский район, пос. Лаишево); Участок транспортирования опасных веществ (РТ, г. Лаишево, ул. Горького, д. 39);

Перечень мероприятий должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне,

мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования».

Заместитель министра Н.В. Суржко

Э.В. Хафизова
221-61-32
Elmira.Hafizova@tatar.ru

МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ
И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Павлюхина ул., 75, г. Казань, 420049

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ҺӘМ ТАБИГЫЙ
БАЙЛЫКЛАР МИНИСТРЛЫГЫ
Павлюхин ур., 75, Казан шәһәре, 420049

Тел.: (843) 267-68-01, факс: (843) 267-68-70, e-mail: eco@tatar.ru, http://eco.tatarstan.ru

____________________№____________

На №____________________________

Руководителю
Исполнительного
комитета Лаишевского
муниципального района
Республики Татарстан

А.А. НУРМУХАМЕТОВУ

Об отсутствии необходимости
проведения ГЭЭ регионального уровня

Уважаемый Азат Анасович!

Рассмотрев Ваше обращение от 13.07.2023 № 6442/исх о предоставлении разъяснений о необходимости проведения государственной экологической экспертизы (далее – ГЭЭ) по материалам перевода земельного участка с кадастровым номером 16:24:260201:7 из категории «земли особо охраняемых территорий и объектов» в категорию «земли населенных пунктов», Министерство экологии и природных ресурсов Республики Татарстан (далее – Министерство) сообщает следующее.

Отношения в области ГЭЭ регламентируются Федеральным законом от 23.11.1995 №174-ФЗ «Об экологической экспертизе» (далее – Федеральный закон № 174-ФЗ). Исчерпывающий перечень объектов, подлежащих ГЭЭ, определен ст. 11 (объекты ГЭЭ федерального уровня) и ст. 12 (объекты ГЭЭ регионального уровня) Федерального закона № 174-ФЗ. Организацию и проведение ГЭЭ объектов федерального уровня осуществляет Федеральная служба по надзору в сфере природопользования (Росприроднадзор). Министерство осуществляет организацию и проведение ГЭЭ объектов регионального уровня. В соответствии со ст. 12 указанного нормативного правового акта в перечне объектов ГЭЭ регионального уровня документация по переводу земельных участков из одной категории в другую отсутствует.

На основании изложенного, необходимость проведения ГЭЭ регионального уровня по материалам перевода земельных участков из одной категории в иную отсутствует.

Одновременно, учитывая расположение рассматриваемой территории в границах водоохранной зоны, прибрежной защитной полосы, береговой полосы и акватории (частично) Куйбышевского водохранилища, сообщаем, что при развитии данного участка должно быть обеспечено соблюдение требований природоохранного законодательства, в том числе:

– требований Водного кодекса Российской Федерации от 03.06.2006 № 74-ФЗ (ст. 6, ст. 65);

– требований Земельного кодекса Российской Федерации от 25.10.2001 № 136-ФЗ (ст. 27, ст. 39.8, ст. 102).

Заместитель министра О.В. Манидичева

А.В. Васильева,
8 (843) 267-68-31

КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ул. Карла Маркса, д. 56/11, г. Казань, 420015

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

Карл Маркс ур., 56/11 нче йорт, Казан ш.,420015

Тел.: (843) 222-58-73 E-mail: komitet.okn@tatar.ru, http://okn.tatarstan.ru/

15.07.2023 № 01-02/3178

На № ____________ от ___________

Исполнительному директору
АО «РКЦ «Земля»
Г.А. Яшкову

Уважаемый Георгий Александрович!

Рассмотрев Ваше обращение о предоставлении информации об объектах культурного наследия на территории Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан (в соответствии с приложенным ситуационным планом), в целях подготовки генерального плана испрашиваемой территории, Комитет Республики Татарстан по охране объектов культурного наследия сообщает следующее.

На рассматриваемой территории согласно Приказу Министерства культуры Республики Татарстан от 22.11.2000г. № 267 расположено 8 выявленных объектов культурного (археологического) наследия.

Сведениями об отсутствии на территории испрашиваемого сельского поселения выявленных объектов культурного наследия либо объектов, обладающих признаками объекта культурного наследия, Комитет не располагает.

Обращаем Ваше внимание, что в соответствии с п.10 ст.20 Федерального закона от 25 июня 2002 г. № 73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации» и приказом Министерства культуры Российской Федерации от 01.09.2015 г. № 2328 «Об утверждении перечня отдельных сведений об объектах археологического наследия, которые не подлежат опубликованию» данные о местонахождении объектов археологического наследия являются ограниченными в использовании и не подлежат опубликованию.

Приложение: на 3 л. в 1 экз.

Председатель И.Н. Гущин

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 39932A50DC7CE96323B393918CAAE566
Владелец: Гущин Иван Николаевич
Действителен с 22.02.2023 до 17.05.2024

А.Г. Нуриев, (843) 222 58 83

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДӘНИЯТ МИНИСТРЛЫГЫ
420014, Казан, Кремль, 3-нче подъезд
тел.920-726, факс (8432) 920-753
E-mail: mkult@kabmin.tatarstan.ru

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
420014, Казань, Кремль, 3-й подъезд
тел.920-726, факс (8432) 920-753
E-mail: mkult@kabmiun.tatarstan.ru

ӘМЕР **ПРИКАЗ**

„22" 11 2010г. № 267

Об утверждении «Списка вновь выявленных объектов Республики Татарстан представляющих историческую, научную или иную культурную ценность. Памятники археологии»

В соответствии со статьми 11 и 28 Закона Республики Татарстан «Об использовании культурных и исторических ценностей» **ПРИКАЗЫВАЮ:**

I. Утвердить «Списки вновь выявленных объектов Республики Татарстан представляющих историческую, научную или иную культурную ценность. Памятники археологии»:

1. г. Казань (58 памятников) на 9 листах;
2. Агрызский район (24 памятника) на 2 листах;
3. Азнакаевский район (29 памятников) на 3 листах;
4. Аксубаевский район (150 памятников) на 10 листах;
5. Актанышский район (113 памятников) на 8 листах;
6. Алексеевский район (269 памятников) на 17 листах;
7. Алькеевский район (118 памятников) на 9 листах;
8. Альметьевского района (64 памятника) на 5 листах;
9. Апастовский район (110 памятников) на 9 листах;
10. Арский район (22 памятника) на 2 листах;
11. Атнинский район (15 памятников) на 2 листах;
12. Бавлинский район (25 памятников) на 2 листах;
13. Балтасинский район (11 памятников) на 1 листе;
14. Бугульминский район (18 памятников) на 2 листах;
15. Буинский район (92 памятника) на 7 листах;
16. Верхнеуслонский район (32 памятника) на 3 листах;
17. Высокогорский район (49 памятников) на 4 листах;
18. Дрожжановский район (21 памятник) на 2 листах;
19. Елабужский район (38 памятников) на 4 листах;
20. Заинский район (16 памятников) на 2 листах;

21. Зеленодольский район (25 памятников) на 2 листах;
22. Кайбицкий район (20 памятников) на 2 листах;
23. Камскоустьинский район (64 памятника) на 6 листах;
24. Лаишевский район (163 памятника) на 10 листах;
25. Лениногорский район (13 памятников) на 2 листах;
26. Мамадышский район (19 памятников) на 2 листах;
27. Мензелинский район (130 памятников) на 10 листах;
28. Муслюмовский район (55 памятников) на 4 листах;
29. Нижнекамский район (53 памятников) на 4 листах;
30. Новошешминский район (61 памятник) на 5 листах;
31. Нурлатский (Октябрьский) район (140 памятников) на 10 листах;
32. Пестречинский район (5 памятников) на 1 листе;
33. Рыбно-Слободский район (97 памятников) на 7 листах;
34. Сабинский район (17 памятников) на 2 листах;
35. Сармановский район (5 памятников) на 1 листе;
36. Спасский район (293 памятников) на 18 листах;
37. Тетюшский район (78 памятников) на 6 листах;
38. Тукаевский район (30 памятников) на 3 листах;
39. Тюлячинский район (7 памятников) на 1 листе;
40. Черемшанский район (16 памятников) на 2 листах;
41. Чистопольский район (85 памятников) на 6 листах;
42. Ютазинский район (13 памятников) на 1 листах;

II. Довести до сведения глав администраций городов и районов «Списки вновь выявленных объектов Республики Татарстан представляющих историческую, научную или иную культурную ценность. Памятники археологии»;

III. Главному управлению государственного контроля и охраны памятников истории и культуры обеспечить охрану, указанных в «Списках...» археологических объектов в соответствии с требованием законодательства;

IV. Контроль за исполнением данного приказа возложить на зам. министра культуры Валеева Р.М.

Министр Тарханов И.Г.

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

СПИСОК						
вновь выявленных объектов Республики Татарстан представляющих историческую, научную, художественную или иную культурную ценность						
ЛАИШЕВСКИЙ РАЙОН						
ПАМЯТНИКИ АРХЕОЛОГИИ						
№ п.п.	Наименование памятника	Датировка	Культура	Орган местного самоуправления	Землепользо-ватель	Местонахождение
1.	Матюшинская стоянка I	VI-II тыс. до нэ.	Неолит; бронза	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, северо-западная окраина
2.	Матюшинская стоянка II	XIII-IX вв. до нэ.	Пр.	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, к северо-востоку
3.	Матюшинская стоянка III	VI-III тыс. до нэ.	Неолит-энеолит	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, северо-западная окраина
4.	Матюшинская стоянка IV	VI-III тыс. до нэ.	Неолит-энеолит	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, к северу
5.	Матюшинская стоянка V	VI-III тыс. до нэ.	Неолит; бронза	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, северо-западная окраина
6.	Матюшинская стоянка VI	VI-III тыс. до нэ.	Неолит; бронза	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, западо-северо-западная окраина
7.	Матюшинско-островная стоянка	XIII-V вв. до нэ.	Пр.,Ан.	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, западо-юго-западная окраина
8.	Матюшинское местонахождение	VI-II тыс. до нэ.	Неолит; бронза	Октябрьский ССМС	совхоз Матюшинский	д. Боровое Матюшино, юго-юго-восточная окраина

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Лист согласования к документу № 01-02/3178 от 15.07.2023
Инициатор согласования: Нуриев А.Г. Начальник отдела археологии
Согласование инициировано: 13.07.2023 11:09

Лист согласования Тип согласования: **последовательное**

N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Рахматуллина Ч.З.		Согласовано 14.07.2023 - 18:36	-
2	Валиуллин М.М.		Согласовано 14.07.2023 - 18:43	-
3	Гущин И.Н.		Подписано 15.07.2023 - 08:57	-

СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Первомайская ул., д.39, г. Лаишево, 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ

Беренче май ур., 39 нчы йорт, Лаеш ш., 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

16 января 2023 г. № 6-РС

РЕШЕНИЕ

КАРАР

О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022г. № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года».

В целях улучшения качества и уровня жизни населения Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан РЕШИЛ:

1. Внести изменения и дополнения в решение Совета Лаишевского муниципального района от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года», раздел 4 дополнить:

- «Также, в летний период территория Матюшинского сельского поселения является местом отдыха большого числа туристов. Но, на данной территории отсутствуют объекты социальной инфраструктуры (ФАП, Аптека, МФЦ, спортивные объекты, опорный пункт полиции и прочее), что негативно влияет на качество обслуживания как местного населения, так и отдыхающих. В связи с этим, возникает необходимость в определении земельного участка, на котором возможно разместить данную социальную инфраструктуру. С этой целью был подобран земельный участок площадью 3,8 га из земель лесного фонда, граничащий с населенным пунктом с. Матюшино. Строительство объектов социальной инфраструктуры будет способствовать привлечению туристического потока, что в целом благоприятно отразиться на развитие Лаишевского муниципального района».

- «В Республике Татарстан, в ведении Министерства здравоохранения Республики Татарстан, не имеется ни одного специализированного учреждения санаторного или курортного типа для граждан взрослого возраста. Для возможности прохождения санаторно-курортного лечения, по полису обязательного медицинского страхования, прежде всего трудящихся граждан, в целях создания реабилитационно-бальнеологического центра, подобран

земельный участок из состава земель лесного фонда общей площадью 9,7447 га, на базе уже имеющегося клинико-диагностического учреждения «Городская клиническая больница № 7» г. Казани. Создание подобного медицинского центра, позволит обеспечить прохождение реабилитации, диагностики и лечения трудоспособного населения, с применением современных медицинских технологий в государственном учреждении, жителями всей Республики».

2. Опубликовать (обнародовать) настоящее Решение на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на Портале муниципальных образований Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

3.Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию Совета Лаишевского муниципального района по законности, правопорядку и взаимодействию с органами местного самоуправления.

Глава - председатель Совета муниципального района **И.Ф. Зарипов**

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево 422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

03.02.2023 № 678/исх

Первому заместителю
генерального директора ГУП
«Татинвестгражданпроект»
Хасьянову Х.Д.

Уважаемый Хайдар Дамирович!

В рамках разработки Генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района республики Татарстан Исполнительный комитет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан направляет Вам схему размещения социальных объектов на земельном участке с кадастровым номером 16:24:260201:4144.

Приложение: на 1 л. в 1 экз.

И.о. руководителя

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 0529C8907A1CEFDB0248F5984C5499FDFDEB
Владелец: Карсалов Андрей Геннадьевич
Действителен с 12.01.2022 до 12.04.2023

А.Г. Карсалов

Кондратьева А.А.
884378 (2-46-18)

Аптека
Баскетбольная площадка
Здание МФЦ
ОПП
ФАП
Поле по мини-футболу
Туристический Центр
- автомобильная дорога
- прогулочная дорога
- парковка
Здание Исполкома
Начальник отдела архитектуры и
градостроительства Исполнительного комитета
Лаишевского муниципального района РТ
М.П
Карсалов А.П

Схема размещения объектов капитального строительства и сопутствующих сооружений на территории запланированной под размещение реабилитационно-бальнеологический центра

Согласовано:
Начальник отдела архитектуры и градостроительства Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

_____________А.П. Карсалов
"___"_______________20__ г.

Согласовано:
Глава Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

_____________И.Ф.Зарипов
"___"_______________20__ г.

Согласовано:
Первый заместитель Министра здравоохранения Республики Татарстан

_____________А.Р.Абашев
"___"_______________20__ г.

Проектная схема размещения объектов капитального строительства и сопутствующих сооружений на территории запланированной под размещение реабилитационно-бальнеологический центра

Масштаб 1:3 000 (в 1 см 30 метров)

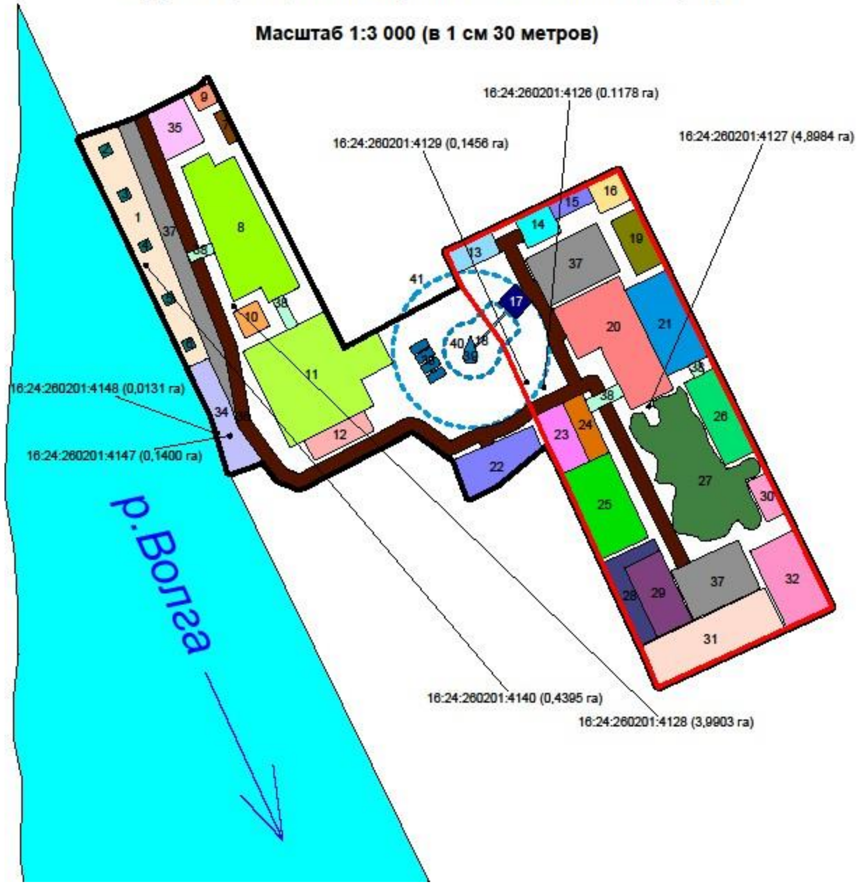

Условные значения:

1-Обустроенная набережная территория
2,3,4,5,6-Павильон отдыха
7-Канализационная станция
8-Лечебно-диагностический корпус
9-Котельная
10-Трансформаторная подстанция
11-Стационар лечебно-диагностический
12-Приемное отделение
13-Лаборатория
14-Цех розлива воды
15-Цех фасовки воды
16-Склад
17-Насосная станция
18-Водовод из минерального источника
19-Гостевой дом
20-Корпус реабилитации
21-Бассейн крытый для плавания
22-Гаражный комплекс
23-Столовая
24-Хозяйственный блок
25-Корпус №1 Стационара реабилитации
26-Корпус №2 Стационара реабилитации
27-Терренкур (зона лечебной ходьбы)
28-Трибуна стадиона
29-Стадион
30-Летняя концертная площадка
31-Зал спортивный
32-Концертный зал
33-Комплекс цистерн для минеральной воды
34-Пристань
35-Административное здание
36-Автомобильная дорога
37-Автомобильная стоянка
38-Надземные переходы и тоннели
39-Минеральный источник "Боровой"
40-Первый пояс зоны санитарной охраны водозаборной скважины
41-Второй пояс зоны санитарной охраны водозаборной скважины
42-Участок, для размещения реабилитационно-бальнеологического центра
43-Лесной участок, исключенный из лесов, расположенных в лесопарковых зонах

СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Первомайская ул., д.39, г. Лаишево, 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ

Беренче май ур., 39 нчы йорт, Лаеш ш., 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

01 июня 2023 № 70-РС

РЕШЕНИЕ

КАРАР

О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022г. № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года»

В целях улучшения качества и уровня жизни населения Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан РЕШИЛ:

1. Внести изменения и дополнения в решение Совета Лаишевского муниципального района от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года», раздел 4 дополнить:

- Развитие гостиничного бизнеса в Республике Татарстан происходит неравномерно. Большое количество средств размещения сосредоточено в г. Казани, на территории района слабо развит данный вид услуг. В целях решения задачи для строительства гостиничного комплекса со SPA был подобран земельный участок с кадастровым номером 16:24:000000:822 площадью 1905 кв.м. из земель лесного фонда. Строительство гостиничного комплекса со SPA на территории Матюшинского сельского поселения будет способствовать дополнительному привлечению туристов, пропаганде здорового образа жизни, снижению уровня заболеваемости, укреплению иммунитета местных жителей и туристов.

2. Опубликовать (обнародовать) настоящее Решение на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на Портале муниципальных образований Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

3.Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию Совета Лаишевского муниципального района по законности, правопорядку и взаимодействию с органами местного самоуправления.

Глава - председатель Совета муниципального района **И.Ф. Зарипов**

СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Первомайская ул., д.39, г. Лаишево, 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ

Беренче май ур., 39 нчы йорт, Лаеш ш., 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

23 октября 2023г. № 111-РС

РЕШЕНИЕ

КАРАР

О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022г. № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года»

В целях улучшения качества и уровня жизни населения Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан РЕШИЛ:

1. Внести изменения и дополнения в решение Совета Лаишевского муниципального района от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года», раздел 4 дополнить:
- «в Республике Татарстан, не имеется ни одного объекта, который совмещал бы в себе реализацию сразу нескольких направлений: летнего и зимнего видов спорта, оздоровления, детских-оздоровительных лагерей, молодежных слетов, спортивных соревнований. Для создания подобного учреждения были подобраны следующие территории: земельный участок с кадастровым номером 16:24:000000:4499 площадью 3,2 га, земельный участок с кадастровым номером 16:24:0000004498 площадью 1,1439 га в части выделов 36,39,40,42 квартала № 50 Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества земельный участок с кадастровым номерами 16:24:000000:5793 общей площадью 1,1254 га в части выделов 40,58,51,59,61 квартала № 50 Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества, соединяющий земельный участок 16:24:000000:4499 с футбольным полем 16:24:0000004498, относящийся к землям лесного фонда. Создание данного объекта обеспечит преемственность в осуществлении государственной политики в области защиты детства, создания необходимых условий для организации отдыха и оздоровления детей и молодежи круглогодично».

2. Опубликовать (обнародовать) настоящее Решение на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на Портале муниципальных образований Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

3.Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию Совета Лаишевского муниципального района по законности, правопорядку и взаимодействию с органами местного самоуправления.

Глава - председатель Совета муниципального района **И.Ф. Зарипов**

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
ГОМУМИ БҮЛЕК
ОБЩИЙ ОТДЕЛ

СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Первомайская ул., д.39, г. Лаишево, 422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ

Беренче май ур., 39 нчы йорт, Лаеш ш.,
422610
Тел: 8 (84378) 2-51-51
Факс: 8 (84378) 2-55-55
e-mail: Sovet.Laishevo@tatar.ru

1 февраля 2024г № 9-РС

РЕШЕНИЕ

КАРАР

О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022г. № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года».

В целях улучшения качества и уровня жизни населения Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан РЕШИЛ:

1. Внести изменения и дополнения в решение Совета Лаишевского муниципального района от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года», раздел 4 дополнить:

- «Для проведения лечебно-реабилитационных мероприятий необходимо строительство круглогодичного оздоровительного центра. Для создания подобного учреждения были подобраны следующие территории: земельные участки с кадастровыми номерами 16:24:260201:2990, 16:24:260201:2991, 16:24:260201:2992, общей площадью 10102 кв.м., относящихся к землям лесного фонда. Создание данного объекта обеспечит преемственность в осуществлении государственной политики в области сохранения и укрепления здоровья, а также реабилитацию спортсменов с травмами опорно-двигательного аппарата в рамках подготовки Республики Татарстан к международным мероприятиям в области спорта»

- «Для реабилитации детей с ограниченными возможностями здоровья необходимо создание инклюзивного развивающего центра для детей дошкольного возраста семейного типа, для создания подобного центра была подобрана территория: земельный участок с кадастровым номером 16:24:090205:787, общей площадью 1219 кв.м., относящегося к землям лесного фонда на территории н.п. Матюшино, Матюшинского сельского поселения. Создание данного центра будет способствовать восстановлению и сохранению здоровья детей, а также проведению индивидуальных программ развития и реабилитации для каждого ребенка с учетом его особенностей, а также организация групповых занятий, направленных на развитие социальных

навыков, коммуникации и самостоятельности. Установление партнерских отношений с родителями и семьями детей, чтобы обеспечить сотрудничество и взаимодействие в процессе реабилитации и развития. Проведение родительских тренингов и консультаций по вопросам воспитания, здоровья и развития детей.»

- «Для создания всех необходимых условий для реабилитации граждан различных категорий, в том числе по квотам Министерства здравоохранения необходимо создать современный реабилитационный центр, для этого были подобраны следующие территории: земельные участки с кадастровыми номерами 16:24:000000:400, 16:24:260201:4150, общей площадью 68135 кв.м., относящихся к землям лесного фонда, на территории н.п. Матюшино, Матюшинского сельского поселения. Создание подобного центра будет способствовать реализации программы реабилитации граждан различных категорий. Данный центр будет обеспечивать необходимые условия для проведения медицинских процедур и физиотерапии, помогая гражданам восстановить свое здоровье. Реабилитационный центр станет важным элементом здравоохранительной системы и будет способствовать улучшению общественного здоровья».

- «Для комплексного развития и оздоровления детей необходимо строительство детского центра по плаванию, для этого была подобрана следующая территория: земельный участок с кадастровым номером 16:24:090205:785, общей площадью 1012 кв.м., относящегося к землям лесного фонда на территории н.п. Матюшино, Матюшинского сельского поселения. Создание такого центра предоставит детям возможность освоить навыки плавания и водных видов спорта, а также развивать физическую активность и улучшить здоровье. Позволит детям заниматься активными видами досуга под присмотром профессиональных инструкторов и тренеров. В результате дети смогут обрести не только спортивные навыки, но и развить личностные качества, такие как самодисциплина, уверенность в себе и настойчивость. Предполагается, что детский центр будет стимулировать физическую активность среди молодежи и поддерживать интерес детей к занятиям спортом на долгие годы».

- «Для создания комфортной и удобной среды для проведения мероприятий и активного отдыха населения необходимо строительство культурно-спортивно-оздоровительного центра. Данный центр будет способствовать проведению различных культурных программ, спортивных мероприятий и услуг для оздоровления. Это поможет развивать культурную и спортивную жизнь как самого н.п. Матюшино, а также привлечь туристов и повысить качество жизни его жителей. Для строительства культурно-спортивно-оздоровительного центра были подобраны следующие территории: земельные участки с кадастровыми номерами 16:24:090205:789, 16:24:090205:790 общей площадью 4207 кв.м., на территории н.п. Матюшино, Матюшинского сельского поселения, относящихся к землям лесного фонда. Обустройство спортивных объектов и проведение интересных мероприятий сделает н.п. Матюшино привлекательным туристическим направлением, население и гости будет иметь больше возможностей для активного отдыха, саморазвития и развлечения. Это способствует укреплению сообщества и созданию благоприятной социальной среды для всех жителей.»

2. Опубликовать (обнародовать) настоящее Решение на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на Портале муниципальных образований Республики Татарстан в информационно – телекоммуникационной сети Интернет по веб – адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

3.Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию Совета Лаишевского муниципального района по законности, правопорядку и взаимодействию с органами местного самоуправления.

Глава - председатель Совета муниципального района **И.Ф. Зарипов**

МИНИСТЕРСТВО
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Ямашева пр., д.37 А, г. Казань,420124

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
УРМАН ХУҖАЛЫГЫ
МИНИСТРЛЫГЫ
Ямашева пр., 37нчы А йорт, Казан шәһ,420124

Тел. (843) 221-37-01, Факс 221-37-37, E-mail: Minleshoz@tatar.ru, сайт: Minleshoz.tatarstan.ru

_____________№_____________
На № 7221/исх от 04.08.2023

Начальнику отдела архитектуры
и градостроительства
Исполнительного комитета
Лаишевского муниципального
района Республики Татарстан
А.П.Карсалову

О предоставлении информации

Уважаемый Алексей Петрович!

На Ваш запрос о необходимости рассмотрения земельного участка с кадастровым номером 16:24:090203:720, имеющего пересечение с землями лесного фонда, на предмет применения положений Федерального закона от 29.07.2017 № 280-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях устранения противоречий в сведениях государственных реестров и установления принадлежности земельного участка к определенной категории земель».

Рассматриваемый земельный участок был рассмотрен на совещании рабочей комиссии по вопросам, связанным с приведением в соответствие сведений Единого государственного реестра недвижимости и государственного лесного реестра, проведенном 15.06.2023.

В соответствии с приказом Министерства природных ресурсов и экологии РФ от 11.11.2013 № 496 «Об утверждении Перечня, форм и порядка подготовки документов на основании которых осуществляется внесение документированной информации в государственный лесной реестр и ее изменение», согласно Акту о внесении документированной информации в государственный лесной реестр № 27-3-23 от 16.06.2023 в отношении лесного участка, имеющего пересечение с земельным участком с кадастровым номером 16:24:090203:720 были внесены изменения в сведения государственного лесного реестра.

Первый заместитель министра И.Н.Зарипов

Г.А.Зарипова
(843) 221-37-42

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

РАСПОРЯЖЕНИЕ **БОЕРЫК**

31.12.2023 г.Казань № 3281-р

В соответствии с пунктом 1^2 статьи 82 Лесного кодекса Российской Федерации:

1. Утвердить прилагаемые:

проектную документацию по изменению границ земель, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации, Пригородного и Лаишевского лесничеств Республики Татарстан;

текстовое и графическое описание границ лесных участков, исключаемых из границ земель, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации, Пригородного лесничества Республики Татарстан;

текстовое и графическое описание границ лесного участка, включаемого в границы земель, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации, Лаишевского лесничества Республики Татарстан.

2. Принять следующие предложения Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан об изменении границ земель на территории Пригородного и Лаишевского лесничеств Республики Татарстан, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации:

исключить из границ земель, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации, лесные участки, расположенные в части лесотаксационных выделов 2, 16, 17, 18 лесного квартала 55, части лесотаксационных выделов 20, 27 лесного квартала 59 Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества, общей площадью 0,0498 гектара;

включить в границы земель, на которых располагаются леса, указанные в пункте 4 части 1 статьи 114 Лесного кодекса Российской Федерации, лесной участок, расположенный в части лесотаксационного выдела 3 лесного квартала 45 Янтыковского участкового лесничества Лаишевского лесничества, общей площадью 0,1 гектара.

3. Министерству лесного хозяйства Республики Татарстан в 30-дневный срок внести необходимые изменения в государственный лесной реестр.

Премьер-министр
Республики Татарстан

АППАРАТ КАБИНЕТА МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН №1 УПРАВЛЕНИЕ ДОКУМЕНТАЦИОННОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ

А.В.Песошин

МИНИСТЕРСТВО
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Ямашева пр., д.37 А, г. Казань,420124

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
УРМАН ХУҖАЛЫГЫ
МИНИСТРЛЫГЫ
Ямашева пр., 37нчы А йорт, Казан шәһ,420124

Тел. (843) 221-37-01, Факс 221-37-37, E-mail: Minleshoz@tatar.ru, сайт: Minleshoz.tatarstan.ru

26.02.2024 № 14-1579
На № 1454/исх от 24.02.2024

Руководителю
Исполнительного комитета
Лаишевского муниципального
района Республики Татарстан
А.А.Нурмухаметову

О направлении заключения

Уважаемый Азат Анасович!

В соответствии с Вашим обращением Министерство лесного хозяйства Республики Татарстан представляет заключение по проекту генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района в части местоположения и площади земель лесного фонда, предусмотренных к включению в границы населенного пункта.

Приложение: на 1 л. в 1 экз.

Первый заместитель министра И.Н.Зарипов

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 00930DC8CE390D187A7024CCEED5F6662E
Владелец: Зарипов Ильгизар Наилевич
Действителен с 19.12.2022 до 13.03.2024

Г.А.Зарипова
(843) 221-37-42

Заключение
Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан
на проект генерального плана Матюшинского сельского поселения
Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

На территории Матюшинского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан расположены лесные участки Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества.

Границы Пригородного лесничества в Республике Татарстан установлены приказом Федерального агентства лесного хозяйства от 13.02.2019 № 189, сведения о границах внесены в Единый государственный реестр недвижимости (далее - ЕГРН) под реестровым номером 16:00-6.3821. Заключение подготовлено на основании представленных Исполнительным комитетом Лаишевского муниципального района Республики Татарстан материалов (письмо № 1454/исх от 24.02.2024) с использованием данных государственного лесного реестра (далее – ГЛР).

Проектом генерального плана предусматривается включение в границы населенного пункта д.Матюшино лесных участков на общей площади 29,77 га, расположенных:

в выделах 1, 3, 5, 6, 36, 39, 40, 42, 43, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61 квартала 50, в выделах 2, 16, 17, 18 квартала 55, выделах 20, 27 квартала 59, выделе 34 квартала 63, выделах 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15,18 квартала 67, выделах 8, 9, 11, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26 квартала 93 Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества на площади 29,58 га, вид целевого назначения лесов - защитные леса, категория защитных лесов - ценные леса (нерестоохранные полосы лесов); в выделах 5 квартала 38 Матюшинского участкового лесничества Пригородного лесничества на площади 0,19 га - вид целевого назначения лесов защитные леса, категория защитных лесов - леса, расположенные в водоохранных зонах.

Проектом генерального плана предусмотрено включение в том числе лесных участков с кадастровыми номерами 16:24:000000:5793, 16:24:000000:4498, 16:24:000000:4499, 16:24:090205:787, 16:24:090205:785, 16:24:090205:789, 16:24:090205:790, 16:24:260201:2990 16:24:260201:2991, 26:24:260201:2992, 16:24:000000:400, 16:24:260201:4150, 16:24:000000:822, ранее предоставленных в аренду для осуществления рекреационной деятельности. На момент подготовки заключения договоры аренды расторгнуты по инициативе арендаторов. Также лесной участок площадью 0,1015 га, расположенный в части кадастрового квартала 16:24:090501 (севернее и южнее земельного участка с кадастровым номером 16:24:090501:41), предусмотренный к включению в границы населенного пункта, в пользование не предоставлен.

Лист согласования к документу № 14-1579 от 26.02.2024
Инициатор согласования: Зарипова Г.А. Ведущий консультант отдела государственного лесного реестра, использования лесов и лесоустройства
Согласование инициировано: 26.02.2024 10:23

Лист согласования Тип согласования: **смешанное**

N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
Тип согласования: **параллельное**				
1	Мосунов А.М.		Согласовано 26.02.2024 - 10:26	-
2	Тюкаева Н.М.		Согласовано 26.02.2024 - 10:36	-
Тип согласования: **последовательное**				
3	Зарипов И.Н.		Подписано 26.02.2024 - 11:45	-

МИНИСТЕРСТВО ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ
И ЭКОЛОГИИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

**ФЕДЕРАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА
(РОСЛЕСХОЗ)**

Адрес: ул. Пятницкая, д. 59/19, Москва, 115184
Тел.: (495) 953-37-85, факс: (499) 230-85-30

25.03.2024 № АВ-03-27/6971

на № 229-исх от 09.03.2024

Администрация Лаишевского
муниципального района
Республики Татарстан

Первомайская ул., 39,
г. Лаишево, Лаишевский
район, Республика Татарстан,
422610

Министерство
экономического развития
Российской Федерации

Департамент лесного
хозяйства по Приволжскому
федеральному округу

О рассмотрении проекта
генерального плана

Федеральное агентство лесного хозяйства рассмотрело доработанный по замечаниям Рослесхоза от 8 декабря 2023 г. № 92634442-2460сз\вх-17849 проект генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского района Республики Татарстан и сообщает следующее.

Проект документа территориального планирования предусматривает включение земель лесного фонда в границы населенных пунктов:

Проект документа территориального планирования предусматривает включение земель лесного фонда в границы населенных пунктов согласно текстовой части проекта	Предусматривает (Согласно приложению)
Проект документа территориального планирования предусматривает включение земель лесного фонда в границы населенных пунктов согласно графической части проекта	Предусматривает
Наименование населенных пунктов, в границы которых включаются земли лесного фонда	д. Матюшино
Площадь земель лесного фонда, включаемых в границы населенных пунктов	27,7556 га (277556,6 м^2)
Местоположение лесных участков, включаемых в границы населенных пунктов (лесничество, участковое лесничество, кварталы, выделы, кадастровые номера (при наличии))	Выделы 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 18 квартала 67, выделы 1, 3, 5, 6, 36, 39, 40, 42, 43, 48, 50, 51, 58, 59, 60, 61, квартала 50, выдел 5 квартала 38, выдел 12 квартала 93 (таблица 3.7.1, материалы по обоснованию)
Целевое назначение лесов и категории защитных лесов	Защитные леса (категории

	защитных лесов – нерестоохранные полосы лесов; леса, расположенные в водоохранных зонах).
Цель включения земель лесного фонда в границы населенных пунктов (проектируемое использование)	Строительство объектов муниципального значения, предусмотренных решениями Совета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан «О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года» от 16.01.2023 № 6-РС, от 01.06.2023 № 70-РС, от 23.10.2023 № 111-РС, от 01.02.2024 № 9-РС
Разделы проекта документа территориального планирования с информацией о включении земель лесного фонда в границы населенных пунктов	Пункт 3.7, приложение (материалы по обоснованию)

Наличие/отсутствие прилагаемых к проекту документа территориального планирования документов, необходимых для включения земель лесного фонда в земли иных категорий

В соответствии с пунктом 5.2 статьи 9 Градостроительного кодекса Российской Федерации (далее – Градостроительный кодекс) подготовка документов территориального планирования муниципальных образований осуществляется с учетом положений стратегий социально-экономического развития муниципальных образований и планов мероприятий по их реализации (при наличии), бюджетного прогноза муниципального образования на долгосрочный период (при наличии), положений стратегии пространственного развития Российской Федерации, государственных программ Российской Федерации, национальных проектов, государственных программ субъектов Российской Федерации, муниципальных программ, инвестиционных программ субъектов естественных монополий, организаций коммунального комплекса, решений органов местного самоуправления, иных главных распорядителей средств соответствующих бюджетов, предусматривающих создание объектов местного значения, а также сведений, содержащихся в информационной системе территориального планирования.

Документы:

№	Документ	Представлены	Не представлены	Примечание
1	Документы, предусмотренные частью 5.2 статьи 9 Градостроительного кодекса	Представлены Решения Совета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан «О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года» от 16.01.2023 № 6-РС, от 01.06.2023 № 70-РС, от 23.10.2023 № 111-РС, от 01.02.2024 № 9-РС		
2	Обоснование местоположения и площади переводимых земель лесного фонда, с указанием планируемых объектов (их характеристик), а также отсутствие иных вариантов развития населенных пунктов за счет иных категорий земель	Представлено		
3	Информация подтверждающая, что испрашиваемые лесные участки не относятся к лесопарковым или зеленым зонам (выписка из государственного лесного реестра или заключение органа исполнительной власти субъекта Российской Федерации в	Представлено заключение Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан от 15.03.2024 № 14-2343		

	области лесных отношений)			
4	Документ, подтверждающий, что испрашиваемые лесные участки не предоставлены в пользование для осуществления рекреационной деятельности (выписка из государственного лесного реестра или заключение органа исполнительной власти субъекта Российской Федерации в области лесных отношений)	Представлено заключение Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан от 15.03.2024 № 14-2343, подтверждающее отсутствие договоров аренды для осуществление рекреационной деятельности		

Проект документа территориального планирования предусматривает включение в границы населенных пунктов участков земель лесного фонда, границы которых являются смежными с земельными участками, расположенными в границах населенного пункта на основании части 19 статьи 24 Градостроительного кодекса Российской Федерации.

Согласно части 19 статьи 24 Градостроительного кодекса при подготовке в составе проекта генерального плана поселения или городского округа карты границ населенных пунктов в границы населенного пункта подлежит включению земельный участок из земель лесного фонда в случае, если все его границы являются смежными с земельными участками, расположенными в границах населенного пункта.

Проект документа территориального планирования предусматривает включение в границы населенных пунктов земель лесного фонда, границы которых являются смежными с земельными участками, расположенными в границах населенного пункта	Предусматривает
Площадь земель лесного фонда, включаемых в границы населенных пунктов	2,0120 га (20150,7 м^2)
Местоположение лесных участков, включаемых в границы населенных пунктов (лесничество, участковое лесничество, кварталы, выделы)	Указано (таблица 3.7.1)
Кадастровые номера участков земель лесного фонда (при наличии)	
Целевое назначение лесов и категории защитных лесов	Защитные леса (категория защитных лесов – нерестоохранные полосы лесов)

Разделы проекта генерального плана с информацией о включении земель лесного фонда в границы населенных пунктов	Раздел 3.7 (материалы по обоснованию)

Документы территориального планирования подлежат согласованию с уполномоченным Правительством Российской Федерации федеральным органом исполнительной власти в установленном порядке в случае, когда предусматривается включение в границы населенных пунктов земельных участков из состава земель лесного фонда, за исключением случаев, предусмотренных частью 19 статьи 24 Градостроительного кодекса.

Рослесхоз обращает внимание Минэкономразвития Российской Федерации, что раннее рассмотренные материалы проекта генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского района Республики Татарстан, по которому Рослесхозом выдано отрицательное заключение, изменены на новую редакцию. Учитывая, что уведомление поступило из администрации Лаишевского муниципального района Республики Татарстан у Рослесхоза отсутствует возможность разместить заключение в федеральной государственной информационной системе территориального планирования в установленном порядке.

Вывод:

Учитывая решения Совета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан «О внесении изменения и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 № 92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года» от 16.01.2023 № 6-РС, от 01.06.2023 № 70-РС, от 23.10.2023 № 111-РС, от 01.02.2024 № 9-РС и письмо Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан от 15.03.2024 № 14-2343, Рослесхоз согласовывает проект генерального плана Матюшинского сельского поселения Лаишевского района Республики Татарстан, предусматривающий включение участков земель лесного фонда общей площадью 27,7556 га (277556,6 м2) в границы населенного пункта д. Матюшино для размещения объектов муниципального значения согласно приложению к данному письму. Планируемые объекты не предусмотрены Перечнем объектов капитального строительства, не связанных с созданием лесной инфраструктуры, для защитных лесов, эксплуатационных лесов, резервных лесов, утвержденным распоряжением Правительства Российской Федерации от 30.04.2022 № 1084-р и Перечнем некапитальных строений, сооружений, не связанных с созданием лесной инфраструктуры, для защитных лесов, эксплуатационных лесов, резервных лесов, утвержденным распоряжением Правительства Российской Федерации от 23.04.2022 № 999-р.

Вместе с тем Рослесхоз обращает внимание, что согласно статье 32 Градостроительного кодекса Российской Федерации (в редакции Федерального закона № 280-ФЗ) правила землепользования и застройки, устанавливающие градостроительные регламенты применительно к земельным участкам, включенным в границы населенных пунктов из земель лесного фонда (за исключением лесных

участков, которые до 1 января 2016 года предоставлены гражданам или юридическим лицам либо на которых расположены объекты недвижимого имущества, права на которые возникли до 1 января 2016 года, и разрешенное использование либо назначение которых до их включения в границы населенных пунктов не было связано с использованием лесов), могут быть утверждены не ранее чем по истечении одного года со дня включения указанных земельных участков в границы населенных пунктов.

Согласно пункту 6.1 статьи 36 Градостроительного кодекса Российской Федерации до установления градостроительных регламентов в отношении земельных участков, включенных в границы населенных пунктов из земель лесного фонда (за исключением лесных участков, которые до 1 января 2016 года предоставлены гражданам или юридическим лицам либо на которых расположены объекты недвижимого имущества, права на которые возникли до 1 января 2016 года, и разрешенное использование либо назначение которых до их включения в границы населенного пункта не было связано с использованием лесов), такие земельные участки используются с учетом ограничений, установленных при использовании городских лесов в соответствии с лесным законодательством.

Одновременно Рослесхоз сообщает, что статьей 63.1 Лесного кодекса Российской Федерации (далее – Лесной кодекс) установлены особенности осуществления лесовосстановления и лесоразведения отдельными категориями лиц.

В соответствии с частью 2 статьи 63.1 Лесного кодекса лица, в интересах которых осуществляется перевод земель лесного фонда в земли иных категорий, в том числе без принятия решения о переводе земельных участков из состава земель лесного фонда в земли иных категорий, обязаны обеспечить лесовосстановление или лесоразведение на площади, равной площади лесных земель, находящихся на таком земельном участке, исключаемом из состава земель лесного фонда.

Заместитель руководителя А.О. Винокурова

Подлинник электронного документа, подписанного ЭП, хранится в системе электронного документооборота
ФЕДЕРАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА

Сертификат: 0BB0A59CEEB982BAE38B9D68DD6E744B
Владелец: Винокурова Анастасия Олеговна
Действителен: с 05.09.2023 до 28.11.2024

Приложение к письму Рослесхоза
от__________№______________

Кадастровый номер земельного участка и местоположение (выделы, кварталы, участковые лесничества лесничества)	Основание	Местоположение	Категория защитных лесов	Площадь включаемого земельного участка, кв.м
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.4,8,5	Стратегия социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022-2024 годы и плановый период до 2030 года (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС) – далее Стратегия	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	48984,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.4	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1178,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.4,8	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1456,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.7,8,10,9,3,6	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	39903,00

	РС)			
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.9,7	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	131,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.7,15,9	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1400,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.67, выд.15,6	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	4395,00
Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.50, выд.1,3,5,6,60	Стратегия (утв. Решением Совета Лаишевского МР РТ от 05.12.2022г. №92-РС с изменениями от 16.01.2023г. №6-РС)	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	38573,81
16:24:000000:822 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.38, выд. 5	Решение о внесении изменений и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 г. №92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022- 2024 годы и плановый период до 2030 года» от 01.06.2023 г.	Республика Татарстан, д.Матюшино	леса, расположен-ные в водоохранных зонах	1905

	№70-РС			
16:24:000000:5793 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.50, выд. 51,61,50, 48,42,36, 43,59	Решение о внесении изменений и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 г. №92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022- 2024 годы и плановый период до 2030 года» от 23.10.2023 г. №111-РС	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	11254
16:24:000000:4498 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.50, выд. 36, 39,40,42		Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	11439
16:24:000000:4499 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.50, выд. 58		Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	32263
16:24:090205:787 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.93, выд. 12	Решение о внесении изменений и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 г. №92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2022- 2024 годы и плановый период до 2030 года» от 01.02.2024 г. №9-РС	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1219
16:24:090205:785 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.93, выд. 12	Решение о внесении изменений и дополнения в решение Совета от 05.12.2022 г. №92-РС «О стратегии социально-экономического развития Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на	Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1012
16:24:090205:789 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.93, выд. 12		Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	1988
16:24:090205:790 Матюшинское участковое лесничество Пригородного лесничества, кв.93, выд. 12		Республика Татарстан, д.Матюшино	ценные леса (нерестоохранные полосы лесов)	2219

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)
Проектны нигезләү материаллары

Аңлатма язуы
(3 нче Том)

Казан **2023**

№ т/б	Объект атамасы	Искәрмә
1	1 Том. Раслана торган өлеш: Аңлату язуы. Территориаль планлаштыру турында нигезләмә.	
2	2 Том. Раслана торган өлеш: График материаллар	
2.1	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	М 1:10000
2.2	Җирлек составына керүче торак пунктларның чикләре картасы	М 1:10000
2.3	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	М 1:10000
3	3 Том. Нигезләү материаллары: Аңлату язуы	
4	4 Том. Нигезләү материаллары: График материаллар	
4.1	Рстр форматындагы карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге хәле	М 1:10000
4.2	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары (гамәлдәге хәл)	М 1:10000
4.3	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары (проект урыны)	М 1:10000
4.4	ГО һәм ЧС растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары	М 1:10000
4.5	Инженерлык инфраструктурасы картасы	М 1:10000

УРЫНЫНА ИНВ. №

ДАТА

ИНВ.№ ПОДЛ.

Үзгәрешләр	Катнашучылар	Бит	Док№	Имза	Дата	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)	СТАДИЯ	БИТ	БИТЛӘР
					2023		ГП		
						Проект составы			

№ т/б	Объект атамасы	Искәрмә

1	3 Том. Нигезләү материаллары: Аңлату язуы	
2	4 Том. Нигезләү материаллары: График материаллар	
2.1	Рстр форматындагы карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге хәле	М 1:10000
2.2	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары (гамәлдәге хәл)	М 1:10000
2.3	ЗОУИТ растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары (проект урыны)	М 1:10000
2.4	ГО һәм ЧС растровой форматындагы карталар рәвешендә нигезләү материаллары	М 1:10000
2.5	Инженерлык инфраструктурасы картасы	М 1:10000

УРЫНЫНА ИНВ. №

ИМЗА ҺӘМ ДАТА

ИНВ.№ ПОДЛ.

Үзгәрешләр	Катнашучы	Бит	Док№	Имза	Дата
					2023

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы (үзгәрешләр кертү)

СТАДИЯ	БИТ	БИТЛӘР
ГП		

Том эчтәлеге

Эчтәлек

1. Табигать шартлары һәм ресурслары 4

1.1. .... Р

ельеф һәм геоморфология 4

1.2. .... Г

еологик төзелеш 4

1.3. .... Т

ектоника һәм сейсмиклык 7

1.4. .... Ф

айдалы казылмалар 7

1.5. .... Т

ерриторияне гидрогеологик бәяләү 8

1.6. .... Ө

ске сулар 12

1.7. .... К

лимат шартларын бәяләү 13

1.8. .... Т

ерриториягә куркыныч табигый процесслар һәм инженер-геологик бәя бирү 16

1.9. .... Л

андшафтлар, туфрак катламы, үсемлекләр, хайваннар дөньясы 21

2. Әйләнә-тирә мохитнең хәзерге торышы 25

2.1. .... А

тмосфера һавасының торышын бәяләү 25

2.2. .... С

у белән тәэмин итүнең җир өсте һәм җир асты чыганакларының торышын бәяләү 26

2.3. .... Җ

ир ресурслары һәм туфрак 30

2.4. .... Җ

итештерү һәм куллану калдыклары 31

2.5. .... М

ахсус саклана торган табигать территорияләре 31

2.6. .... К

үлләндерелгән территорияләрнең торышы 32

2.7. .... Ф

изик йогынты факторлары 33

3. аерым шартлы зоналар С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ 35

3.1. .... С

анитар-яклау зоналары 35

3.2. .... М

агистраль торбаүткәргечләрнең минималь мөмкин булган зоналары һәм саклау зоналары 38

3.3. .... Г

аз бүлү челтәрләренең сак зоналары 40

3.4. .... Э

лемтә линияләренең сак зоналары 40

3.5. .... Э

лектр тапшыру линияләренең сак зоналары 40

3.6. .... Ө

ске су объектларының сак зоналары 41

3.7. .... С

у белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зоналары 44

3.8. .... «

Балкыш» шифаханә-профилакториенең тау-санитария саклау тирәлеге 48

3.9. .... У

рман фонды җирләре 49

3.10. .... М

ахсус саклана торган табигать территорияләре 51

3.11. .... Т

абигый чикләүләр зоналары 55

3.12. .... «

Казан» халыкара аэропорты» АҖ аэродром территориясе 57
3.13. ....К
уркынычсызлык торуы Эчке эшләр министрлыгы укыту үзәгенең ачык атудан торак пунктка кадәр 57
3.14. ....Ф
айдалы казылмалар ятмалары 58
4. ЭВАКУАЦИЯЛӘҮ БУЕНЧА АРАЛАР ПО ОПТИМИЗАЦИИ ЭКОЛОГИК СИТУАЦИЯСЕ ОПТИМАЛЬЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР 59
4.1. ....О
бъектларны урнаштыруны оптимальләштерү чаралары 60
4.2. ....А
тмосфера һавасын саклау гамәлләре 63
4.3. ....Җ
ир өсте һәм җир асты суларын саклау гамәлләре 63
4.4. ....Җ
ир фондын саклау һәм территорияне инженерлык яклау чаралары 65
4.5. ....К
алдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары 66
4.6. ....Ф
изик факторлардан яклау чаралары 67
4.7. ....Х
айваннар дөньясын саклау гамәлләре 67
4.8. ....М
ахсус сакланылучы табигать территорияләрен яклау чаралары 69
4.9. ....Т
абигать-экология каркасы системасын формалаштыру 69
4.10. ....Х
алыкның медик-экологик иминлеген тәэмин итү 69
КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ 70
КАРА 1 72

1. Табигать шартлары һәм ресурслары

1.1. Рельеф һәм геоморфология

Геоморфологик яктан караганда, Матюшино авыл җирлеге территориясе Иделнең уң як ярында урнашкан I-IV тугайлар террасаларына нигезләнгән.

I (мончалов-осташковская) соңгы плейстоценовой яшендәге тотылган терраса, - сусаклагычның кисеме өстендә, 50-60 м биеклеккә ия булып, 5-6 м га күтәрелә. Аның киңлеге 0,5 км дан 3-4 км га кадәр.

II (микулин-калинин) соңгы плейстобәя яшендәге терраса, - рельефта беренчесенә караганда яхшырак чагылган. Аның өчен дюнно-бугрист рельефы хас. Рельефның эолов һәм суффозион-карст формалары киң таралган.

III (шкловск-Мәскәү) урта плейстобәя яшенең соңгы вакытларында тотылган уртача плейстобәя террасасы II террасадан 5-6 м га югары күтәрелә һәм аның урыны белән оттыруы сизелми диярлек. Террасаның өслеге нык тигезлек белән аерылып тора, берничә эре чокырлар белән кисешкән. Шулай ук 8-10 м биеклектәге дюналар, тәлинкәсыман түбәнлекләр, чокырлар һәм күлләр очрый.

IV (лихвинско-днепровская) тотылган терраса - уртача плейстоценовой яшьтә. Терраса сусаклагыч биеклегеннән 30-70 метрга күтәрелүче калкулыклы платодан гыйбарәт (80-120 метрлы абсолют биеклекләр). IV терраса киң үсеш алган тирән чокыр челтәре (Ландшафты..., 2007) булу белән характерлана.

Авыл җирлегенең рельефы чагыштырмача тыныч өслекле, аз бүлгәләнгән аккумулятив терраса тигезлегеннән гыйбарәт. Рельеф түбәнлегендә сазлыклар һәм вак күлләр очрый.

Карала торган территориянең абсолют биеклекләре 53 - 140,4 мчикләрендә тирбәлә һәм төньяктан көньякка таба үсә.

- 140,4 м һәм төньяктан көньякка таба үсә. Иң зур биеклек (140,4 м) авыл җирлегенең көньяк өлешендә, Матюшино авылыннан көньягтарак, Идел елгасының 4 нче террасасында күзәтелә. Авыл җирлегенең төньяк өлешендә минималь билге теркәлгән (53 м), ул Куйбышев сусаклагычында су кисүгә туры килә.

Балкар һәм чокырлар белән тәкъдим ителгән эрозион формалар, нигездә, авыл җирлегенең көньяк өлешендә Идел елгасының 4 нче беркетелгән террасасының итәге буйлап урнашкан. Чокырлар челтәре 0,06 км/км2 тәшкил итә.

1.2. Геологик төзелеш

Өйрәнелә торган территория платформа өчен ике ярусла төзелеш белән характерлана: аскы һәм урта протерозояның интенсив дислоцированный метаморфик токымнары платформаның кристаллик фундаментын, ә палеозой (девон, ташкүмер һәм Пермь) фундаментын, неогеномлы һәм дүртенчел катламнар - утырма чехолын туплый.

Җирлек территориясенең төзелеш һәм проектлау шартларына да, инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүгә дә йогынты ясый торган тирәнлеккә геологик төзелешендә Пермь, неоген һәм дүртенчел катламнар катнаша.

Пермь системасы Югары бүлек Казан ярусы. Казан ярусының кайбер өлешләре, палеодолин өлешендә генә карамыйча, киң таралган. Алар сакмара ярусы катламнарының закарсталы өслегендә юыртып яталар һәм характерлы плифациаль цикллы киселешле терриген-карбонат токымнары белән тәкъдим ителә.

Карала торган территориядә түбәнге Казан күтәрелеше киселешнең терриген-карбонат тибы белән характерлана. Ул диңгез һәм Лагун-диңгез фацияләрен: комлыклар, алевролит, балчык, мергель, известьташ, гипс линзалары салынган доломитлар белән тәкъдим ителгән. Карбонат токымнары (известьташлар, доломитлар, мергельләр) ярусны кисү куәтенең 60%тан артыгын тәшкил итә. Тау ярусы киселешендә литолог-фациаль составның үзгәрүе характеры буенча (түбәннән өскә) өч калынлык бүлеп чыгаралар, ул - Байтуган, камыш һәм красноярск утырма ритмнарына туры килә. Һәр катлам балчык, алевролит, комлыклар белән башлана һәм известьташ, доломит һәм мергель белән тәмамлана.

Күтәрелешнең түбәнге чиге яктылы соры доломитлар һәм сакмар ярусы брекчалары белән куе кара-соры катламлы балчык һәм алевритлар алмашынуы буенча билгеләнә. Бу 15 метрдан 9 метрга кадәр куәтле глинисто-алеврит пачкасын брахиопод (башлыча лингул), фораминифер, гастропод һәм башка фауна бик күп булса да, еш кына шартлы исемдә «лингула балчыклары» дип атыйлар. Кисәк буенча югары өслектә алар мергельләр, соры һәм караңгы-соры известьташлар, пелиторф, органик һәм органик таркау известьле известьташлар белән алмашыналар.

14-40 м куәтле Камышлы калын катлам карасу соры, алеврит, тонык-соргылт известьле, саргылт-соры доломит, гипсларның сирәк нечкә катламнары белән капланган.

Красноярск калынлыгы, башлыча, кара-соры комлыклар һәм яшькелт-соры комлыклар белән капланган, алар кисем буенча өскә таба известьташлар һәм балчык һәм алевролит катламнары белән доломитлар алмаштырыла. Калынлыкның куәте 20-35 м. Комташлар кайвакыт егәрлеге 25 м кадәр булган линзалар барлыкка китерә.

Түбән Кама берәмлекләренең куәте 14 тән 82 метрга кадәр сизелерлек тирбәнешләр кичерә.

Югары Казан утырмалары Идел елгасының биек террасларын тәшкил итүче Дүртлек катламнары таралудан читтә көн өслегенә чыга. Отложения верхнеказанского подъяруса представлены комплексом лагунно-морских образований, беркетелгән җәмгать тәрбиячеләре которых главенствующее значение Югары казан катламнары карбонат токымнары: доломитларның, известь (доломит) токымнары, доломитизацияләнгән известьташлары бар. Терригенные образования, характерные для нижнеказанских отложений, здесь имеют подчиненное значение. Кроме того, для верхних отложений характерна повышенная загипсованность. Гипс башка токымнарда катнаштырулар рәвешендә яки аерым линзалар һәм берничә метрга кадәр куәте булган катламнар җибәрә.

виде вкраплений в других породах, либо слагает отдельные линзы и слои мощностью до нескольких метров. Югары Кама күтәрелешенең гомуми куәте 60-65 м га җитә. Югары Ослан катламнары җирле юу эзләре буенча Түбән Камада яталар. Күтәрелеш чиге түбән Кама соры һәм караңгы-соры фауна фаунасының күптөрлелеге белән диңгез фаунасы алышыну сәбәпле аз беленеп тора. Ул югары доломитизация һәм токымнарның гипслык булуы белән характерлана, шулай ук яктырак төс, нечкә катлам һәм еш кына фациаль үзгәрүчәнлеге белән аерылып тора.

Неоген системасы Плиоцен Плиоцен катламнары карала торган территориядә киң таралган, алар Иделнең палеоүзәннәре һәм аның эре кушылдыклары тарафыннан формалашкан доплиоцен эрозион челтәрен һәм Казансу һәм Мишәне тутырганнар.

– Казансу һәм Мишә Идел папалеодолиныылеоүзәне тальвегында плиоцен катламнарының куәте 110-140 м га җитә.

Чирек система Чирек яшькә җиткәч, үзәннәрнең яр буйлары кайбер участокларында гына чигенеп, бөтен җирдә таралган. Аларның куәте 90 м га җитә. Тикшеренүче территориядә неоплейстобәя һәм голоцен катламы аерылып тора.

Килеп чыгышлары буенча дүртенче катламнар аллювиаль, күл-аллювиаль, элювиаль-делювиаль һәм саз катламнары белән тәкъдим ителгән. Урта дүрттән бер өлешкә бүленгән ятмалар Идел елгасының IV һәм III сулык өсте террасаларын тәшкил итә. неоплейстобәя. Среднечетвертичные отложения слагают IV һәм III надпойменные террасы р.Волги.

Лихвинск һәм Днепр офыкларының аллювиаль катламнары тотылган IV террасаны барлыкка китерә. Һәр җирдә дә диярлек күрсәтелгән терраса ачык беленеп торган юл белән чикләнгән, ул аны I һәм II тотылган террасалардан аерып тора һәм 60-85 метрлы Куйбышев сусаклагычы биеклегендә күтәрелә. Бу террасаның абсолют өслеге 80-125 м, 26-45 м. Тотылган террасаның IV өлеше уртача 60 м га җитә.

Терраса бозлык лихвинск аллювиясе белән түбән өлештә төзелгән, өске өлештә - перигляциаль днепропетрск аллювиясе. Тауларның составы, башлыча, комлы. Кисәкнең аскы өлешендә күкерт, вак һәм урта бөртекле, кварцлы комнар тәкъдим ителгән, алар гравий-галечь материаллары аз гына микъдарда. Югарыда, ком кисемендә, аксыл-көрән төстәге һәм яшькелт-көрән төстәге коры туфрак, суглинк, балчык барлыкка килә. Днепр аллювие урыны белән 3-5-12-18 метрга кадәр егәрлектәге кычлар һәм суглинклар белән капланган.

Алювиаль һәм күл-аллювиаль катламнардан тыш, территориядә башка генезисның неоплейстоценослы катламнары да үсеш алган:

- аксыл известьле сугиналар белән тәкъдим ителгән элювиаль-делювиаль һәм делювиаль катламнар үзәннәрнең су бүлекләрендә һәм битләрендә киң таралган;
- 10-12 м куәтле күл-аллювиаль катламнарда органик калдыклар күп булган ком, суглин, балчык тупланган;

- югары террасалар өслегендәге зур булмаган карст түбәнлекләрнең казанлыкларын тутыра торган биоген (сазлыклы) катламнары 1-2 м куәтле торф (Берегоукрепение..., 2006) белән тәкъдим ителгән.

1.3. Тектоника һәм сейсмиклык

Матюшино авыл җирлеге территориясе Казан һәм Әлки-Пичкас сейсмоглы зоналары тоташкан урында урнашкан.
Россиянең сейсмик районы картасы (СП 14.13330.2011) нигезендә Матюшино авыл җирлеге 6 баллы (B) һәм 7 баллы (C картасы) сейсмик интенсивлык зонасында урнашкан, бу исә геодинамик куркыныч факторларын, шул исәптән, инженер-геологик шартларны һәм турыдан-туры төзелеш мәйданчыкларында сейсмик йогынтыны исәпкә алырга мәҗбүр итә. Төзелеш эшләре төзелеш материаллары сыйфатына һәм төзелеш эшләренә югары таләпләр куюдан алып барылырга тиеш.

1.4. Файдалы казылмалар

руда булмаган файдалы казылмалар

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы мәгълүматлары буенча, Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге территориясендә _ төзелеш комы ятмалары урнашкан.
"Бахчи-Сарай" һәм "Шеланговское", шулай ук "Зеленобороское" җир асты байлыклары участогы.
«Бахчи-Сарай» төзелеш комнарын яттыру урыны «Казанские нерудные материал» ЧҖҖҖ файдалануына Татарстан Республикасының Югары Ослан һәм Лаеш муниципаль районнарында Идел акваториясендә 1322,0-1323,2 км һәм 1325,0-1328,0 км интервалларда файдалы казылмаларны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару максаты белән 01188 нче ТЭ номерлы ТАТ сериясе лицензиясе нигезендә бирелгән. 22.08.2008 дән 31.12.2039 га кадәр лицензиянең гамәлдә булу вакыты. Җир асты байлыклары кишәрлеге 27.01.2021 дән бирелгән тау отводы статусына ия
№16-4300-00212 Ростехнадзорның Идел буе идарәсе тарафыннан.
«Зеленоборское» җир асты байлыклары кишәрлеге «Волжская буксирная компания» ҖЧҖ файдалануына Татарстан Республикасының Лаеш муниципаль районындагы Идел акваториясендә судно йөрешенең сул ягы буйлап 1321,5-1323,5 км интервалында төзелеш комнарын геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару максаты белән № 01253 ТР ЛАТ сериясе лицензиясе нигезендә бирелә. Лицензия срогы 09.08.2011
«Шеланговское» төзелеш комнары ятмалары «Шелангапром» ҖЧҖ лицензиясе ТАТ ВСЛ сериясе нигезендә файдалануга бирелгән
№02323 ТЭ Идел елгасының 1332,2-1338,5 км интервалында файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару максатында. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты 25.12.2019 елдан 31.12.2204 елга кадәр.

Төче сулар.

Матюшино авыл җирлегенең көнчыгыш өлеше Столбище җир асты суларының төче ятмасы чикләрендә урнашкан.

Чыганакта төче җир асты суларының эксплуатацияләү запаслары тәүлеккә 200 мең м3/тәүлеккә җитә, шул исәптән А категориясе буенча - 22,5 мең м3, категорияләр буенча.

В - 177,5 мең м3/тәүлек (Казан шәһәрен су белән тәэмин итү өчен Столбище җир асты суларын үзләштерү проектын гидрогеологик нигезләү» хисабы, 2009).

Минераль сулар.

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы мәгълүматлары буенча, Матюшино авыл җирлеге территориясендә төче җир асты суларыннан тыш, бальнеологик әһәмияткә ия минераль сулар чыгарыла, алар базасында шифаханәләр эшли.
"Санта", шулай ук "Генерирующая компания" ААҖ "Балкыш" шифаханә-профилакторий.
Җир асты суларына төче һәм минераль характеристика 2.2 бүлектә бирелгән.

1.5. Территорияне гидрогеологик бәяләү

Матюшино авыл җирлеге территориясе, Лаеш муниципаль районы кебек үк, Көнчыгыш Европа платформасының Кама-Нократ артезиан бассейны чикләрендә урнашкан.
Су үткәрүчәнлекнең төре һәм зурлыгы, су йөртүчәнлеге характеры, су йөртүчән токымнарның литолог-фациаль үзенчәлекләре буенча, карала торган территориядә су сыешлы токымнарның түбәндәге гидрогеологик бүлекчәләр бүлеп бирелә: Россия Дәүләт гидрогеологик картасы битләренең гамәлдәге җыелма легендасы 1:200000 (1993 ел) масштабында, алар түбән үзәкле һәм төче җир асты суларының таралу зонасын колачлый:

- водоносный локально водоупорный су йөртү локаль су үткәрмәүчән неоген-дүртенче аллювиаль комплексы (N-aQ);
- водоносный нижнеказанский карбонатно-терригенный түбән казан су йөртү комплекс (P2kz1);
- водоупорный локально слабоводоносный сакмарский карбонатно-сульфатный комплекс (P_1s)

Суүткәргеч су үткәргеч неогеново-дүртенчел аллювиаль комплекс (N-aQ)

Су йөртү комплексы Идел алды һәм Казан яны өлкәсендә таралган. Җирлек территориясендә комплекс, көнбатыш өлешеннән тыш, бөтен җирдә дә тәкъдим ителгән. Комплекс өслектән беренче булып ята һәм тугайларның аллювиаль утырмаларын һәм Идел елгасының дүрт тотылган террасасын, күлләр һәм сазлыклар катламын, шулай ук Идел елгасының борынгы үзәнен плиоцен катламнарын берләштерә. Су сыйдыра торган катламнар - төрле зурлыктагы комнар, вак таш һәм чуер таш катнашкан, балчык линзалары белән катланган туфраклы балчыклар.
Алювиаль катламнарның Идел елгасының террасаларын җибәрә торган

кискенлегендә фацияләрнең закончалыклы алмашынуы күзәтелә: комлы-гравийле һәм ком катламнары

Террасалар нигезендә яткан русл фациясе кисем буенча өскә, башлыча, тотылган фациянең комлы-сызыклы катламнары белән алмашына.

Неоген-дүртенче су йөртү комплексының кисемтәләре борынгы палеоүзәннәрне тутыра торган плиоцен яшендәге ком катламнарыннан гыйбарәт. Астан өскә, палеоүзәнлек кисешендә токымнарның алмашынуы күзәтелә. Палеоүзән төбендә вак таш, галька һәм гравий токымнары ята, комлы-балчыклы тутыргычлы. Алга таба кисем буенча аларны кварцлы линзалар комнары алмаштыра.

Галечниклар, уртача бөртеклеләр кисеме буенча өскә таба һәм алга таба вак бөртекле комнарга күчә. врезлар бортларына катламнарның глинист өлешенең артуы күзәтелә.

Пермь катламнарының эрозия өслегендә ятканда, дүртенчесез су йөртү комплексы шактый үзгәрүчән егәрлек белән характерлана - палеозой токымнарының калкымнары өстендә 10 метрдан алып Иделнең палеоүзәненең тирәнтен өлешендә 254 м га кадәр. Түбәнең абсолют билгесе 53,0 дән 160,0 м га кадәр тирбәлә. Палеоүзән кисемнәренең максималь тирәнлекләрендә табан табаннарының абсолют тамгалары -125 м га җитә. Комплексның су белән тәэмин ителеше, нигездә, су сыйдырышлы токымнар куәтенең нык үзгәрүчәнлеге белән бәйле. Сүүткәргечләр коэффициентлары тәүлеккә 1,43 алып 2800,0,0 м2 га кадәр, башлыча, 60,0 дән 221,0 м2 га кадәр җитә. скважиналарның чагыштырма дебитлары 0,3 дән 22,0 л/с ка кадәр үзгәрә, ә фильтрация коэффициентлары - тәүлеккә 0,21 дән 60 м/с.

Иксез-чиксез напора зурлыгы 19,2 м га кадәр.

Комплекс сулары минерализациясе 0,1-1,0 г/л, гидрокарбонат, төрле катион составлы төче төче. Гомуми катгыйлык 0,9 дан 12,5 мг-экв/л га кадәр. Ара нейтраль, pH зурлыгы 6,6 дан 6,95 кадәр, оксидлашу 0,8 дән 12,8 мгO_2/л кадәр. Микрокомпонентларның эчтәлеге (в мг/л): фтор 0,13-0,95; тимер гомуми 0,55-29,7; бакыр 0,02-0,11; цинк 0,005-0,025; мышьяк 0,01; селен 0,0002-0,0006; бериллий 0,005-0,00015; марганец 0,09-2,6; молибден 0,01; кургаш 0,005-0,025; стронций 0,5-7,5; йод 0,32-0,86. Грунт сулары пычранудан аз сакланган, бигрәк тә өске өлештә.

палеоүзәнлекне тутыра торган ком катламнарының югары фильтрлау үзлекләре аларның җир асты суларынГлубиннаяың нык юылуын һәм эчә торган сыйфатын бөтен тирәнлеккә саклауны тәэмин итә, моңа сакмара һәм ассельск ярусларының түбән урнашкан суларын аларда региональ һәм локаль бушату кишәрлекләре керми.

Су йөртүчән неоген-дүртенче комплексның туенуы атмосфера явым-төшемнәрен инфильтрацияләү юлы белән җирле су бүлекләрендә бара, ә бушату җирле гидрографик челтәргә һәм Куйбышев сусаклагычында гамәлгә ашырыла. Дүртенчел булмаган су йөртү комплексы су белән тәэмин итү өчен киң кулланыла. Ул вак авыл хуҗалыгы һәм сәнәгать предприятиеләрен су белән тәэмин итү өчен ялгыз су алу скважиналары белән дә, шулай ук үзәкләштерелгән су җыю корылмалары белән дә файдаланыла. Җир асты суларының сыйфаты норматив таләпләрне канәгатьләндерми, нигездә, каты булу сәбәпле.

Түбән казан су асты карбонат-терриген комплексы (P2kz1)

Түбән Казан су йөртү комплексы Кама алды чикләрендә киң таралган. Җирлек территориясендә бары тик ялгыз үзән кисемнәрендә генә юк. Эзләнүче территориянең иң югары өлешендә, түбәнкама катламнары көндезге өслеккә чыгарылды, калган өлешләрдә дүртенче ясалмалар астында яталар. Комплексның түбәнге чиге 70,0 м дан -57,0 м га кадәр абсолют күрсәткечләрдә уза. Комплексның куәте 60,0 дән 97,0 м га кадәр тирбәлә.

Түбән Казан катламнары, еш кына үзгәреп торган токымнарның литологик составы белән, фацияләрнең шактый төрлелеге белән характерлана. Әлеге су сыйдырышлы токым булу сәбәпле, алар фәхишәлек буенча чыдам түгел, кискен үзгәрә торган куәткә ия, җирле су үткәргечләр белән бүленгән. Җир асты сулары, кисемнәрнең төрле өлешләренә туры китереп, катлаулы таралу характерына ия, әмма тулаем алганда бердәм гидравлик бәйләнешле система барлыкка китерә.

Тасвирланган утырмаларның тулы киселешендә органоген-обломочный известьлар, мергель, балчык, алевролит һәм комташ тупланган. Әлеге катламнарның аскы өлешендә «лингула» балчыклары ята. Аерым очракларда соңгыларының куәте 17,0-27,0 м га җитә. Түбән казан катламнарында су белән туенган токымнар - аллювиаль фацияләрнең комлы токымнары. Алар саргылт-соры, соры, соры, яшькелт-соры комлы, вак һәм уртача бөртекле, начар цементлы комлыклар белән тәкъдим ителгән.

Чиксез гранулометрик состав нигезендә су сыйдырышлы токымнарның фильтрацион үзлекләре үзгәрә. Фильтрация коэффициенты скважиналардан алынган белешмәләр буенча тәүлеккә 0,26 дан 27,2 м/га кадәр варьирлый.

Су сыйдырышлы токымнарның суммар куәте өйрәнелгән кисемнең фациаль үзенчәлекләренә бәйле рәвештә, 11,8 метрдан 41,9 метрга кадәр җитә.

Җир асты суларының ятмалары гомуми планда территориянең структур-тектоник үзенчәлекләре белән яраша һәм, 0 дән 146,2 м га кадәр булган хәзерге рельефка карап, үзгәрә, бу исә су токымнары булган токымнарның түбәләренең 159,5 тән алып 41,0 м га кадәр абсолют тамгаларының шактый артуын билгели.

Түбән Кама катламнарының яту шартларының төрле булуы һәм аларның шактый зур литолог-фациаль үзгәрүчәнлеге аларга багышланган гидродинамик режимның үзенчәлеген билгели. Комплекс сулары пластик-поролы, сирәк ярылган, басынкы. Җир асты суларының яту тирәнлеге арту белән үсә барган напора зурлыгы. Неоген үзәннәре янындагы җир асты суларының басымлы үзлекләре сизелерлек көчсезрәк сизелә, аларның йогынтысын билгеле бер дәрәҗәдә аларның чынбарлыктагы режимда чагылыш таба. Су сыйдырышлы токымнар көндезге өслектән беренче булып яткан яки дүрткел-ле сулыкның тышчалык белән капланган, тикшерелә торган катламнарының өске катламнарында басымсыз яки басымлы характеры аз булган участокларда.

Түбәндә урнашкан су сыйдырышлылыгы начар булу белән характерлана һәм суны, комплекс нигезеннән агып төшүче чишмәләрнең чыгымнары 0,1-0,3 л/с тан артмый.

Түбән Кама катламнарының су әйләнеше шактый үзгәргән, кайвакыт зур булмаган участоклар чикләрендә. Алювиаль, башлыча дельтов фацияләрен үстерү зонасы чикләрендә Түбән Кама катламнары аеруча нык су астында. Төшерү скважиналары дебитлары 0,4 тән 3,0 л/с ка кадәр тирбәлә, кайчакта 8,7-9,3 л/с ка кадәр җитә, түбәнәю 1,2 дән 10,8 м га кадәр үзгәрә, чагыштырма дебит - 0,04 дән 2,3 м га кадәр, сирәгрәк 4,8 л/с, сүүткәргеч сүүткәргеч- лек - 0,3 дән 900 м2 га кадәр. Комчыларны фильтрлау коэффициентлары тәүлегенә 0,26-17,6 м/тәүлек, известьлеләр һәм мергельләр 13,6-27,2 м/тәүлек тәшкил итә.

Түбән казан катламнары төзелешендә яту шартлары һәм литолог-Химияфациаль үзенчәлекләр аларга бәйле суларның химик составының үзенчәлеген тәэмин итә. Нигездә, бу - гидрокарбонат сульфатлы су, 0,3 алып 0,5 г/л минерализацияле гидрокарбонат-сульфатлы су. Риваоннар эчтәлеге буенча алар башлыча кальций-магний, сирәгрәк кальций, натрий-кальций яки катнаш. Су йөртү комплексының өске таралган участокларында яисә су сыйдырышлы токымнарның литологик составына бәйсез рәвештә, су йөртү комплексының чагыштырмача аз гына тирәнлектә ятканда җир асты сулары, нигездә, гидрокарбонат кальций-магний составына ия.

Эре тискәре структураларның күчәр зоналарына теләк белдерүләр килү белән, минерализация дәрәҗәсе буенча төче булып калып, сульфатлы характерга ия була.

Җир өстеннән килүче пычрануга бәйле рәвештә карала торган комплексның җир асты суларының химик составын үзгәртү, кагыйдә буларак, югары дәрәҗәдә чагыла. содержанием нитратов (до 350,0 единично600,0 мг/л), окисляемости (до 12.0 мгO_2/л), относительным ростом минерализации (до 1,9 г/л). Шулай итеп, түбән казан катламнарының җир асты суларының сыйфаты һәркайда диярлек эчә торган максатларда файдалану өчен уңайлы булып тора. Тулыландыру запасов подземных вод беркетелгән җәмәгать тәрбиячеләре нижнеказанских Җир асты су запасларының түбән казан катламнарында тулуы түбәндә урнашкан катламнарның биеклегеннән һәм сирәгрәк катламнарыннан суларны күчерү исәбенә һәм яңгыр суларын фильтрлау исәбенә башкарыла. за счет непосредственной инфильтрации атмосферных осадков һәм паводковых вод.

Комплексның җир асты сулары хуҗалык ихтыяҗлары өчен киң кулланыла. Җир асты сулары башка су йөртү комплекслары белән бергә еш кулланыла.

Суга чыдам локаль аз сулы Сакмар карбонат-сульфат комплексы (Р 1 тег кертү (Alt+1)s)

Җирлек территориясендә бөтен җирдә диярлек үсеш алган һәм бары тик җирлекнең көнчыгыш өлешендә генә участоклары юк, анда неогеномлы врезлар белән юылган. Комплекс тастуб горизонтын, ә нәкъ менә ангидритлар, доломитлар һәм доломитизацияләнгән известьлеләр белән гипслар белән тәкъдим итә. Комплексның куәте 135 м га җитә. 36 дан 422 м га кадәр тирәнлектә ачыла.

Идел алды буйларында абсолют тамгалары -4 м дан -133 м га кадәр тирбәлә, Мәләкәс иңкүлеге юнәлешендә -280 м га кадәр түбәнәя. Суыткыч кисемнәрнең өске өлеше, еш кына чыныгып беткән ярык өлешләр өске өлештә ята. скважиналарның дебитлары 0,06 дан алып 7,5 л/с ка кадәр, дәрәҗәсе түбән булганда - 2,57 дән 27,7 м га кадәр, чагыштырма дебитлар - 0,002 дән 0,3 л/с.ка кадәр тирбәлә. Сууткәргечләрнең коэффициенты тәүлегенә 4,5 алып 47,3 м2 га кадәр үзгәрә.

Киселешнең түбәнге өлеше кайноз һәм Югары Пермь су катламнарының төче һәм тозлы суларын тозлы сулардан аерып торучы һәм аскы бүлекчәләрне таратучы төбәк су үткәргече ролен уйный.

Билгеләнгән суның биеклеге 51,7 м дан 110,0 м га кадәр абсолют тамгалар чикләрендә 36,0 м га кадәр тирәнлектә теркәлгән. Басымлы су . Басым биеклеге 53,3 тән 140,7 м га кадәр.

Запасларны тулыландыру югарырак һәм түбәнгерәк бүлекчәләрдән күчерү хисабына башкарыла. Җир асты суларын төяп җибәрү төп дренга - Идел елгасына таба бара.

Химик состав буенча 0,8-6,5 г/л минерализацияле сульфатлы магний-кальций сулары өстенлек итә, кайбер скважиналарда минерализация белән 38,5 г/л га кадәр хлорид натрий сулары каршы алынды. Су күп булу кебек үк, югары минерализация дә тектоник актив зоналарга багышланган. Нигездә, кисешнең өске (карбон) өлеше су белән капланган. Түбәндәге өлеш актив һәм катлаулы су алмашу зоналары арасында су үткәрмәүчән урын булып тора.

1.6. Өске сулар

Гидрографик сеть җирлегендә представлена Географик челтәре җирлекнең Идел елгасында, күлләрдә, сазлыклы территорияләрдә төзелгән Куйбышев сусаклагычы тарафыннан. БЕРКЕТЕЛГӘН ҖӘМӘГАТЬ ТӘРБИЯЧЕЛӘРЕ западной части сельского җирлегендә располагается

Көнбатышында Куйбышев сусаклагычы)31.10.1955ел. Идел елгасын каплап Жигули таулары янында ясалган.Куйбышев водохранилище образовано

31.10.1955 г. перекрытием елгалар Волги беркетелгән җәмәгать тәрбиячеләре районе Жигулевских гор. Территориаль Куйбышев сусаклагычы Чуаш республикасы чикләрендә урнашкан.

Татарстан Республикасы һәм Марий Эл, Самара һәм Ульяновск өлкәләре.

«Куйбышев сусаклагычының су саклау зонасы турындагы нигезләмә (Татарстан АССР Министрлар Советының 1981 елның 2 октябрендәге 569 номерлы карары белән расланган), “Идел елгасында Куйбышев сусаклагычының су ресурсларыннан файдалануның төп кагыйдәләре” нигезендә (раслаулар). Мелиорация һәм су хуҗалыгы министрлыгы РСФСР № 11. 11.1983 № № № № № № _ 596), техник хисап белән

«Татарстан Республикасы территориясендә Куйбышев сусаклагычының су саклау зонасы һәм яр буе яклау полосасы чикләре өлешен тасвирлау («Җир ресурслары» ҖЧҖ, 2015) Куйбышев гидроузелыннан межа чорында, суның нормаль идән асты дәрәҗәсендә плотинада су агымы буенча югарыга таба Чабаксар гидроузелына кадәр тарала (ш. Чебоксар) һәм Кама буйлап Түбән Кама гидроузелына кадәр (ш. Яр Чаллы).

Сусаклагыч күләме 1957 елның маена кадәр булган, ул вакытта суның горизонты нормаль терәк дәрәҗәсенә җиткән (НПУ) - 53,0 м, ә су көзгесенең мәйданы 6450 км2.

Сусаклагычның озынлыгы - Идел елгасы буйлап 510 км һәм Кама елгасы буйлап 280 км, уртача тирәнлеге - 9,3 м, иң зурысы - 38-41 м. Яр буе полосасының гомуми озынлыгы - 2604 км, алар Татарстан Республикасы чикләрендә 1392 км, минималь навигация дәрәҗәсе - 49,0 м БС (Мәгълүмат бюллетене..., 2010).

Сусаклагыч күләме 22,5 км3 тәшкил итә. 49 м тамгасы минималь навигация дәрәҗәсе булып тора. Сусаклагычта су өслегенең иң югары мөмкин булган дәрәҗәсе - форсированный проект дәрәҗәсе - 55,3 м БС.

Лаеш муниципаль районында Куйбышев сусаклагычында суның җылынуы Түбән Кама муниципаль районындагыга караганда яхшырак. Җәйге чорда Куйбышев сусаклагычындагы суның температурасы Түбән Кама муниципаль районындагы сусаклагычтагы су температурасына караганда уртача 20 гә югарырак. Су температурасы 170С тан югарырак булган чорның озынлыгы 90 һәм 80 көн тәшкил итә.

Боз күренешләре белән чор озынлыгы - 145-165 көнгә, бозның озынлыгы - 120-160 көнгә җитә. Сусаклагычтагы боз калынлыгы (карала торган чикләрдә) уртача 20-60 см, максималь калынлыгы 100-110 см тәшкил итә.

Куйбышев сусаклагычы суында гидрокарбонат ионнары һәм кальций ионнары өстенлек итә. Язгы ташу чорында Минерализация 100-170 мг/л тәшкил итә, ызанга 300-450 мг/л кадәр җитә. Су йомшак.

Куйбышев сусаклагычының Идел отрогындагы су Казан шәһәрендәге агым суларына пычранган.

Куйбышев сусаклагычының Идел кискенлегендәге су биеклегенең билгеләре 1.6.1 нче таблицада бирелгән

1.6.1 нче таблица

Куйбышев сусаклагычында су биеклеген (иң югары һәм уртача айлык) билгеләп үтү

№ т/б	Агачларның аталышы	Су биеклегенең билгеләре, м		
		Иң югары 1% тәэмин ителеш	Урта ара	
			Җәен НПУ	Кышын УМО
1	Идел острогы	57,1	53,0	45,6

Матюшино авыл җирлеге территориясендә күлләр аз санлы, зурлыгы ягыннан да, килеп чыгышы ягыннан да бик кечкенә. Җирлекнең иң зур күле - Матюшино авылыннан төньяктарак урнашкан күл.

1.7. Климат шартларын бәяләү

Матюшино авыл җирлеге территориясенә климат характеристикасы «Казан» метеостанциясе мәгълүматлары буенча «Татарстан Республикасы гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ФДБУ һәм башка чыганаклар («Төзелеш климатологиясе» СНиП 23-01-99*, «Климат..., 1983, Ландшафт..., 2007) буенча тәкъдим ителгән.

Матюшино авыл җирлеге IIВ климат подрайонына карый, ул җылы җәй белән уртача континенталь климат һәм кыш көне салкын (Климат..., 1983) белән характерлана. 1.7.1 нче таблицада

представлены данные по среднемесячной һәмсреднегодовой урта айлык уртача еллык атмосфера һавасының температурасы.

1.7.1 нче таблица

Һаваның уртача айлык һәм уртача еллык температурасын бүлү (іС)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
-10,4	-9,6	-3,3	5,8	13,7	18,5	20,5	18,2	12,1	5,0	-2,7	-8,1	5,0

Иң җылы ай - июль, уртача температура аның +20,5 С.тигез.

Июльнең уртача айлык максималь һава температурасы+25,8˚С.

С. Январь - уртача температуралы ай -10,4 ˚С. Җылылык чорының иң салкын температурасы 16,3 оС ка тигез. Уңай уртача айлык температура чоры апрельдән октябрьгә кадәр (җиде ай) дәвам итә; уртача айлык тискәре температуралы чор - ноябрьдән мартка кадәр (биш ай). Атмосфераның температура стратификациясенә бәйле А коэффициенты 160 тәшкил итә.

Җирлек территориясендә еллык радиация балансы 1702 мДж/м2 тәшкил итә, биологик актив температуралар суммасы - 2178 ºС, климат континентальлеге коэффициенты - 2,3, гидротермик коэффициент - 1,6.

Беренче кырау көзен сентябрьнең өченче декадасында була. 0 С тан температураның тискәре температураларга тотрыклы күчүе ноябрьнең икенче декадасы башында була. Тотрыклы кар капламы ноябрь ахырында барлыкка килә һәм апрель уртасына кадәр 145-160 көн дәвамында ята. Кар капламының биеклеге 34-35 см га җитә, туфракның тирәнлеге - 100-120 см. Яз көне салкыннар майның икенче-өченче декадасында тәмамлана. Температураның 0 С тан уңай температурага күчүе апрельнең уртача декадасында бара.

Явым-төшемнең уртача еллык күләме 517,8 мм тәшкил итә (1.7.2 нче таблица). Иң күп явым-төшем июльгә туры килә - 64,4 мм, минималь явым-төшем - апрельгә - 31,7 мм.

1.7.2 нче таблица

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме, мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
44,4	35,4	37,8	31,7	37,4	59,1	64,4	54,9	51,8	56,7	48,0	50,2	571,8

Количество осадков на территории достаточно для эффективного снижения загрязнения воздуха. Алар елның җылы чорында, аларның саны иң күп булган вакытта, иң мөһим чистарткыч йогынты ясыйлар. Ләкин явым-төшемнең тигез булмавы, еш кына яңгырлар рәвешендә, атмосфераны чистарту факторы буларак, аларның әһәмиятен киметә.

Карала торган территориядә ел дәвамында көньяк һәм көнбатышның көньяк һәм көнбатыш юнәлешләре өстенлек итә. Шушы ук тенденция аз тайпылышлар белән салкын һәм җылы чорларда да күзәтелә (1.7.3 нче таблица, 1.7.1 нче рәсем).

Җил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы, %

Ай	Җил юнәлешләре								Штиль
	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	
I	7	5	7	20	24	12	17	8	8
II	8	4	10	22	22	12	15	7	8
III	7	5	9	19	23	13	18	6	9
IV	10	10	14	17	17	9	17	6	8
V	14	10	12	12	14	9	17	12	10
VI	13	10	12	11	12	10	20	12	11
VII	16	12	14	10	10	7	17	14	15
VIII	15	10	12	10	11	9	19	14	14
IX	12	6	11	12	15	11	20	13	12
X	10	5	6	12	19	14	21	13	7
XI	8	4	8	15	21	15	20	9	5
XII	7	4	7	18	24	14	18	8	8
Ел	11	7	10	15	18	11	18	10	10

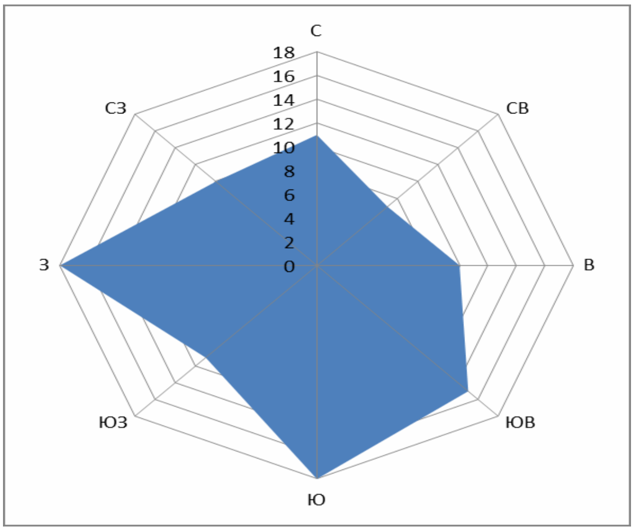

Рисунок 1.7.1. Роза ветров территории

Так, в теплый период (с апреля по сентябрь) преобладают западные направления ветра и в незначительно меньшей степени южные, в то время как в холодный период (с октября по март) значительно увеличивается влияние южных ветров и, меньше, - западных и юго-восточных. Следует отметить, что северные ветры являются наиболее «опасными» с точки зрения загрязнения воздуха направлениями ветра для Матюшинского сельского поселения, поскольку с их стороны расположены промышленные предприятия г. Казани.

Среднегодовая скорость ветра составляет 2,5 м/с (таблица 1.7.4).

Таблица 1.7.4

Средняя месячная и годовая скорость ветра, м/с

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,2	1,9	2,0	2,1	2,5	2,5	2,5	2,4

Матюшино авыл җирлегенең климатына сизелерлек дәрәҗәдә Куйбышев сусаклагычы йогынты ясый, чөнки җирлек территориясе сусаклагычның сулъяк ярында урнашкан.

Су саклау урыны, Идел буеның континенталь шартларында зур су объекты буларак, диңгез климат үзлекләренә ия. Алар аңа якын территориянең беркадәр дымлануында, температураның тәүлеклек тирбәнешләре кимүдә, һава дымлылыгында һәм башка метеорологик элементларда чагыла. Экспедиция тикшеренүләре күрсәткәнчә, сусаклагычның "диңгез" тәэсире аннан 5-10 км ераклыкта, түбән сулыктагы яр буйларында, биек уң ярдагыга караганда,ераграк сизелә.

Җәй көне көндезге сәгатьләрдә сусаклагыч өстендәге температура 2-4° ка түбәнрәк, ә төнлә коры җирдәге ярдан 5-10 км ераклыктагы 2-3° ка югарырак. Абсолют дымлылыкта аерма 2-3 мб, чагыштырмача - 10-20 %.

Кисүгә иң якын яр буе полосасы (2-3 км) сусаклагычның аеруча зур йогынтысын кичерә. Коры җирнең эченә иңгән саен, тәэсире 5 км (калку яр) ераклыгында да кими - 10 км (түбән суллык) шулкадәр югала ки, аны гади метеорологик күзәтүләр ярдәмендә табып булмый.

Яр буе зонасында җәен һәм көзен шактый болытлы көннәр саны (2-4 көнгә) арта, җәйге-көзге явым-төшемнәр саны арта, җәйге термик яшеннәр һәм көзге томаннар ешрак барлыкка килә. Суыкта һәм коры җирнең яр буе полосасында уңай температуралы вакыт чоры 1-3 көнгә озайтыла, уртача тәүлеклек температураның 0° көзен соңрак вакытка күчү датасын күчерү исәбенә. Язгы кыраулар белән соңгы көннәр саны кими, ә сусаклагычта һәм яр буе полосасында барлыкка килә торган кыраулар, сусаклагычтан ерактагы коры җирдә булганга караганда, интенсиврак.

Шулай итеп, коры җирнең яр буе зонасында, сусаклагыч йогынтысында бакча-бакча культураларын үстерү, бакчалар, җиләк-җимеш, тамыр чөгендере һәм башка авыл хуҗалыгы культуралары өчен уңай гидротермик шартлар тудырылган.

Су саклагычы башка климат күренешләрен дә: грунт сулары яту дәрәҗәсен, җил режимын, парга әйләнү дәрәҗәсен һ.б. үзгәрткән. Аның йогынтысында үзенчәлекле флора һәм фауна үсешенә ярдәм итүче микроклимат барлыкка килә.

1.8. Куркыныч табигый процесслар һәм инженер-геологик бәяләү

•

Үзенчәлекле грунтларны тарату

Төзелешкә проект әзерлеген, шулай ук төзелеш, эксплуатацияләү һәм бетерү чорында башкарыла торган инженер-геологик эзләнүләрне нигезләү өчен инженер-геологик тикшеренүләр җитештерү специфик грунтлар таралу районнарын исәпкә алырга тиеш, аларга, СП 11-105-97 (III өлеш) нигезендә, просадка, сусыл, органик-минераль һәм органик, тозланган, элювиаль грунтлар керә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә, Лаеш муниципаль районы кебек үк, элювиаль һәм азрак дәрәҗәдә органоминераль грунтлар киң таралган.

Элювиаль грунтлар су аерып тора торган киңлекләрдә киң таралган һәм зур булмаган егәрлек белән характерлана, аларның литологик составы якынлашып килүче токымнарның составына бәйле. Түләүләрнең куәте 0,5 дән 5,0 м га кадәр җитә.

Элювиаль грунтлар төзелеш калдыкларында өстәмә атмосфера чыгару күрсәткечләреннән сакланырга тиеш. Элювиаль грунтлар ятуның катлаулы шартларын, аларның ана токымнарының бертөрле булмавы һәм аларның экзоген процессларга төрле бирешүчәнлеге белән бәйле югары төрлелеген исәпкә алып, биналарны һәм корылмаларны проектлауны һәм төзүне җентекләп башкарырга кирәк. Шул максаттан чыгып, утырма грунтларны үстерү районнарында эзләнүләрнең технологик схемасына гамәлдәге техник документацияне җәлеп итеп, деформацияле биналарны һәм корылмаларны сайлап алу буенча натуралап тикшерү дә кертелергә тиеш.

Орг*ан*ик һәм органик грунтларга ләмнәр, сапропельләр, торфлар һәмябылган грунтлар (ГОСТ 25100-95) кертергә кирәк.

Торфның төп чагылышлары биоген (сазлык) катламнары белән бәйле. Инженер-геологик эзләнүләр вакытында орган-минераль һәм органик грунтларны үстерү районнарында төзү өчен, орган-минераль һәм органик грунтларның үзенчәлекләрен, аларны ятуның аерым шартларын һәм табигый хәлне бозмыйча, үрнәкләрне сайлап алу кыенлыкларын исәпкә алып, массивта грунтларны тикшерүнең (геофизик, зондировкалау) кыр методларына өстенлек бирергә кирәк. Органик матдәләр микъдарын тикшерүгә, минераль төен профилен һәм аның катламлы грунтларының үзенчәлекләрен билгеләүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Куркыныч геологик һәм инженер-геологик процесслар һәм күренешләр

Проектлаганда, аеруча, төзелеш объектларына һәм кешеләр тормышына тискәре йогынты ясый торган табигый һәм техноген факторлар йогынтысында барлыкка килгән куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне бәяләүгә игътибар белән якын килергә кирәк.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә куркыныч табигый физик-геологик һәм техноген процесслардан һәм күренешләрдән Куйбышев сусаклагычы, карст-суффозия, эрозия процесслары яр буйларын эшкәртүне, шулай ук су басуны һәм су басуны билгеләп үтәргә кирәк.

Куйбышев сусаклагычы ярларын эшкәртү Куйбышев сусаклагычы төзелгәннән соң башланган. Матюшино авыл җирлегендә бу процесс чагыштырмача зур булмаган участокларда уза һәм еш кына ишелеп төшә, ишелеп төшә. Бу процесслар нәтиҗәсендә ярларның төп 5 тибы формалашкан. Тикшеренүче территориядә иң киң таралган - абразион-оползневый тип.

Геологик факторларга яр буеның рельефы һәм геологик төзелеше, токымнарның физик-механик үзлекләре, гидрогеологик үзлекләре һәм заманча геологик процесслар керә.

Гидрометеорология факторлары төркеменә җил режимы һәм дулкын процесслары, агымнар, шулай ук дулкыннар һәм агымнар үсешенә көчле йогынты ясый торган уровенный режим керә.

Сусаклагыч ярларын үзгәртеп төзүнең иң мөһим факторларыннан берсе булып тауның характеры тора, чөнки ул формалаша торган ярларның планлы төстә булуын, аның юылу юнәлешен һәм тизлеген, шулай ук үсә торган процессларның төрен билгели.

Геологик тикшеренүләр нигезендә (Идел елгасының яр буен ныгыту /ком юу өчен карьера/), 1980 объектта инженер-геологик эзләнүләр турында хисап), яр буе өлешенең геологик-литологик төзелешендә туфрак-үсемлек катлавы белән капланган вак күл комнары белән тәкъдим ителгән югары вертик яшьтәге аллювиаль катламнар катнаша.

«Сусаклагыч ярларын эшкәртүне өйрәнү буенча рекомендацияләр» нигезендә (Качугин, 1959) бу участокны җибәрә торган токымнарны юылу буенча беренче класска кертергә мөмкин, ягъни бик җиңел юылу белән.

Матюшино авыл җирлегендә яр эшкәртү «Боровое Матюшино» участогында күзәтелә. Вак-вак комлы террасаның абсолют җиңелүе 0,3-0,6 м биеклеккә һәм текә 6-800 метр биеклеккә ия. Абразион юл кашының уртача еллык чигенүе 0,4 м га тигез.

Карст-суффозия процессы

Карала торган территориядә карст һәм суффозия процесслары киң үсеш алган. Бу әлеге территориянең геологик төзелешенең үзенчәлекләре белән бәйле, ә атап әйткәндә, неоген-дүртенчеләренең көчле катламнары булу белән, Идел палеоүзәнлеге чикләрендә турыдан-туры җәелеп яткан татар, казан, Сакмар һәм чикләнгән участокларда, ассель ярусларында су үткәрү, комлы һәм тузанлы катламнар булу белән бәйле.

Матюшино авыл җирлеге территориясе Идел-Нократ карсы өлкәсенең Казан яны районында урнашкан, аның бөтен территориясендә карст бүрәнәләре, проваллар һ.б. билгеләп үтелә. Карст күренешләре хәзерге вакытта Казан һәм Сакмар ярларының бозланып каткан известьле һәм балчык бөртекләре миграциясенә бәйле. Карала торган территориядә карстның өске чагылышының морфологик үзенчәлекләре упкын, карст күлләре белән күрсәтелгән.

Иделнең палеоүзәнлеге чикләрендә төньяк-көнбатыш һәм якын киңлектәге ориентировка калдыкларына багышланган карст үзәннәре системасы күзәтелә. Шул ук полосада карст үзәннәренә, чокырларга һәм чокырларга системалы рәвештә сызыкча формадагы карст күлләре утыртылган: җирлек территориясендә бу - Моховое күле (13 м) һәм кайбер вак исемсез күлләр. Карст күлләре һәм карст үзәннәре Пермь карстук токымнарының тар сыртларына ачык күренә.

Карстомәгариф неотектоник активлашу зоналарында аеруча интенсив булганлыктан, карст корылмаларның сейсмодинамик тотрыклылыгын начарайта. Импульсив карст уңышсызлыклары хуҗалык эшчәнлеге урыннарында җитди зыян китерергә мөмкин. Карст районнарының гидродинамик режимнарының технологик үзгәрүе катастрофик уңышсызлыкларның куркынычын тирәнәйтә, бигрәк тә карсту утырма-суффозия күренешләре булган урыннарда.

Карст һәм суффозия хуҗалык эшчәнлегенә актив йогынты ясаучы иң катлаулы геологик процессларга карыйлар. Карст-суффозия зоналарында (Идел үзәненең сул як бите буйлап), фильтрлануның, гидрогеологик ачыклыкның һәм карбонат һәм сульфатлы токымнарның түбән сортлы булуы, табигый суларның пычрануы су йөртүчән офыкларның зур мәйданнарын тиз арада колачларга мөмкин, бу аеруча куркыныч булып тора.

Лаеш муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә Матюшино авыл җирлеге тулысынча карст-суффозия зонасына керә. Авыл җирлеге территориясендә карст упкыннары еш кына авыл җирлегенең үзәк өлешендә очрый, карстның бердәнбер чагылышлары авыл җирлегенең төньяк һәм көньяк өлешләрендә күзәтелә.

Моннан тыш, ТР Идел буе территориясенең карстокуркынычсызлыгын бәяләү схемасы нигезендә (М 1:400000) карала торган җирлек территориясен төрле дәрәҗәдәге карстокуркынычы зоналары кисеп үтә:

- куркыныч - авыл җирлегенең төньяк өлешен алып тора;
- потенциаль куркыныч - карсто куркынычы янаган зонадан көньяктарак уза. Карст районнарында төзегәндә берничә чара күрергә кирәк,

направленных территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан прекращение развития карстовых форм, токымнарның тотрыклылыгын һәм ныклыгын арттыру һәм карст формаларын бетерү өчен.

Эрозия процессы Вакытлы су агымнарының эрозион эшчәнлеге җирлек территориясендә су массивларын бүлә торган промоин һәм чокырлар барлыкка килүдән гыйбарәт. Даими сулыклар (инешләр һәм елгалар), эрозия эшчәнлеге процессында һәм геологик-геоморфологик факторларга бәйле рәвештә, еш кына өске грунт массивларын аерып алуга китерә торган яр битләрен алмаштыра.

Ерымнарның үсеше Идел елгасының сулъяк үзәнендә, тотылган террасалар арасындагы юл чигендә күзәтелә. Ерымнар тирән яки ян эрозия өстенлек итүгә бәйле V һәм U-сыман профильләргә ия. Чокыр киселүләре ешлыгы 0,06 км/км2 тәшкил итә. Чагыштырмача эрозион өлешлелек тикшерелә торган .

объясняется малыми Чагыштырмача эрозион бүленеш өслекнең тайпылышлары, ян яктагы агым булмау һәм урман үсемлекләренең сакланышыбелән аңлатыла. Эрозия процесслары үз үсешендә зур күрсәткечләргә ирешергә һәм авыл хуҗалыгына басым ясарга мөмкин, шуңа күрә күзәтү челтәрен киңәйтү, битләрне эрозияләр дән яклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру мөһим значительный ущерб сельскому хозяйству, поэтому необходимо проведение мониторинговых исследований за их развитием, расширение наблюдательной сети, разработка и реализация мероприятий по защите склонов

от эрозии.

Су басу Матюшино авыл җирлегендә күзәтелә торган һәм башлыча Куйбышев сусаклагычы барлыкка килүгә бәйле уңайсыз табигый факторларның берсе су басу. Сусаклагыч булдыру грунт сулары дәрәҗәсенең шактый артуына китергән, бу аның яр буе зонасы буйлап инженер-геологик шартларны начарайткан. Грунт суларына Подпор сусаклагыч урманыннан 3-6 км ераклыкта күзәтелә.

НПУ янындагы су өсте тигезлеге 53 м чамасы тәшкил итә, кышкы чорда 48 м га кадәр төшә, ә югары җенес чорында ярларны, карст, суффозия һәм гравитация процессларын эшкәртүне активлаштырып, 55 м га кадәр күтәрелә.
Эзәрлекләнә торган территориядә су басу зонасы иң түбән территорияләргә нигезләнгән һәм төньяктан көньякка таба Идел елгасының сулъяк яры буйлап уза.

СбаРФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге карары белән расланган су басу, су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре нигезендә№ 360, су басу һәм су басу зоналарының чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турында белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш.
№ 360, су басу һәм су басу зоналарының чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турында белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналары чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлегендә су басу һәм су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар Карталарында Куйбышев сусаклагычын мөмкин булган су басу зонасы чикләре 57,1 м тамгасы буенча тәэмин ителешнең 1% ы проект нигезендә чагылдырылды.
«Идел елгасында Куйбышев сусаклагычының су ресурсларыннан файдалануның төп кагыйдәләре» (1983 ел).

Инженерлык-геология районлаштыруы

Инженерлык-геология үзенчәлекләрен тикшерү практикасында тиешле балларда грунтларның уңайлылыгы дәрәҗәсе буенча инженер-геологик районлаштыру үткәрү кабул ителгән. Шул ук вакытта сейсмик шартлар гына түгел, ә сөзәклек, эрозия, чыныгу, утыру һ.б. күләменең бозылу дәрәҗәсе белән бәйле башка факторлар да бар. Бу ИГУның киләсе уңай шкаласы нигезендә башкарыла:

- 0 дән 3 баллга кадәр интервалда территорияләр уңайлы;
- Шартлы уңай - 4-7 балл интервалында;
- Уңайсыз - 8-12 балл чикләрендә;
- Гадәттән тыш начар - 12 баллдан артык.

Карала торган җирлек территориясендә уңайсыз шартлар тудырылган.
Тулаем алганда, Матюшино авыл җирлеге территориясен 115.13330.2016 "СНиП 22-01-95 "Куркыныч табигый йогынтылар геофизигы" карстогы, эрозион һәм авышлык процесслары белән зарарланган мәйданнар күрсәткечләре буенча күрсәтелгән процессларның уртача куркыныч күрсәткече булган территорияләргә кертергә мөмкин.

1.9. Ландшафтлар, туфрак катламы, үсемлекләр, хайваннар дөньясы 49

Ландшафтлар

Авыл җирлеге территориясенең ландшафт үзенчәлеге гомуми һәм җирле климатның, рельефның, геологик-геоморфологик шартларның, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясының үзара йогынтысына бәйле.

Матюшино авыл җирлеге Идел-Мишә авыл җирлегенең көнбатыш өлешендә урнашкан. возвышенного ландшафтного

Көнчыгыш Европа нарат-киң яфраклы (хәзерге вакытта усаклар һәм каеннар өстенлек иткән) һәм чирәмле-көлсу, караңгы-соры урман туфракларында нарат урманнары белән. Идел-Мишә ландшафт районы җиде мең кешелек суббореаль төньяк ландшафт зонасына, киң яфраклы ландшафт подзонасына (Ландшафтлар..., 2007) карый.

1.9.1 нче таблицада каралучы ландшафт районының төп күрсәткечләрен ландшафт дифференциациясе күзлегеннән караганда тәкъдим итәләр (ТР территориаль планлаштыру схемасы, 2010).

1.9.1 нче таблица

Идел-Мишә ландшафт районының чагыштырма күрсәткечләре

Бассейннар саны	2
Уртача абсолют биеклек, м	83
Биологик актив температуралар суммасы, С°	2183
Гидротермик коэффициент	1,7
Кар капламының максималь биеклеге, кара	34
Табигать экосистемаларының беренчел продуктивлылыгы, ел/га	9,2
Корылыкның радиация индексы	1,2
Еллык суммар радиация, мДж/м2	3919
Явым-төшемнең еллык суммасы, мм	600
Гусоврагов, км/км2	0,174
Залесенность, км2	60,6
Уртача авышлык, мин.	84
Гумусның эчтәлеге	2,8

ландшафтның морфологик структурасы Идел елгасының I - IV террасаларыннан гыйбарәт. Матюшино авыл җирлеге, нигездә, Идел елгасының IV террасасында урнашкан - авыл җирлегенең гомуми коры җир мәйданының 61%ы, III терраса җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешен кисеп үтә һәм җирлекнең коры җир мәйданының 12%ын алып тора, I һәм II террасага 27% туры килә.

Авыл җирлеге ландшафтларын функциональ файдалану буенча территориянең күпчелек өлеше файдалануның рекреацион тибына юнәлдерелгән, табигый территорияләргә авыл җирлегенең 90%тан артык коры җир территориясе туры килә.

Җирлектә ландшафтларга Антропоген йогынты бик зәгыйфь һәм йомшак дип бәяләнә, бу ландшафтларның функциональ кулланылышының рекреацион тибы белән бәйле.

Туфраклар

Табигать-авыл хуҗалыгы районлаштыру картасы нигезендә тикшерелә торган территория Урал алды урман-дала зонасы провинциясенең аулак тигезлекле күкерт-урман округы чикләрендә (ТР территориаль планлаштыру схемасы, 2018) урнашкан.

Авыл җирлегенең туфрак катламы түбәндәгечә:

- җирлекнең үзәк өлешендә киң таралган дерново-аз көлле (50%);
- Урта төзелешле глееватыйлы Матюшино авыл җирлегенең көнбатыш өлешендә таралган (10%). (10%), распространенные в западной части Матюшинского сельского поселения.
- Матюшино авыл җирлегенең төньяк өлешендә таралган чирәмле-көлле (40%).

Күрсәтелгән туфрак 28,9 нан 29,8 баллга кадәр тирбәлә.

Туфраклы һәм авыр балчык токымнар.

Туфраклы-көлле һәм туфрак һәм көл процесслары тәэсирендә үсә. Профильнең өске өлешендә аларның гумус-аккумулятив, яки дерн горизонты бар (Атлас земель..., 2005). Туфрак-көлле туфраклар үсемлекләр өчен туклану элементларының азрак булуы, начар су-физик үзлекләре белән характерлана, аларның уңдырышлылыгы уртачадан түбәнрәк, шулай ук антропоген йөкләнешләргә түбән тотрыклылыгы бар. Аксыл-соры төстәге җир катламы, үтә күренмәле структурасы яки яссы түгел (Яшел китап..., 1993).

Җирлек территориясенә шәһәр төзелеше һәм югары рекреацион йөкләнеш гидродинамик, геохимик һәм аэродинамик режимнарның үзгәрешләренә китерә, нәтиҗәдә, карала торган территориядә туфракның уңдырышлылыгы һәм антропоген йөкләнешкә чыдамлылыгы кими. Агротехник күрсәткечләрне арттыру өчен известьлау, фосфор һәм микроашламалар кертү, туфракка йөкләнешне җайга салу чаралары комплексын үткәрү зарур.

Үсемлекләр

Геоботаник яктан карала торган территория Идел-Мешинскийга карый,к Көнчыгыш Европа нарат-киң яфраклы һәм өлешчә капланган үлән урманнары. терраса-үзән району семигумидных Восточноевропейских сосново-широколиственных и сосновых частично остепненных травяных лесов. Террасаның плакорнлы һәм сөзәк өслекләре коры туфраклары юкә белән нарат-нарат (2 яруста)белән капланган, бруснично- костянично-сныть урманнар (Татарстанның, 2000) .

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлеге территориясенең күп өлешен урман фонды җирләре били. Матюшино авыл җирлегенең 90 % тан артык коры җир территориясе мәйданы буенча шактый зур булган урман массивында - «Матюшино урманы» территориясендә урнашкан. Матюшино урманында, гаять катлаулы физик-географик шартлар белән, төрле яшьтәге һәм төрле составтагы катнаш урманнар һәм нарат урманнары очрый. Катнаш нарат, каен, каен, усак-каен урманнары үсә.

башлыча I тотылган террасада һәм II тотылган террасаның түбән участокларында. Сазлыклар да очрый, бу турыда югарыда әйтелде инде. II су өслегендә комлы калкулыклар белән катлауландырылган тотылган террасаның югары өслегендә бары тик нарат урманнары гына үсә.

Төп урман хасил итүче токымнар - имән, өрәңге, корычагач, нарат, чыршы, каен.

Урман тирәсен - лещина, шомырт, миләш, гөлҗимеш. Урман күләгәсендә үләнчел үсемлек-ләре гади, тояклы, вероника имәнле, люцер, сөтле, манжетлы, йолдыз чәчәк , мүкләр таралган. Ачык урман аланнарында үсемлекләр кузаклы-кыяклы төрле үләннәр белән капланган.

Ылыслы урманнарда югары бонитетлы (I-Ia) нарат өстенлек итә. Наратлар нарат урманнарының беренче ярусын тәшкил итә, икенче яруста имән, юкә, каен, усак өстенлек итә. Үсмер-лектә лещина, бересклет, жимолость, гөлҗимеш һ. б. бар. Үлән ярусында сныть таралган, миләүшә чәчәге, камыш сыман вейник һ. б.

Үсемлекләрдән сулыклар янында гади тростник, очлы кыяк, тар яфраклы, камыш , ряска малая өстенлек итә, кувшинка очрый. Сазлыкларда Каен белән һәм кайчакта сфагна мүкләре.

Хайваннар дөньясы

Карала торган территориянең хайваннар дөньясы бай һәм күптөрле, бу авыл җирлегенең географик урыны (тайга һәм киң яфраклы урманнар тоташкан урында ята), зур урман массивы (Матюшино урманы), Куйбышев сусаклагычы, күп санда вак сулыклар һәм ландшафтлар булу белән бәйле.

Это и определяет характер фауны. Тайга вәкилләре (глухарь, рябчик, куница, тиен) һәм киң яфраклы урманнардагы хайваннар (кабан, кыр кәҗәсе, куян, аксыл, куян, куян, русак, кондыз, төлке, бүре, янут, барсук, кара хорь, , крот,селәүсен), шулай ук үрдәк, торна, каз кебек суда йөзүче бик күп кошлар очрый.

Сәнәгать әһәмиятле тиен, куян, сукыр тычкан, сусар керә.

Авыл җирлегендә төрле кимерүчеләр дә күп: урман тычканы, җирән тычкан, кыр тычканы, әрлән.

Кошларның түбәндәге төрләре киң таралган: тубык, тал кошы, , деряба, миләш чыпчыгы, келе, урта, чуар, ак тәнле кош, вертишейка, соры һәм чуар тукраннар, сандугач, зур, озын койрыклы песнәк, горлинка, вяхирь, карчыга, көртлек, урман тавыгы. Урман кырыйларында урман конюк, берничә төр солы, кармак оялары оя кора. сусаклагыч ярлары буйлап биек агачларга кара тилгән, торымтай, соры челән оялары ясала.

Имезүчеләрнең төрләре саны буенча басулар һәм болыннар бай түгел, ләкин аларның саны зуррак. Күпсанлы кимерүчеләр. Ачык киңлекләрдә даими яшәүчеләрдән соры кыр, кыр тычканы, соры әрлән, гади әрлән, соры куян тора.

В летний период фауна открытых пространств богата разнообразными видами птиц: жаворонки, перепела, луговой чекан, полевой и степной лунь, сизоворонка, подорлик, осоед.

Суда яшәүче төрләр - чирок-трескунка, гади кряква, соры үрдәк, кызыл башлы чумак, гоголь, кулика, акчарлак, саз лунье, төрле камышлык, лысухи, погонки ак каз, соры челән.

суда имезүчеләр - выхухольлардан (кызыл китап төре), су күсесе, су күсесе, елга кондызы, Америка чәшкесеннән (Яшел китап, 1993 ел) гыйбарәт.

Хайваннарның төп экологик функциясе - матдәләр һәм энергиянең биотик әйләнешендә катнашу. Экологик системаларның тотрыклылыгы беренче чиратта аеруча мобиль элемент буларак хайваннар тарафыннан тәэмин ителә. Популяция-төр дәрәҗәдә хуҗалык йогынтысының тискәре йогынтысы биологик төрлелекне югалтуда, санны кыскартуда чагыла. Торак пунктта һәм аның янәшәсендәге территорияләрдә аларның яшәү шартлары начарая. Шуңа бәйле рәвештә хайваннарны, аларның үлеменә юл куймыйча, төзелеш мәйданчыкларыннан читкә үз вакытында кысрыклауны тәэмин итәргә кирәк.

2. Әйләнә-тирә мохитнең хәзерге торышы

2.1. Атмосфера һавасының торышын бәяләү

Атмосфера һавасы әйләнә-тирә мохитнең халык сәламәтлеге торышына йогынты ясый торган өстенлекле факторлары рәтенә керә.

Азот, кислород, углекислый газ кебек мөһим компонентлардан тыш, атмосфера һавасы төрле микъдарда һәм башка бик күп матдәләр була. Беренчесе атмосфера һавасының табигый өлешенә карый, икенчеләре аны пычрата.

Матюшино авыл җирлеге атмосфера һавасының радиациядән пычрануының метеорологик потенциалы өлкәсендә уртача (2,4 - 2,7) урнашкан, ул таркалу өчен дә, сәнәгать предприятиеләре һәм транспорты калдыкларын атмосфера һавасының түбән катламында туплау өчен дә тигез шартларны характерлый. Атмосфераны пычрату потенциалын билгели торган параметрларның билгеләре түбәндәгеләрне тәшкил итә:

- призлы инверсияләрнең кабатлануы, (Казан метеорология станциясе мәгълүматлары буенча - терәк) - 46;
- җир кишәрлеге инверсияләрнең куәте, километр (метеорологик күрсәткечләр буенча)
  Казан станциясе - терәк) - 0,32;
- Җил тизлегенең кабатлануы 0-1 м/с, % - 15;
- Томан озынлыгы, сәгать - 95.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, Матюшино авыл җирлегендә атмосфера һавасының торышына Казан шәһәре һәм якын территорияләр билгеле бер йогынты ясый. Әйтик, төньяк юнәлештәге җилдә пычраткыч матдәләрне Казан шәһәренең сәнәгать зоналарыннан күчерү мөмкин.

Матюшино авыл җирлегенең атмосфера һавасын пычратуның төп чыганагы-транспорт объектлары җирлегендә являются объекты

транспорта. В границах Җирлекләр чикләрендә автостоянкалар, шулай ук (шул исәптән патруль катерлары өчен дә) причаллар урнашкан. ____ нигезендә (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый акт исеме) ____

____

____

(сайлап алуда җиңүченең исеме) сайлап алуда җиңүчеләрне билгеләү турындагы карар нигезендә ______________ ______________________________________ күрсәтелгән критерийларга (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) туры килә һәм ______________________________________ китерелгән (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) имзаланган килешүне тапшырды. СанПиН2.2.1/2.1.1.1200-03 автостоянкалар һәм причаллар 50 м ераклыкта булырга тиеш 2.2.1/2.1.1.1200-03 ориентировочная санитарно- защитная зона причалов һәм автостоянок определена в размере 50м. В ориентировочных санитарно-защитных зонах вышеобозначенных объектов располагаются нормируемые объекты (рекреационные объекты, жилая застройка). Атмосфера һавасына судноларны причалга якынайтканда һәм аннан чигенгәндә ярдәмче двигательләрнең һәм судноларны туктаганда казаннарның эшкәртелгән газлары, шулай ук төп двигательләре белән атыла. Суд двигательләре эшләгәндә буйдак йөреш режимында түбән әйләнешләрдә зарарлы матдәләрнең атмосферага максималь чыгарылуы күзәтелә. веществ в атмосферныйвоздух. Кроме того, наихудшие Иң начар шартлар судноны маневрлау процессында тизләнеш һәм акрынаю вакытында тудырыла. Шул ук вакытта әйләнешләр саны арту белән ягулык һәм һаваны куллану арта.

Шуның нәтиҗәсендә азот оксидлары концентрациясе арта.

Авыл җирлегенең көньяк-көнчыгыш өлешендә Матюшино урманчылыгының 52 кварталы территориясендә торак төзелешеннән шактый ерак урнашкан, «Су-сәнәгать компаниясе» ҖЧҖнең эчәргә яраклы су агызу буенча «Тере ачкыч» сәүдә маркалы предприятиесе урнашкан. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-нче мәгълүматлар буенчаюнәлешле санитар-яклау ""Су-сәнәгать компаниясе" ҖЧҖ 50 м ераклыкта билгеләнгән.

03 ориентировочная санитарно-защитная зона ООО «Водно-промышленная компания» определена в размере 50 м.
Җирлектә атмосфера һавасының торышына бистәне төньяк-көнбатыштан көньяк-көнчыгышка кисеп үтүче магистраль газүткәргечләр һәм нефть үткәргечләр һәм аларга хезмәт күрсәтү объектлары билгеле бер йогынты ясый. Так, в северо-западной материковой части җирлегендә Җирлекнең төньяк-көнбатышта исәпләү санитар-яклау зонасы үзгәрүчән зурлыктагы газ бүлү станциясе урнашкан.
Автотранспорт атмосфера һавасының торышына йогынты ясый. Күчмә чыганаклардан атмосферага килә торган зарарлы матдәләр - 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, канцероген тәэсиргә ия булган бензол, шулай ук акролеин һәм азот диоксиды.
Матюшино авыл җирлеге территориясе район һәм җирле әһәмияттәге II («Казан - Боровое Матюшино») һәм IV («Ветеран» ял базасына керү) автомобиль юлларын кисеп үтә. Әмма перспективада җирлекнең көньяк өлешендә I категорияле яңа төбәк автомобиль юлы ("Көньяк обход") узачак. Күрсәтелгән автомобиль юлын җирлектә атмосфера һавасын пычратуның потенциаль чыганагы дип карарга мөмкин.

2.2. Җир өсте һәм җир асты чыганакларыныңсу белән тәэмин итү торышын бәяләү

су белән тәэмин итү

Матюшино авыл җирлегендә хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларына характеристика

Төче җир асты сулары.

Матюшино авыл җирлегенең торак пунктларын, инженер-техник һәм транспорт инфраструктурасы объектларын су белән тәэмин итү су җыю скважиналарын төзү юлы белән җир асты чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.
Җирлек территориясе өлешчә Столбище җир асты суларының төче ятмасы чикләрендә урнашкан, шул ук вакытта җирлекнең көнчыгыш өлеше күрсәтелгән ятманың өченче поясы чикләренә керә. Столбище ятмасы - Идел елгасының гидродинамик, гидрогеохимик, санитария һәм табигатьне саклау мөнәсәбәтләрендә җир асты суларын сайлау өчен уңайлы шартлар булган палеоүзән участогы.
Чыганак территориясендә Идел елгасы үзәне ике рукавтан тора, аларның һәркайсы ятманың мөстәкыйль участогын тәкъдим итә: көнбатыш палеоүзән - Столбищенский УМПВ, көнчыгыш - Сокуринский УМПВ. Матюшино авыл җирлеге Столбище УМПВ чикләрендә урнашкан.
Столбище ятмасында эксплуатацияләү җир асты суларының эксплуатация запаслары тәүлеккә 200 мең м3/тәүлеккә җитә, шул исәптән А категориясе буенча - 22,5 мең м3/тәүлеккә, В категориясе - 177,5 м3/тәүлеккә « Гидрология геологиясе» хисабы

Казан шәһәрен су белән тәэмин итү өчен җир асты суларының Столбище ятмасын үзләштерү проектын нигезләү, 2009).

Матюшино авыл җирлеге территориясендә шулай ук Боровоматюшино УМПВ бар, аның буенча мәгълүматлар 2.2.1 нче таблицада бирелгән.

2.2.1 нче таблица

Җир асты суларының эксплуатацияләнә торган чыганаклары

Чыганакның исеме	Участок исеме	Эксплуатацияләү запаслары күләме, мең м3/тәүлек	Алынган җир асты сулары саны, мең м3/тәүлек
Столбище ятмасы	Боровое Матюшино УМПВ	0,178	0,012

Столбище ятмасының югары гидродинамик зонасы, аңа плиоцен продуктив комплекс туры китерелгән, ул катлаулы төзелгән күп катламлы системаны тәшкил итә, аның гидрогеохимик киселешен түбәндәгечә характерларга мөмкин:

1. Дүртенче катламнарның куәтенә туры килә торган гидрогеологик кисемтәнең өске өлешендә гидрокарбонат кальций сулары киң таралган, минерализациясе 0,4-0,5 г/л булган һәм гомуми катылык зурлыгы 4,8-5,3 мг-экв/л.
2. Урта өлештә, берләштерелгән югары казан һәм түбән казан су йөртү офыклары ятмалары интервалына һәм палеоүзәннәрнең неоген катламнары пачкасының урта өлешендә, Столбище ятмасының күп өлешендә җир асты суларының җир асты сулары гидрокарбонат кальций, магний-кальций составына, минерализациясе 0,4-0,5 г/л һәм катылыгы бар.

7 мг-экв/л. Чыганакның кырый өлешләрендә җир асты суларының минерализациясе һәм гомуми катылыгы арту күзәтелә, алар бу күрсәткечләр буенча кондицион булмаган химик состав белән аерылып торалар.

Җир асты суларының минерализация һәм катылык дәрәҗәсе югары булган үсеш өлкәсе түбән Пермь су йөртүчән горизонтларның сульфатлы суларын югарыда яткан Казан су катламнарына күчерү яисә палеоүзәннәрне плиоцен катламнарына күчерү участокларына туры китерелгән. Столбище су алу җайланмасын урнаштыру күздә тотыла торган ятманың үзәк өлешендә кондиция җир асты сулары үсеш алган.

эксплуатация запасларын бәяләү эшләрен башкарганда башкарылган Столбище ятмасындагы җир асты суларының химик составына җентекле анализ җир асты суларының сыйфатын һәм эксплуатацияләү процессында аның мөмкин булган үзгәрешләрен түбәндәгечә бәяләргә мөмкинлек бирде:

1. гомумиләштерелгән продуктив су йөртү комплексының җир асты суларының сыйфаты санитар-токсикологик, нигездә СанПиН 2.1.4.1074-01, димәк комплексы сулары куркынычсыз

эпидемия һәм радиация ягыннан, химик состав буенча зарарсыз һәм уңайлы органолептик үзлекләргә ия.

2. Су йөртү комплексының җир асты суларының химик составын формалаштыру "су-токым" системасында табигый геохимик бәйләнешләр нәтиҗәсендә барлыкка килә. Җир асты суларының химик составында техноген чыгышлы элементлар һәм кушылмалар юк диярлек, бу җир өстеннән пычранудан продуктив су йөртү комплексының җитәрлек сакланганлыгы турында сөйли.

3. Азык-төлек су йөртү комплексының җир асты суларының сыйфаты чыганак чикләрендә пространство-вакытлы тотрыклылык белән характерлана. Мондый тотрыклылык җир асты суларының эчә торган кондицияләрен саклауда сизелерлек роль уйный һәм аларның якланганлыгына бәйле. Бу җир асты сулары составының күпьеллык киселешендә практик үзгәрешсезлеген тәэмин итә.

4. Җир асты суларының химик составының кондицион булмавы тимер һәм марганец концентрацияләренең югары (> рөхсәт ителгән концентрация) булуы белән билгеләнә. Проект су алу линиясендә Fe күләме гадәттә 2 мг/л дан артмый. Mn концентрациясе, кагыйдә буларак, 0,5 мг/л кимрәк. Әлеге эчә торган сулар сыйфатының органик олептик күрсәткечләренең артуы җир асты суларын, аларны аэрлау технологиясен кулланып, ком-гравияле фильтрлар аша аларны аэрацияләү һәм демангацияләү зарурлыгы белән аңлатыла.

Боровое Матюшино авылының көньяк читендә Санаторий"Санта" ЯАҖ территориясендә

җир асты суларының Столбище ятмасын эксплуатацияләүче су коймасы урнашкан. Водозабор Казан участогы тарафыннан 1976 елда "Промбурвод" тресты белән борауланган өч эксплуатация скважинасыннан тора. "Санта" шифаханәсе ЯАҖ ("Татарстангеология, 2007) су алу җайланмасы җитештерүчәнлеге 65,0 мең м3/г тәшкил итә. Казан су йөртү комплексын эксплуатацияләү скважиналары белән ачтылар. өйрәнелгән күрсәткечләр буенча суның сыйфаты норматив документларга туры килә.

Моннан тыш, су җыю скважиналары территория чикләрендә җир асты байлыклары кишәрлегендә"Балкыш" Санаторий-профилакторий компаниясе. бар филиал ОАО «Генерирующая компания» *Санаторий-профилакторий «Балкыш».* 1,2 нче скверлар бер-берсеннән 25 м ераклыкта, 3 нче скважина әлеге скважиналардан 70 м ераклыкта урнашкан. Скважиналар белән неоген-дүртенче аллювиаль комплекс эксплуатацияләнә, аның продуктив интервалы күбесенчә вак күлле комнардан тора һәм 71-90 м тирәнлектә ята. Җир асты суларын чыгаруның максаты: тәүлекнең 82,2 м3/г (30 мең м3/г) күләмендә хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү, су куллануның һәм су таратуның Баланс таблицасы нигезендә. Җир асты суларының сыйфатын тикшереп тору “Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге” ФБУЗ лабораториясе тарафыннан уздырыла. Протоколлар нигезендә скважиналардан су пробасы СанПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килми. Үзәкләштерелгән су системаларының эчәргә яраклы су белән тәэмин итү.сыйфатына карата гигиена таләпләре

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү. Сыйфатның контроле" исе, тәме, болганчыклыгы, тимер һәм марганец эчтәлеге буенча. Шул сәбәпле, предприятиенең өстәмә рәвештә су чистарту фильтрлары урнаштырылган. Суны чистартканнан соң, СанПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә (Су җыю скважиналарын санитар саклау зоналары проекты «Генерирующая компания» ААҖнең «Балкыш» Санаторий-профилакторий филиалы җир асты байлыклары кишәрлегендә, 2011).

Минераль җир асты сулары.

Лаеш җир асты байлыклары кишәрлеге. «Санта» шифаханәсе территориясендә Уфим СУның «Промбурвод» тресты, гидроминераль база булдыру максатыннан, 64470 һәм 64470 А номерлы 2 скважина борауланды. Суның химик составы буенча гидрокарбонат-сульфатлы йә сульфатлы магний-кальций, натрий-кальций, кальций, бик аз тарттырылган (1,1-3,0 г/л). 64470 нче номерлы скважина белән чыгарылган җир асты сулары М-2,0-3,0 г/л гомуми минерализация дәрәҗәсе буенча аз минераллаштырылган сульфат кальций составына керә, аларның тирәлеге нейтраль реакциясе 6,8-7,0. 64470А номерлы скаважина 206-209 һәм 235-252 м интервалларында югары карбон катламнарында минераль суларны ачты. Гомуми минерализация зурлыгы буенча су җыелып торган бромлы хлорид натрий үсентеләренә керә, аларның тирәлекнең йомшак реакциясе - pH 7,36. Биологик актив микрокомпонентлар составында рассолда түбәндәгеләр билгеләнгән: бром - 310 мг/л га кадәр, бор - 189 мг/л кадәр, суммар сероводород - 48-50 мг/л. Лаеш җир асты байлыклары кишәрлегендә дәвалау-аш минераль сулары һәм бальнеологик үсентеләр запасларын бәяләү үткәрелмәгән.

Минераль җир асты суларының Балкыш ятмасы 2008 елда «ТР Геоүзәге» ДУП тарафыннан башкарылган «Балкыш» шифаханә-профилакториясе өчен шифаханә-профилакторий суларына эзләү-бәяләү эшләре нәтиҗәсендә ачылган. Хәзерге вакытта чыганак бер 4 нче скважина белән эшкәртелә. Санаториянең гидроминераль базасын 4 нче скважинадан натрийлы бальнеологик үсентеләр тәшкил итә.

Җир өсте һәм җир асты суларының торышы

Авыл җирлегенең су объектларында суның сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, чистартылмаган ташландык сулар, торак пунктлар территорияләреннән өске агым, шулай ук туфрак эрозиясе йогынтысында формалаша.

Одним из водопотребителей и загрязнителей подземных и поверхностных вод в Матюшинском сельским поселении является ЗАО Санаторий «Санта», которое ежегодно сбрасывает порядка 12,2 тыс.м^3/год.

«Балкыш» шифаханә-профилакторие территориясеннән хуҗалык-көнкүрешне агызу Матюшино авыл җирлегеннән читтә урнашкан «Ак Барс» кошчылык комплексы» ҖЧҖнең канализация челтәренә һәм алга таба Казан шәһәрен чистарту корылмаларына күчү белән тормышка ашырыла.

Нефть продуктларының су объектларына керү чыганаклары шулай ук транспорт объектлары. Авария хәлләре килеп чыккан очракта, суларны пычратуның потенциаль чыганагы булып җирлек территориясен кисеп үтүче торба үткәргечләр тора.

Матюшино авылындагы канализациясез торак төзелеше шулай ук өске суларның пычрану чыганагы булып тора. Йорт яны җир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче халык гидроизоляциянең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы сәбәпле, септиклар яки череп беткән чокырлардан файдалана.

Куйбышев сусаклагычы ярында урнашкан Матюшино авыл җирлеге зираты өске суларны пычрату чыганагы буларак каралырга мөмкин. Су саклау зонасында зиратны урнаштыру РФ Су кодексы таләпләренә каршы килә.

Өске су объектларының яр буе полосаларын төзү турында аерым билгеләп үтәргә кирәк. Россия Федерациясе Җир кодексы таләпләрен бозып, өске су объектларының яр полосаларында төзелгән территорияләр урнашкан.

2.3. Җир ресурслары һәм туфрак

Туфрак - халыкның яшәү шартларына йогынты ясый торган төп компонентларның берсе. Туфрак катламының торышы табигый процессларның кушылмасы һәм туфракка антропоген йогынты белән билгеләнә.

Миграция мохите генә булган судан һәм атмосфера һавасыннан аермалы буларак, туфрак техноген пычрануның иң объектив һәм тотрыклы индикаторы булып тора.

Матюшино авыл җирлеге туфрагының табигый уңдырышлылык дәрәҗәсен бәяләргә мөмкинлек бирә торган төп күрсәткечләрнең берсе - гумусның эчтәлеге, аның әлеге территориядә уртача республика күрсәткеченнән түбәнрәк һәм ул 4,9 % чамасы тәшкил итә.

селитеб-рекреацион типка функциональ билгеләнеше буенча караган территорияләр җир ресурсларына антропоген йөкләнеш чыганагы булып тора.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә туфрак катламының пычрануы коммуналь-склад һәм транспорт объектлары, юл-транспорт челтәре, шулай ук торак һәм рекреация территорияләре булуга бәйле. Авыр металлар, нефть продуктлары һәм полиароматик углеводородлар (беренче чиратта, бенз(а) пирен) белән пычрануы аеруча куркыныч.

Автотранспорт двигательләре эшләгәндә аэрозоль һәм тузанлы кисәкчекләрдән торган "шартлы каты" чыгарылмалар барлыкка килә. Иң күп санда кургаш һәм корым кушылмалары барлыкка килә. Гомуми санның 20% ка якыны аэрозольләр рәвешендә газлар белән тарала, 80% - юлга якын җирләрдә каты кисәкчекләр һәм су белән эрегән кушылмалар рәвешендә була, туфракта атмосфера явым-төшемнәренең фильтрлау тирәнлегендә туплана.

Башкалар җирлекне пычрату чыганаклары юк.источников загрязнения почв в поселении билгеләнмәгән имеется. Җирлек территориясендә хайван каберлекләре һәм чүп өемнәре юк.

2.4. Җитештерү һәм куллану калдыклары

Калдыкларның шактый санда туплануы, вакытында булмаган һәм тулысынча утильләштерелмәгән очракта, халыкның яшәү урыннарының санитар-экологик торышын шактый начарайта. Калдыкларны күмүнең һәм складлауның канәгатьләнерлек булмаган сыйфаты, полигоннарны эксплуатацияләү технологиясен үтәмәү, шулай ук калдыкларны вакытлыча урнаштыру урыннары барлыкка килгән экосистемаларга зарарлы, ә кайчак зарарлы йогынты ясый.

Җирлекнең коммуналь-склад объектлары, шулай ук Матюшино авыл җирлегенең торак секторы сәнәгать һәм хуҗалык-коммуналь калдыкларны барлыкка китерү чыганаклары булып тора.

Сәнәгать калдыклары Матюшино авылыннан 6,7 км көньяк-көнчыгышка таба урнашкан ТКО Орел полигонына чыгарыла. Җирлек объектларында бары тик ККК полигонында төзелергә мөмкин булган 4-5 класслы куркыныч калдыклар гына барлыкка килә.

Коммуналь калдыклар. Гамәлдәге төзелеш каты коммуналь калдыкларны барлыкка китерү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркыныч калдыкларга кертергә мөмкин. ККК чыгару КК Орел полигонында гамәлгә ашырыла.

Т*ерлек*челекнең калдыклары. Авыл кешеләренең ярдәмче хуҗалыклары терлекчелек калдыкларын төп китереп торучылар. Боз шәхси хуҗалыкларда яшелчә бакчалары ашламасы сыйфатында кулланыла. Җирлек чикләрендә фермер юк.

Биологик калдыклар. Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы мәгълүматларына караганда, җирлек территориясендә һәм якын-тирәдәге территорияләрдә үләт базлары юк.

Зират. Җирлек территориясендә 2 гамәлдәге зират урнашкан, санитар-яклау зонасы санитар нормалар нигезендә 50 м тәшкил итә (СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03). Матюшино авылы зиратының санитар-яклау зонасында торак территорияләр күрсәтелә, моннан тыш, югарыда әйтелгәнчә, зират РФ Су кодексы таләпләрен бозып тулысынча Куйбышев сусаклагычындагы су саклау зонасында урнашкан.

2.5. Махсус саклана торган табигать территорияләре

Матюшино авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Югары Ослан, Яшел Үзән, Кама Тамагы, Лаеш муниципаль районнары, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә "Идел киңлекләре" региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгы урнашкан.

«Идел киңлекләре» ДЗ Идел елгасының уникаль ландшафт комплексларын саклау, Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән су һәм җир тирәли үсемлекләрне һәм хайваннарны саклау максатында төзелгән региональ әһәмияттәге махсус сакланылучы табигый территория булып тора. Заказник Казанның Югары Ослан, Яшел Үзән, Кама Тамагы, Лаеш муниципаль районнары, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә, җир кишәрлекләре милекчеләреннән, җирдән файдаланучылардан, җир хуҗаларыннан һәм аның чигенә керә торган җир кишәрлекләрен арендалаучылардан алмыйча, 29076 гектар мәйданда урнашкан. Заказник Татарстан Республикасының табигать-тыюлык фонды составына керә.

2.6. Күлләндерелгән территорияләрнең торышы

Матюшино авыл җирлеге территориясендә уңайлы гигиена шартлары тудыруда яшел үсентеләр катнаша. Алар табигый биосфера процессларының барышын хуплыйлар, климатны җайга салу йогынтысын күрсәтәләр, әйләнә-тирә мохиткә антропоген йогынтыны киметәләр, хуҗалык эшчәнлеге, халыкның яшәү һәм ял итү шартларын яхшырталар.

Хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлегендә яшел утыртмалар системасы урман фондына кермәгән урман фонды җирләре, куаклар, урман полосалары, чикләнгән файдалану территорияләре (бакчалар, халык бакчалары) белән тәкъдим ителгән. Матюшино авылында гомуми файдаланудагы яшелләндерү һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерү юк.

Матюшино авыл җирлегенең яшелләндерелгән территорияләре мәйданы турындагы белешмәләр генераль планны раслау буенча материалларның «Техник-икътисадый күрсәткечләре» бүлегенә китерелгән

42.13330.2016 уртак файдаланудагы яшелләндерү 12 м2/кеше тәшкил итәргә тиеш. Торак пункт чикләрендә гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру өчен ирекле территорияләр булмау сәбәпле, Матюшино авыл җирлегенә Казандагы урман-парк зонасы территориясен гомуми файдаланудагы яшелләндерү территорияләре буларак куллану тәкъдим ителә, бу Россия Федерациясе Урман кодексының 105 нче маддәсе таләпләренә каршы килми.

Хәзерге вакытта җирлекнең урман массивлары югары рекреацион йөкләнеш кичерә, бигрәк тә Куйбышев сусаклагычы һәм аның култыклары тирәсендә. Урманнарга күп ял итүчеләр, шул исәптән Казан шәһәреннән дә китә. Шул ук вакытта ял итүчеләрнең саны гөмбә һәм җиләк җыю чорында арта. Сулыклар янында яшел массивлар да зур рекреацион йөкләнеш кичерә. Җайга салынмый торган антропоген йөкләнеш агач-куак үсемлекләренең торышына тискәре йогынты ясый: территория этептәнә, урман өлешчә юкка чыгарыла һәм чүпләнә.

Алда әйткәнебезчә, хәзерге вакытта Матюшино авыл җирлегенең коры җир территориясенең 90%ы урман массивын алып тора, шул рәвешле система

Җирлекнең табигый-экологик каркасы формалашкан. Мәсәлән, Матюшино авыл җирлегенең табигый-экологик каркасы структурасында Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы нигезендә түбәндәгеләр бүленә:

- төп территорияләр - «Матюшино урманы» зур урман массивы.
- буфер территорияләр: территорияләр: вак урман массивлары; сазлы территорияләр; печәнлекләр; массивлар; заболоченные территории; сенокосы;
- экологик коридорлар: табигый экологик коридорлар-(Куйбышев сусаклагычы һәм аның су саклау зонасы);антропоген экология коридорлары (яклау урман полосалары). экологик коридоры (Куйбышевское водохранилище и его водоохранная зона);
- антропогенные экологические коридоры (защитные лесополосы).

Шулай итеп, Матюшино авыл җирлеге территориясен яшелләндерү буенча өстәмә чаралар уздыру кирәк түгел, әмма җирлекнең табигый-экологик каркасының структур элементларына антропоген йөкләнешне катгый көйләү таләп ителә.

2.7. Физик йогынты факторлары

Электромагнит нурланышы

Турыдан-туры күренүчән радиореле системаларының техник чаралары, тропосфера радиорелей системалары һәм радиотапшыруларның, телевидение һәм радиоэлемтәнең иярчен системалары шактый үсүгә бәйле рәвештә электромагнит кырларының кеше организмына йогынтысы артты.

Электр магнит кырларының тискәре йогынтысын көчәйтүнең еш кына сәбәбе җиһазларны планлаштыру һәм урнаштыру буенча санитария нормаларын үтәмәү һәм аның белән эшләү режимын саклау.

Авыл җирлеге өчен электр магнит нурланышы чыганаклары булып «Боровое Матюшино» электр подстанциясе тора - 35/10 кВ көчәнешле, аның куәте 2х2,5 МВА һәм ЛЭП. ЛЭПтан һәм электр подстанциясеннән саклау зоналарын үтәү электр магнит нурланышының турыдан-туры йогынтысын булдырмаска мөмкинлек бирәчәк.

Радиацион хәл.

Матюшино авыл җирлеге территориясендәге радиация вәзгыяте тотрыклы дип характерлана. МЭД гамма-нурланышның уртача еллык күрсәткече соңгы берничә елда шактый зур үзгәрешләр кичермәде һәм табигый мәгънәләргә туры килә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә атмосфераның техноген радионуклидлар белән пычрануы, нигездә, алдагы елларда пычранган туфрак өстеннән җил күтәрелүе һәм радиоактив тузан күчерү белән аңлатыла. Техноген радионуклидлардан тыш, атмосферада табигый, табигый радионуклидлар да бар. Нигездә, бу Җир кабыгында таралган калий, шатлык, торий һәм аларның радиоактив таркалу продуктлары. Бу радионуклидлар һәркайда: һавада, туфракта, үсемлекләрдә, суда, төзелеш һәм сәнәгать материалларында, биналарда һәм корылмаларда, азык һәм азык-төлек продуктларында бар. Азык-төлек

радия һәм торийның радиоактив таркалуы - инертлы газлар - радон һәм торон - туфрактан һавага аерылып чыга һәм атмосфера тузаны кисәкчекләренә утыра.
Җитештерү радиация контроле, гамәлдәге нормативларга туры килүен тикшерү максатыннан, торак йортларны һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге биналарны төзүнең, реконструкцияләүнең, капиталь ремонтлауның һәм эксплуатацияләүнең барлык стадияләрендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Норматив мәгънәләрне арттыру ачыкланган очракта, моның белән бәйле сәбәпләргә анализ ясалырга һәм кирәкле яклау чаралары башкарылырга тиеш.

Акустик режим

Җирлек территориясендә акустик йогынтының потенциаль чыганаклары булып автомобиль юллары һәм ГРС тора.
Моннан тыш, җирлек чикләрендә берничә вертолет мәйданчыгы урнашкан. 10.4 п. таләпләре нигезендә 121.13330.2012 «СНиП 32-03-96 «Аэродромы» вертолет мәйданчыгы территориясе чикләреннән алып селитеб территориясе чикләренә кадәр ераклыкны исәпләүләр нигезендә билгеләргә кирәк.
Һәр конкрет очракта исәпкә алып: очышларның, рельефның, һава температурасының һәм дымлылыгының, җилнең юнәлеше һәм тизлеге, шулай ук башка җирле районнарның куркынычсызлыгын тәэмин итү. условий.
В качестве расчетного следует принимать Хисап итеп иң күп ара, түбәндәге факторларны исәпкә алу нигезендә килеп чыккан очышларның куркынычсызлыгын тәэмин итү, авиация шау-шуының рөхсәт ителә торган дәрәҗәсе, атмосфера һавасында пычраткыч матдәләр концентрациясе һәм радиотехник чараларны бирүчеләрдән электр магнит нурланышының рөхсәт ителә торган дәрәҗәсе. «Чайка» ял базасы янында урнашкан вертолет мәйданчыгының санитар-яклау зонасы күләмен исәпләү «Объектны реконструкцияләү: вертолет мәйданчыгы белән пирс» проектын эшләү кысаларында башкарылды. Әлеге проектка дәүләт экспертизасының № 0620-15/КГЭ-2340/03 уңай бәяләмәсе алынды от 24.12.2015 ел
____
нигезендә (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый акт исеме)
____
____
____
(сайлап алуда җиңүченең исеме) сайлап алуда җиңүчеләрне билгеләү турындагы карар нигезендә ______________
____ күрсәтелгән критерийларга (субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) туры килә һәм ____ китерелгән
(субсидия бирүне җайга сала торган хокукый актның пункты) имзаланган килешүне тапшырды. произведенных Исәп-хисаплар ясау нигезендә ял итү өчен "Чайка"базасы янында урнашкан вертолет мәйданчыкларының санитар-яклау зонасы 92 м тәшкил итте.
Ял итү өчен "Чайка" 92 м тәшкил итте.
Башка вертолет мәйданчыкларының санитар-яклау зоналарын билгеләү эшләре хәзерге көнгә кадәр үткәрелмәгән.

Матюшино авылы АҖ урнашкан торак төзелешеннән 14 км көнчыгышка«Казан» халыкара аэропорты урнашкан.

«Казан» халыкара аэропорты. «Казан» халыкара аэропорты» АҖ санитар-яклау зонасын билгеләү проекты нигезендә аэропортның, шул исәптән акустик йогынты зонасын да кертеп, 0дән 1061 метрга кадәр күләмдә билгеләнгән һәм, димәк, җирлекнең авыл җирлегенә тискәре йогынты ясый алмый.

Шулай ук җирлек территориясендә "Волга" МЦ стадионы урнашкан, ул шулай ук уеннарны үткәргәндә акустик йогынты чыганагы булып тора. СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 (яңа редакция) трибуналар саны 1500 дән кимрәк булган стадион өчен санитар-яклау зонасы таләп ителми.

3. ТЕРРИТОРИЯНЕ КУЛЛАНУНЫҢ АЕРЫМ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 1 статьясы нигезендә, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын саклау зоналары, су саклау зоналары, эчәргә яраклы су чыганакларын саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар керә.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар билгеләнде:

- объектларның санитар-яклау зоналары;
- магистраль торба үткәргечләрнең минималь мөмкин булган ара зоналары;
- охранные аерым шартлы зоналар магистральных магистраль торбаүткәргечләр сак зоналары, бүлүче газүткәргечләр, электр линияләре, элемтә линияләре;
- су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм яр буе полосалары;
- су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- урман фонды җирләре;
- куркыныч табигать процесслары чагылышлары булган участоклар;
- «Халыкара аэропорт Казан» АҖ билгеләгән чикләүләр зоналары;
- файдалы казылмалар ятмалары зоналары.

3.1. Санитар-яклау зоналары

Санитар-яклау зоналары, кеше яшәү тирәлегенә химик, физик, биологик йогынты чыганаклары булып торучы, төзелешкә планлаштырылган, реконструкцияләнә торган гамәлдәге капиталь төзелеш объектларына карата, санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурлары артында барлыкка килгән очракта билгеләнә.

санитар-күзәтү зоналарының зурлыгына таләпләрне предприятиеләрнең санитар классификациясенә бәйле рәвештә СанПиН 2.2.1/2.1.1.120003 билгели-03 «Санитарно-защитные аерым шартлы зоналар һәм санитарная

классификация предприятий, сооружений и иных объектов».

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналарының күләмнәре түбәндәгеләр:

- куркынычлыкның беренче класслы объектлары-1000 м;
- икенче класслы куркыныч объектлары-500 м;
- өченче класслы куркыныч объектлары-300 м;
- куркыныч дүртенче класслы объектлар - 100 м;
- бишенче класслы куркыныч объектлары-50 м.

Санитар-саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм алардан файдалану режимы санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен файдалану кагыйдәләре белән билгеләнгән. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән).

Кагыйдәләр нигезендә, файдалануга тапшырылган капиталь төзелеш объектларын хокукка ия булучылар атмосфера һавасы, атмосфера һавасына физик һәм (яки) биологик йогынты дәрәҗәләрен объект контурында тикшерүләр (үлчәү) үткәрергә һәм билгеләнгән вакытта санитар-яклау зонасын билгеләү турында Роспотребнадзор органнарына гариза тапшырырга тиеш.

При планировании строительства или реконструкции объекта застройщик не позднее, чем за 30 дней до дня направления заявления о выдаче разрешения на строительство представляет в органы Роспотребнадзора заявление об установлении или изменении санитарно-защитной зоны.

Санитар-яклау зонасын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турындагы карарны кабул итәләр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт - I һәм II класслы куркыныч объектларга, шулай ук санитар классификациягә кертелмәгән объектларга карата;
- кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - III - V класслы куркыныч объектларга карата.

Санитарно-защитная зона һәм ограничения использования

Җир кишәрлекләренең сак зонасы аның чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре, мондый зона турында белешмәләр кертелгән көннән башлап, күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына билгеләнгән дип санала. Файдалануы туктатылган, объектны юкка чыгарган (шул исәптән җимерү), тупланган әйләнә-тирә мохиткә зыян объекты булмаган, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәрткән очракта мондый объектны күздә тоткан объектны

осуществление деятельности, в результате которой

объектның контурлары өчен аның кеше яшәү тирәлегенә йогынтысы билгеләнгән гигиена нормативларыннан артмаса, объектның хокук иясе билгеләнгән тәртиптә санитар-яклау зонасын яшәүдән туктату турында вәкаләтле вәкилгә гариза җиткерергә. сроки представить в

уполномоченный орган заявление о

прекращении существования санитарно-защитной зоны.

Санитар-сак зонасын үзгәртү өлешендә аның күләмнәрен киметү һәм (яисә) мондый зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның аерым чикләүләренең гамәлдә булуын туктату, мондый объект хокукына ия булуның тиешле гаризасы булмаганда, физик затлар, юридик затлар, дәүләт хакимияте органнары яисә җирле үзидарә органнары объектларга хокук ияләре булып тормаган физик затлар, атмосфера һавасына физик йогынты дәрәҗәләрен тикшерү һәм үлчәү, объект контуры (элек булган объект контуры) артында атмосфера һавасына физик йогынты дәрәҗәләрен тикшерергә һәм санитар-яклау зонасы яшәешен туктату өчен нигезләр булганда тиешле гаризаны вәкаләтле органга тапшырырга хокуклы.

Санитар-саклау зонасы предприятиеләрне киңәйтү өчен резерв территория түгел. Җитештерү күләмен вакытлыча кыскарту максималь проект яисә фактта ирешелгән куәт өчен кабул ителгән санитар-яклау зонасын яңадан карауга нигез булып тормый.

Матюшино авыл җирлеге территориясендә урнашкан объектлар өчен билгеләнгән санитар-яклау зоналары юк. Исәп-хисап санитар-яклау зонасы «Чайка» ял базасы янында урнашкан вертолет мәйданчыгы һәм АГРС өчен билгеләнгән (3.1 нче таблицаны карагыз). СанПиНом 2.2.1/2.1.1200-03 нигезендә Матюшино авыл җирлегенең Генераль планында эшләнгән санитар-яклау зоналары булмаган объектлар өчен якынча санитар-яклау зоналары кабул ителде.
Матюшино авыл җирлеге территориясендә булган объектлар һәм аларның санитар-яклау зоналары турындагы мәгълүматлар 3.1.1 нче таблицада бирелгән.

3.1.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге территориясенә йогынты ясый торган гамәлдәге объектларның санитар-яклау зоналары

Объект	Территориядән файдаланунының махсус шартлары	Норматив документ
АГРС (1 бер).	С, СВ, В, ЮВ, Ю, ЮЗ - 300 м; З - 176 м; СЗ - 262-300 м	Боровое Матюшино Константиновский бистәсе АГРС мәйданчыгы өчен санитар-яклау зонасы күләмнәрен нигезләү проекты ЛПУМГ ООО "Газпром трансгаз Казан" (участок номеры 16:24:260201:13) адресы буенча: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Боровое Матюшино бистәсе) (юридик адресы: адресы: 420073, Татарстан Республикасы, Казан ш., Гадел ур ур., 41 й. Санитар-эпидемиологик Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе бәяләмәсе № 16.11.11.000.Т.000124.01.21 заключение Управления Роспотребнадзора по Республике Татарстан № 16.11.11.000.Т.000124.01.21 от 26.01.2021.
Парковка	25	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03
Причаллар	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 п.14.5.6
Зират (2 бер.)	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 п.12.5.2
«Чайка» ял базасы янындагы вертолет мәйданчыгы	92	«Объектны реконструкцияләү: вертолет мәйданчыгы булган пирс» проекты. 2015 елның 24 декабрендәге 0620-15/КГЭ - 2340/03 номерлы дәүләт экспертизасы
Чистарткыч кор^{ыл}малар (куәте 300	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 п.13.4.1

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә автомобиль юлларыннан санитар аермалар билгеләнә, аларның зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының пычрануы таралу һәм физик факторлар (тавыш, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.), алга таба табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләрне үткәреп, исәпләп чыгару исәпләре нигезендә билгеләнә. Санитар өзеклекләрне куллану режимы санитар-саклау зоналары режимына охшаш һәм 3.1.2 таблицасында югарырак тәкъдим ителгән. Хәзерге вакытта күрсәтелгән объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар аермалары күләме билгеләнмәгән.
Санитар-саклау зоналары территорияләрен куллану регламентлары таблицада түбәнрәк.

3.1.2 нче таблица

Регламенты использования санитарно-защитных зон

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив документлар
Санитар яклау зонасы	Санитар-саклау зонасы чикләрендә җир кишәрлекләрен түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт ителми: а) торак төзелеше, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектлар, ачык типтагы спорт корылмалары, балаларның ялы оешмалары һәм аларны савыктыру оешмалары, рекреацион билгеләнештәге зоналар һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру; б) дару чараларын җитештерү һәм саклау өчен объектларны, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларын, азык-төлек чималының һәм азык-төлек продукциясенең күпләп сату складларын, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен сууткәргеч корылмалар комплексларын, әгәр санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яки) биологик йогынтысы мондый чараларның, чимал, су һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын аларга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә бозуга китерсә, авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында, киләчәктә азык-төлек продукциясе сыйфатында куллану өчен билгеләнгән җир кишәрлекләреннән файдалану,	Санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән)

3.2. магистраль торбаүткәргечләрнең минималь ераклык зоналары һәм саклау зоналары

магистраль торбаүткәргечләр

Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге территориясендә берничә тармак магистраль торба үткәргеч уза, алардан минималь мөмкин булган ара зоналары билгеләнә. Минималь ераклык авария хәлендәге янгын куркынычы дәрәҗәсе җирлекләрнең төренә, биналарның тибына, объектларны, торба үткәргечләрнең диаметрын исәпкә алып, билгеләп кую рәвешенә карап дифференциацияләнә. ераклык учитывают авария хәлендәге янгын куркынычы дәрәҗәсе җирлекләрнең төренә, биналарның тибына, объектларны, торба үткәргечләрнең диаметрын исәпкә алып, билгеләп кую рәвешенә карап дифференциацияләнә. Минималь рөхсәт ителгән ара зоналарының зурлыгы 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85 " СП нигезендәМагистраль торба үткәргечләр» нигезендә билгеләнә. Магистраль торба үткәргечләр» нигезендә билгеләнә. Матюшино авыл җирлеге территориясен кисеп үтүче торба үткәргечләр өчен - 100-150 м, АГРС өчен - 150 м.

Җирлек территориясе буйлап уза торган магистраль газүткәргечләрдә кран төеннәре һәм азык-төлек шәмнәре урнаштырылган. 36.13330.2012 нигезендә биналар һәм корылмаларның фундаментларына кадәр һава үткәргеч шәмнәр һәм кран төеннәре арасындагы минималь ара 300 м тәшкил итә.

Торба үткәргечләрнең зарарлану мөмкинлеген бетерү өчен (аларны теләсә нинди рәвештә сузганда), сызыкча өлешкә хезмәт күрсәтүче объектларны исәпкә алып, саклау зоналары билгеләнә. Торба үткәргечнең саклау зонасы магистраль торба үткәргечләр кагыйдәләре (раслаулар) белән билгеләнә. Россиянең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нчы Карары нигезендә,

Матюшино авыл җирлеге аша узучы магистраль торба үткәргечләр өчен 25 м, җир амбарыннан 50 м, АГРСның сак зонасы 100 м күләмендә саклау зонасы билгеләнә. Торба үткәргечләр саклау зоналарына кергән җир кишәрлекләре җир кулланучыларыннан алынмый һәм кагыйдәләрне саклап авыл хуҗалыгы эшләре өчен файдаланыла.

используются ими для проведения сельскохозяйственных һәм
башкалар җирлекне пычрату чыганаклары юк. работ с
обязательным соблюдением указанных Правил.

3.2.1 нче таблица

Магистраль торбаүткәргечләрнең минималь ераклыклары һәм сак зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив
Минималь ераклык зонасы	**Урнаштыру рөхсәт ителми:** ➢ шәһәрләр һәм башка торак пунктлар; ➢ дача йортлары булган коллектив бакчалар; ➢ аерым сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләрен; ➢ кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хуҗалыклары; ➢ сөт заводлары; ➢ файдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары; ➢ гаражлар һәм автомобильләр өчен ачык тукталышлар; ➢ аерым торучы биналарны массалы кешеләр (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар) тупланмасы белән; ➢ тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары; ➢ су үткәрү корылмаларын һәм насос станцияләрен; ➢ җиңел янып китүче һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары, саклау күләме 1000 м3; АЗС һ.б.	СП36.13330.2012 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85*. Магистраль торба үткәргечләр» нигезендә билгеләнә. Актуальләштерелгән редакцияСНиП 2.05.06-85* СНиП 2.05.06-85*

Саклау зонасы	**Магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорты предприятиеләре белән килештермичә түбәндәгеләр тыела:** ➢ теләсә нинди биналар һәм корылмалар төзергә, ➢ агачлар һәм куаклар утыртырга, салам һәм салам салырга, Коноваловка урнаштырырга, терлек тотарга, балык промыселы участоклары бүлеп бирергә, балык, су хайваннары һәм үсемлекләр чыгарырга, су җәю, колка ясау һәм боз әзерләү; ➢ торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр кору, ➢ автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштыру, ➢ размещать сады и огороды; ➢ мелиоратив җир эшләре башкару, сугару һәм киптерү системалары төзү; ➢ ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлаткыч эшләр, грунтны планлаштыру һ. б. җитештерергә.; ➢ скважиналар төзү, шурфлар ясау һәм грунт пробаларын алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле геологик-төшерү,геологик разведка, эзләү, геодезия һәм башка эзләнү эшләре башкару. ➢ Магистраль газүткәргечләрнең сак зоналарында өстәмә рәвештә тыела: ➢ рекреацион эшчәнлекне, эшчәнлектән тыш, туристик тукталышлардан тыш (милекченең язмача рөхсәте белән) тормышка ашыру, учаклар үрчетү һәм ут чыганакларын урнаштыру; ➢ сак зоналарын коймалау һәм киртәләү; ➢ газүткәргеч объектларына карамаган нинди дә булса биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру, газүткәргечне эксплуатацияләүче оешма белән килешү буенча каралган объектлардан тыш; ➢ су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртү белән бәйле тирәнәйтү һәм башка эшләр башкару, магистраль газүткәргеч объектына техник хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшләрдән тыш. ➢ Магистраль газүткәргечләрнең сак зоналарында магистраль газүткәргечнең милекчесе белән килешмичә генә рөхсәт ителми: ➢ тау, шартлаткыч, төзелеш, монтаж, мелиорация эшләре башкару; ➢ проведение земляных работ на глубине более чем 0,3 метра, планировка	Магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре (раслауларРоссия 22.04.1992№9 Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге карары белән) Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге карары белән России от 22.04.1992 №9), Магистраль газүткәргечләрне саклау кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 08 сентябрендәге

	грунта; ➢ кыр урыннарын һәм терлекләр өчен утарларны урнаштыру; ➢ туристик тукталышлар урнаштыру; ➢ гаражларны, транспорт чараларын кую урыннарын урнаштыру; ➢ инженерлык коммуникацияләре сузу; ➢ проведение работ территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан объектах транспортной транспорт саклау зонасы территориясендә урнашкан инфраструктурада эшләр башкару; ➢ магистраль газүткәргечләр аша күченүләр төзү; ➢ скважиналарны бораулауга һәм шурфлар төзүгә бәйле инженерлык	

3.3. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

Җирлек территориясендә урнашкан газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең (РФ Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары белән расланганча) җирлек территориясендә урнашкан газ бүлү челтәрләреннән һәм ГРПтан саклау зоналары газүткәргечнең һәр ягыннан 2 м һәм ГРПның һәр ягыннан 10 м ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә билгеләнә.

ТоракГаз бүлү челтәрләренең һәм объектларның сак зоналарында торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзү тыела. Җир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 м артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатацион оешмасы язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.4. Элемтә линияләренең сак зоналары

Матюшино авыл җирлеге территориясе буенча элемтә линияләре уза, РФ Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган РФ элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 4 п ярашлы рәвештә, төзелеш эшләре башкарылмаган һәр якка 2 м күләмендә саклау зоналары билгеләнә.

3.5. Электр тапшыру линияләренең сак зоналары

Матюшино авыл җирлеге территориясендә 6 кВ, 10 кВ һәм 35кВ көчәнешле электр линияләре уза. Электроподстанция - 15 м.

Электр тапшыру линияләреннән саклау зоналарының күләмнәре электр челтәре хуҗалыклары объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән расланды) белән билгеләнә. Шулай итеп, 6 кВ, 10 кВ һәм 35 кВ көчәнешле электр линияләренең һава саклау зонасы тиешенчә 10 һәм 15 метр көчәнешле, 1 м электр тапшыру кабельле линияләрен тәшкил итә. Электр тапшыру линияләренең сак зоналарын куллану режимы 3.5.1 таблицасында күрсәтелгән.

3.5.1 нче таблица

Территорияләрен электр линияләренең саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Көйләүче норматив документлар

		рөхсәт ителгән
ЛЭПның сак зоналары	Сак зоналарында электр челтәре хуҗалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру тыела, шул исәптән: – балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен урыннар, барлык төр машиналар һәм механизмнарның гаражларын һәм стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкаруга мәшгуль булмаган кешеләрне күп туплауга бәйле теләсә нинди чаралар үткәрергә; – теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хуҗалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзергә; – сугу механизмнары белән эшләү һ. б. **Саклау зоналары чикләрендә юридик һәм физик затларга челтәр оешмаларын килештерү турында язмача карамыйча түбәндәгеләр тыела:** – биналар һәм корылмаларны төзү, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү яки сүтү; – бакча, бакча һәм дача җир участоклары, бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерцияле булмаган берләшмәләре объектлары, торак төзелеше объектлары, шул исәптән индивидуаль (1 кВ. га кадәр көчәнешле ЛЭП өчен) урнаштыру); – тау, шартлату, мелиорация эшләре, шул исәптән җирләрне вакытлыча су басу белән бәйле; агач һәм куаклар утырту һәм кисү; җир эшләре 0,3 метрдан артык тирәнлектә (сөрелүче җирләрдә 0,45	Сакчылыкны билгеләү кагыйдәләре охранных зон объектов электросетевого хозяйства һәм особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон (утв. постановлением Правительства РФ от 24.02.2009 г. № 160)

3.6. Өске су объектларының сак зоналары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт. Су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары билгеләнә (3.7.1 нче таблица).

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап җир полосасы «яр буе полосасы» дип атала һәм гомуми файдалану өчен билгеләнгән. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 м тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосалары керми, аларның озынлыгы чишмәдән алып, 10 км дан да артмый. Каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосасының киңлеге, аларның озынлыгы чишмәдән 10 км дан да артмаган, 5 м тәшкил итә (РФ Су кодексының 6 нчы маддәсе).

Торак пунктлар территорияләреннән читтә елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның һәм аларның яр буе яклау полосаларының су саклау зоналары киңлеге тиешле яр линиясеннән билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зоналары киңлеге аларның елгалары яисә инешләре өчен озынлыктагы чишмәдән билгеләнә:

- 10 км га кадәр - 50 м күләмендә;
- 10 км дан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә (җирлектә күрсәтелгән озынлыктагы елгалар юк);
- 50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Су агымында урнашкан сусаклагычның су саклау зонасы киңлеге бу сулыкның су саклау зонасының тигез киңлеге белән билгеләнә.

Шулай итеп, җирлек күлләренең су саклау зонасы киңлеге 50 м, Куйбышев сусаклагычы - 200 м тәшкил итә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0□ɨ□һәм аннан да күбрәк авышу өчен 40 м тәшкил итә. Күлләрнең яр буе яклау полосасының киңлеге 50 м тәшкил итә. Балыкчылык өчен аеруча кыйммәтле әһәмияткә ия Куйбышев сусаклагычы өчен (уылдык чәчү, симертү, балыкларны һәм башка су биологик ресурсларын кышлату урыннары), яр буе яклау зонасының киңлеге, янәшәдәге җирләрнең текәлегенә бәйсез рәвештә, ике йөз метр күләмендә билгеләнә.

Куйбышев сусаклагычының су саклау зонасы һәм яр буе яклау полосасы территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналар статусында кадастр исәбенә куелган (су саклау зонасының ЗОУИТ номеры 16.00.2.3263, яр буе яклау полосасы - 16.00.2.3262).

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә. Матюшино авыл җирлегенең су объектларының яр буе полосасы киңлеге 20 метр тәшкил итә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 18 июлендәге 1772-р номерлы күрсәтмәсе нигезендә Куйбышев сусаклагычыннан өстәмә рәвештә 50 м киңлектәге яр буе полосасы билгеләнә.

Гражданнарның су объектына ирекле керүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Су саклау зоналарыннан, яр буе саклау зоналарыннан һәм өске су объектларының яр буе полосаларыннан файдалану регламентлары 3.6.1 нче таблицада күрсәтелгән.

3.6.1 нче таблица

Су саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

№ т/б	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив

1	Су саклау зонасы	Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: – туфракның уңдырышлылыгын җайга салу максатларында агынты суларны куллану; – зиратларны, үләт базларын, җитештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, токсинлы, агулы һәм зарарлы матдәләр, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру; – зарарлы организмнар белән көрәшү буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; – Транспорттранспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, алардан тыш	Россия Федерациясе Су кодексы 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ

юллар буенча транспорт чаралары хәрәкәте һәм аларны кую урыннары юлларда һәм махсус җиһазландырылган, каты өслеге булган урыннарда;

- «автозаправка станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын төзү һәм реконструкцияләү (ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары, шул исәптән аз сыешлы суднолар кую өчен базалар (корылмалар), Федераль куркынычсызлык хезмәте органнары объектлары территорияләрендә урнашкан очраклардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен файдаланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрен төзү һәм реконструкцияләү;»;
- пестицидларның һәм агрохимикатларның махсуслаштырылган саклагычларын урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;
- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;
- гомумталган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару (гомумталган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару Россия Федерациясенең 1992 елның 21 февралендәге "Җир асты байлыклары турында" 2395-I номерлы Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә тау биләмәләренең һәм (яки) геологик биләмәләрнең җир асты байлыклары турындагы РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә файдалы казылмаларның башка төрләрен эзләүне һәм чыгаруны гамәлгә ашыра торган җир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла)
  "Җир асты байлыклары турында" 2395-I.

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән су законына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законннарга ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хуҗалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын су пычранудан, чүпләнүдән, куудан һәм ташландык хәлдә калдыклардан саклауны тәэмин итүче корылманың тибын сайлап алу әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар ташлауның рөхсәт ителгән нормативларын үтәү зарурилыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

1) үзәкләштерелгән су бүлү системалары (канализация), үзәкләштерелгән су бүлү системалары;

2) - агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына агызу (ташландык суларны агызу) өчен корылмалар һәм системалар (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, үтеп кергән җир асты суларын, сиптерү-юу өчен тотыла торган суларны һәм дренаж суларын), әгәр алар шундый сулар өчен билгеләнгән булса;

3) Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итә торган агып төшүче суларны (шул исәптән шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, үтеп кергән җир асты суларын, сиптерү-юу өчен тотыла торган суларны һәм дренаж суларын) чистарту өчен локаль чистарту корылмалары;

4) җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, үтеп кергән җир асты суларын, сиптерү-юу өчен тотыла торган суларны һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) корылмалары һәм системалары.

5) су объектларын һәм алар янәшәсендәге территорияләрне

нефть һәм нефть продуктларын агызудан һәм әйләнә-тирәлеккә башка тискәре йогынтыдан саклауны тәэмин итә торган корылмалар.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту өчен җиһазланмаган бакча җир кишәрлекләре территорияләренә карата аларның мизгеленә кадәр;

		мондый корылмалар һәм (яисә) күрсәтелгән системаларга тоташтыру җайланмалары белән, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларны куллану рөхсәт ителә.	
2	Яр буе саклау полосасы	ПЗП чикләрендә ВОЗ өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела: – җирләрне сөрү; – юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру; – авыл хуҗалыгы терлекләрен коткару һәм алар өчен җәйге лагерьлар, коену урынннары оештыру. Урында су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары чикләрен махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү җир законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.	
3	Яр буе полосасы	Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын җәлеп итү өчен, файдаланырга (механик транспорт чараларын кулланмыйча) хокуклы. Яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела. Куйбышев сусаклагычының 50 метрлы яр буе полосасында җир кишәрлекләре бирүне Россия Федерациясенең су һәм җир законнары таләпләрен үтәгән очракта, шулай ук Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы, Татарстан Республикасы буенча Табигатьтән файдалану өлкәсендә күзәтчелек федераль хезмәте идарәсе һәм Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырырга кирәк.	РФ Су кодексы РФ Җир кодексы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 18 июлендәге № 1772-р күрсәтмәсе

3.7. Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зоналары

Санитар саклау зоналарында режим булдыру һәм тәэмин итүнең төп максаты булып су белән тәэмин итү чыганакларын һәм сууткәргеч корылмаларны, шулай ук алар урнашкан территорияләрне санитар саклау тора (СанПиН 2.1.4.1110-02»су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суны саклау зоналарын").

Су алу җайланмаларын санитар саклау зонасы өч пояс составында оештырыла: Беренче пояс (катгый режим) су алу җайланмаларының, барлык сууткәргеч корылмаларының һәм су үткәрү каналының урнашкан территориясен үз эченә ала. Аның максаты-су алу һәм су алу корылмаларының урынын очраклы яки аңлы рәвештә пычратудан һәм зарарланудан саклау.
Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Санитар саклау зоналары проектлары эшләнгән эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары исемлеге 3.7.1 нче таблицада күрсәтелгән.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары күләмнәре турында белешмәләр

№	Су белән тәэмин итү чыганагы, урнашу урыны	ЗСО I поясы	ЗСО поясы	ЗСО III поясы	Проект исеме
1	"Балкыш"Санаторий - профилакторий "Балкыш"	скв. № 1,2 - 2 м; скв. № 3 - төньяктан 8,5 м, көнчыгыштан, көньяктан,	ААҖ филиалы чикләрендә "Балкыш"Санаторий-профилакторий «Генерирующая	скв. № 1,3 - 364,3 м; скв. № 2 -345,6 м	«Балкыш», ТРшифаханә-профилакториясенең бальнеологик скважинаның су алу җайланмасының оешмасы проекты Лаеш муниципаль районы,,
2	"Санта" шифаханәсе ҖЧҖ	15 м	15 м	220 м	"Санта" Санаторий ҖЧҖ, ТР, Лаеш районы, Боровое Матюшино авылы җир асты суларын чыгару өчен артезиан скважиналарын санитар саклау зоналарын төзекләндерү проекты.
3	«Мирный»су җыю җайланмасы	800*400 м су алу киртәләре чикләрендә	эксплуатация запасларын булдыру өлкәсендә җир асты сулары ташкын буенча югарырак - 1170 м, агым буенча түбәнрәк - 975 м, җир асты	эксплуатация запасларын булдыру өлкәсендә җир асты сулары агым буенча югарырак - 2438 м, агым буйлап түбәнрәк - 1365 м, җир асты	«Мирный»су алу җайланмасы санитария саклау зоналары зоналары чикләрен исәпләү проекты су алу җайланмасы МУП Казан шәһәрендәге «Водоканал». Казан шәһәрендәге
4	Столбище ятмасы			12 км территориях 30 км	Үзләштерү проектын гидрогеологик нигезләү Казан шәһәрен су белән тәэмин итү өчен Столбище җир асты суларының _ чыганагы, ЯАҖ «ГИДЭК»,
5	ЧҖҖ суалгыры "Су-сәнәгать компаниясе" (ВПК)»	15	15	500	җир асты суларын чыгару өчен җир асты хуҗалык эчә торган су алу (скважина)санитария саклау зоналары проекты һәм «Су-су сәнәгать компаниясе (ВПК)»
6	Боровое Матюшинода яшьләр спорт-туризм үзәге	16.24.2.1564	16.24.2.1564	16.24.2.1567	"Яшьләр спорт-туристлык үзәге" җир асты суларын санитар саклау зонасын (ЗСО) оештыру проекты, Боровое Матюшино ш.б.
7	«Карсар» ҖЧҖенең 2 нче су җыю скважинасы	- төньяк юнәлештә-22,5м; - көнчыгыш юнәлештә-16,0м;	60	405, көнбатыштан чикләнгән Идел елгасы белән.	хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү (су җыю җайланмалары)№1, №2) "Карсар" ҖЧҖ проекты

		юнәлеш- 12,5м; - көнбатыш юнәлештә- 35,0м;			адресы : ТР, Лаеш районы, Боровое Матюшино авылы (кадастр номеры булган җир кишәрлеге 16:24:260201:667) (юр. адрес: 420064, Республика Татарстан, Казан ш., Оренбург тракты, 144 й. Эксперт №610/ЗСО-09-2022 бәяләмәсе АНО "СЭБ ярдәм үзәге". Санитар-эпидемиологик нәтиҗә Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе № 16.11.11.000.Т.002766.10.22
8	«Карсар» ҖЧҖенең 2 нче су җыю скважинасы	- төньяк юнәлештә- 22,5м; - 22,5м; - көнчыгыш юнәлештә- 16,0м; - 16,0м; - көньяк юнәлештә - 12,5м; - көнбатыш юнәлештә - 35,0м;	60	405, көнбатыштан чикләнгән Идел елгасы белән. Идел	Проект адресы/сайты санитар саклау (ЗСО) чыганагы зоналары эчә торган һәм хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү (су җыю җайланмалары) скважиналар №1, №2) адрес буенча урнашкан "Карсар" ҖЧҖ: Республика Татарстан, Лаеш муниципаль районы, муниципаль район, Матюшино авыл җирлеге, т. п. Борын матюшиносы (кадастр номеры булган җир кишәрлеге 16:24:260201:667) (юр. адрес: 420064, Республика Татарстан, Казан ш., Оренбург тракты, 144 й. Эксперт №610/ЗСО-09-2022 бәяләмәсе – ____________________ 02.09.2022г. инспекция органы АНО "СЭБ ярдәм үзәге".

9	ГАУЗ жир асты суларының су коймасы "Республика клиник неврология үзәге"	көньяк-көнчыгыштан - 22 м, көньяк-көнбатыштан - 20 м, төньяк-көнбатыштан - 21 м,	ЗСО икенче поясының чиге 59 м радиусы белән билгеләнгән	Төньяктан, көнчыгыштан һәм көньяктан радиус әйләнәсенең дугасы 419 м, ә	Су җыю җайланмасының санитар саклау зонасын (ЗСО) оештыру проекты җир асты вод "Республика клиник неврология үзәге" ДАССУ Лаеш матюшиносы

				Куйбышев сусаклагыч 250 м ераклык.	муниципаль Татарстан Республикасы (юр. адресы: 420021, ТР, Казан Ватутин ур., 13 й. Эксперт нәтиҗәсе № 1182/ЗСО-11-2018 26.11.2018г. "Үзәк" АНО ярдәм тәэмин итү санитар-санитар эпидемиологик халыкның иминлеге". Санитар-эпидемиологик йомгаклау Идарә Роспотребнадзорның ТР 16.11.11.000.Т.003315.12.18 24.12.2018

Авыл җирлегендә урнашкан башка су җыю скважиналары өчен эшләнгән санитар саклау зоналарының проектлары булмау сәбәпле, 50 м күләмендә санитар саклау зонасының I поясы билгеләнгән.

Моннан тыш, Матюшино авыл җирлеге территориясе Столбище МППВ ҖҮнең III поясы чикләрендә һәм «Мирный» су җыю зонасының II һәм III пояслары чикләрендә өлешчә урнашкан

Һәр өч поясның һәркайсында махсус режим билгеләнә һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә (түбәнрәк карагыз).

3.7.2 нче таблица

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

№ т/б	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив документлар

1	ЗСО эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганаклары	**I пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту** рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хуҗалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми. Биналар агып төшүче суларны якындагы көнкүреш яки җитештерү канализациясе системасына, яки, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСО 1 нче поясыннан читтә урнашкан чистарту корылмаларының җирле станцияләренә җибәрү белән җиһазландырылган булырга тиеш. Санитар саклау зонасының 2 һәм 3 поясы чикләрендә тыела*: ➢ файдаланылган суларны җир асты горизонтларына күчерү һәм каты калдыкларны җир асты катламнарына күчерү, җир асты байлыкларын эшкәртү; ➢ ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, промстокларны, шлам саклагычларны һ. б. урнаштыру Җир асты суларының химик пычрану куркынычы тудыра. Санитар саклау зонасының 3нче поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органнарының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, су горизонтын пычратудан саклау буенча махсус чараларны үтәгәндә генә рөхсәт ителә. Шулай ук II пояс чикләрендә тыела: ➢ зиратларны, үләт базларын, ассенизация кырлары, фильтрация кырлары, тирес саклау урыннары, силос траншеялары, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләре һәм башка объектларны урнаштыру, Җир асты суларының микроб пычрану куркынычы тудыра торган башка объектларны урнаштыру; ➢ ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; ➢ төп файдаланудагы урманны кисү.	СанПиН 2.1.4.1110-02 Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары

*Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең 20.04.2016 елеың № 11/8006 п. 3.2.2 СанПиН 2.1.4.1110-02 хаты нигезендә яңа төзелешне Роспотребнадзор органнары белән килештерү зарурлыгы турында кулланылмый.

3.8. «Балкыш» шифаханә-профилакториенең тау-санитария саклау тирәлеге

23.02.1995 N 26-ФЗ номерлы "Табигый дәвалау ресурслары, дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары турында" Федераль законга ярашлы рәвештә, табигый дәвалау ресурслары, дәвалау-сәламәтләндерү урыннары, шулай ук курортлар һәм аларның җирләре махсус сакланылучы объектлар һәм территорияләр булып тора. Аларны саклау санитар (тау-санитар) саклау округларын билгеләү юлы белән башкарыла. Лаеш муниципаль районының Матюшино авыл җирлеге территориясендә дәвалау-минераль сулар чыганаклары булган «Балкыш» шифаханә-профилакторий урнашкан. Балкышның «Балкыш» шифаханә-профилакторие территориясендә урнашкан минераль сулар ятмаларын тау-санитария саклау округы проектына ярашлы рәвештә, тау-санитария саклау округлары күләмнәре түбәндәгеләр:

4 нче скважина өчен: I зона - радиусы 15 м;

II зона - 20 м радиуслы түгәрәк;

III зона - 141 м радиуслы түгәрәк.

Тау-санитария саклау округларын саклау режимы «Табигый дәвалау ресурслары, дәвалау-савыктыру урыннаГорнаяры һәм курортлары турында» Федераль законның 23.02.1995 N 26-ФЗ номерлы карары (3.8.1 нче таблица) нигезендә билгеләнә.

3.8.1 нче таблица

«Балкыш» шифаханә-профилакториенең тау-санитария округларын куллану регламентлары

№ т/б	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив
1	Санаторий - "Балкыш" профилактор ы	Беренче зона территориясендә, экологик чиста һәм рациональ технологияләр куллану шарты белән, дәвалау һәм савыктыру максатларында табигать дәвалау ресурсларын тикшеренүләргә һәм алардан файдалануга бәйле эшләрдән тыш, хуҗалык эшчәнлегенең яшәү һәм башка төрләре тыела. Икенче зона территориясендә курортта дәвалану һәм ял итү өлкәсен булдыру һәм үстерүгә турыдан-туры бәйле булмаган объектлар һәм корылмалар урнаштыру, шулай ук әйләнә-тирә мохитне пычрата торган эшләр башкару, табигый дәвалау ресурслары һәм аларны ярлыландыруга китерә торган эшләр башкару тыела. Өченче зона территориясендә сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы оешмаларын һәм корылмаларын урнаштыруга, шулай ук әйләнә-тирә мохитне, табигый дәвалау ресурсларын пычратуны һәм аларны ярлыландыруны күздә тоткан хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыруга чикләүләр кертелә.	«Табигый дәвалау ресурслары, дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлар турында» 1995 елның 23 февралендәге 26-ФЗ номерлы

3.9. Урман фонды җирләре

Матюшино авыл җирлеге территориясендә бер категория урманнар - яклау категорияләре бүлеп бирелгән.

Саклагыч урманнар, әйләнә-тирә мохитне саклау, саклау, санитар-гигиена, сәламәтләндерү һәм башка файдалы функцияләрне саклау максатларында, аларны саклау урманнарының максатчан билгеләнеше һәм алар башкара торган файдалы функцияләр белән бер үк вакытта файдалану шарты белән бер үк вакытта урманнардан файдаланып үзләштерелергә тиеш. Җирлек территориясендә яклау урманнарыннан түбәндәге категория урманнар бүленде:

1. кыйммәтле урманнар:
   - су объектлары буйлап урнашкан урман полосалары (турыдан-туры елга үзәненә яки башка су объекты ярына тоташкан урманнар, ә урмансыз тугай вакытында - су йөртү функцияләрен башкаручы елга тугайларына) - 3,66 га;
   - урманнарның (балыкчылык һәм су биологик ресурсларын саклау турындагы законнар нигезендә билгеләнгән балык саклау зоналары яисә балыкчылык тыюлыклары зоналары чикләрендә урнашкан урманнар) тукталмый торган полосалары.
2. Табигать һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар:
   - урман-парк зоналарында урнашкан урманнар (урман фонды җирләрендә

һәм башка категорияләрдәге җирләрдә урнашкан урманнар, алар халыкның ялын оештыру, санитария-гигиена саклау максатларында файдаланыла.

3. су саклау зоналарында урнашкан урманнар

Урман фонды җирләреннән файдалану регламенты 3.9.1 нче таблицада бирелгән.

3.9.1 нче таблица

Урман фонды җирләреннән файдалану регламентлары

№ т/б	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив
1	Саклау урманнары	Саклаучы урманнарда аларның максатчан билгеләнеше һәм файдалы функцияләре белән ярашмый торган эшчәнлекне гамәлгә ашыру тыела. Урманнарны яклаучы урманнар урнашкан урман кишәрлекләренең максатчан билгеләнешен үзгәртү, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, тыела. Урман инфраструктурасын төзүгә бәйле булмаган объектларны төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләү Россия Федерациясе законнары нигезендә түбәндәге максатларда тыелмаган яисә чикләнмәгән булса, гражданнарның иминлеген тәэмин итү һәм тиешле объектларны эксплуатацияләү өчен кирәкле шартлар тудыру өчен билгеләнгән сак зоналарында һәм санитар-яклау зоналарында сайлап алу рубкалары һәм агачларны, куакларны, лианаларны тоташ кисүләр рөхсәт ителә: – 11) җир асты байлыкларын геологик өйрәнүне, разведканы һәм файдалы казылмалар чыгаруны гамәлгә ашыру; – сусаклагычларны һәм башка ясалма су объектларын, шулай ук гидротехник корылмаларны, диңгез портларын, диңгез терминалларын, елга портларын, причалларны төзү һәм эксплуатацияләү; – электр линияләреннән, элемтә линияләреннән, юллар, торба үткәргечләр һәм башка линия объектларыннан, шулай ук күрсәтелгән объектларның аерылгысыз технологик өлеше булган корылмалардан файдалану. Шулай ук яклау урманнарында тоташ кисүләр үткәрү, әгәр сайланулы кисүләр үзләренең мохитен барлыкка китерүче, су саклау, санитария-гигиена, сәламәтләндерү һәм башка файдалы функцияләрне югалта торган урман утыртмаларын Россия Федерациясе Урман кодексында башкача билгеләнмәгән булса, яклау урманнарының һәм алар үти торган файдалы функцияләрнең максатчан билгеләнешен саклауны тәэмин итә торган урман утыртмаларына алмаштыруны тәэмин итмәсә, урман утыртмаларына гамәлгә ашырыла.	РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ
1.1	Кыйммәтле урманнар	Кыйммәтле урманнарда, линия объектларыннан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капиталь төзелеш объектларын урнаштыру тыела. Су объектлары буйлап урнашкан урманнарның тыелган полосаларында капиталь төзелеш объектларын, линия объектларыннан, гидротехник корылмалардан һәм нефть һәм табигый газны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару өчен кирәкле объектларны төзү һәм эксплуатацияләү тыела.	

1.2	Табигать һәм башка объектларны (урман-парк зоналарын) яклау функцияләрен башкаручы урманнар	Урман-парк зоналарында урнашкан урманнарда түбәндәгеләр тыела: – агулы химик препаратлар куллану; – эшчәнлекнең төрләрен гамәлгә ашыру аучылык хуҗалыгы өлкәсендә; – авыл хуҗалыгын алып бару; – файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару; – объектлар төзелеш гидротехник корылмалардан тыш, капиталь төзелеш. “Урман-парк зоналарын” саклау максатларында аларның территорияләрендә киртәләр торгызу рөхсәт ителә. Урман-парк зоналарының чикләрен үзгәртү, ул	РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ

		аларның мәйданнарын киметү рөхсәт ителми. Урман-парк зоналарында функциональ зоналар, урман-парк зоналарының, яшел зоналарның мәйданы һәм чикләре Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә	
1.3	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнарда түбәндәгеләр тыела: – агулы химик препаратлар куллану; – печәнчелектән һәм умартачылыктан тыш, авыл хуҗалыгын алып бару; – урман плантацияләрен төзү һәм эксплуатацияләү; – капиталь төзелеш объектларын, линия объектларыннан, гидротехник корылмалардан һәм нефть һәм табигый газны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару өчен кирәкле объектларны төзү һәм эксплуатацияләү	РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ

3.10. Махсус саклана торган табигать территорияләре

Күргәнебезчә, Матюшино авыл җирлеге территориясендә «Идел киңлекләре» дәүләт табигый тыюлыгы урнашкан. Әлеге территорияләрдән файдалану режимы таблицада түбәнрәк күрсәтелгән.

3.10.1 нче таблица

Табигать һәйкәлләре территорияләрен файдалану режимы

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Норматив документла
Дәүләт табигать заказнигы		

Идел киңлекләре	Тыюлык территориясендә тыюлыкның сакланышын бозуга китерә торган теләсә нинди эшчәнлек тыела, шул исәптән: – тарихи барлыкка килгән табигать ландшафтын үзгәртүгә, тыюлыкның экологик, эстетик һәм рекреацион сыйфатларын киметүгә яисә юкка чыгаруга, тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне тоту режимын бозуга китерә торган эшчәнлек; – торак пунктлар, яңа бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр төзү, тыюлык төзелгәнче, Идел елгасы утрауларында төзелгән коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек ширкәтләреннән тыш; – төзелеш, индивидуаль торак төзелеше, бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен, бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр өчен җир кишәрлекләре бирү, моңа бакчачылык кишәрлекләреннән төзелгән, тыюлык төзүгә кадәр төзелгән төзелешләр булган коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренә җир кишәрлекләре бирү керми; – әгәр мондый төзелеш һәм реконструкция заказникның эшләве белән яисә торак пунктларның, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле булмаса һәм җир кишәрлекләренең максатчан билгеләнешенә туры килмәсә, линия объектлары; – тыюлык төзелгәнче үзләштерелмәгән җир кишәрлекләрендә бакчачылык һәм яшелчәчелек эшчәнлеген алып бару; – - файдалы казылмаларны эшкәртү, заказник оештыруга кадәр бирелгән лицензияләр буенча булган лицензияле ятмаларның гамәлдәге лицензияле кишәрлекләрендә файдалы казылмалар эшкәртүдән тыш;	«Идел киңлекләре» ландшафт юнәлешен дәге региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгы турында Нигезләмә (ТР МК карары белән 30дан

- агып төшүче суларны, шул исәптән дренаж суларын агызу; агулы химикатлар, минераль ашламалар, үсемлекләрнДренажнаяе яклау чаралары һәм үсеш стимуляторлары куллану, шулай ук агулы химикатлар, минераль ашламалар, навоз һәм ягулык-майлау материаллары урнаштыру һәм аларны берләштерү;
- җитештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, токсинлы, агулы һәм зарарлы матдәләрне урнаштыру объектларын булдыру;
- махсус каралган урыннардан тыш (транспорт чаралурыТранспортннан махсус вәкаләтле вәкилләр тарафыннан файдалануга бәйле дәүләт тыюлык чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренең органнары, милекчеләре, хуҗалары, алардан файдаланучылар, шулай ук оештырылган боз кичүләрендә һәм аварияләр яисә табигый бәла-каза очракларыннан тыш) автомототранспорт чаралары йөрү һәм туктап тору
- бу урыннар өчен махсус каралган урыннардан читтә учаклар кабызу;
- автотранспорт чараларын һәм авыл хуҗалыгы техникасын юу;
- үсемлекләр утырту һәм җирле флорага һәм фаунага чит хайваннарны күчерү;
- санны көйләү һәм фәнни-тикшеренү эшләрен башкару максатларында аучылыктан тыш, язгы чорда аучылык

- аучылык объектларына кертелмәгән хайваннарны аулау (санны җайга салу максатларында аулаудан тыш), шулай ук Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән сирәк һәм юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар, үсемлекләр һәм гөмбәләр төрләрен аулау һәм җыю;
- - ояларны, ояларны, башка яшеренлекләрне юк итү, шулай ук кыргый хайваннарны борчуга китерүче гамәлләр;
- Россия Федерациясенең Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән төрләргә караган үсемлекләр, хайваннар һәм башка организмнарның санын киметүгә китерә һәм аларның яшәү мохитен начарайта торган эшчәнлек;
- карт һәм купшак агачларны юк итү;
- - үсемлекләрне яндыру;
- - су объектларының яр буе саклау полосалары чикләрендә һәм хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеге сыйфатында аеруча әһәмияткә ия кишәрлекләрдә камыш таягын юк итү һәм әзерләү;
- урманнарны саклау, яклау һәм яңадан җитештерү буенча сайлап алу яисә тоташ санитария кисүләреннән тыш, урман утыртмаларын кисү;
- туфракның уңдырышлылыгын киметә торган эшчәнлек;
- - файдалы казылмалар эзләү, файдалы казылма ятмаларын эзләү һәм бәяләүне үз эченә алган геологик өйрәнү, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү өчен җир асты кишәрлекләренең яраклылыгын геологик өйрәнү һәм бәяләүне үз эченә алган, заказник оешканчыга кадәр бирелгән лицензияләр буенча җир асты байлыкларыннан файдалану шартлары нигезендә әлеге эшләрне башкарудан тыш;
- - аншлагларны, шлагбаумнарны, стендларны, чик баганаларын һәм башка мәгълүмати билгеләрне, һәм тыюлык территориясендә экологик сукмак, төзелеш һәм корылмалар җиһазландырылган күрсәткечләрне юкка чыгару һәм зарарлау, агачларда язулар һәм билгеләр ясау;
-

	табигать комплексының экологик тигезлеген боза торган, бу территориянең экологик кыйммәтен киметә яки хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының саклана торган объектларына һәм аларның яшәү тирәлегенә зыян китерә торган башка эшчәнлек төрләре. Тыюлык территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителә: – дәүләт экологик мониторинг (әйләнә-тирә мохитнең дәүләт мониторингы), табигать экосистемаларын һәм аларның компонентларын өйрәнү; – Россия Федерациясенең Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән төрләргә карый торган үсемлекләрне, хайваннарны һәм башка организмнарны, шулай ук аларның яшәү тирәлеге мохитен саклау чараларын гамәлгә ашыру; – - янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чараларын, шулай ук Россия Федерациясенең Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән төрләргә караган үсемлекләрнең, хайваннарның һәм башка организмнарның яшәү тирәлеге шартларын яхшыртуга ярдәм итә торган профилактик чараларны гамәлгә ашыру; – - заказник оештыруга кадәр рәсмиләштерелгән лицензияләр нигезендә файдалы казылмалар чыгару; – фәнни-тикшеренү һәм экологик агарту эше; – - фәнни эзләнүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткәрү өчен билгеләнгән капиталь булмаган корылмаларны урнаштыру; – - 2020 елга кадәр гамәлдә булган төзелеш территорияләрендә торак йортларны, индивидуаль гаражларны һәм хуҗалык корылмаларын, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрен һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрен урнаштыру; – - махсус бүлеп бирелгән урыннарда терлекләр көтү һәм су эчертү; – законнар нигезендә һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы; – - һәвәскәр һәм спорт аулавы, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру максатларында аулау, аучылык ресурслары санын җайга салу максатларында аулау, аучылык ресурсларын климатлаштыру, күчерү һәм гибридлаштыру максатларында аулау, аучылык ресурсларын тоту һәм үрчетү максатларында ярымирекле шартларда яисә ясалма төзелгән яшәү тирәлегендә - җәйге-көзге-кышкы чорда аулау; – - линия объектларын, бүлеп бирелгән полосаларны һәм юл буе полосаларын ремонтлау һәм карап тоту;; – заказникны махсус саклауның билгеләнгән режимы белән тыелмаган дару үләннәрен кануннарда билгеләнгән тәртиптә үз ихтыяҗлары өчен җыю; – Комитет белән килештереп, экологик тернәкләндерү һәм рекультивация үткәрү; – экологик туризмны үстерү кысасында рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру (шул исәптән, моның өчен махсус билгеләнгән урыннарда ял итү урыннарын оештыру һәм учаклар ягу); – коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләре җир асты суларын чыгару – хайваннар дөньясы объектлары санын җайга салу чаралары; – суднолар йөреше; – эчке су юлларын карап тоту эшләре; – заказникны саклап калу максатларына каршы килмәгән башка эшчәнлек;	

жир тирәли кошларга һәм хайваннарга әлеге табигый комплексның экологик характеристикаларын сакларга һәм сакларга мөмкинлек бирә.

Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрендәге боерыгы нигезендә тыюлык чикләрендә урнашк3ан җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның түбәндәге төп төрләре рөхсәт ителә. N П/0412 "Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында":

- күчмә торак (Комитет белән килештереп) (2.4);
- коммуналь хезмәтләр күрсәтү (Комитет белән килештереп) (3.1.1);
- фәнни тикшеренүләр үткәрү (3.9.2);
- табигать-танып белү (Комитет белән килештерү буенча) (5.2);
- аучылык һәм балыкчылык (Комитет белән килештереп) (5.3);
- аз үлчәмле суднолар өчен причаллар (5.4);
- җир асты байлыкларыннан файдалану (бары тик тыюлык төзелгәнче бирелгән җир асты байлыкларыннан файдалануга лицензияләр буенча гына) (6.1);
- табигать территорияләрен саклау (9.1);
- тарихи-мәдәни эшчәнлек (9.3);
- резерв урманнары (10.4);
- су объектларыннан гомуми файдалану (11.1);
- гидротехник корылма корылма (по килештерү Комитет белән) (11.3);
- алып бару яшелчәчелек (в) чикләр яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр) (13.1);
- алып бару бакчачылыкны (в) чикләр коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләре) (13.2).

Территориясендә"Матюшино" бакча ширкәте урнашкан . заказник рөхсәт ителгән хуҗалык эшчәнлеге билгеләнгән режимга туры китереп башкарыла махсус саклау заказник һәм Таләпләр белән булдырмый калу буенча үлем объектлар хайван дөньягамәлгә ашырганда җитештерү процесслар, а шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә линияләрен эксплуатацияләгәндә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1996 елның 13 октябрендәге карары белән "Җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, линияләрне эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләрен раслау турында" 997 нче номерлы Элемтә һәм электр тапшыру", һәм таләпләр белән булдырмый калу буенча үлем объектлар хайван дөнья инетының 15.09.2000 N 669 номерлы карары белән расланган ТаТранспортТранспорттарстан Республикасы территориясендә транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә линияләрен һәм электр үткәргечләрен эксплуатацияләгәндә - “Үлемен булдырмау таләпләре турында” объектлар хайван дөнья при җитештерү күләмнәрен гамәлгә ашыру процесслар, а шулай ук при транспорт чараларын эксплуатацияләү магистральләр, магистраль торбаүткәргечләр сак зоналары, сызыклар Элемтә һәм электр тапшыруы территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан . . Татарстан".

Табигатьне саклау законнарын һәм махсус режимны саклау саклау мәҗбүри для барысын да заказник территориясендә эшчәнлек алып баручы табигать кулланучылары, шулай ук ял, туризм һәм башка максатларда тыюлыкка килүче затлар.

4. Тыюлык чикләре һәм махсус саклау режимы үзенчәлекләре

	Җирләрне инвентарьлаштыру	

3.11. Табигый чикләүләр зоналары

Матюшино авыл җирлеге территориясендә үсеш алган уңайсыз инженер-геологик процесслар һәм күренешләр түбәндәгеләр:

- Куйбышев сусаклагычы ярларын эшкәртү;
- су басу;
- су басу;
- карст-суффозия процесслары;
- эрозия процесслары;
- элювиаль грунтлар;
- органик һәм органик грунтлар таралган территорияләр.

Инженер-геологик процессларны үстерү билгеләп үтелә торган территорияләрдән файдалану регламенты СП 116.13330.2012 җайга салына. "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре", СП 104.13330.2012 "СНиП 2.06.15-85. Территорияне су басудан һәм су басудан инженер яклау", 22.13330.2011 "СНиП 2.02.01-83*. Биналар һәм корылмаларның нигезләре ".

3.11.1 нче таблица

Табигый чикләүләр зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны җайга сала торган норматив
Коеп куелган территорияләр, су басу һәм су басу зоналары	Су басу зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: яңа торак пунктлар урнаштыру һәм капиталь төзелеш объектларын суларның тискәре йогынтысын булдырмау буенча махсус яклау чараларын үткәрмичә төзү; туфракның уңдырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану; зиратларны, үләт базларын, җитештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны саклау һәм күмү пунктларын урнаштыру; зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; яклана торган территориядә гидрологик һәм гидрогеологик режимнарны бозу; грунтны дамбаларны үстерү өчен саклау корылмалары көпшәсеннән түбәнрәк чыгару; итәк битләрен кисеп алу, сулыкларны саклау зонасында җирле материаллар карьерларын эшләү; яклана торган территориянең һәм аның янәшәсендәге акваториянең рекреацион потенциалын киметүгә китерә торган эшчәнлек; Территорияне пычрату.	РФ Су кодексы СП 104.13330.2012 «СНиП 2.06.15-85. Инженерлык территорияне су басудан һәм су басудан яклау»

Эрозия процессларына дучар ителгән территориялә	Эрозион процессларга бәйле зоналарда биналар проектлаганда һәм төзегәндә төзелеш территориясен инженерлык яклавы күздә тотыла. эрозия һәм авышлык процессларының үсүенә даими күзәтү, битләрне яклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру зарур.	СП 116.13330.2012 "Инженерлык яклавы территорияләр, биналар һәм

	эрозиядән.	куркыныч геологик процесслар. Проектлауның төп нигезләмәләре»
Карст процессларына дучар булган территорияләр	Биналарны проектлаганда һәм төзегәндә карстомәгариф территориясен инженерлык яклавы күздә тотылырга тиеш. Известнякларны җентекләп өйрәнү таләп ителә, ярыклылык зур булган зоналарны ачыклау, аларны контурлау, яту тирәнлеген, ярыкларның характерын билгеләү, шулай ук, югары каверзлык зоналары ачыкланган очракта, известнякларның законсызлыгы ачыкланган очракта, җир асты сулары режимын даими гидрогеохимик күзәтүләр һәм җир өслегендәге явым-төшемнәрне (утырышларны) һәм биналар һәм корылмаларның деформацияләрен геодезик күзәтү кирәк.	
Карст процессларына дучар булган территорияләр я рларны эшкәртү	Төп нигезләмәләр " тузанлы һәм җимерелү процессларыннан инженерлык яклавын проектлаштырганда, әлеге процессларны булдырмауга һәм тотрыклыландыруга юнәлдерелгән түбәндәге чараларны һәм корылмаларны куллануның максатка ярашлыгын карарга кирәк: авышлыкның то□□□клылыгын арттыру максатларында рельефын үзгәртү; □территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске су үткәрге□□әр системасын төзү ярдәмендә өске суларның агышын җайга салу; су инфильтрациясен грунтка һәм эрозия процессларына булдырмау; җир асты суларының биеклеген ясалма киметү; □агроурман мелиорациясе; грунтларны беркетү (шул исәптән армияләүгә); тотып тору корылмаларын төзү; □башка чаралар (җылылык саклау җайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә җылылык процессларын көйләү, туңу һәм эрү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).	СП 116.13330.2012 куркыныч геологик процесслардан территорияләр, биналар һәм корылмалар"Инженерлык яклавы. Проектлауның төп нигезләмәләре»
Элювиаль грунтлар	Элювиаль грунтлар белән кушылган нигезләр түбәндәгеләрне исәпкә алып проектланырга тиеш: Составның төрлелеге һәм үзлекләре, тирәнлеге һәм тирәнлеге ягыннан төрле дәрәҗәдәге грунтлар булу сәбәпле, ныклы һәм деформацион характеристикалар белән үсә баручы. ачык казаннарда озак вакытлар яшәгәндә ныклы һәм деформацион характеристикаларны киметү; казаннар һәм фундаментлар корылган вакытта су белән туенган очракта, элювиаль супес һәм тузанлы комнарның йөзмә халәтенә күчү мөмкинлеге; Элювиаль тузанлы комнарның > 0,6 пористлыгы коэффициенты белән просадка үзлекләре булу ихтималы һәм технологик производстволар калдыклары белән тоташтырганда элювиаль балчык грунтларны бушату мөмкинлеге булу.	СП 22.13330.2011 «СНиП 2.02.01-83*. Биналар һәм корылмалар нигезләре»

Орган минераль һәм органик грунтлар	Су туендырылган органик грунтлар һәм органик грунтларны үз эченә алган нигезләр, аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып, проектланырга тиеш: ныклы, үзгәрүчәнлеген һәм ныклы, деформацион һәм фильтрацион характеристикаларын һәм аларның консолидация процессында аларның үзгәрешләрен, вакытка вакытка озак вакытлар үсешен һәм тотрыксыз халәт барлыкка килү мөмкинлекләрен исәпкә алып. ләмнәр өчен тиксотропия һәм газ бүлеп чыгаруны (метан, углекислый газ) исәпкә алырга кирәк. Шулай ук органик һәм органик грунтлардагы җир асты суларының, кагыйдә буларак, җир асты корылмалары материалларына агрессив булуын да исәпкә алырга кирәк. Инженер-геологик тикшеренүләр уздырганда өстәмә рәвештә түбәндәгеләрне билгеләргә кирәк: – органик һәм органик грунтларның яту характеры һәм катламнарның, тарлавыкларның калынлыгы һәм бу грунтларның линзы; – орфованны, торфларны һәм сапропельләрне бүлеп чыгару;	99 СП36.13330.2012 22.13330.2011 «СНиП 2.02.01-83*. Биналарның нигезләре һәм корылмалары»

	– органик матдәнең торфларда таркалу дәрәҗәсе; – консолидация коэффициенты.	

3.12. «Казан» халыкара аэропорты» АҖ аэродром территориясе

7 ноябрьдән Федераль һава транспорты агентлыгы приказы нигезендә Росавиациянең 16.03.2020 елгы № 296-П боерыгы белән расланган «Казан» халыкара аэропортының аэродром яны тЭкологияерриториясе проекты нигезендә инженерлык-экология тикшеренүләре участогы «Казан» аэропорты янындагы аэродром зоналарында урнашкан:

III чикләрендә биеклек буенча төзелешне чикләү билгеләнә торган подзона. Проектлана торган объектларның иң чик биеклекләре авыл җирлеге чикләрендә 255-275 метрдан артмаска тиеш.

IV чикләрендә җир өсте объектлары эшендә һәм һава хәрәкәтенә хезмәт күрсәтү системаларында, навигацияләрдә, посадкаларда һәм беренче подзонадан тыш урнашкан элемтә (югары вольтлы линия, кәрәзле элемтә мачталары, радио, мачта теле һ.б.) булдыручы объектлар урнаштыру тыела.

IV подзона чикләрендә РТОП чаралары һәм "Казан" халыкара аэропорты элемтә сигналлары таралуга киртәләр булдырмау максатыннан, биеклек буенча төзелешләрне чикләү билгеләнә. Авыл җирлеге чикләрендә проектланган объектларның максималь биеклеге 172-190 метрдан артмаска тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелешнең билгеләнгән чик параметрлары, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның максималь биеклеге өлешендә III һәм IV подзоналар составындагы биеклек буенча төзелешне чикләү зоналарына нигезләнгән биналарның, корылмаларның максималь биеклеге өлешендә бердәм яклау өлкәсенә тупланырга тиеш, шул ук вакытта төзелешнең иң аз биеклеген таләп итә торган төзелешне чикләү зонасы өстенлеккә ия.

V яшәеше һава судноларь очышларының куркынычсызлыгына йогынты ясарга мөмкин булган куркыныч җитештерү объектларын урнаштыру тыела торган подзона.

VI чикләрендә кошлар күпләп җыелуга һәм җәлеп итүгә ярдәм итә торган объектлар урнаштыру тыела торган ярдәмче зона. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, күрсәтелгән зонада кошларның күпләп җыела торган урыны булган терлекчелек һәм кошчылык объектлары урнашкан.

3.13. Эчке эшләр министрлыгы укыту үзәгенең ачык атудан торак пунктка кадәр куркынычсыз торуы

Матюшино авыл җирлеге территориясендә Эчке эшләр министрлыгы укыту үзәгенең ачык ату урыны урнашкан. Россия Эчке эшләр министрлыгының 1999 елның 12 апрелендәге «РФ хөкүмәтенең 1998 елның 21 июлендәге 814 номерлы карарын гамәлгә ашыру чаралары турында» 288 номерлы боерыгы нигезендә, Эчке эшләр министрлыгының укыту үзәгенең ачык атудан торак пунктка кадәр иминлекнең ераклыгы 6 км тәшкил итә.

Татарстан Республикасы буенча Эчке эшләр министрлыгы хаты нигезендә Эчке эшләр министрлыгы уку үзәгенең ябык ату комплексын сафка бастыруга бәйле рәвештә ачык атуны ябу планлаштырыла.

3.14. Файдалы казылмалар ятмалары

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы мәгълүматлары буенча, карала торган территориядә «Бахчи-Сарай» һәм «Шеланговское» төзелеш комы ятмалары, шулай ук Зеленобор җир асты байлыклары кишәрлеге урнашкан.

Җир асты байлыкларының аерым участокларыннан файдалану милли иминлекне һәм әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яки тыелырга мөмкин. Торак пунктлар, шәһәр яны зоналары, сәнәгать, транспорт һәм элемтә объектлары территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану кешеләр тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра, хуҗалык объектларына яки әйләнә-тирә мохиткә зыян китерә торган очракларда өлешчә яки тулысынча тыелырга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану әлеге территорияләр статусы нигезендә («Җир асты байлыклары турында» Россия Федерациясе Законының 8 статьясы) башкарыла.

Күрсәтелгән Федераль законның 22 статьясы нигезендә җир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы җир асты байлыкларыннан файдалану белән бәйле эшләрне куркынычсыз алып бару; җир асты, атмосфера һавасын, җирләрне, урманнарны, су объектларын, биналарны һәм корылмаларны җир асты байлыкларыннан файдалану белән бәйле эшләрнең зарарлы йогынтысыннан саклау шартларын регламентлый торган билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү, шулай ук җир асты байлыкларыннан файдаланганда бозылган җир участокларын һәм башка табигать объектларын киләчәктә файдалану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

“Җир асты байлыклары турында” Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә торак пунктлар чикләреннән тыш урнашкан җир кишәрлекләрендә капиталь төзелеш объектларын төзү, торак пунктлар чикләрендә җир асты корылмаларын урнаштыру бары тик җир асты байлыкларының дәүләт фонды яисә аның территориаль органы тарафыннан алда торган төзелеш участогы астында җир асты байлыкларында файдалы казылмалар булмау турында федераль идарә органын алганнан соң гына рөхсәт ителә.

Торак пунктларның читендә урнашкан һәм файдалы казылма ятмалары мәйданнарында урнашкан җир кишәрлекләрен төзү, шулай ук файдалы казылма ятмалары яткан урыннарда торак пунктларның чит илләрдә җир асты корылмаларын урнаштыру җир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яисә аның территориаль органы рөхсәте нигезендә рөхсәт ителә.

Җир кишәрлекләрен үз белдегең белән төзү, территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны демонтажлау буенча башкарылган чыгымнарны һәм чыгымнарны капламыйча туктатыла.

Экология

СИТУАЦИИ

Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге стратегик максатлар - экологик хәлне

савыктыру һәм халыкның һәм территорияләрнең экологик иминлеген тәэмин итү, табигать экосистемаларын саклау һәм торгызу, табигатьтән рациональ һәм тотрыклы файдалануны тәэмин итү.

Матюшино авыл җирлегенең генераль планы белән территорияне экологик яктан тотрыклы үстерүнең төп юнәлешләре билгеләнде, аларны тормышка ашыру өчен табигать саклау чаралары эшләнгән, үз эченә алган:

- Объектларны җитештерүне һәм урнаштыруны оптимальләштерү чаралары

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

- һава бассейнын саклау;
- су ресурсларын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану;
- җир фондын саклау;
- калдыклар белән эш итү системасын үстерү;
- территориягә техноген йөкләнешне киметү буенча инженер-техник чаралар;
- физик йогынты ясаудан яклау;
- территориянең табигый-экологик каркасын булдыру;
- хайваннар дөньясын саклау;
- махсус сакланылучы табигать территорияләрен яклау;
- халыкның медицина-экология иминлеген тәэмин итү.

Әлеге чаралар Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы һәм Татарстан Республикасының әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге расланган программалар тәкъдимнәре нигезендә эшләнгән.

Генераль план чаралары түбәндәге таләпләр нигезендә эшләнгән:

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында;
- Россия Федерациясе Җир кодексы;
- Россия Федерациясе Су кодексында;
- Россия Федерациясе Урман кодексының 04.12.2006 елгы 200-ФЗ номерлы карары;
- «Аеруча саклана торган табигый территорияләр турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон закона
  ____________________ 10 января 2002 года №7-ФЗ «Об охране окружающей среды»;
- “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында”гы 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль законның
- «Аеруча саклана торган табигый территорияләр турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон закона
  ____________________ 14 марта 1995 года №33-ФЗ «Об особо охраняемых природных территориях» и др.;
- «Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 172-ФЗ номерлы Федераль закон;
- СанПин АО 2.1.4.1110-02 су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары; 2.1.4.1110-02 «Зоны санитарной охраны (ЗСО) источников водоснабжения и водопроводов питьевого назначения»;
- СанПин АО 2.1.4.1110-02 су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә

яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары; 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные аерым шартлы зоналар Ла СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 »санитар-күзәтү зоналары (СЗЗ) һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе"; Сп 2.1.5.1059-01 Җир асты суларын пычранудан саклауга гигиена таләпләре;

– СП 2.1.5.1059-01 «Гигиенические требования к охране подземных вод от загрязнения»;
– Россия Федерациясенең башка норматив-хокукый актлары.

Россия Федерациясенең авыл җирлеге территориясе буенча федераль транспорт өлкәсендә территориаль планлаштыру схемасы федераль әһәмияттәге"Мәскәү - Түбән Новгород - Казан". М-12 автомобиль юлы төзүне күздә тота
"Мәскәү - Түбән Новгород - Казан".

Шулай ук карала торган территория буенча Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы нигезендә «Көньяк обход - Казан» I категорияле региональ яисә муниципальара автомобиль юлы - Боровое Матюшино төзү планлаштырыла.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк: проектлана торган федераль әһәмияттәге юл М-12
“Мәскәү - Түбән Новгород - Казан” урман фонды җирләре, шул исәптән урман-парк зоналары буйлап уза. РФ Урман кодексы нигезендә урман-парк зоналарының чикләрен үзгәртү рөхсәт ителми. Шуңа бәйле рәвештә урманнарны урман-парк зонасына күчерү процедурасын юлларны төзү режимын саклау буенча башка категориягә күчерү зарур. Файдаланыла торган урман кишәрлекләре мәйданы шул ук урманчылык яисә аңа якын урманчылыклар территориясендә урнашкан урман кишәрлекләренең әлеге зоналары чикләренә кертү белән компенсацияләнә (билгеләнгән җирләр булырга мөмкин).

Авыл җирлеге территориясендә капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, эксплуатацияләү, консервацияләү һәм бетерү, әйләнә-тирә мохит өлкәсендә гамәлдәге законнар нормаларын һәм таләпләрен үтәп, гамәлгә ашырырга кирәк. Урнашкан капиталь төзелеш объектлары җирлекнең әйләнә-тирә мохитенә дә, шулай ук аның янәшәсендәге территорияләргә дә тискәре йогынты ясамас дип көтелә.

Моннан тыш, күчемсез милек объектларын, торак төзелеше объектларын проектлаганда, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә, «яшел» стандартлар принципларын кертү һәм куллану, территорияне төзекләндерүне оештыру, шул исәптән ресурсларны саклау, калдыкларны аерым җыюны тәэмин итү мәсьәләләрендә кирәк.

Генераль план чараларын гамәлгә ашырганда табигатьне саклау һәм санитария законнары таләпләрен үтәү шартларында тәкъдим ителә торган объектлар әйләнә-тирә мохиткә һәм аның компонентларына, шулай ук Матюшино авыл җирлеге халкының һәм аның янәшәсендәге территорияләрнең яшәү шартларына тискәре йогынты ясамаячак.

3.15. Объектларны урнаштыруны оптимальләштерү чаралары

Матюшино авыл җирлегенең генераль планы экологик чикләүләрнең зоналарында конфликтларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләнде (4.1.1 нче таблица).
Иң зур техноген йөкләнешне кичерә торган мәйданнарны үзгәртеп кору әйләнә-тирә мохит компонентларына йогынтыны киметергә һәм бу Территорияләрне экологик яктан тернәкләндерергә мөмкинлек бирәчәк.

4.1.1 нче таблица

Матюшино авыл җирлеге территориясендә объектлар урнаштыруны оптимальләштерү чаралары исемлеге

Объектның исеме	СЗЗ күләме (м)	Чараларның тәкъдим ителә торган	Искәрмә
Причаллар	торак төзелеше чикләренә кадәр	Санитар-яклау зонасын торак төзелеше чикләренә кадәр киметү максатында оптимальләштерү	Санитар-яклау зонасы проектын эшләү
"Чайка"ял базасы янындагы вертолет	92 м	Утверждение Санитар-яклау зонасын раслау	Табигый тикшеренүләр һәм күзәтү нәтиҗәләре буенча
Вертолет мәйданчыклар	торак төзелеше чикләренә кадәр	Вертолет мәйданчыкларының санитар-яклау зоналарын пычратучы матдәләрне тарату һәм шау-шу йогынтысын түбәндәге исәпкә алып билгеләү: тәэмин итү очышларның, рельефның, һаваның температурасы һәм дымлылыгы, җилнең юнәлеше һәм тизлеге һ.б. кануннарда билгеләнгән тәртиптә зонаны раслау белән. очышларның , рельефның, һаваның	Санитар-яклау зонасы проектын эшләү
500 урынга исәпләнгән стадион	до границ нормируемых объектов	Санитар-яклау зонасын нормалаштырыла торган объектлар чикләренә кадәр	Санитар-яклау зонасы проектын эшләү
Матюшино авылы зираты	50 м	Куйбышев сусаклагычысу саклау зонасы урнашуга бәйле рәвештә ябылу водоохранной зоне	
Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру			
Магистраль торбаүткәргечләр	100-150	Проведение мероприятий по организации и соблюдению зон минимально-допустимых расстояний магистральных трубопроводов, установленных СП 36.13330.2012	
Зират	50	Зиратның санитар-яклау зонасы чикләрендә урнашкан торак территорияләр физик тузган саен яңадан эшләү	физик яктан тузган
Су объектларының яр буе	20	Халыкның су объектларына үтеп керүен тәэмин итүне оештыру	

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, санитар-яклау зонасы яки аның берәр өлеше объектның резерв территориясе буларак карала алмый һәм санитар-яклау зонасы чикләренә тиешле нигезле корректировкасыз җитештерү яки торак территориясен киңәйтү өчен файдаланыла алмый.

Җирләрнең аерым категориясенә **территорияне, ягъни гамәлдәге төзелешне саклау һәм алга таба шәһәр** төзелеше үсеше чикләүләр зоналарын үтәмәүгә бәйле мәсьәләләрне хәл иткәннән соң гына, махсус шартлар булган зоналар бүлеп бирелгән. Монда түбәндәгеләр кертелгән:

1. магистраль торба үткәргечнең минималь мөмкин булган ара зонасында урнашкан объектлар территорияләре;

2. зиратларның санитар-яклау зонасында урнашкан төзелеш;
3. Өске су объектларының яр буе полосаларында урнашкан төзелеш;

1. Магистраль торба үткәргечнең минималь ара зонасында төзелеш урнашуына бәйле рәвештә, 2 вариант карар тәкъдим ителә:

- торбаүткәргечләрне минималь рөхсәт ителә торган ераклыкта зоналарны саклау һәм оештыру өлешендә территорияләрне «Магистраль торба үткәргечләре " СП 36.13330.2012 таләпләренә туры китерү;
- махсус техник шартлар алу юлы белән минималь-рөхсәт ителгән ара зоналарының күләмен киметергә мөмкинлек бирә торган компенсация чаралары комплексын үткәрү.

2. СанПиН таләпләрен тәэмин итү максатларында 2.2.1/2.1.1200-03 һәм СанПиН 2.1.2882-11 генераль план белән зиратларның санитар-яклау зоналарында урнашкан объектларны физик тузган саен яңадан эшләү тәкъдим ителә.

3. Авыл җирлеге өчен өске су объектларының яр буе полосаларын төзү мәсьәләләре актуаль. Россия Федерациясенең су һәм Җир кодексы нигезендә, мондый территорияләр чикләрендә гражданнарның су объектларына керүен тәэмин итәргә кирәк.

Уңайлы әйләнә-тирә мохитне, шулай ук халыкның яшәү шартларын тәэмин итү максатларында гамәлдәге законнар белән расланган территорияләрне куллану шартлары булган зоналарны куллану режимнарын һәм чикләрен билгеләү буенча эшләр башкарырга кирәк.

Генераль планом также регламентированы проектные границы объектларның санитар-яклау зоналары поект чикләре шулай ук генераль план белән регламентлаштырылган Санитар-яклау зонасы яки аның нинди дә булса өлеше объектның резерв зонасы булып һәм санитар-яклау зонасы чикләрен тиешле нигезләнгән төзәтүләрсез җитештерү яки торак территориясен киңәйтү өчен кулланыла алмый билгеләнмәгән может рассматриваться как резервная торак пункт территориясе объект и использоваться для расширения производственной или жилой территории без соответствующей обоснованной корректировки границ санитарно-защитной зоны.

Табигатьне саклау чараларын уздырганчы Матюшино авыл җирлегенең генераль планы тарафыннан санитар-яклау зоналарында яшәүче халык өчен социаль юнәлешле чаралар үткәрү зарурлыгы каралган, анда түбәндәгеләр керә:

- халыкның ирекле экологик иминләштерүе;
- социаль-икътисадый һәм торак компенсацияләре;
- экологик юнәлешле авыруларны ачыклау өчен халыкны медицина тикшерүе тикшерү . с целью выявления экологически ориентированных заболеваний;
- балалар халкының медик-экологик реабилитациясен;
- атмосфераның пычрануы торышын күзәтү.

3.16. Атмосфера һавасын саклау гамәлләре

Архитектура-планлаштыру чаралары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- санитар-гигиена һәм экологик таләпләрне исәпкә алып, яңа төзелеш объектларын дөрес урнаштыру;
- авыл җирлегендәге автомобиль юлларының тузанлы, газга чыдам яшел үсентеләр токымнары белән чуарлануын яшелләндерү;
- “Санитар-яклау зоналарының”территорияләрен пыле-, газга чыдам яшел үсентеләр токымнары белән максималь яшелләндерү.

Инженерлык-техник чаралар һавага зарарлы матдәләр чыгаруларның атмосферага йогынтысын киметү өчен тәкъдим ителде һәм түбәндәгеләрне күздә тота:

- Матюшино авылы чикләрендә автомобиль юллары буйлап акустик экраннар урнаштыру;
- автотранспорт чараларын төтен газларындагы пычраткыч матдәләр микъдарын җайга салучы «Евро-5 " экологик стандартына туры китерү;
- автотранспортны мотор ягулыгының экологик чиста төрләренә күчерү;
- санитар-яклау зонасын торак төзелеше чикләренә кадәр киметү максатында объектларны оптимальләштерү (4.1.1 нче таблицаны карагыз);
- ягулыкның традицион төрләрен кулланучы автотранспорттан ташлауларны чистарту өчен катализаторлар һәм нейтрализаторлар кертү;
- транспорт системасын оптимальләштерү һәм аз тузган юл өслекләрен транспорт агымы хәрәкәтен оптимальләштерү һәм атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны киметү максатларында куллану.

Оештыру-административ чаралар түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- һава бассейнының пычрану стационар һәм күчмә чыганакларына тулы инвентаризация үткәрү;
- пычратучыларның эш итү зонасында һәм аларның санитар-яклау зоналарында, автомобиль юллары йогынтысы зонасында, шулай ук торак һәм рекреацион зоналарда атмосфера торышын мониторинглау;
- табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләрне алга таба үткәреп, җирлек территориясе буйлап уза торган автомобиль юлларының, шулай ук проектлана торган автомобиль юлларының санитар аермаларын билгеләү һәм оештыру, атмосфера һавасын һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычратуны исәпләп чыгару юлы белән.

3.17. Җир өсте һәм җир асты суларын саклау чаралары

Су объектларыннан интенсив файдалану нәтиҗәсендә суның сыйфаты начарая гына түгел, бәлки су балансының состав өлешләре нисбәте, сулыкларның һәм сулыкларның гидрологик режимы үзгәрә.

Шуңа бәйле рәвештә, Генераль план нигезендә, өслек һәм җир асты суларын

саклау буенча инженер-техник һәм оештыру-административ чаралар комплексын үткәрү тәкъдим ителә.

Архитектура-планлаштыру чаралары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

– җирлекнең яр буе территорияләрен төзекләндерү.

Инженерлык-техник эвакуацияләү буенча чаралар эвакуацияләү буенча аралар по охране һәм су ресурсларыннан нәтиҗәле файдалануга түбәндәгеләр кирәк:

- Россия Федерациясе Су кодексы таләпләре нигезендә су объектларын пычранудан, чүпләнүдән һәм суларны саегудан гарантияләүче барлык төзелә торган, урнаштырыла, реконструкцияләнә торган корылмалар белән тәэмин итү;
- – өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак территорияләрне беренчел канализация;
- Матюшино авылы территориясендә өске стокны оештыру;
- торак төзелеше һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары өчен канализациянең автоном системасын индивидуаль рәвештә яисә биналар төркемнәренә урнаштыру (инженерлык инфраструктурасы бүлекләреннән җентекләбрәк карагыз).

Оештыру-административ *чаралар сыйфатында* түбәндәге чараларны үткәрү тәкъдим ителә:

- Куйбышев сусаклагычының су саклау зонасында урнашуга бәйле рәвештә Матюшино авылы зиратын ябу;
- Матюшино авыл җирлегенең барлык сулыкларын инвентаризацияләү;
- эчәргә яраклы суның сыйфатына тышкы тискәре йогынтыны булдырмас өчен, җирлекнең барлык эчәр су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасында җир асты суларының торышына мониторинг оештыру;
- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 10 гыйнварындагы 17 номерлы карары белән расланган «Су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү кагыйдәләре» нигезендә су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү;
- җирлектә су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрен махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү;
- су саклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан, өске су объектларының яр буе яклау полосаларыннан һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарыннан файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;
- су хуҗалыгы системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм алардан файдалану, агып төшүче суларның су объектларына зарарлы йогынтысын булдырмый калу;
- су объектларын рациональ файдалану, торгызу;

– эчәргә яраклы суның сыйфатына тышкы тискәре йогынтыны булдырмас өчен, җирлекнең барлык эчәр су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасында җир асты суларының торышына мониторинг оештыру;

- объектлар урнаштыру өчен җир кишәрлекләре сайлаганда, РФ Су кодексының 6 маддәсе таләпләрен үтәүне тәэмин итү, гомуми файдалану өчен билгеләнгән һәм нинди дә булса төзелергә тиеш булмаган гомуми файдаланудагы су объектларының (яр буе полосасының) яр линиясе буендагы җир полосасын үтәү өлешендә;
- җирлек чикләрендә рәсми рәвештә су объектлары булмаган сулыкларны ачыклау, мондый сулыклар белән мәшгуль җир кишәрлекләрен формалаштыру, аларны ызанлау, кадастр исәбенә кую һәм дәүләт су реестрына кертү эшләрен башкару;
- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә су объектларын саклау чараларын һәм гамәлләрен гамәлгә ашыру.

3.18. Җир фондын саклау һәм инженерлыкны яклау чаралары

•

Җир фондын саклау һәм авыл җирлеге территориясен инженерлык яклавы өлкәсендә түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

- яңгыр, кар сулары һәм җилнең туфракны җимерә торган агынтысын киметүгә юнәлдерелгән эрозиягә каршы чаралар үткәрү;
- су басудан һәм су басудан яклау чараларын үткәрү;
- су күтәрелү һәм су басу процессларының таралу ареалларын ачыклау өчен, яклана торган территорияләрдә дренаж системаларын куллану ареалларын төгәлләштерү өчен, топографик һәм геологик шартларга, төзелешнең характерына һәм тыгызлыгына, су бүлү ягыннан җир асты суларының табигый яки ясалма агымга каршы хәрәкәт итү шартларына бәйле рәвештә, гидрогеологик тикшеренүләр комплексын үткәрү;
- су басудан кисәтү чараларын үткәрү (су агып төшүне оештыру, су агызу коммуникацияләрен төзү эшләрен җентекләп үтәү һәм даими һәм авария хәлендәге үрдәкләрне булдырмау максатыннан аларны дөрес эксплуатацияләү һ.б.);
- чокырларны төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен үткәрү;
- аерымлык полосасын үтәү;
- территорияләрне су басудан яклау чараларын үткәрү;
- карга каршы чаралар уздыру;
- ярларны эшкәртүгә каршы көрәш чараларын үткәрү;
- төзелеш барышында бозылган җирләрне рекультивацияләү.

Оештыру-административ чаралар буларак, проектлана торган төзелешнең эш проектларын эшләү стадиясендә, һәр конкрет очракта, мәйданчыкларның геологик-литологик төзелешен төгәлләштерү максатыннан, комплекслы инженерлык эзләнүләрен үткәрергә тәкъдим ителә.

Инженерлык тикшеренүләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Проект документларын әзерләү, капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү өчен инженерлык эзләнүләре турында» 2006 елның 19 гыйнварындагы 20 номерлы карары таләпләре нигезендә эшләнергә тиеш.
Инженерлык тикшеренүләре нәтиҗәләре дәүләт экспертизасы узарга тиеш, аның предметы аларның туры килүен бәяләү, шул исәптән экологик таләпләргә дә.

3.19. Калдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары

Матюшино авыл җирлеге территориясенең пычрануын киметү максатларында җитештерү һәм куллану калдыклары белән түбәндәгеләрне үз эченә алган чаралар үткәрү тәкъдим ителә:

- барлыкка килгән каты коммуналь калдыкларны Лаеш шәһәрендә чүп-чар төяү станциясе аша Алексеевск муниципаль районы территориясендә төзелергә тәкъдим ителә торган ККК муниципальара полигонына күмү һәм утильләштерү (калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, Татарстан Республикасы (раслаулар). Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән). ТКО муниципальара полигонын файдалануга тапшырганчы, авыл җирлеге территориясеннән каты коммуналь калдыклар ККК Орел полигонына чыгарылачак;
- калдыкларны аерым (дуаль) җыюны оештыру;
- изоляцияләүче катламны тутыру өчен ККК полигонына урам сметасын һәм төзелеш чүп-чарын алып ташлау;
- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- чүп-чарны дифференциацияләнгән җыюны һәм алып ташлауны оештыру;
- калдыклар җыю өчен контейнер мәйданчыклары, контейнерлар һәм чүп-чар ташучылар белән тулысынча селитеб территорияләрен тәэмин итү;
- биологик калдыкларны утильләштерү өчен мобиль җайланма кертү;
- терекөмеш калдыклары (шул исәптән энергияне сак тотучы лампалар);
- автомобиль юллары буйлап азык-төлек продуктларын үстерүне төшереп калдыру;
- яңадан эшләү төзелеш расположенной в зиратның санитар-яклау зонасында, физик тузган саен яңадан эшләү.

Необходимыми мероприятиями по түбәнәю влияния халыкның яшәү шартларына туфрак катламының пычрануы тәэсире түбәндәгеләр:

- туфрак катламын туфрак катламының теркәлгән яисә потенциаль пычрануы булган зоналарда төзелешкә бүлеп бирүне туфракның экологик иминлеге турында бәяләмә яисә аны рекультивацияләү программасы булганда гына башкару;
- санитар-яклау зоналары чикләрендә авыл хуҗалыгы продукциясен үстерүне төшереп калдыру;
- обследование почвенного покрова на наличие в нем токсичных веществ и радиоактивности с последующей дезактивацией, реабилитацией и т.д.

3.20. Физик факторлардан яклау чаралары

Халыкны физик факторлардан яклау буенча төп чаралар булып шау-шу, электромагнит һәм радиация йогынтысыннан яклау чаралары тора.

Торак төзелешен тискәре тавыш йогынтысыннан сакларга мөмкинлек бирүче чаралар булып тора:

- устройство акустических экранов;
- автомобиль юллары буйлап шау-шулы яшел үсентеләр полосалары булдыру;
- Тәрәзәләрнең тавыш изоляциясе.

Норматив таләпләр нигезендә генераль план тарафыннан электр магнит нурланышы чыганакларының йогынтысын киметү буенча түбәндәге чаралар каралган:

гамәлдәге торак төзелеше янында урнашкан электр магнит нурланышы чыганакларына инвентарьлаштыру һәм комплекслы тикшеренү уздыру;

электр тапшыру һәм электр подстанциясе линияләренең сак зоналарын оештыру һәм үтәү;

исәпләүләр үткәрү юлы белән электр подстанциясенең санитар-яклау зонасы чикләрен билгеләү, алга таба аларны Татарстан Республикасы Баш дәүләт санитария табибы карары белән билгеләү.

В связи с размещением на территории поселения ряда вертолетных площадок необходимо провести работы по установлению их санитарно-защитных зон.

Төзелеш һәм инженерлык эшләрен үткәрү технологиясе белән радиоактив материаллар куллану каралмаганга күрә, радиацион хәлне үзгәртү өчен сәбәпләр күтелми.

Торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган башка объектлар төзү өчен кишәрлекләр сайлаганда инженер-экологик тикшеренүләр кысаларында күздә тотыла торган төзелеш территориясендә гамма-фонга бәя бирергә кирәк.

3.21. Хайваннар дөньясын саклау гамәлләре

Торак пунктларны, предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштырганда, проектлаганда, төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә хайваннар дөньясын саклау өлкәсендәге норматив-хокукый актлар таләпләре нигезендә хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеген һәм аларның үрчү шартларын, симертү, ял итү һәм миграция юлларын саклау, шулай ук территорияләрнең һәм акваторияләрнең саклык участокларының кагылгысызлыгын тәэмин итү чаралары каралырга тиеш.

«Казан» халыкара аэропорты» АҖ аэродромында башкарыла торган очышларның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында орнитология торышына даими контроль уздырырга һәм кошларның концентрациясенә китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерүгә юнәлдерелгән чараларны үтәүне тәэмин итәргә кирәк (гамәлдәге авыл хуҗалыгы объектларын ябык типтагы корылмалар белән тулысынча җиһазлау, кошларны куркыту өчен биоакустик җиһазлар куллану һ.б.).

Авыл, балык, урман хуҗалыгында һәм урман сәнәгатендә җитештерү процессларын гамәлгә ашырганда, Матюшино авыл җирлеге территориясендә ачык урнаштырылган җиһазлар, чимал һәм ярдәмче материаллар белән җитештерү һәм төзелеш мәйданчыкларында, гидротехник корылмаларда һәм сусаклагычларда, су транспорт юлларында һәм автомобиль, тимер юл транспорты һәм аэродромнарында, шулай ук торба үткәргеч торбалар, электр тапшыру линияләрен һәм үткәргеч элемтә линияләрен эксплуатацияләгәндә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау һәм аларның яшәү тирәлеген начарайту турында» 2000 елның 15 сентябрендәге 669 номерлы карары нигезендә, транспорт корылмаларында һәм автомобиль юллары, тимер юл транспорты һәм аэродромнарында, шулай ук торбалар үткәргеч торбалар үткәргеч торбалар үткәргеч линияләрен эксплуатацияләгәндә, электр чыбыклары линияләрен һәм үткәргеч элемтә линияләрен эксплуатацияләгәндә җитештерү процессларын булдырмау буенча чаралар күрергә кирәк. Хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау һәм аларның яшәү тирәлеген начарайту буенча планлаштырылган чаралар Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештерелергә тиеш.

«М-12» автомобиль юлы салганда терлекләрне урман массивы аша күчерү өчен тоннель тибындагы биокүчеш җайланмасы каралган (ПК 253+81,82).

Хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау өчен түбәндәгеләр тыела:

- хайваннар дөньясы объектлары һәм аларның яшәү тирәлеге өчен куркыныч булган материалларны, чималны һәм җитештерү калдыкларын яндыру, агулы химикатларны, ашламаларны, химик реагентларны, ягулык-майлау материалларын саклау һәм куллану, хайваннар дөньясы объектларының авыруларын һәм үлүен булдырмауны, аларның яшәү тирәлеге начараюны гарантияли торган чараларсыз, аларны тормышка ашыру;
- хайваннарның массакүләм миграциясе юлларында махсус узышлары булмаган коймалар һәм корылмалар урнаштыру;
- елгаларда яисә кушылмаларда тозлау җайланмалары яисә зурлыгы су агымы киңлегенең өчтән ике өлешеннән артык булган балык тоту кораллары урнаштыру;
- хайваннар үрчү чорында торбаүткәргечләр буйлап элемтә линияләре һәм электр үткәргечләр аша агач-куак үсемлекләре үсүеннән арындыру.

Су асты һәм су асты хайваннарының уылдык чәчү, кышлау һәм күпләп җыелу урыннарында теләсә нинди агып төшүче суларны һәм калдыкларны агызу тыела.

Үсемлекләрне саклауга химик препаратлар һәм башка препаратларны куллану агротехник, биологик һәм башка чараларны гамәлгә ашыру белән ярашырга тиеш.

3.22. Аеруча саклана торган табигый территорияләрне саклау буенча чаралар

«Идел киңлекләре» ландшафт профильле региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгына тискәре антропоген йогынтыны булдырмау максатларында әлеге заказникның чикләрен һәм режимын үтәргә кирәк

3.23. Табигый-экологик каркас системасын формалаштыру

Матюшино авыл җирлегенең урманчылыгының югары дәрәҗәсе карала торган территорияне яшелләндерү системасын үстерү чараларын үткәрүне күздә тотмый, әмма җирлекнең табигый-экологик каркасының структур элементларына антропоген йөкләнешне катгый көйләү таләп ителә.

3.24. Халыкның медик-экологик иминлеген тәэмин итү

Әйләнә-тирәлекне саклау буенча чаралар территориянең һәм халыкның, шул исәптән халыкның санитар-эпидемиологик торышын яхшыртуга юнәлдерелгән:

- объектларның санитар-яклау зоналарын оештыру һәм яшелләндерү;
- хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатларында кулланыла торган суның сыйфатына контроль;
- Оешма системы экологического мониторинга за состоянием окружающей среды;
- авыл җирлегенең торак пунктлары территорияләренең өске агымын оештыру һәм чистарту;
- шау-шулы яклау чараларының, ЭМИдан яклау чараларының тәкъдим ителә торган комплексы;
- территорияне планлы-даими санитар чистарту.

КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

1. Татарстан Республикасы җирләренең атламы, 2005 ел
2. Бакин О.В., Рогова Т.В., Ситников А.П. «Сосудистые растения Татарстана», - Казан: КГУ нәшрияты, 2000 ел
3. Батыев С. Г. «Татарстан Республикасы административ районнарының географик характеристикасы»/С.Г. Батыев, А. В. С.Г.Батыев С. В.Ступишин. - Казан: КГУ нәшрияты, 1972 ел.
4. Су объектлары Татарстан Республикасы объектлары. Гидрологик белешмәлек. - Казан: ПИК «Идел-пресс», 2006 - 504 б.
5. Табигать ресурсларының торышы һәм Татарстан Республикасының әйләнә-тирә мохитен саклау турында дәүләт доклады 2017 елда: - Казан, 2016 ел
6. Татарстан Республикасының махсус сакланылучы табигать территорияләре дәүләт реестры - Казан: «Идел-Пресс», 2009 ел;
7. Яшел китап ТР / ред. Н. П. Торсуева - Казань: нәшриятство КГУ, 1993 ел.
8. 2006 елда Татарстан Республикасы территориясендә өске су объектларының, су хуҗалыгы системаларының һәм корылмаларының торышы турында мәгълүмат бюллетене-Казан: «Веда» басмасы, 2009. – 180 С.
9. Татарстан АССР климаты. – Казан: КДУ нәшрияты, 1983 ел.

10. Куролап С.А.География фәннәре докторының гыйльми дәрәҗәсен эзләүгә диссертация авторлары «Халыкның сәламәтлеген мониторинглауның географик нигезләре һәм әйләнә-тирә мохит уңайлылыгының төбәк модельләре», - М, 1999 ел. География фәннәре докторының гыйльми дәрәҗәсен эзләүгә диссертация авторлары «Халыкның сәламәтлеген мониторинглауның географик нигезләре һәм әйләнә-тирә мохит уңайлылыгының төбәк модельләре», - М, 1999 ел.
11. Татарстан Республикасы Ландшафтлары. Региональ ландшафт-экология анализы / Ермолаев О.П., Игонин М.Е., Бубнов А.Ю., Павлова С.В. - Казан: «Слово». - 2007. - 411 с.
12. Мәскәү - Париж. Табигать һәм шәһәр төзелеше / Гомуми редакция астында Н. С. Краснощекова, В.И. И. Иванова. – М: «Инкомбук», 1997.-173 с.
13. Татарстан АССРның туфрак картасы / сост. и подг. к печати Киевский научно-редакционным картотөзүчеләр 1989 елда СССР ГУК "Картография"; С.В.ред.
    1989 елда СССР ГУК "Картография"; С.В.ред. Яворский. – 1:600000. СССРның ГКУК Винницкая картографика фабрикасы, 1990 - 1 к.: цв.; 84х110 см. - 2500 экз.
14. 2005 - 2009 елларда халыкның һәм сәламәтлек саклау статистикасы (укыту-методик пособие) - Казан - 2010 - 266 б.

Фонд материаллары

15. Татарстан Республикасы территориясенең Көнчыгыш Европа платформасы (1:2500000) территориясен сейсмик районлаштыру карталары (1:500000).
16. 1980 елда КазТИСИЗ тарафыннан эшләнгән Идел елгасының ярларын ныгыту өчен инженер-гидрологик эзләнүләр турында хисап.
17. Отчет о Объектта инженер-геологик эзләнүләр турында хисап Эзләнүләр территориясендә"матюшино" бакча ширкәте урнашкан объекте:
    "КазТИСИЗ тарафыннан 1980 елда башкарылган ТРП стадиясе өчен Идел елгасы ярларын ныгыту / карьер комны юу/ "/ стадиясе өчен.
18. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 09 июлендәге карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы.

19. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының 2011 елның 19 декабрендәге 117-РС номерлы карары белән расланган Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы;
20. Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасы территориаль схемасы (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы карары белән расланган).
21. *Норматив документлар исемлеге*
22. РФ Су кодексы 03.06.2006 елN 74-ФЗ. N 74-ФЗ.
23. РФ Шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 N 190-ФЗ.
24. РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ.
25. “Әйләнә-тирә мохитне саклау турында”гы Федераль закон 10.01.2002 ел№ 7-ФЗ.
26. Россия Федерациясенең “Җир асты байлыклары турында” 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Законы
27. «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон.
28. Федеральный закон «О санитарно-эпидемиологическом "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге" 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы.
29. «Татарстан Республикасында җирләрне нәтиҗәле файдалану турында» 2002 елның 26 августындагы 506 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.
30. Правила охраны магистральных магистраль торбаүткәргечләр саклау кагыйдәләре ,992 елның 22 апрелендәге Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге карары белән расланган.
31. СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары». - М., 2002 ел
32. СанПин 2.2.1/2.1.1.1200-03сСанитар-яклау зоналары һәм предприятиеләр, корылмалар һәм башка объектларның санитар классификациясе". шартлы,
33. СП 116.13330.2012 "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре".
34. СП 104.13330.2012 « СНиП 2.06.15-85.территориясе су басудан һәм су басудан инженерлык саклау. Инженерлык территориясе су басудан һәм су басудан саклый.
35. СП 22.13330.2011 «СНиП 2.02.01-83*. «СНиП 2.02.01-83*.Биналар һәм корылмаларның нигезләре ".
36. СП 14.13330.2011 "Сесмик районнарда төзелеш" СНиП 11-7-81*.
37. Төзелеш, агрогидромелиоратив һәм башка җир эшләрен башкарганда РСФСР авыл хуҗалыгы 3.05.1971 №23-95 тарафыннан расланган ветеринария-санитария таләпләре турында инструкция

1 КУШЫМТА

Матюшино авыл җирлегендә гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар исемлеге

Объектларның аталышы	Чара төре	Төзелеш чираты		Искәрмә
		1 1чират-	исәп-хисап	
Куйбышев сусаклагычындагы су саклау зонасында урнашуга бәйле рәвештә Матюшино авылы зиратын ябу	оештыру чарасы	+		
Санитар-яклау зоналарын торак төзелеше чикләренә кадәр кыскарту максатында причалларны оптимальләштерү	оештыру чарасы	+		
Санитар-яклау зоналарын нормалаштырылган объектлар чикләренә кадәр киметү максатында 500 утырту урынына исәпләнгән стадионны	оештыру чарасы	+		
Матюшино авылы зиратының санитар-яклау зонасы чикләрендә урнашкан торак төзелешен үзгәртеп кору	оештыру чарасы			физик яктан тузган
36.13330.2012 СП билгеләгән магистраль торбаүткәргечләрнең минималь араларын оештыру һәм үтәү чараларын үткәрү	оештыру чарасы	+		
Яр буе полосалары чикләрендә халыкның су объектларына керүен тәэмин итүне оештыру	оештыру чарасы	+		

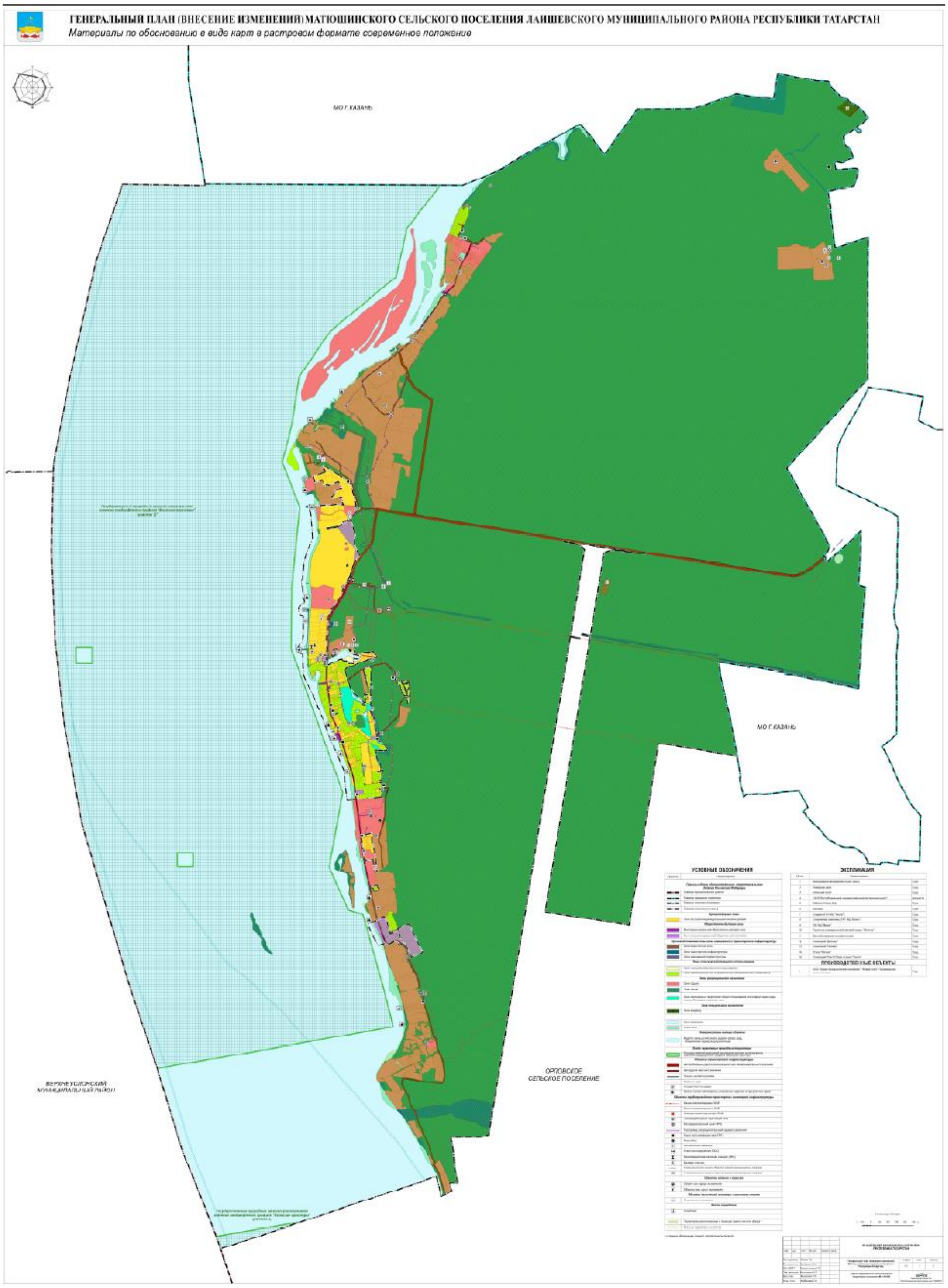
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Материалы по обоснованию в виде карт в растровом формате современное положение
МО Г.КАЗАНЬ
МО Г.КАЗАНЬ
ОРЛОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ
ВЕРХНЕУСЛОНСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ
ЭКСПЛИКАЦИЯ
ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ОБЪЕКТЫ

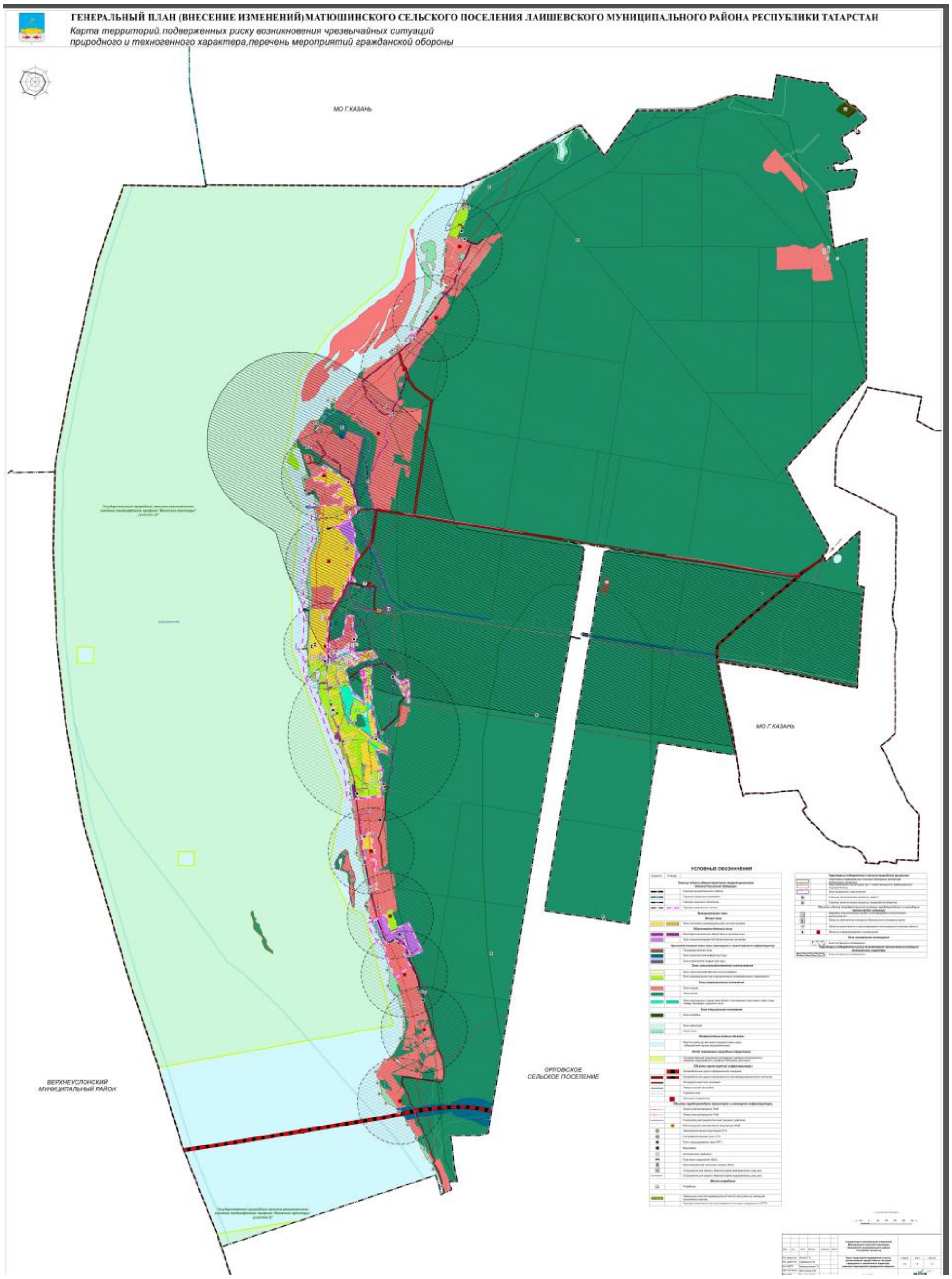
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Карта территорий, подверженных риску возникновения чрезвычайных ситуаций
природного и техногенного характера, перечень мероприятий гражданской обороны
МО Г.КАЗАНЬ
МО Г.КАЗАНЬ
ОРЛОВСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ
ВЕРХНЕУСЛОНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ

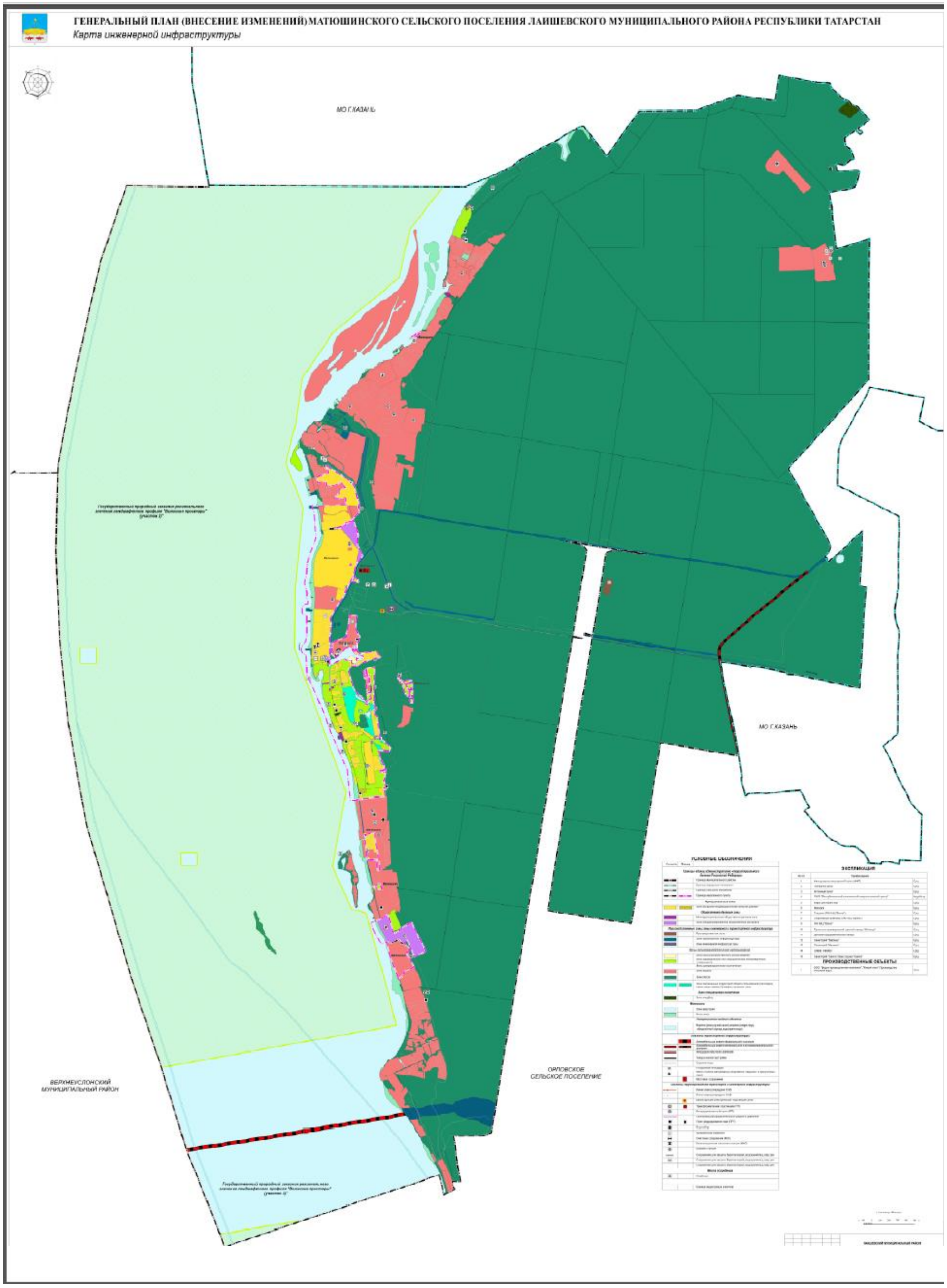
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Карта инженерной инфраструктуры
МО Г.КАЗАНЬ
МО Г.КАЗАНЬ
ВЕРХНЕУСЛОНСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
ОРЛОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ
УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ
ЭКСПЛИКАЦИЯ
ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ОБЪЕКТЫ

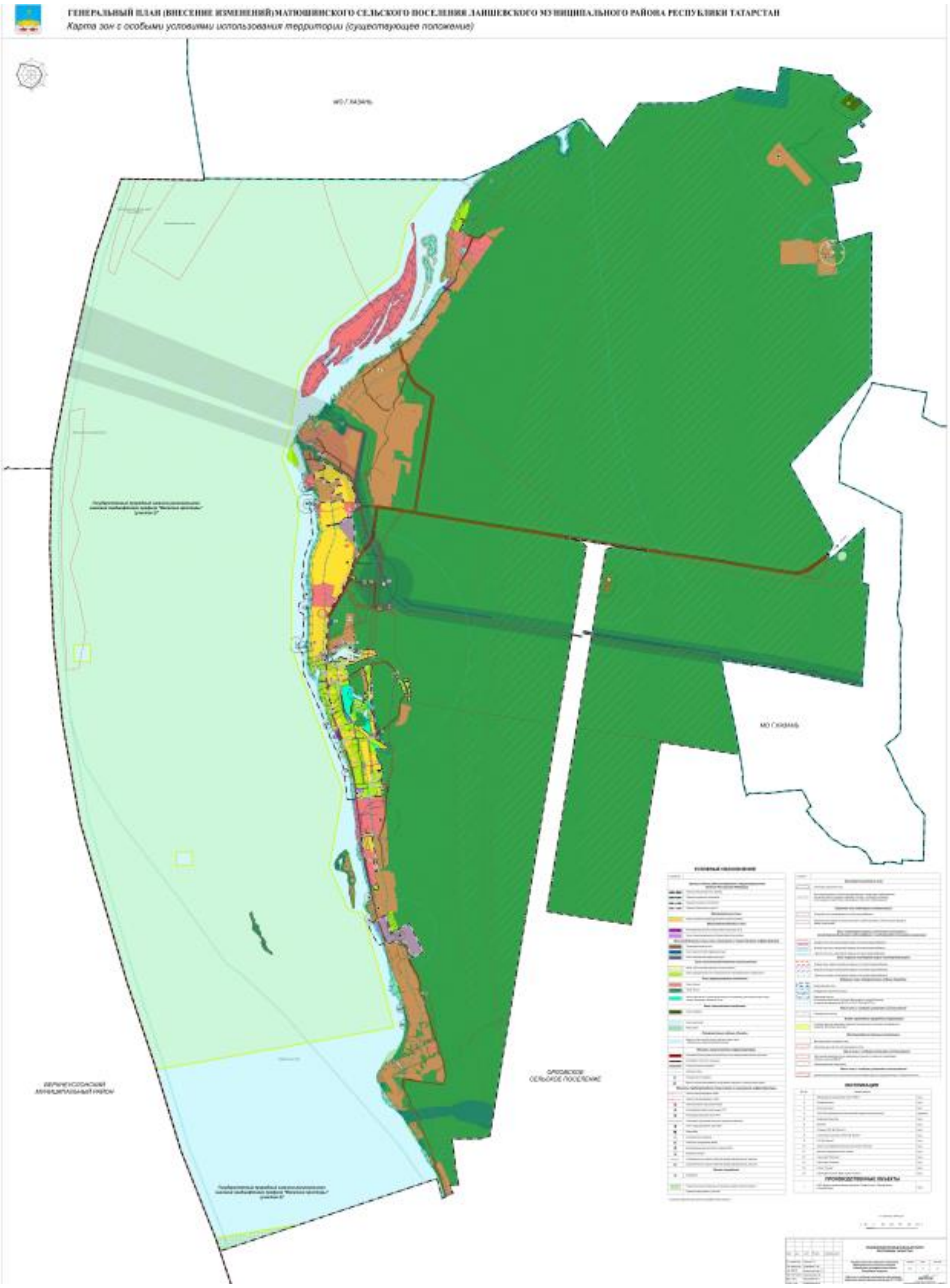

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Карта зон с особыми условиями использования территории (существующее положение)
МО Г.КАЗАНЬ
МО Г.КАЗАНЬ

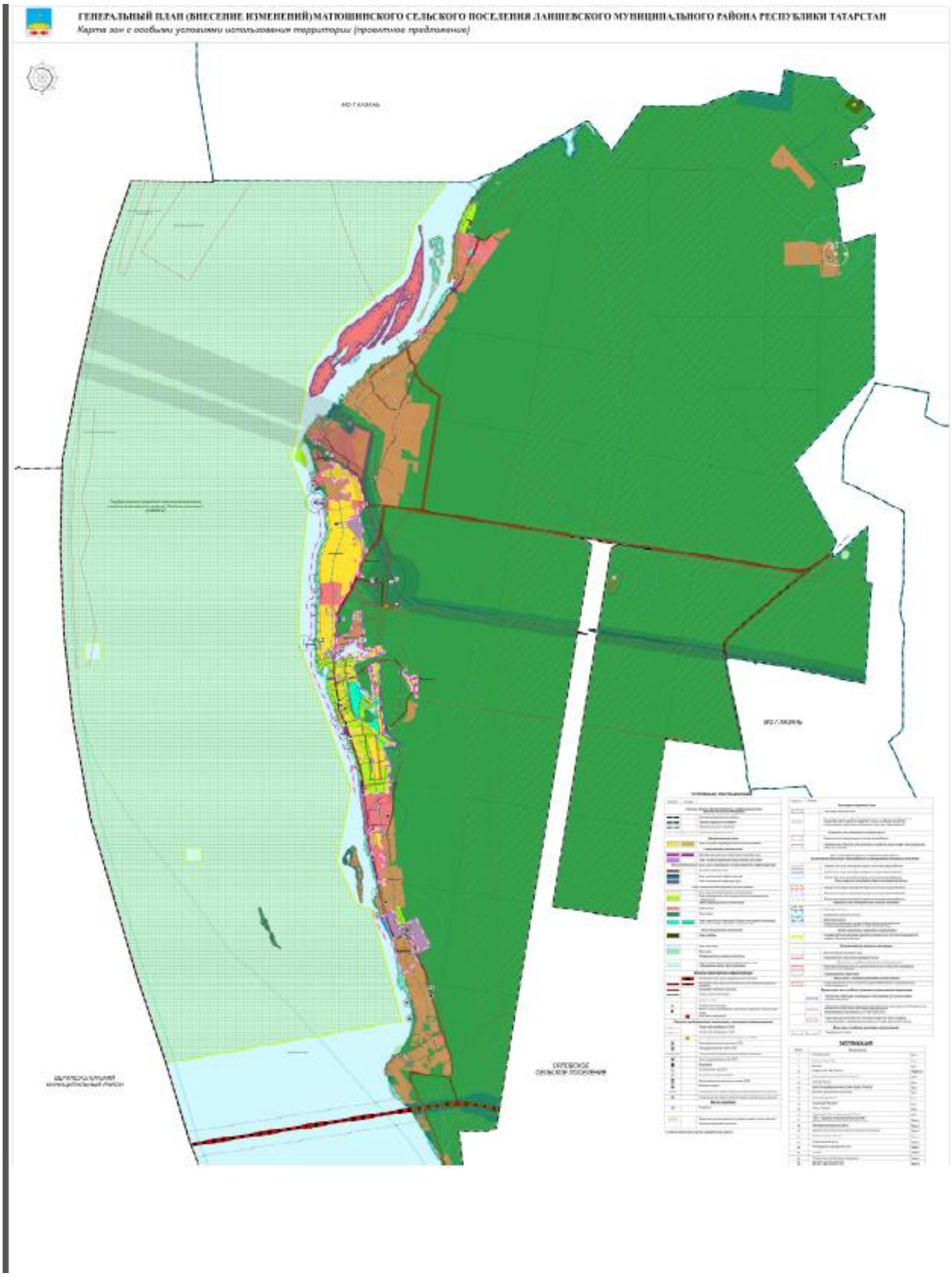
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН (ВНЕСЕНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ) МАТЮШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Карта зон с особыми условиями использования территории (проектное предложение)